SEYAHAT BALKANLAR'IN YÜKSELEN YILDIZI: **KOTOR**

Esquire

ADAMAKILLI DERGİ

TÜRKİYE

MICHAEL FASSBENDER

MOLA HAKKINI BİZİMLE BALIĞA ÇIKARAK KULLANDI

MİRAS

BOB DYLAN
CÜNEYT ARKIN
BEHZAT-SÜHEYL UYGUR
DERYA ŞENSOY
EMRE AROLAT
IŞIK ÖĞÜTÇÜ
PATEK PHILIPPE

DONALD TRUMP

TIPKI PLAZALARI, BİNALARI GİBİ İHTİŞAMLI BİR ABD'Yİ YENİDEN İNŞA EDEBİLECEK Mİ?

SAAT

GRAND PRIX D'HORLOGERIE
SEKTÖRÜN OSCARLARI DAĞITILDI
(BİZİM FAVORİLERİMİZ DE ÖDÜL ALDI!)

TURKUVAZ
ISSN 1304-8791 // SAYI 12 / ARALIK 2016
9,90 TL KIBRIS 11 TL
9 771304 879005 12

MODA İDDİALI DESENLERLE AĞIRBAŞLI ŞIKLIK YAKALANABİLİR Mİ?

be more *green*

diesel.com/watches
DIESEL
saat&saat
Türkiye'nin Saatçisi

FOLLOW US @FOSSIL:
#FOSSILSTYLE
FOSSIL

FOSSIL
AUTOMATIC

FOSSIL

saat&saat
Türkiye'nin Saatçisi

SAAT&SAAT FOSSIL SAATLERİNİN
VE TAKILARININ TÜRKİYE'DEKİ
TEK YETKİLİ DİSTRİBÜTÖRÜDÜR.
WWW.SAATVESAAT.COM.TR

Esquire

İÇİNDEKİLER

Syf. 30

Syf. 35

Syf. 17
INFO
Tiyatro ve sinema dünyasının başarılı oyuncularından Özge Özder'le bir araya geldik; hayatını ve hayvan hakları konusundaki çalışmalarını konuştuk.

Syf. 20
KÜLTÜR SANAT
Bu ay, sinemanın 2016'daki büyük kayıplarını hatırlıyoruz. Ayın öne çıkan kitapları, çizgi romanları ve filmleri ise her zaman olduğu gibi, yine sayfalarımızda!

Syf. 28
LİSTE
Org Sports Kurucusu ve yelken tutkunu Orhan Gorbon'a spordan stile 'en sevdiklerini' sorduk.

Syf. 30
SAAT
Saatçilik dünyasının Oscar'ı Grand Prix d'Horlogerie'de ödül kazanan saatler hangileriydi merak ediyorsanız sayfaları hızla çevirin!

Syf. 35
SEYAHAT
Bu yıl görülmesi gereken kentler listesinde bir numara... Evet, Adriyatik'in cennet sahillerinden Kotor'u inceliyoruz. Seyahat rotalarınıza mutlaka bu kenti de ekleyin!

Syf. 80
KAPAK: MICHAEL FASSBENDER
Hem yönetmenlerin hem de kadınların bayıldığı Hollywood oyuncusu Micheal Fassbender'la bir gün geçirdik, hayatını ve kariyerini konuştuk. Şifre: Şeytan tüyü!

Syf. 38
YEMEK
Bir otosanayi merkezi içinde hem restoran hem de tasarım ve mimarlık ofisi olarak hizmet veren bir yer düşünün... Sanayi 313 işte böyle bir yer... Bu sıra dışı mekânı gittik, gördük, yazdık!

Syf. 46
EKONOMİ
Dünya ekonomisi ne durumda; 2017 için beklentiniz ve yatırım stratejiniz ne olmalı, ekonomi editörümüz cevaplıyor.

Syf. 47
CHECK-IN
Tom Ford'un yeni filminin başrolünde oynayan Amy Adams'la söyleşimiz, başarılı müzik grubu AaRON, VOD TV sistemleri ve fazlasını okumak için Check-IN sayfalarımıza bakabilirsiniz.

Syf. 55
OTOMOBİL
Ferrari'den Bentley'e en yeni lüks otomobil modelleri hakkında bilgi almak isteyenleri otomobil editörümüzün kaleme aldığı sayfalarımıza bekliyoruz.

Syf. 67
STİL
Yeni yıl kararları aldığınız bu dönemde stilinizde hangi değişiklikleri yapmalı, modanın hangi trendlerine yoğunlaşmalısınız, öğrenmek için yeni yıl listemizi inceleyin!

Syf. 120
DONALD TRUMP
Sıra dışı çıkışlarına rağmen (üstelik anketler kaybedeceğini söylerken) ABD Başkanı oldu. Trump buraya nasıl geldi ve Trump döneminde neler olacak; sorguluyoruz.

'TWEEN

damattween.com

Esquire

İÇİNDEKİLER

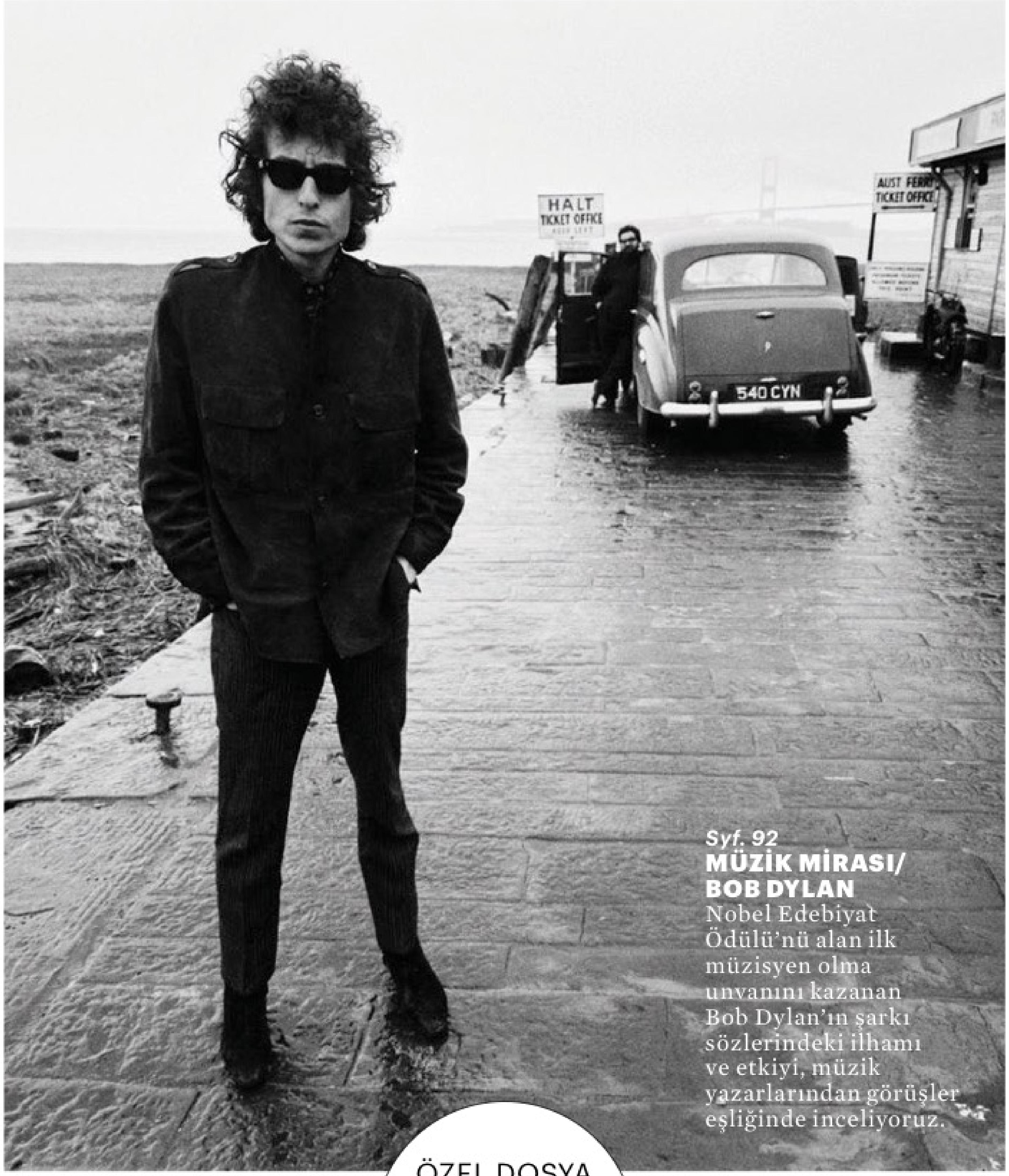

Syf. 92
MÜZİK MİRASI/ BOB DYLAN
Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan ilk müzisyen olma unvanını kazanan Bob Dylan'ın şarkı sözlerindeki ilhamı ve etkiyi, müzik yazarlarından görüşler eşliğinde inceliyoruz.

ÖZEL DOSYA

MİRAS

Syf. 89
İSTANBUL KENT MİRASI/EMRE AROLAT
Türkiye'nin en başarılı mimarları ve entelektüellerinden Emre Arolat'la eski İstanbul'da buluştuk; İstanbul kent mirasıyla ilgili düşüncelerini ilk ağızdan dinledik.

Syf. 96
800 ÇEŞİT ÇALGI/FERİDUN OBUL
Sümer arpı, Dede Korkut'un kıl kopuzu, Şaman davulu, Selçuklu çengi... Eski kültürlere ait 800 çeşit çalgıyı üreten 'tek' usta Feridun Obul, çalgıların hikâyesini anlatıyor.

Syf. 98
OSMANLI SANATI/SERDAR GÜLGÜN
'Osmanlı sanatı' dendiğinde akla gelen ilk isimlerden biri Serdar Gülgün. Serdar Bey, Osmanlı sanatına duyduğu büyük tutkuyu anlattı, biz de kayda geçtik.

Syf. 100
MODA DÜNYASININ DEĞERLİ MİRASLARI
Tarihten bugüne moda, moda tasarımcıları ve ikonları hakkında bilgi sahibi olmak isteyenleri yazımıza bekliyoruz.

Syf. 104
SAAT VE MİRAS/PATEK PHILIPPE
Sloganı ve devasa arşiviyle miras denince ilk akla gelen saat markası Patek Philippe'i bir arşivci gözüyle inceledik.

Syf. 106
SİNEMA VE MİRAS/CÜNEYT ARKIN
Yeşilçam'ın en büyük oyuncularından Cüneyt Arkın'a sinemadan ve hayattan neler öğrendiğini sorduk.

Syf. 108
EDEBİYAT VE MİRAS/IŞIK ÖĞÜTÇÜ
Orhan Kemal'in oğlu Işık Öğütçü'den bize babası Orhan Kemal'i anlatmasını istedik.

Syf. 110
TİYATRO VE MİRAS/ BEHZAT-SÜHEYL UYGUR
Kaybettiğimiz usta tiyatro oyuncusu Nejat Uygur'u oğulları Behzat ve Süheyl Uygur anlatıyor.

Syf. 112
ORTAOYUNU VE MİRAS/DERYA ŞENSOY
Ferhan Şensoy'un kızı Derya Şensoy'dan babası usta ortaoyuncusu Ferhan Şensoy'u dinledik.

Syf. 114
ANADOLU YEMEK TARİHİ/ÖMÜR AKKOR
Şef ve yemek yazarı Ömür Akkor'a sorduk: Hitit, Selçuklu ve Osmanlı yemekleri nelerdi; Anadolu'nun yemek tarihinden neler öğreniriz, sultanlar hangi yemekleri severdi? Bu sorular ve fazlası yemek dosyamızda.

Syf. 118
MUTFAK VE MİRAS/METE ALPAY
Dünya mutfağını çok iyi bilen usta eğitmen şef Mete Alpay'a mutfaktan neler öğrendiğini sorduk.

RADO.COM

RADO HYPERCHROME AUTOMATIC CHRONOGRAPH
PLASMA HIGH-TECH CERAMIC. METALLIC LOOK. MODERN ALCHEMY.

RADO
SWITZERLAND

TIME IS THE ESSENCE WE ARE MADE OF

TURKUVAZ
MEDYA GRUBU

SAHİBİ
Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.

TÜZEL KİŞİ TEMSİLCİSİ VE GENEL MÜDÜR VEKİLİ
Tuncel Sunar

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Togan Noyan
togan.noyan@esquire.com.tr

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Seda Karan
seda.karan@esquire.com.tr

GÖRSEL YÖNETMEN
Samet Günüç
samet.gunuc@esquire.com.tr

KONULAR EDİTÖRÜ
Özge Dinç
ozge.dinc@esquire.com.tr

EDİTÖR
Türkan Doğan
turkan.dogan@esquire.com.tr

KATKIDA BULUNANLAR
Duygu Altıparmak (Moda Editörü), Serhat Şengül, Ege Görgün, Gökhan İlker, Onur Akçay, Emrah Saka, Arda Güldoğan, Gökçecan Yürekli, Tolga Üyken, Adil Uçar, Ömer Faruk Gökalp, Canan Yetişti Satkın, Güven Polat, Caner Özkan, Mehmet Çelik

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ VE İNTERNET YAYIN SORUMLUSU **Şefik Çalık**
GENEL MÜDÜR YARDIMCISI **Yonca Ertürk Özeren**
PAZARLAMA MÜDÜRLERİ **Gözde Güleryüz Türkel, Nazlı Feyza Erhan**
ÜRETİM TAKİP UZMANI **Ufuk Can**
TANITIM UZMANI **Zeynep Doğan**
GRAFİKER **Filiz Moray**

REKLAM SATIŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI **Dilek Güneşer**
REKLAM SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Oya Ankaralı**
REKLAM SATIŞ MÜDÜRÜ **Gökçe Barmanbek Altınbaş**
REKLAM REZERVASYON **TLF** (212) 354 33 61 / 63 / 65 **FAKS** (212) 354 33 75

BÖLGE EKLERİ
BÖLGELER SATIS GRUP KOORDİNATÖRÜ **Can Kılınçarslan**
ANKARA REKLAM SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Umut Erel**
GÜNEY REKLAM SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Serdar İçerler**
EGE REKLAM SATIŞ GRUP KOORDİNATÖRÜ **Ebru Ölgün**
ANTALYA REKLAM SATIŞ KOORDİNATÖRÜ **Sabahat Kılıçaslan**

TURKUVAZ GRUBU HİZMETLERİ
MARKA VE PAZARLAMA GRUP BAŞKANI **Sinan Köksal**

ABONELİK
Ufuk Kocaoğlu
abone@turkuvazabone.com - www.turkuvazabone.com
http://www.facebook.com/TurkuvazMedyaAboneHizmetleri
http://twitter.com/#!/TurkuvazAbone
Çağrı Merkezi **444 88 81**

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Erkeğin Ağırlık Merkezi Esquire dergisine, yayımlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.
YAZIŞMA **Barbaros Bulvarı Cam Han No:153 Balmumcu 34349 Beşiktaş / İST. Tel: (212) 354 30 00**
YÖNETİM YERİ **Barbaros Bulvarı Cam Han No:153 34349 Beşiktaş / İST.**
MATBAA GENEL MÜDÜRÜ **Mehmet Kamiloğlu**
YAYINCI **Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.**
BASIMCI **Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.**
BASILDIĞI YER **Akpınar Mah. Hasan Basri Cad. No: 4 Sancaktepe / İST. Tel: (216) 585 90 00**
DERGİ İŞLETME MÜDÜRÜ **Hakan Demirci**
DAĞITIM **Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.**

ESQUIRE dergisinin isim hakkı HEARST CORPORATION'a aittir.
Erkeğin Ağırlık Merkezi Esquire, basın meslek ilkelerine uymaya söz verir.
YAYININ TÜRÜ **Yerel Süreli**
ARALIK 2016

HEARST MAGAZINES INTERNATIONAL
PRESIDENT/CEO: **Duncan Edwards,** SENIOR VICE PRESIDENT/CFO AND GENERAL MANAGER: **Simon Horne,**
SENIOR VICE PRESIDENT/ DIRECTOR OF LICENSING AND BUSINESS DEVELOPMENT: **Gautam Ranji,** SENIOR VICE PRESIDENT/INTERNATIONAL PUBLISHING DIRECTOR: **Jeannette Chang,**
SENIOR VICE PRESIDENT/EDITORIAL DIRECTOR: **Kim St.Clair Bodden,** FASHION AND ENTERTAINMENT DIRECTOR: **Kristen Ingersoll,** SENIOR INTERNATIONAL EDITIONS EDITOR: **Luis Veronese**

ESQUIRE ULUSLARARASI EDİSYONLAR
Jay Fielden AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ, **Alex Bilmes** BİRLEŞİK KRALLIK, **Jiri Roth** ÇEK CUMHURİYETİ, **Li Haipeng** ÇİN HALK CUMHURİYETİ, **Dwi Sutarjantono** ENDONEZYA, **Arno Kantelberg** HOLLANDA, **Kristine Fonacier** FİLİPİNLER, **Kwong Lung Kit** HONG KONG, **Andres Rodriguez** İSPANYA, **Ildar Khaibullin** KAZAKİSTAN, **Heesik Min** KORE, **Ernesto Calderon Escobedo** LATİN AMERİKA, **Simon Burgess** MALEZYA, **Jeremy Lawrence** ORTA DOĞU, **Francisco J. Escobar S.** KOLOMBİYA, **Andrei Theodor Iovu** ROMANYA, **Igor Sadreev** RUSYA, **Zul Andra** SİNGAPUR, **Jatuwat Srichan** TAYLAND, **Steve Chen** TAYVAN, **Nguyen Thanh Nhan** VİETNAM, **Kostas N. Tsitsas** YUNANİSTAN, **Filip Niedenthal** POLONYA, **Hristo Zapryanov** BULGARİSTAN

TURKUVAZ DERGİ ABONE HATTI
TLF: (216) 6515 651 E-POSTA: abone@turkuvazdergi.com.tr, www.turkuvazabone.com
(Haftanın 7 günü 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.)

VOLVO
LÜKS, STANDART.
Rafine ve zarif duruşuyla Yeni Volvo S90,
lüks algınızı değiştirmek için tasarlandı.
YENİ VOLVO **S90**
VOLVO'NUN TERCİHİ Castrol

Volvo Servis 2.0 | Volvo OtoGaranti | Volvo Car Finance | VOLVO BENİMLE

volvocars.com.tr | facebook.com/VolvoCarTurkey | twitter.com/VolvoCarTurkey | Volvo OtoLine 444 48 58

EDİTÖRÜN NOTU

Geçmişin Güzel Yanları

DİKKATLİ BAKILDIĞINDA VEYA ANLAMAYA ÇALIŞILDIĞINDA, GEÇMİŞTEN FAZLASIYLA FAYDALANILDIĞI İNKÂR EDİLEMEZ. ELBETTE, GÖZLER GELECEĞE ÇEVRİLİ AMA MAZİDEN 'ALINANLAR' O KADAR DEĞERLİ Kİ, İŞİN MADDİYAT BOYUTUNU BİRKAÇ SANİYELİĞİNE UNUTURSAK, ASLINDA HEPİMİZİN BİRER MİRASYEDİ OLDUĞUNU VARSAYABİLİRİZ.

Tabii bu noktada, kimi mirasyedinin bizden çok ama çok şanslı olduğu konusunda anlaşalım. Onların bir kısmıyla, ilerleyen sayfalarda tanışacaksınız. Bir kısmıyla... Zira sayıları çok ama çok fazla. Bir açıdan, azınlık olan tarafın biz olduğu bile düşünülebilir. Ancak şu da bir gerçek ki göz önünde olmayan; mesela aileden kendisine kalan kültürel bir mirasa sahip çıkarak onu unutturmayan, üzerine eklemeler yapıp bir sonraki nesle aktaran kişiler de var. İşte onlar, gizli mirasyediler. Bilinmeyenler, belki de bilinmek istemeyenler...

Geçmişin güzel yanlarını alma niyetinden vazgeçmeyenler, aslında bu hayattaki gerçek 'kazananlar' olabilir. Tam da bu satırda, ince bir detayı atlamak istemem: ifade etmeye çalıştığım anlamdaki miras, illa ki de size babadan, amcadan, anneden veya bir ustadan kalacak değil. Siz, yeri geldiğinde görüntüde size ait olmayan ama sahiplenme hususunda da hiçbir sakıncası bulunmayan bir mirasa da konabilirsiniz. Yeter ki o mirasa bir faydanız dokunsun... Miras, her açıdan özel bir kelime. Anlamı bol. İşte bu yüzden, yılın bu son sayısında bu kelimeye kafayı taktık. Gerçi, iyi de ettik.

Bu kelimeyi ortaya attık, ucundan çekiştirdik, esnettik, evirdik, çevirdik ama dosya konumuzun başlığı olarak belirlediğimiz andan itibaren, 'miras' konusuna daha itinalı yaklaştık.

Başlık güçlü olunca, kısa zamanda çokça yol almak veya tamamen içinize sinen bir iş ortaya koymak fazlasıyla zor oluyor. Açıkçası, içimize tam anlamıyla sinmemesi, belirli sayıdaki sayfaya çok az isim sığdırabilmekten, bazı isimlerle de uygun bir tarihte bir araya gelememekten kaynaklanıyor. Ancak editör arkadaşlarım, ortalama 15 günde 34 sayfalık bir dosya konusu ortaya koydu ve toplantılarımızda çizdiğimiz çerçeveye sadık kalarak iyi bir içerikle karşınıza çıktı. Umarım, o 34 sayfanın her bir satırından ve görselinden siz de keyif alırsınız.

Peki, gerçekten de neyin mirasını sayfalarımıza taşımak istedik? Yeşilçam'ın, mutfak kültürünün, folk müziğin, şiirin, modanın, mimarinin, tiyatronun, saatlerin ve Anadolu'nun mirasını ve mirasyedilerini... Haydi, bence hiç vakit kaybetmeyin!

Yılın Son Demleri

Biliyoruz ki 2016, ilk günlerinde umut vadeden görüntüsünü sonraki birkaç ayda devam ettiremedi. Zira gün geçtikçe içimizi kararttı ve Temmuz'un 15'inde son hamlesini yaptı. Bunda 2016'nın değil, tamamen başkalarının suçu var. Halka inanmayan, saygı duymayanların suçu... Bu arada biz umut etmekten vazgeçmeyelim.

2017'de sıçrama yapabiliriz. Yine tökezlemek de mümkün. Ama tüm bu olumlu-olumsuz durumlar bize bağlı. Her şeyin en makbulü veya iyisi için mücadele etmiyorsak, hayatımızdaki negatif durumların üzerine gidip onu yok etmeye çalışmıyorsak; beklentilerimizi minimumda tutabiliriz.

Herkese güzel ve keyifli bir yıl dilerim.

Görüşmek üzere.

TOGAN NOYAN

@togannoyan @toganno

2016-2017
SONBAHAR
KIŞ

inci®

www.incideri.com | **instagram**/incideri | **facebook**/incideri | **twitter**/incideri

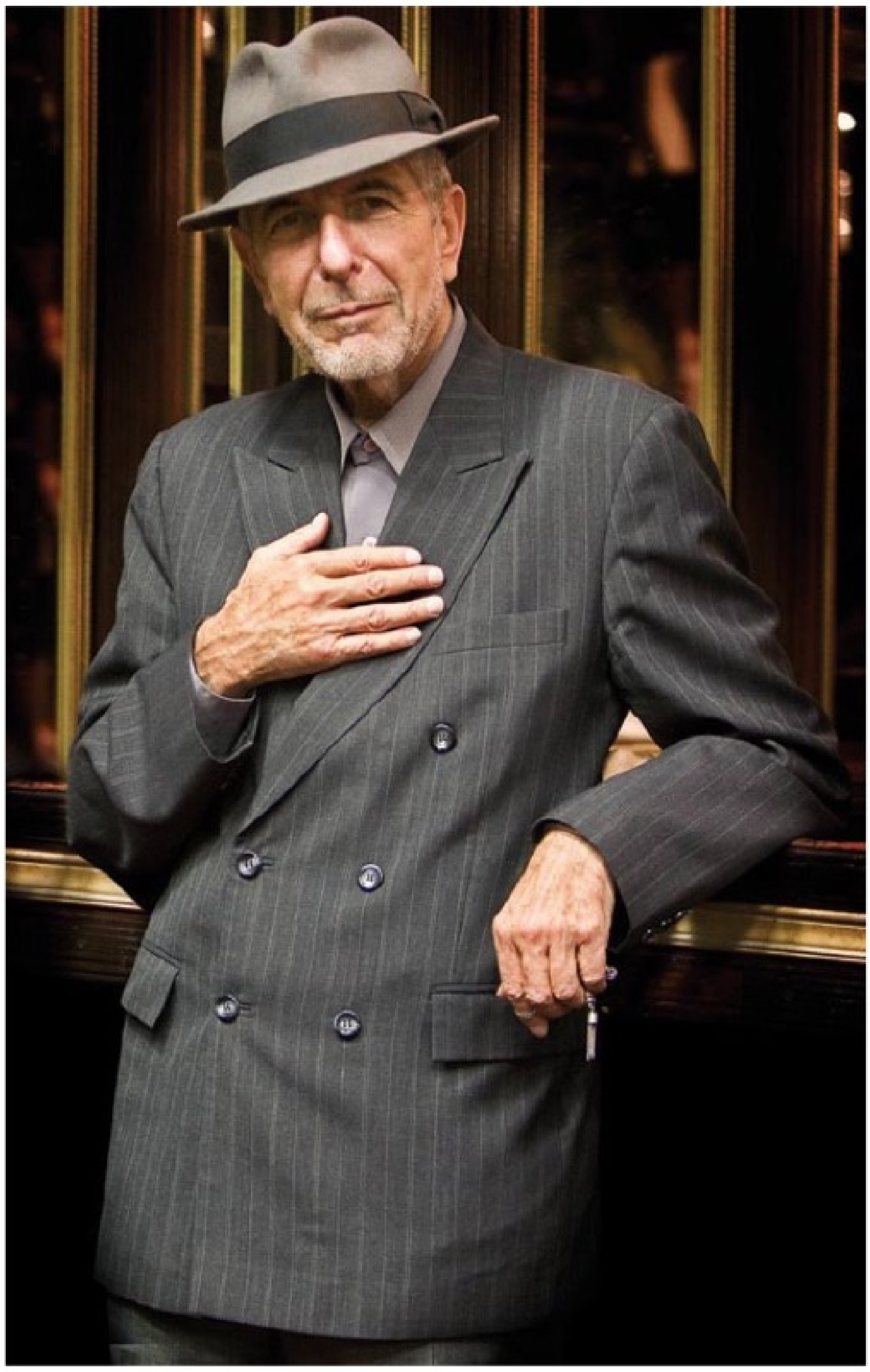

BİZ HAZIR DEĞİLDİK!

Çok sevdiğimiz Kanadalı müzisyen Leonard Cohen, 82 yaşında hayatını kaybetti. 'So Long, Marianne' şarkısını ithaf ettiği eski aşkı Marianne Ihlen'e Ihlen'in vefatından önce şöyle bir mektup yazmıştı: "Marianne, yaşlandık ve vücutlarımız ayrı düşüyor. Sanırım ki çok kısa bir süre sonra peşinden geleceğim. Sadece sana iyi yolculuklar dilemek istiyorum. Hoşça kal eski dost, sonsuz aşk, yakında görüşürüz." Cohen, ölümünden kısa süre önce çıkardığı albümde de 'Hazırım Tanrım!' diyordu. Yazdıkları ve söyledikleri gösteriyor ki, yüzyılımızın Bob Dylan'la birlikte en büyük ozanlarından Cohen, huzurla ölmeye hazırdı. Ama biz değildik!

İyi ki bize gitmeden bu albümü bıraktın Cohen, eski dost, büyük ozan; mutlaka görüşürüz.

YILBAŞI ALIŞVERİŞ ŞENLİĞİ

Yılbaşı alışverişi yapacaksanız kendinizi bu alışveriş şenliğine saklayın! Zubizu Yılbaşı Alışveriş Günleri, 7-8 Aralık'ta Volkswagen Arena'da gerçekleşecek ve ünlü marka ve tasarımcıların dekorasyon, kitap ve aksesuar ürünlerini içerecek. Şenliğe katılanları bir de sürpriz bekliyor: Stil danışmanları Lian Beraha ve Ezgi Apa, katılımcılara alışveriş danışmanlığı yapacak! ***www.zubizu.com***

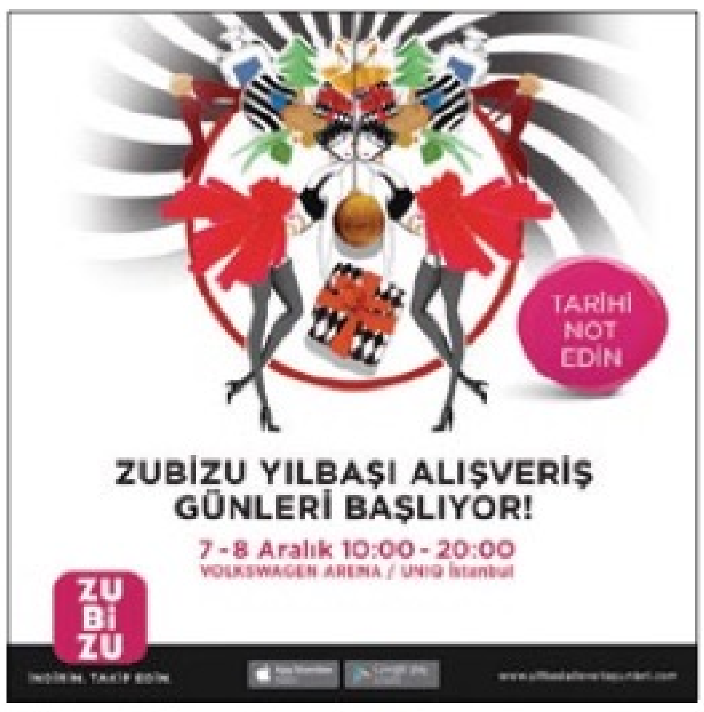
TARİHİ NOT EDİN
ZUBİZU YILBAŞI ALIŞVERİŞ GÜNLERİ BAŞLIYOR!
7-8 Aralık 10:00 - 20:00
VOLKSWAGEN ARENA / UNIQ İstanbul
ZU Bİ ZU
İNDİRİN, TAKİP EDİN

HAYALİMİZDEKİ KIŞ EVİ

Yeni bir yılda evini yenilemek isteyenlerdensiniz mutlaka yolunuzu addresistanbul'a düşürmelisiniz. Çünkü biz 200'den fazla tasarımcının ödüllü tasarım ürünlerini bulunduran mekândaki doğal mevsim renklerini kullanan, minimal ve rustik mobilyaları çok sevdik! Geyik başlı objeler, ahşap ayaklı deri tabureler hayalinizdeki kış evlerini odanıza taşıyacak. ***www.addresistanbul.com***

İPEĞİ KENDİLERİ ÜRETİYOR

İpek şallar ve fulara bayılırız, ama bildiğiniz gibi artık gerçek ipeği bulmamız epey zor. Bu sebeple geçen ay rastladığımız bir marka, özellikle dikkatimizi çekti. Caria Silk markası, şal ve fularlarının hammaddesi ipeği kendisi üretiyor. Kendi yetiştirdikleri ipekböceklerinden elde ettikleri iplikleri dokuma tezgâhında şal ve fulara dönüştüren markanın ürünleri %100 ipek olmasıyla öne çıkıyor. Üstelik bu ürünleri gerçek ipek olmayan bir şal fiyatına almanız mümkün. Detaylı bilgiyi markanın websitesinden bulabilirsiniz. ***www.cariasilk.com***

UNUTULMAZ HEDİYE

Hayatın tüm anlarını dolu dolu yaşatan Instax'lar; yılbaşında da sınırsız eğlence sunuyor. Yeni yıl heyecanını bütün bir yıla yaymak istiyorsanız, dostlarınıza Instax armağan edin. Fujifilm Instax fotoğraf makineleri ile çektiğiniz her fotoğrafı, saniyeler içinde karta basılı olarak elinize alabilirsiniz. Farklı tasarımları ve renkleriyle göz dolduran Instax'lar, pek çok profesyonel özelliği de sahip. ***www.instax.com.tr***

HEMINGTON

hemington.com.tr

BU FİLMLERİ KAÇIRMAYIN!

ORMAN DÜNYADAN BÜYÜK
!f İstanbul Bağımsız Filmler Festivali'nin geçen yıl başlattığı '!f İlham Serisi' geçtiğimiz ay izleyicileri Reha Erdem'in 'Koca Dünya' adlı filmi ile buluşturdu. Venedik'ten Jüri Özel Ödülü'yle dönen, Adana'dan da 'En İyi Film' dahil dört ödül kazanan 'Koca Dünya'yı biz çok sevdik. Siz de usta yönetmen Reha Erdem'in yarattığı dünyaların hayranıysanız yetimhanede büyüyen Ali ve Zuhal adlı iki çocuğun bir ormana sığınmalarını konu alan; Ecem Uzun, Berke Karaer, Melisa Akman, Murat Deniz, Ayta Sözeri'nin oynadığı 'Koca Dünya'yı kaçırmayın!

MELODRAMLARI SEVERİZ EĞER ALMODÓVAR ÇEKERSE
Melodramlar, duygusal kırılmalar ve baş edilmesi gerekilen iç çatışmalar... İşte Pedro Almadóvar'ın sevdiğimiz dünyası... Son yıllarda bu dünyadan uzaklaşan Almodóvar 20. filmi 'Julieta' ile yine sevdiğimiz sularda. Her şey, sevgilisiyle Portekiz'e gitmeye hazırlanan, 50'li yaşlardaki, filme de adını veren Julieta'nın eskiden tanıdığı ve sokakta gördüğü genç bir kadının ağzından dökülen cümleyle başlıyor ve bu andan itibaren Julieta'nın hayat muhasebesine tanık oluyoruz. 'Julieta', Adriana Ugarte ve Emma Suárez'in olağanüstü oyunculuklarıyla kaçırılmayacak, senenin en güzel filmlerinden biri.

BOĞAZ'A KARŞI YENİ YIL YEMEĞİ

İstanbul'un ve Boğaz'ın ışıltısını yansıtan mekânlardan biri olan Conrad İstanbul Bosphorus'taki 'Summit Bar&Terrace', zengin içerikli bir menüden oluşan yılbaşı yemeği ve sabahın ilk ışıklarına kadar devam edecek DJ performansı eşliğindeki yılbaşı partisi paketiyle İstanbullulara iyi vakit geçirmeyi vadediyor. Mekândaki eğlencenin limitsiz yerli içecekler dahil kişi başı fiyatı 550 TL. Yılbaşı yemeğinin ardından yapılacak partiye saat 23.30'dan sonra katılmak isteyenler için ücret ise limitsiz içecekler ve kanepeler dahil kişi başı 295 TL.

Yılbaşını özel bir etkinlikle kutlamak isteyenler için de birbirinden özel alternatifler sunan Conrad İstanbul Bosphorus, unutulmaz bir yılbaşı gecesinin ardından yeni yılın ilk gününü açık büfe 'brunch'la kutlamak isteyenleri ise Manzara Restaurant'ta açık büfe kahvaltıyla ağırlıyor. Saat 13.00'a kadar sürecek yeni yılın ilk kahvaltısı çay, kahve ve meşrubatlar dâhil kişi başı 145 TL.

Yılbaşı gecesini unutulmaz bir konaklama deneyimiyle tamamlamak isteyen misafirler için ise Summit Bar&Terrace'da iki kişilik gurme yılbaşı menüsü akşam yemeği, yılbaşı partisi ve Boğaz manzaralı Bosphorus Suite'te konaklama ve yeni yılın ilk kahvaltısı sunuluyor. Paket programın iki kişilik fiyatı; 2 bin 17 TL + KDV.

AKUSTİK YOLCULUK

10 Karaköy, yeni bir yılı, 'Flapper Swing'in nostalik yolculuğu ve yepyeni lezzetleri ile karşılıyor. Genç şef İpek Mutlu ve ekibinin sezonun en taze malzemeleriyle hazırlayacağı zengin parti menüsü ile tadına doyulmayacak nostaljik bir eğlence yaşamak isteyen konuklar, ON10 Terrace Bar'da buluşacak. Gecenin özel sesi ise Flapper Swing. Üstatları Django Reinhardt'ın izinden giden gitar, kontrbas, soprano saksafon ve vokalden oluşan 'gypsy jazz' topluluğu sizi 1920'li ve 30'lu yılların caz ve swing repertuarı ile 31 Aralık gecesi akustik bir yolculuğa çıkartacak.

KLASİK OTOMOBİL YARIŞLARI

Bu haberimiz klasik otomobil meraklılarını yakından ilgilendiriyor! İsviçreli lüks saat markası Baume&Mercier, geçtiğimiz günlerde düzenlediği Istanbul Classic-Hill Climb klasik otomobil yarışlarının ilkini tamamladı. Yarışta 1952 model Jaguar'dan 2016 model Lamborghini Avendator SV'ye dek birbirinden iddialı birçok lüks otomobil yer alıyordu. Sonucu oldukça merak edilen organizasyonda birincilik elde eden otomobil 1972 model bir Chevrolet Nova SS, ikincilik kazanan göz alıcı otomobil ise 1988 model bir BMW 325 ix 4x4'tü.

SORU & CEVAP

ÖZGE ÖZDER

"YENİ BİR EVRİLME DÖNEMİNDEYİM."

ÖZGE ÖZDER, TİYATRO SAHNESİNİN VE BEYAZ CAMIN YETENEKLİ VE GÜZEL KADINLARINDAN BİRİ. HAYVAN HAKLARI KONUSUNDA İSE HERKESE ÖRNEK BİR AKTİVİST. ÖZDER'E ŞU SIRALAR HAYATININ NASIL BİR DÖNEMİNDE OLDUĞUNU SORDUK.

RÖPORTAJ **TÜRKAN DOĞAN**
FOTOĞRAF **CANAN YETİŞTİ SATKIN**

>

ESQUIRE: Çocukluk yıllarına dair aklınıza gelen mutlu bir fotoğrafı bizimle paylaşabilir misiniz?

ÖZGE ÖZDER: Meslek hayatıma başlayana kadar hep Ankara'daydım. Çalışan bir anne, babanın çocuğu olduğum için yazları anneannemlerin evinde kalırdım. Çok güzel bir dönemdi. Yani şanslı bir çocuktum. İnsanın nasıl biri olduğu ya da olacağı çocukluğuna ve biriken mutlu anlarına bağlı diye düşünürüm. Hâlâ içim her sıkıştığında dedemi düşünüyorum. Ve onunla konuşuyorum.

ESQ: Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda okumuşsunuz...

Ö.Ö: Konservatuar, hayatımın en güzel dönemiydi. Okula âşıktım. Ders bitince eve gitmez, prova yapar, sabahlardım.

ESQ: 'Üç Kız Kardeş' isimli tiyatro oyununda oynuyorsunuz. Bu oyunu neden izlemeliyiz?

Ö.Ö: Öncelikle klasik bir oyunun günümüze nasıl adapte edilebileceğini görmek için izlenebilir. Oyunda çağımızın en büyük yaralarından biri olan mülteci hikâyesine dokunuyoruz. Hem üç oyuncunun hem de üç kız kardeşin göç hikâyesini anlatıyoruz. Neresi olduğu mühim değil, günümüzde herkes başka bir coğrafyada daha mutlu, daha iyi bir yaşama sahip olabileceğine inanıyor. Ve gitmek istiyor. Oyun bu anlamda birçoğumuzun iç sesi gibi.

ESQ: Tiyatroda ya da sinemada canlandırmak istediğiniz bir rol var mı?

Ö.Ö: Çok... Uç karakterler, sıra dışı roller hep başımı döndürür. Her zaman role açımdır.

ESQ: Hayatınızın nasıl bir dönemindesiniz?

Ö.Ö: Artık kim olduğumu bilen, kendimi iyi tanıyan ve işkolik olmayı bırakıp kendi iç dünyama ve ihtiyaçlarıma yönelmem gerektiğini düşündüğüm bir dönemdeyim. İleride pişman olmamak için hiçbir şeyi ertelemek istemiyorum. Bir süre Londra'da yaşayıp bol bol oyun izleyip, bazı eğitimler almak ve yazılarımı toparlamak istiyorum mesela. İki kişilik bir yaşam ve bir aile kurmayı da istiyorum. Yeni bir evrilme döneminin içindeyim.

ESQ: Sizin hayatınız kaç parçadan oluşuyor ve henüz kaçıncı parçasındasınız?

Ö.Ö: Sanırım dördüncü evresindeyim. Kendimle ilgili soruları geride bıraktım. İçimdeki benle tanıştım. Ve içimdeki benin ne isteyip ne istemediğini çok iyi biliyorum artık. Sorunlarını, arızalı ve naif yanlarını, içinde kaç tip kadın barındırdığını, yaralarını... Artık bana kalan iç sesime ve en ilkel, yaşamsal ihtiyaçlarıma yönelmek istiyorum. Çünkü bu zamana kadar hep mesleğiyle var oldu bu kadın. Mesleği tarafından ele geçirilmiş bir yaşamı vardı. Artık biraz kendine yönelmesi gerekiyor.

ESQ: Hayatınızın dönüm noktaları var mı?

Ö.Ö: Oyuncu olma kararım ve İstanbul'a gelişim bir dönüm noktası benim için. Bana sihirli değneği ile dokunan mucizevî bir insan yok, ama iç dünyamın en önemli mimarı John Lennon. İyi ki bu dünyaya değmiş.

ESQ: Hayatla ilgili temel meseleniz ne?

Ö.Ö: "Daha iyi bir dünya ve bu dünyanın oluşabilmesine katkı sağlamak," fikri beni hep motive etmiştir. İyi bir insan olmak ve böyle kalabilme ısrarımdan tutun da kurduğum derneğe, oyuncu olmak kararına kadar hep bu motivasyonla hareket ettim. Ama içimdeki beni dinleyerek kendime ve kendi isteklerime konsantre olmanın vakti geldi sanırım.

ÖZGE ÖZDER İLE KISA KISA...

- "***Bizim Aile*** filminin içinde yaşamak isterdim."
- "Bana göre ***Beatles*** tüm zamanların en iyi müzik grubu."
- "***Fatih Akın*** ve ***Ferzan Özpetek***'in filmlerini çok seviyorum."

Özge Özder'in Instagram hesabı: instagram.com/ozzgeozder

ESQ: 30'larınızdasınız. Bir kadın için bu yaşların 20'lerden ne gibi farkları var?

Ö.Ö: 30'lar, sizi şekillendiren, her türlü dış sesi geride bırakıp kendinizi net olarak duyduğunuz, şaşırarak da olsa kendinizle gerçek anlamda tanıştığınız harika yaşlar. Bizim gibi toplumlarda kadının kendini duyabilmesi maalesef çok zaman alıyor. Hatta bir ömür boyu kendi iç sesinize sağır kalmanız bile mümkün. Ne yazık ki kadının nasıl olması gerektiğini ona dikte eden çok gürültülü ve öfkeli bir kalabalık var ensemizde. Ve kadının kendisini duymasına imkân tanımıyorlar.

ESQ: Bir röportajınızda mükemmeliyetçi biri olduğunuzu anlatıyorsunuz. Bu zor bir şey aslında. Bu özelliğinizi sizi yormayacak hale getirmeye ihtiyaç duydunuz mu hiç?

Ö.Ö: Bunu öğreneli çok oldu. Karşımdaki kişiden mükemmeliyet beklentim ise hiç olmadı. Tam aksine kendimdeki mükemmelliyet arızasını karşımdakileri olduğu gibi kabul ederek her zaman fazla toleranslı oldum. Bu tolerans ise bir süre sonra karşındakinin özgüvenini arttırabiliyor. Yani zannediyor ki her ne olursa olsun bu kadın gitmeyecek. Sevdiğim ve emek verdiğim kişileri kaybetmeyi kolay kolay göze alamam ama bunu kullanmaya kalkarsanız yani kendi zaafımı bana silah olarak doğrultursanız; o silah er geç sizin suratınızda patlar. Görmezden gelmenin olgunluğunu başka bir şeyle karıştırmamak, özsaygımı ve zekâmı küçümseyip sınırlarımı çok zorlamamak gerek.

ESQ: Âşık Özge Özder nasıl bir kadın oluyor?

Ö.Ö: Âşık Özge, resmen 'Brigitte Jones'un Türkiye şubesi gibi oluyor. Oldukça neşeli, komik, biraz sakar, manik derecede enerjik ve dünya yansa herkesi kurtarabilirim derecesinde iyiliğe ve cesaretli bir enerjiye motive olmuş oluyor. Aşk aslında benim yakıtım. Edebiyatın taçlandırıp yücelttiği ama günümüz dünyasının ve psikiyatrinin fazlaca köpüklü bulduğu roman kahramanlarına benzer bir âşık olabilirim.

ESQ: Şu an evinizde gördüğüm kadarıyla köpeklerinizle özel bir bağınız var. 'Bana Göz Kulak Ol Derneği' için de çalışmalar yürütüyor; hayvanları sahiplendirmeye çalışıyorsunuz. Bir de barınak açma hayaliniz var. Ancak biz galiba hayvanlara eziyet eden bir toplumuz...

Ö.Ö: 'Bana Göz Kulak Ol Derneği' çok güzel işlere imza attı ve atmaya da devam edecek. Zaten kuruluş amacımız toplumda farkındalık yaratmak. Biz pek sahada olamıyoruz. Tedaviler ya da sahiplendirmeler de yapıyoruz ama esas misyonumuz, sanatçılardan oluşan bir dernek olduğumuz için büyük farkındalık kampanyaları yapmak ve toplumda bazı şeylere dikkat çekebilmek. Şu an en büyük derdimiz yasa... Hayvan hakları yasasının olduğu gibi korunmasını ama hayvanların 'mal' sınıfından yani 'Kabahatler Kanunu' kapsamından çıkarılmasını ve tecavüz, şiddet ve eziyet gibi suçlara hapis cezası getirilmesini istiyoruz.

Yatırımlarınızı değerlendirirken
ilham aldığımız çok özel biri var.
Siz.

Değer verdiklerinize karşı hissettiğiniz koruma içgüdüsü, onlara güzel bir gelecek hazırlamak için gösterdiğiniz sonsuz ilgi ve özen...
Biz de stratejilerimizi geliştirirken daima sizden ilham alıyoruz.
Sahip olduğumuz teknik birikim ve deneyimle en uygun yatırım seçeneklerini sunarken ve fırsatları değerlendirirken öncelikle sizi düşünüyoruz.
İşte, birlikte yıllar boyu süren sıkı ortaklıklar kurmamızın sırrı bu...

TÜRKİYE İŞ BANKASI | ÖZEL BANKACILIK

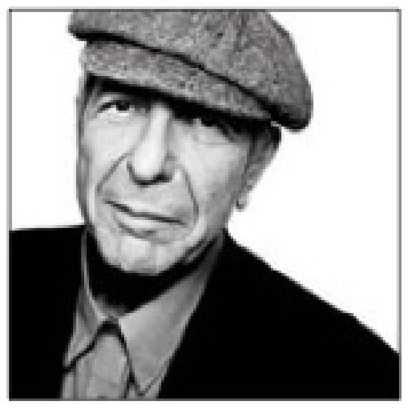

NOTALAR ÖKSÜZ KALDI

BU YIL MÜZİSYENLER TARAFINDA DA SIKI BİR YAPRAK DÖKÜMÜNE ŞAHİT OLDUK. YENİ YILA GİRERKEN ONLARA DA VEDA ETME ZAMANI...

- Şarkıları ve albümleriyle adını dünya pop ikonları listesine altın harflerle yazdıran Prince, geride 8 albüm ve unutulmaz şarkılar bırakarak 57 yaşında yaşama veda etti.
- Efsanevi İngiliz müzisyen David Bowie, 69 yaşında yaşamını yitirdi. Bowie'ye, ölümünden 18 ay önce kanser teşhisi konmuştu.
- Yazar, şair, söz yazarı ve müzisyen Leonard Cohen, 82 yaşında hayatını kaybetti. Cohen ölümünden bir ay önce âdeta veda edercesine 'You Want It Darker' albümünü çıkarmıştı.
- 'Hotel California' şarkısı artık bir klasik sayılan ünlü müzik grubu Eagles'ın kurucu üyesi Glenn Frey, 67 yaşında bir dizi rahatsızlıktan kaynaklanan komplikasyonlar sonucu yaşamını yitirdi.

Vur Gitarın Teline

MÜZİKSEVERLERİN KEYİFLE OKUYACAĞI, İÇİNDEN MÜZİĞİN EKSİK OLMADIĞI YENİ MITCH ALBOM KİTABI *FRANKIE PRESTO'NUN SİHİRLİ TELLERİ*, PENA YAYINLARI ARACILIĞIYLA OKURLA BULUŞUYOR.

YAZI **EGE GÖRGÜN**

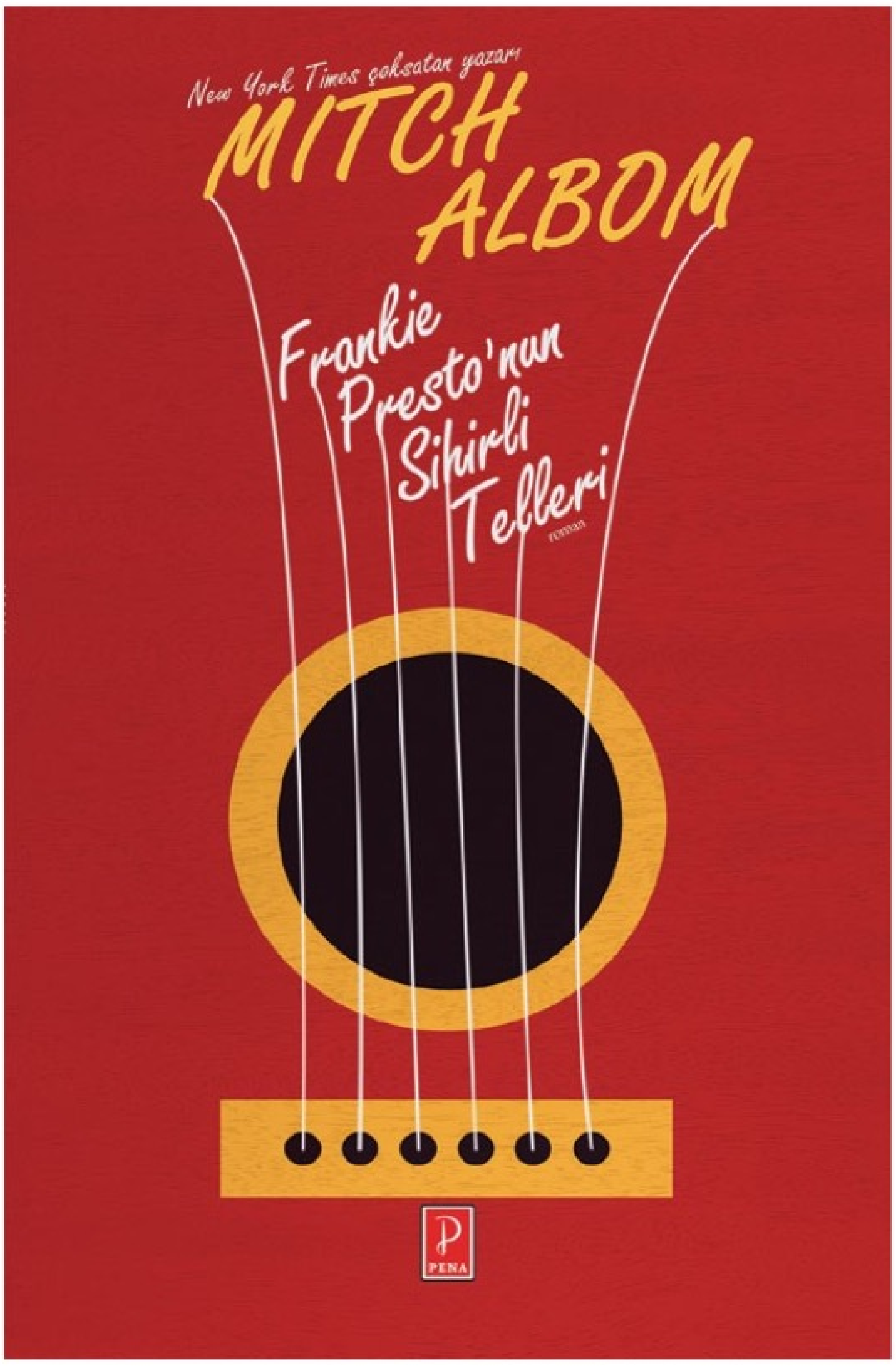
New York Times çoksatan yazarı
MITCH ALBOM
Frankie Presto'nun Sihirli Telleri
roman
PENA

Adını ilk olarak 1997'de yayımlanan ve *New York Times* çoksatanlar listesinde 205 hafta kalan *Öğretmenim Mori'yle Salı Buluşmaları* kitabıyla duyurdu, Mitch Albom. Kitabında üniversitede en sevdiği öğretmeni Morrie Schwartz'la yaptıkları salı sohbetlerini kaleme alarak öğretmeninin bilgeliğinden pek çok okurun sebeplenmesini sağlamıştı. 42 dile çevrilen ve 15 milyon adet satan kitabın filmi de çekilmiş, filmin yapımcılığını ise Oprah Winfrey üstlenmişti.

Aynı zamanda ödüllü bir gazeteci, senarist, radyo programcısı ve müzisyen olan yazarın şimdi de ilk kitabındaki içtenliği aratmayan *Frankie Presto'nun Sihirli Telleri* adlı kitabı okurla buluşuyor. Yazar kitabında, Frankie Presto adında, dünyanın gelmiş geçmiş en iyi gitaristinin ve gitarının sihirli telleriyle değiştirdiği altı kişinin hayatına değinirken aslında kendi içindeki müzik sevgisini yazıya döküyor.

Bu tür bir sevgiyle yeteneğin insanın hayatını ne yönde değiştirebileceğini gösteren bir dünya kuruyor, Mitch Albom. "Bir melodi duyduğunuzda başınızı kaldırmanızın, bateri sesi duyduğunuzda ayağınızla ritm tutmanızın bir sebebi var. Bütün insanların içinde müzik vardır. Yoksa Tanrı neden size atan bir kalp versin?" sözü, onun müzik sevgisinin kanıtı âdeta.

Tam adı Francisco de Asis Pascual Presto, nam-ı diğer Frankie Presto, 1936 yılında İspanya'nın Villareal şehrinde, yanmış bir kilisede doğuyor. Presto, görme engelli bir müzik öğretmeni tarafından yetiştiriliyor ve dokuz yaşındayken gemiye bindirilip eski gitarı ve altı sihirli gitar teliyle ABD'ye gönderiliyor. İşte asıl hikâye de bu noktadan sonra başlıyor ve Frankie, okuru 1940'lardan 1960'lara uzanan büyüleyici bir müzik yolculuğuna çıkarıyor.

Frankie Presto ve hikâyesi kurgu olsa da, kitapta anlatılanlar gerçek müzisyenlerin hayatlarından kesitler sunuyor. Bu yolculukta kimler yok ki... Duke Ellington'dan Hank Williams'a, Carole King'den, Wynton Marsalis'e ve hatta Elvis Presley'e kadar pek çok efsanevi sanatçı bu yolculukta Frankie'nin hayatlarını etkilediği kişiler olarak karşımıza çıkıyor. Vietnam Savaşı'ndan Woodstock Festivali'ne ve Katrina Kasırgası'na, iz bırakan olaylar sayfalarda rastladıklarımızdan bazıları. Frankie ile Aurora arasındaki muhteşem aşk hikâyesi de yine satırlar arasına serpiştirilerek sunuluyor.

Frankie'nin cenazesiyle başlayan ve hikâyesinin de cenazeye katılanların ağzından anlatıldığı kitabı okurken bahsi geçen müzisyenlerin eserlerini dinleme ihtiyacı hissedebilirsiniz. Mitch Albom buna da bir çare düşünmüş: Kendi web sitesinde yer alan kitap tanıtım sayfasına bir de çalma listesi eklemiş. Spotify kullananlar albümdeki şarkıların tamamını oradan dinleyebilir.

EN TARZ SUV FIAT 500X,
ŞİMDİ DİZEL OTOMATİK.
Bi-Xenon Farlar | Anahtarsız Giriş ve Çalıştırma | Sürüş Modu Seçici | 4x4 Çekiş Sistemi
YIL SONUNA ÖZEL
1.6 MULTIJET DİZEL OTOMATİK VİTES 500X,
DÜZ VİTES FİYATINA.
500X
Koç
FIAT
www.fiat.com.tr

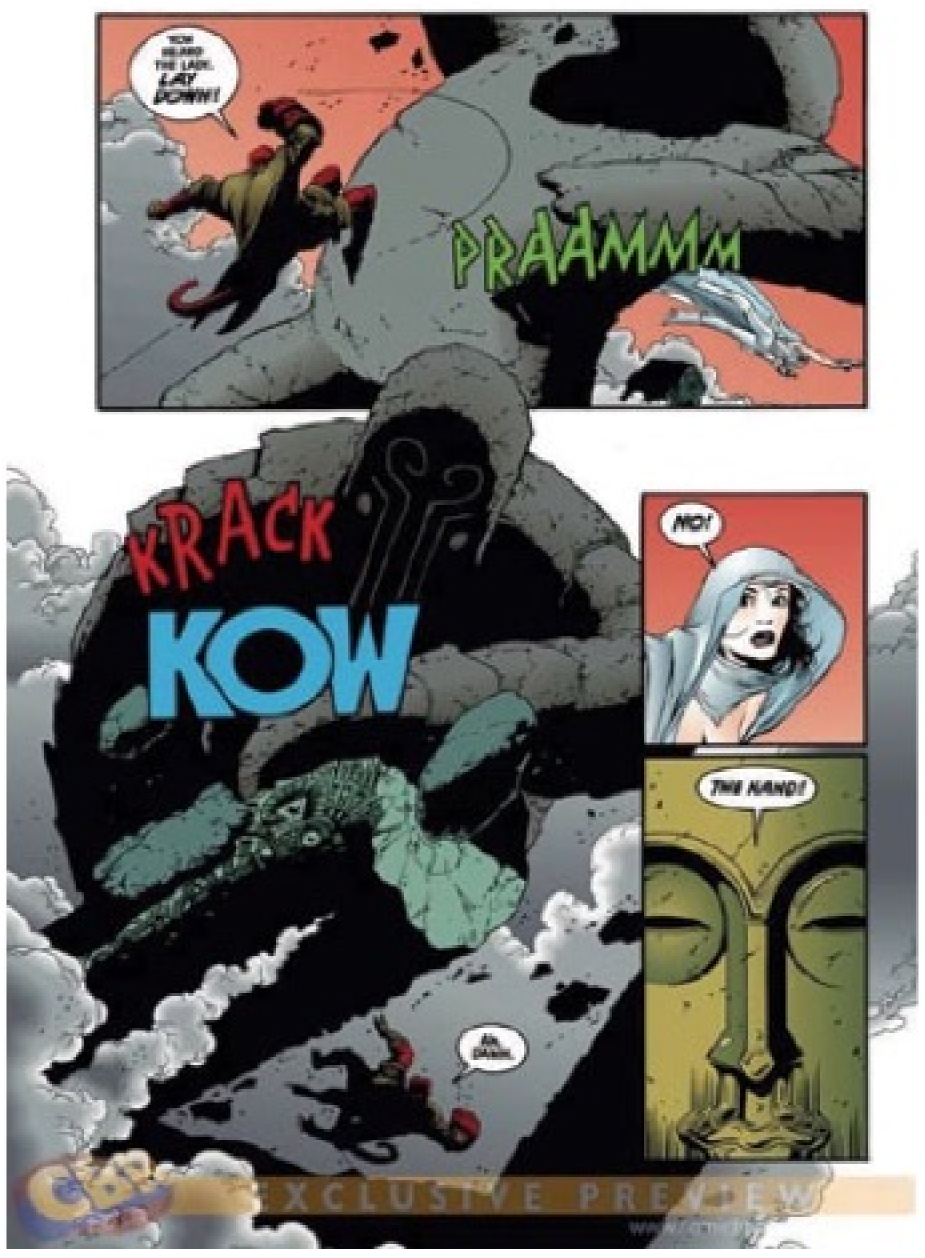

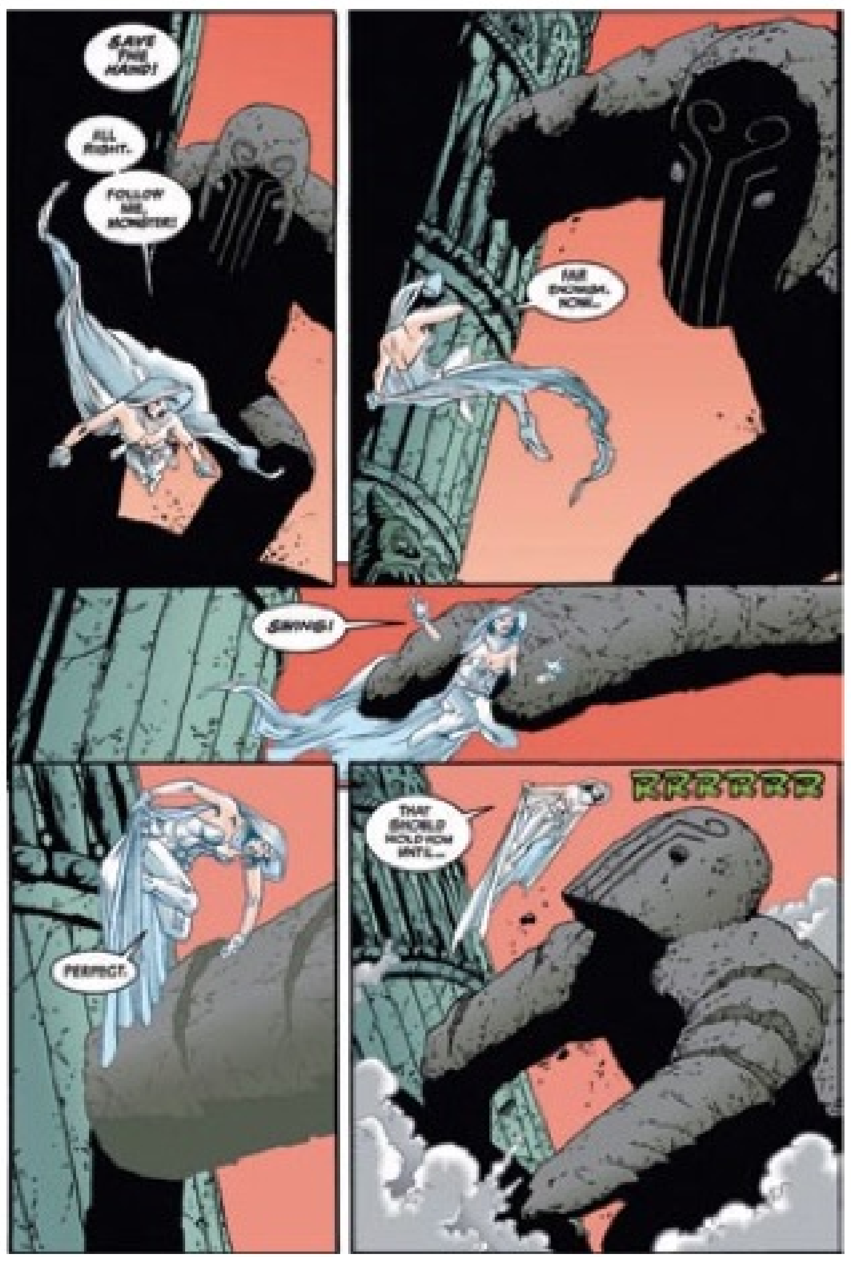
SAVE THE HAND!
ALL RIGHT.
FOLLOW ME, MONSTER!
FAR ENOUGH, NOW...
SWING!
PERFECT.
THAT SHOULD HOLD HIM UNTIL...
RRRRRR

Hellboy Geri Döndü!

JBC YAYINCILIK'TAN ÇIKAN *HELLBOY: MASKELER VE CANAVARLAR*, İKİ AYRI MACERAYI TEK BİR CİLTTE TOPLARKEN BATMAN DE HİKÂYEDE MİSAFİR OYUNCU OLARAK ARZ-I ENDAM EDİYOR.

YAZI **EGE GÖRGÜN**

Çizgi roman severleri heyecanlandıran bir konudur; iki farklı süper kahramanın karşı karşıya gelmesi. 'Crossover' adı verilen bu tarzı bilmeyen çizgi roman okuru yoktur gerçi ama yine de 'crossover'ın ne olduğunu açıklamak gerekirse, aynı çizgi roman evreni içerisinde bir karakterin devam eden bir seride diğeriyle karşılaşması ya da farklı çizgi roman firmalarından karakterlerin kapışması ve karşılaşması şeklinde tanımlayabiliriz.

Hellboy: Maskeler ve Canavarlar da ilk bakışta bu tanıma uyuyor gibi görünse de, bu çizgi romana bir crossover demek ne kadar doğru olur, tartışılır. Çizgi romanı bu beklentiyle satın almak isteyenleri hayal kırıklığına uğratmamak için önceden uyaralım; aslına bakarsanız bu tek maceralık cilt, bir Batman ve Hellboy değil, Hellboy macerası olma niteliğini taşıyor. Batman ise kısa süreliğine maceraya konuk oluyor.

İlk hikâye, Nazilerin kadim bir tanrıyı diriltmek amacıyla kullanmak için orijinal Starman Ted Knight'ı Gotham'da bir konferans sırasında kaçırmalarıyla başlıyor. P. A. S. B. (Paranormal Araştırma ve Savunma Bürosu) Hellboy'un olay yerine intikal etmesinin iyi olacağına karar verince Hellboy Gotham'a yollanıyor.

Sonuç olarak Hellboy ve Batman, Starman Ted Knight'ı Nazi örgütünün elinden kurtarmak için güçlerini birleştiriyor, Gotham'ın çatılarından Amazon'un sisli ormanlarına sürüklenecekleri bir maceraya atılıyor. İkinci hikâyede ise Hellboy, kadim bir maske tarafından örülmüş entrika ağına dolanan hayalet kahraman Ghost'u aramak için Arkadya'ya gidiyor. Hellboy okurlarının tahmin edeceği üzere Naziler, doğaüstü olaylar ve güçlerle karanlık bir atmosfer çıkıyor karşımıza yine.

Hikâyeler Hellboy'un yaratıcısı Mike Mignola ve James Robinson tarafından yazılmış; Scott Benefiel ve Jasen Rodriguez tarafından resimlenmiş. Hikâyelerde çizimlerin de farklı tarzda olması, okura ayrı bir tat veriyor. İlk hikâyede Hellboy tarzına yakın çizimler görülürken ikincide çizimler daha hareketli. Çok büyük beklentilere girmemek kaydıyla edinmekte fayda var.

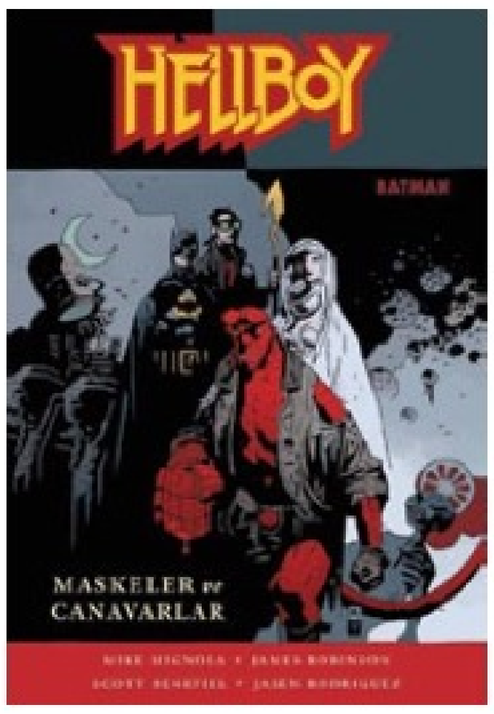
HELLBOY
BATMAN
MASKELER ve CANAVARLAR
MIKE MIGNOLA • JAMES ROBINSON
SCOTT BENEFIEL • JASEN RODRIGUEZ

SİNEMA MACERASI
Hellboy çok sevilince sinemaya uyarlanması kaçınılmaz oldu ve ilk olarak 2004'te aynı adla gösterime girdi. İkinci kez ise 2008'de 'Hellboy II: Altın Ordu' adıyla sinemaseverlerin karşısına çıktı. Hellboy'u Ron Perlman canlandırırken her iki filmin yönetmenlik koltuğunda da Guillermo del Toro oturuyordu.

HELLBOY'UN HİKÂYESİ

Naziler, II. Dünya Savaşı'nı kazanmak konusunda çok hırslıydı. Hitler bu uğurda karanlık yollarda ustalaşmış sahte peygamber Grigori Rasputin'e ve onun müridi bilim adamlarına Nazi Almanyası'nın tüm olanaklarını sundu. Rasputin, Ragnorak Projesi'yle cehenneme bir boyut kapısı açtı ve dünyamıza Anung Un Rama adında çocuk yaşta bir iblis geçti.

Bu iblis neyse ki Naziler değil, proje mekânına baskın yapan Amerikan birliği tarafından bulundu. ABD hükümetine bağlı çalışan Paranormal Araştırma ve Savunma Bürosu'nun himayesine aldığı çocuğa Hellboy adını verdiler. Hellboy kurum tarafından büyütülüp eğitilerek ABD'nin olağan ve olağandışı düşmanlarına karşı savaşacak bir ajan haline getirildi.

Hellboy kendi hayat görüşü doğrultusunda yaşayan; hayli alaycı, kimi zaman nihilist, bazen depresif, bazen öfkeli ama daima sonuna kadar 'delikanlı' bir tip. Bir iblis olarak insanüstü bir güce ve dayanıklılığa sahip. Cehennemde doğduğu için ateş ya da patlamalar ona zarar vermez. Yaraları çabucak iyileşir, farklı dilleri konuşabilir. İblisler arasında 'Kıyametin Sağ Eli' olarak da bilinir. Taştan olan sağ eli kadim kötülük Ogdru Jahad'ı hapsedildiği boyuttan çıkarabilecek anahtar olduğu için Hellboy aynı zamanda kıyametin de anahtarıdır.

Yeni iPhone 7, dilediğiniz Türk Telekom faturanıza ek taksit fırsatıyla.

Ayda
79 TL'den
başlayan
fiyatlarla

iPhone 7

Türk Telekom

36 ay sözünüze

Kampanya 31 Aralık 2016'ya kadar Türk Telekom mobil, ev telefonu ve evde internet müşterileri için geçerli olup stoklarla sınırlıdır. Tarifeye ek ayda 79 TL teklifi Türk Telekom mobil müşterileri için 36 ay taahhütle Prime Ekstra ve Maksi tarifelerinde geçerlidir. Fiyatlara KDV ve ÖİV dahildir. Ödenecek ek bedeller tarifeye göre değişiklik gösterecek olup faturaya aylık tarife indirimi yansıtılacaktır. Güncel kampanya katılım koşulları, geçerli tarifeler ve detaylı bilgi için: www.turktelekom.com.tr

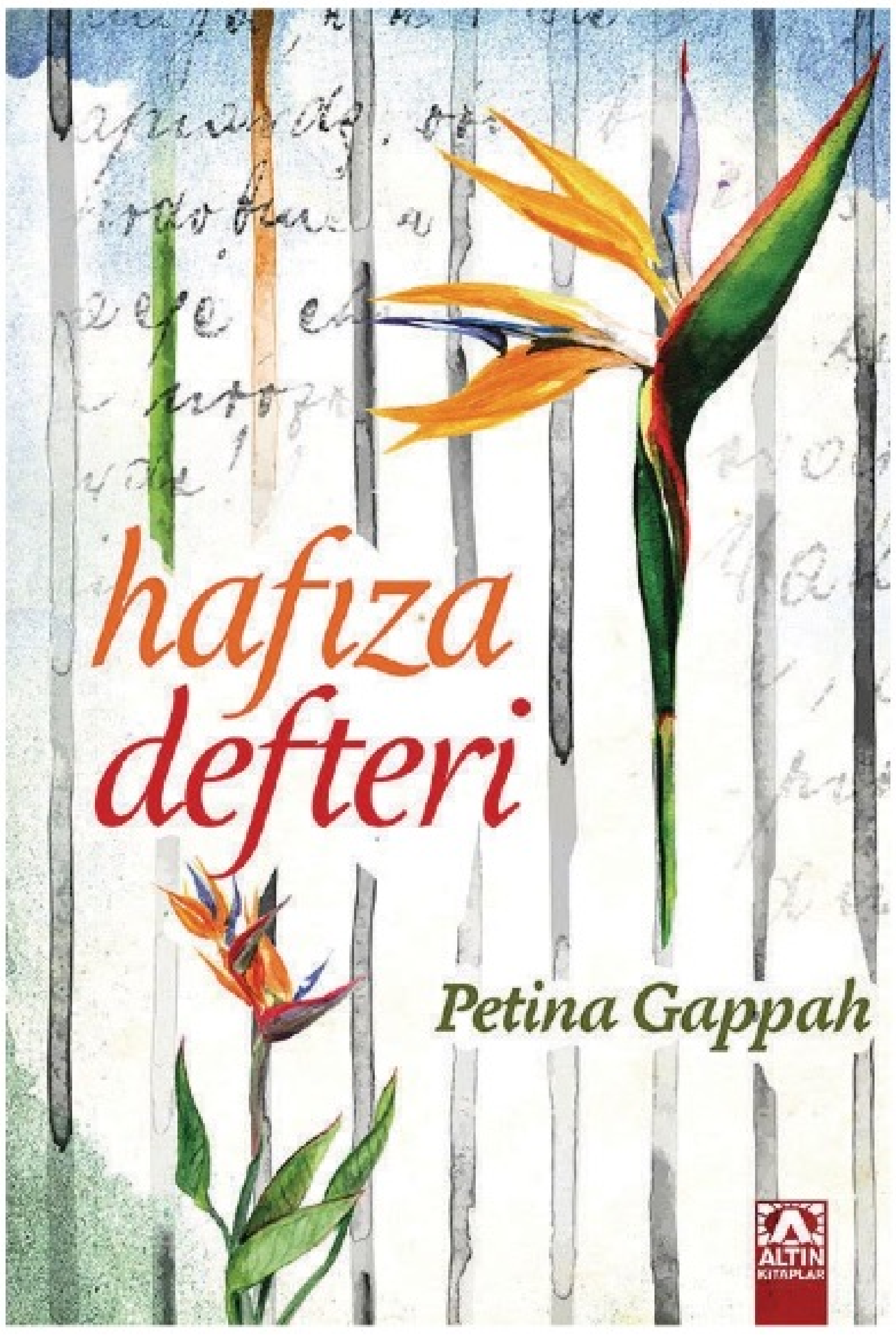

Cehennem, Diğer İnsanlardır

ZİMBABVELİ YAZAR PETINA GAPPAH’IN OKURLARINDAN TAM NOT ALAN ROMANI *HAFIZA DEFTERİ*, ALTIN KİTAPLAR ETİKETİYLE RAFLARDA YERİNİ ALDI.

YAZI **EGE GÖRGÜN**

> *“Petina Gappah’ın öyküleri Zimbabve’nin muktedir seçkinlerini sert bir dille hicvetmekten gerçekçi komediye ve sistem kurbanı sıradan insanların ıstıraplarının dokunaklı anlatımına kadar uzanıyor. Gappah dünya edebiyatında yükselen bir yıldız.”*
> ***J. M. Coetzee***

Kitabında geçmişle şimdi arasında gidip gelirken yoksul mahalleleri ile zenginlerin ikamet bölgelerinde akıp giden etkileyici bir hikâye anlatıyor, Petina Gappah. Okurunun kendisini incelikle işlenmiş bir kurguya bırakıp sistem kurbanı sıradan insanların ıstırap dolu yaşamlarına tanıklık etmesini sağlıyor.

Kitabın anlatıcısı Memory, onu küçük yaşta yanına alan Lloyd Hendricks’i öldürmekten suçlu bulunup cinayetten hüküm giyen ve Zimbabve’de Chikurubi Hapishanesi’nde idam edilmeyi bekleyen albino bir kadın. Avukatı, temyiz talebinin parçası olarak ondan olayları hatırladığı şekliyle kâğıda dökmesini isteyince Memory yazmaya başlıyor:

“Anlatmamı istediğin hikâye Lloyd’un ölümünün acınası çirkinliğiyle başlamıyor. Güneşin kabarcıklı yüzümü dağladığı, dokuz yaşında olduğum ve babamla annemin beni yabancı bir adama sattığı çok eski bir ağustos gününde başlıyor. Babamla annem diyorum ama aslında annemdi.”

Albino olduğu için ne siyahlar ne beyazlar arasında tutunabilen Memory, kendisini para karşılığı satan ailesini, kendisini himayesine alan zengin adamın iyiliğini sorguluyor hayatı boyunca. En iyi dostuysa sığındığı kitaplar oluyor. Yazarken yaşananlar, Memory’nin hafızasının kuytularından çıkıp önüne seriliyor serilmesine ama yine de akılara takılan bir soru var: Acaba her şey onun anlattığı şekilde mi gerçekleşiyor, yoksa aslında gerçeğin yanılsamalardan mı örülüyor?

Zimbabveli Petina Gabbah, henüz bir öykü kitabı ve bir roman yayımlamış olmasına rağmen kitapları şimdiden pek çok dile çevrildi.

Cambridge Üniversitesi, Graz Üniversitesi ve Zimbabve Üniversitesi’nde hukuk okuyan Zimbabveli yazar, bir öykü derlemesi olan ilk kitabı *An Elegy for Easterly* ile *The Guardian*’ın İlk Kitap Ödülü’ne layık görüldü. *Hafıza Defteri* ise Petina Gabbah’in ilk romanı.

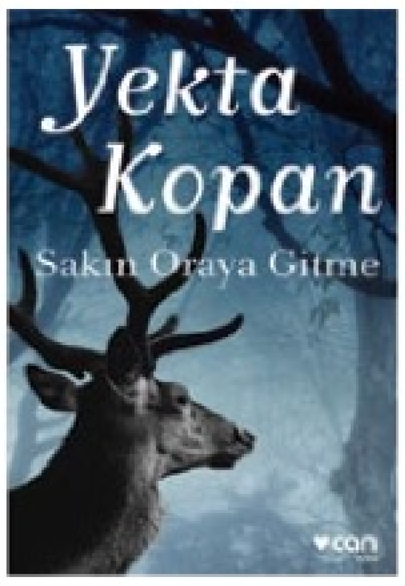

Sakın Oraya Gitme
Yekta Kopan
Can Yayınları
Yeni öykü kitabıyla “Sakın!” diyenlere inat, belleğimizin en karanlık ormanlarına dalıyor Yekta Kopan. Bazen kaybedilen bir zaman ya da bir insan oluyor, bazense bir diktatörden dem vuruluyor ama konusu ne olursa olsun istisnasız her bir öykü, tıpkı unutulan bir şeyleri hatırlamaya çalışırken yaşanan sinir bozukluğu gibi rahatsız edici bir etki bırakıyor okurunda.

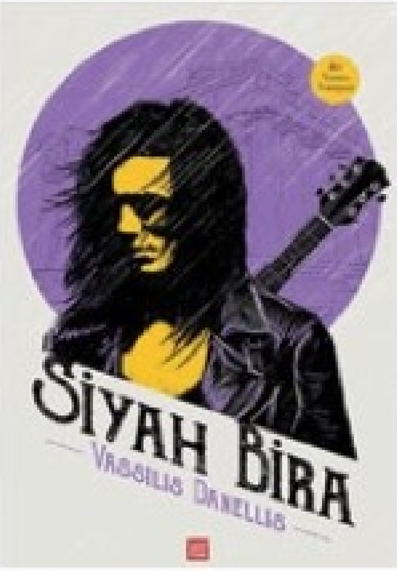

Siyah Bira
Vassilis Danellis
Labirent Yayınları
Danellis’in siyasi polisiye altyapılı romanı, Yunanistan’ın kriz sonrasındaki durumunu ve halkın krizden nasıl etkilendiğini ironik bir üslupla gözler önüne seriyor. Danellis kitabında sokak müzisyenliği yapan başkarakterini dedektifliğe soyunduruyor ve okuru onunla birlikte ipuçların peşine salıyor.

daffari/tr daffariofficial daffari_official www.daffarishop.com

(1)

(2)

(3)

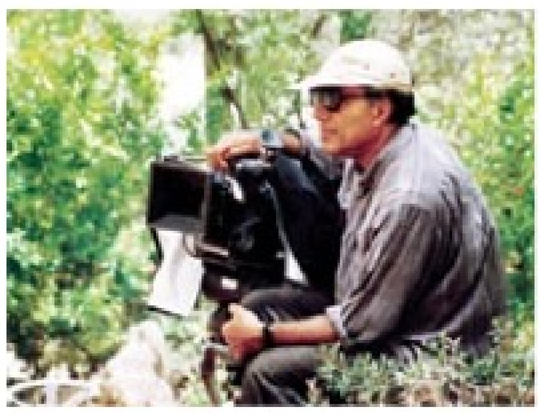
(4)

(5)

(6)

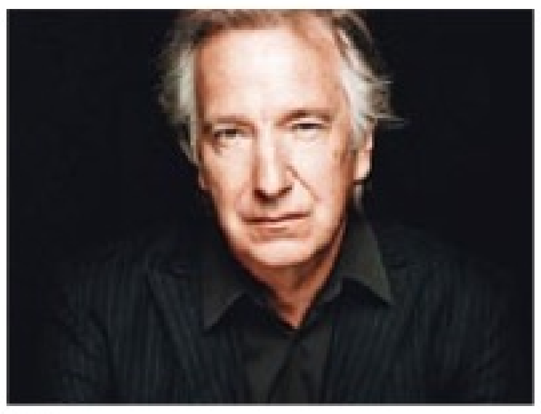
(7)

(1) Gene Wilder **(2)** Héctor Babenco **(3)** Kenny Baker **(4)** Abbas Kiyarüstemi **(5)** Garry Marshall **(6)** Anton Yelchin **(7)** Alan Rickman

Sinemanın 2016 Kayıpları

HER CANLI ÖLÜMÜ TADACAKTIR. SİNEMANIN YILDIZLARI DA BU DOĞA KANUNUNDAN MUAF DEĞİL ELBETTE. 2016'DA HAYATA GÖZLERİNİ YUMAN OYUNCULARI ANIYORUZ.

YAZI **EGE GÖRGÜN**

En genci 27, en yaşlısı 83 yaşındaydı... Kimisi hayatını rol yaparak, kimi de rol yapanları yöneterek geçirdi. Sonra bir an geldi ve dünya üzerindeki rolleri sona erdi; geriye filmleri yadigâr kaldı.

Ünlü İngiliz sinema ve tiyatro oyuncusu Alan Rickman 69 yaşında vefat etti. Rickman, Bruce Willis ile rol aldığı 1988 yapımı 'Zor Ölüm'le dünya çapında tanınmıştı. 1995'te Hugh Grant, Emma Thompson, Kate Winslet, Hugh Laurie ile oynadığı, Jane Austen'in ölümsüz eserinden uyarlanan 'Aşk ve Gurur'daki Albay Brandon rolüyle hafızalarda yer eden oyuncu, 'Harry Potter' serisinde canlandırdığı Profesör Severus Snape rolüyle de kitlelerin hayranlığını kazanmıştı.

Bu yıl, İran sinemasının dünyaca ünlü temsilcisi, yönetmen Abbas Kiyarüstemi de kanser tedavisi gördüğü Paris'te 76 yaşında hayatını kaybetti. Kırktan fazla film çeken yönetmen, kariyeri boyunca yetmişin üzerinde ödül aldı. 'Zeytin Ağaçları Altında' ile ABD, İspanya, Brezilya ve İtalya'da çeşitli ödülleri toplarken 'Kirazın Tadı' ile 50. Uluslararası Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülü, kazanmıştı.

Brezilyalı yönetmen Héctor Babenco, São Paulo'daki Sírio-Libanês Hastanesi'nde geçirdiği kalp krizi sonucu 70 yaşında yaşamını yitirdi. Babenco, 1985 yılında gösterilen 'Örümcek Kadının Öpücüğü' filmiyle 'En İyi Yönetmen' dalında Oscar'a aday gösterilmişti. Ne tesadüftür ki, Willem Dafoe'nun başrolünde oynadığı son filmi 'Hintli Arkadaşım'da, ölmek üzere olan bir yönetmenin hayatını anlatıyordu.

Sinemaseverlerin Arthur Penn'in yönetmenliğindeki 1967 yapımı 'Bonnie ve Clyde' filmindeki Eugene Grizzard karakteriyle tanıdığı, 'Willy Wonka ve Çikolota Fabrikası'nda Wonka'ya Johnny Deep'ten önce can veren Gene Wilder 83 yaşında bu dünyadan ayrıldı. 'Star Trek' (Uzay Yolu) serisinin genç yıldızı, Rus oyuncu Anton Yelchin, çalışır vaziyette bıraktığı cipinin geriye kayması üzerine aracıyla bahçe kapısı arasında kalarak 27 yaşında hayata veda etti. Ölümünün ardından 'Star Trek'in yapımcısı J. J. Abrams bir not yayımladı. Notta şöyle diyordu: "Anton, harikaydın. Çok eğlenceliydin ve yetenekliydin. Ama yeterince uzun süre burada kalamadın. Seni özlüyoruz."

'Yıldız Savaşları' filmlerinin en sevilen karakterlerinden R2-D2'yu canlandıran İngiliz cüce aktör ve müzisyen Kenny Baker, 81 yaşında yaşamını yitirdi. 24 Ağustos 1934'te doğan Kenny Baker, geçtiğimiz yıl gösterime giren Yıldız Savaşları: Güç Uyanıyor' hariç tüm 'Yıldız Savaşları' filmlerinde R2-D2 karakterine hayat vermişti. Baker ayrıca David Lynch'in yönettiği 'Fil Adam'; 'Zaman Haydutları' ve 'Labirent' filmlerinde yer aldı.

'Özel Bir Kadın' gibi unutulmaz bir filme imza atan yönetmen Garry Marshall da bu yıl 81 yaşında hayata veda etti. Marshall, 'Happy Days', 'Laverne and Shirley' ve 'Acemi Prenses: Kraliyet Nişanı' gibi film ve dizilerle 1970'li yıllara âdeta damgasını vurmuştu.

BİZDEN VEDA EDENLER
Tarık Akan, Oya Aydoğan, Ülkü Erakalın, Tanju Gürsu, Mahmut Hekimoğlu, Pervin Par, Adnan Mersinli, Şefik Döğen, Remzi Evren, İsrafil Köse, Mete Durmazer ve geçen ay aramızdan ayrılan ünlü tiyatro oyuncusu Gönül Ülkü Özcan... Eski yılı uğurlarken onları sanat dünyasına verdikleri emeğe teşekkürlerimizle anıyoruz...

Kordonciyan'da buluştu...

Orhan Gorbon

ORG SPORTS KURUCUSU ORHAN GORBON'A STİLDEN SPORA FAVORİLERİNİ SORDUK.

RÖPORTAJ **ÖZGE DİNÇ** / FOTOĞRAF **ARDA GÜLDOĞAN**

1 / Yeme İçme

İçki: Tekila soda
Atıştırmalık: Edamame
Restoran: Park Şamdan (Nişantaşı), Kıyı (Tarabya), Aheste (Beyoğlu), Hünkâr (Etiler)
Bar: Fenix (Rumeli Hisarı)
Kahvaltı Mekânı: Cuma (Cihangir)
Kafe: Cuma
Ne Yemeden Duramaz?: Limon
En Sevdiği Yemek: Ayvalı yahni

2 / Stil

Mont/Palto: Giorgio Armani
Takım Elbise: Giorgio Armani
Gömlek: Façonnable
Kravat: Hermès
Jean: Mavi Jeans
Bavul: Bric's
Ayakkabı: Tod's
Çorap: U. S. Polo Assn.

3 / Teknoloji

Cep Telefonu: iPhone 6S
Tablet: iPad Pro
Dizüstü Bilgisayar: MacBook Pro
Uygulama: Teamgram
İnternet Siteleri: Yelkenle ilgili siteler
Otomobil: Kullanmıyorum.

4 / Seyahat

Yelkenle Açılmayı En Sevdiği Koylar: Yunan adaları, Amargos, Patmos
Bir Sonraki Seyahatinde Nerelere Gitmek İster?: Meksika
Favori Yelken Yarışları: Vendée Globe, Rolex Fastnet Race, Rolex Sydney Hobart Yacht Race

5 / Kişisel

Hayat Mottosu: Sevgi Çin'de de olsa bulup getireceksin.
Hobiler: Yelken, kayak, kitesurf
Favori Spor Dalı: Yelken
Yelken Onun İçin Ne İfade Ediyor?: Yarış, rekabet
İş Verimini Arttırmak İçin Mutlaka Yaptığı Şey: Okumak, yaratıcı insanların fikirlerini almak

Hangi Yeteneği Edinmek İster?: Enstrüman çalmak

6 / İkonlar

Ressam: Selma Gürbüz
Tasarımcı: Michael Young
Yazar: Fuat Dündar
Kitap: *Modern Türkiye'nin Şifresi* (İletişim Yayınları)
Şarkı: 'Windmills of Your Mind' (Sting)
Film: 'Amadeus'
Yönetmen: Miloš Forman
Müzisyen: Chilly Gonzales

7 / Bakım

Diş Macunu: Marvis
Parfüm: Hermès
Şampuan: Sarmısaklı şampuan
Nemlendirici: Kullanmıyorum.
Spor Salonu: Pap İstanbul

8 / Aksesuar

Saat: Corum Bosphorus Cup
Kalem: Annemin 18 yaşımda hediye ettiği bir Montblanc

9 / Ev

Evdeki Favori Eşyası: Rahmetli babaannem Fazilet Gorbon'un anılarını barındıran eşyalar

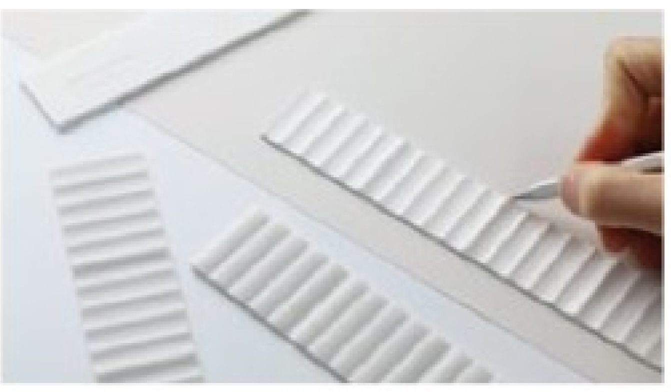

CETVELİN TASARIM HALİ
Madem bu ayın konusu ofis, ürünlerde de kırtasiyeden devam edelim. Oregon Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı bölümünde profesör asistanlığı yapan Erdem Selek'in deneysel cetvel tasarımı (corrugated yani oluklu) ilgimi çekti. Selek, tasarımında bildiğimiz cetvellerden farklı olarak sayısal birimler yerine tırtıklı yüzeyler kullanmış. "Ölçü birimi olarak sayılar şart değil, semboller de yeterli." diye düşünerek yola çıkmış. Cetvel, konkav ve konveks olmak üzere iki çeşitten, corian malzemeyle üretilmiş. Kullanıldığı zaman fonksiyon, masa üzerinde durduğu zaman şık bir aksesuar gibi gözükmesi de ürünün artılarından biri.
www.erdemselek.com

YARATICI OYUNCAKLAR
Tomagram Studio'nun, 'yemelik' oyuncak serisi Tomagram Toys, çocukların oyun oynarken yaratıcılıklarına katkıda bulunmayı hedefliyor. Renk, malzeme ve form o kadar fazla ki; yazmak yeterli gelmiyor güzelliği tasvir etmeye. Bronzdan ahşaba, pastelden parlağa, hemen hemen her bölgesi kişiselleştirilebilir olarak tasarlanan tomagram toys'un strüktürü çok komplike gibi gözükse de aslında son derece basit bir torna sistemiyle üretilmiş.
www.tomogram.kr

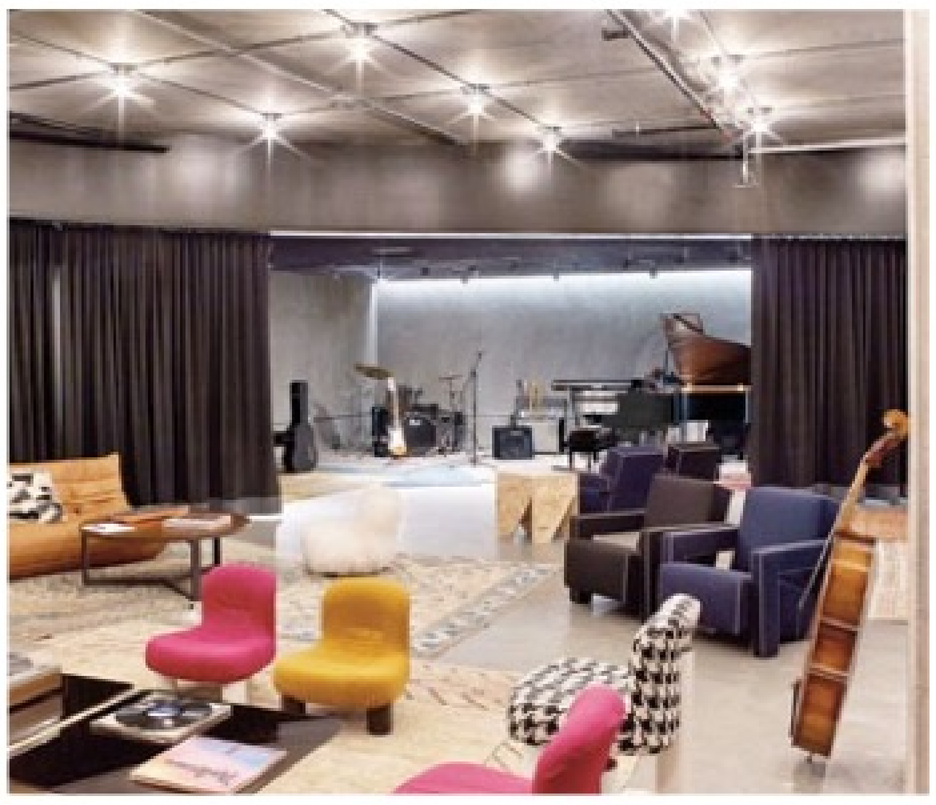

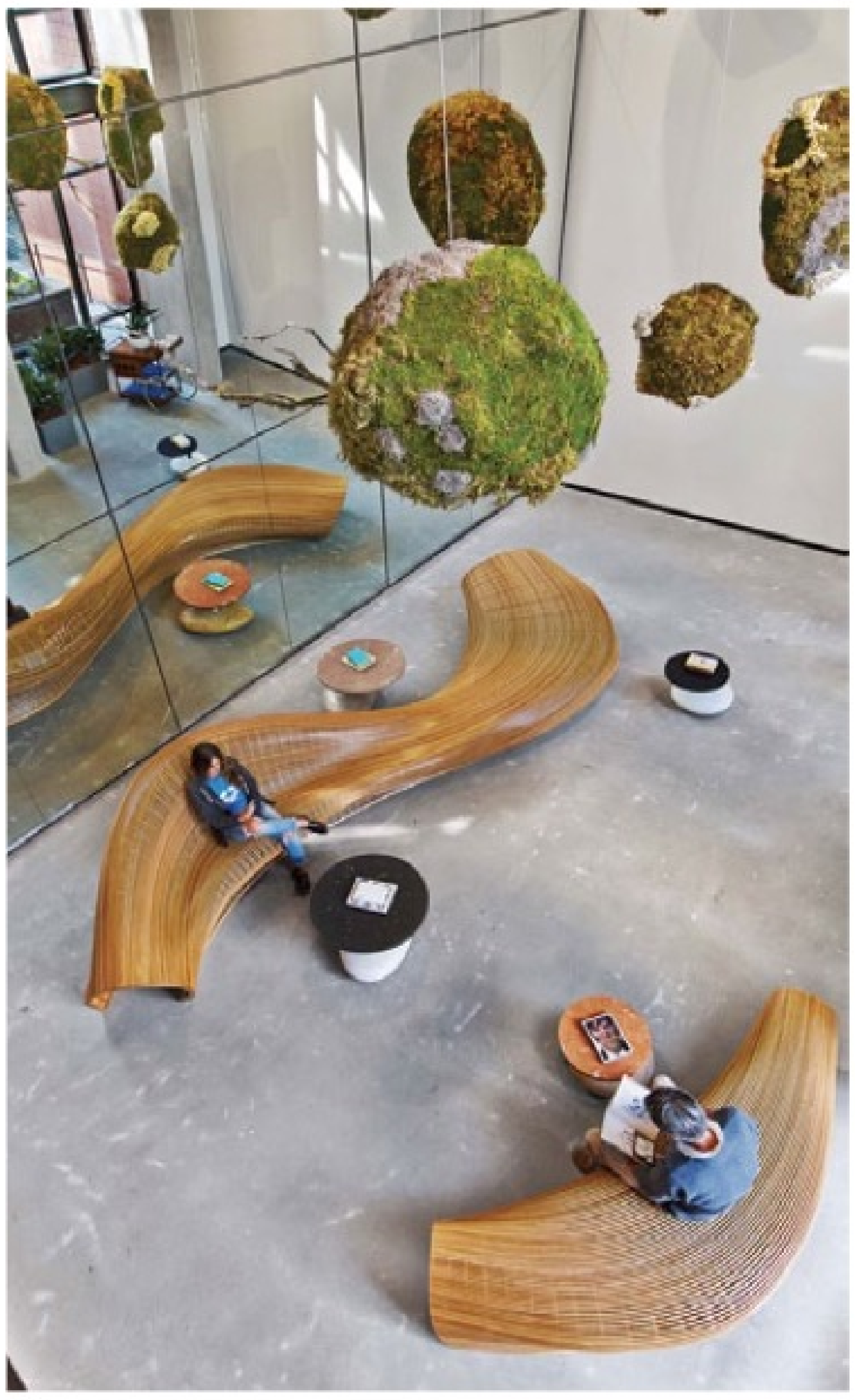

ŞEHİR KONSEPTLİ ÇALIŞMA ALANLARI

ARTIK GÜNÜMÜZ OFİS ORTAMLARI, SIKICI ÇALIŞMA ALANLARINDAN İBARET DEĞİL. ÇALIŞANLARIN MOTİVASYONUNU MAKSİMUM SEVİYEDE TUTMAYI HEDEFLEYEN YENİ NESİL OFİSLER, RENKLİ YAŞAM ALANLARI VADEDİYOR. TIPKI; DROPBOX'UN YEPYENİ OFİSİ GİBİ.

YAZI **EMRE ÖZÜCOŞKUN**

2007 yılından beri dosya depolama ve senkronizasyon özellikleriyle hayat kurtaran uygulamalar listemin zirvesinde yer alan Dropbox yeni ofisiyle de göz kamaştırıyor. Göz kamaştırıyor, derken abarttığımı düşünmeyin. Bilgisayarlarda, telefonlarda ve tabletlerde dikkat çekmeden, rol çalmadan, arka planda sessiz sakin çalışan Dropbox, mevzubahis kendi ofisi olunca görünmezlikten çıkmış.

Kaliforniya merkezli mimarlık firması Rapt Studio'nun tasarım ve uygulamasını üstlendiği projeye başlarken çalışanlarla uzun toplantılar yapıp eski ofisin yapısal sorunlarını alt alta yazmışlar ve dar koridorlardan oluşan, bireysel ve takım çalışmalarına izin vermeyen yapının herkesin ortak şikâyeti olduğu sonucuna varmışlar. Ofis için düşündükleri 'şehir' konseptinin çıkış noktası bu şikâyetler olmuş.

'Şehir' konseptini biraz açayım... Dar koridorlarda işe güce konsantre ve motive olmayı geçtim mekâna fiziksel olarak dahi sığmak mümkün olmadığı için her biri şehirlere özgü mekânları simgeleyen odalar yaratılmış. Mesela; sakin sakin bir şeyler okuyup e-posta göndermek isteyenler için yerleri halıyla kaplı, yuvarlatılmış köşeli, 70'lerin İtalyan tiyatrolarını andıran, yüksek pencerelerinden güneş ışığını içeri alan 'The Library', daha karanlık, konsantrasyon gereken işlerin yapıldığı 'The Purposeful Deep Focus Room' ve şirketin start-up günlerine vurgu yapan ve cuma günleri düzenlenen 'happy hour'lara ev sahipliği yapan bodrum katındaki bar 'The Casual Karaoke Bar'. Zaten bunlar, modern ofislerin olmazsa olmazlarından değil mi? Kimileri sessiz sakin çalışabilecek kimileri de 20-30 kişi beyin jimnastiği yapılabilecek ortam istiyor. Hep çalışmak olmaz ya; dinlenme, eğlenme mekânları da lâzım. Bunun üzerine Rapt Studio tasarımcıları da hepsini 'şehir' konsepti çatısı altında toplamış.

Bu arada hep odalardan bahsettim, tabii kisadece odalar değil; sokaklar yani koridorlar ve giriş bölümü de konseptin bir parçası. Büyük aynalar dışarıyla içeriyi bir hale getiriyor. Yaratılan derinlik adeta Dropbox'ın kullanıcılarına sunduğu 'derin depolama' felsefesini simgeliyor.

SAATÇİLİK DÜNYASININ OSCAR'I

Grand Prix d'Horlogerie

Saatçilik dünyasının en önemli organizasyonu Grand Prix d'Horlogerie, geçtiğimiz ay Cenevre'de gerçekleşti. Bu organizasyonda ödül alan saatlere yakından bakıyoruz.

YAZI **ÖZGE DİNÇ**

Tudor The Heritage Black Bay Bronze

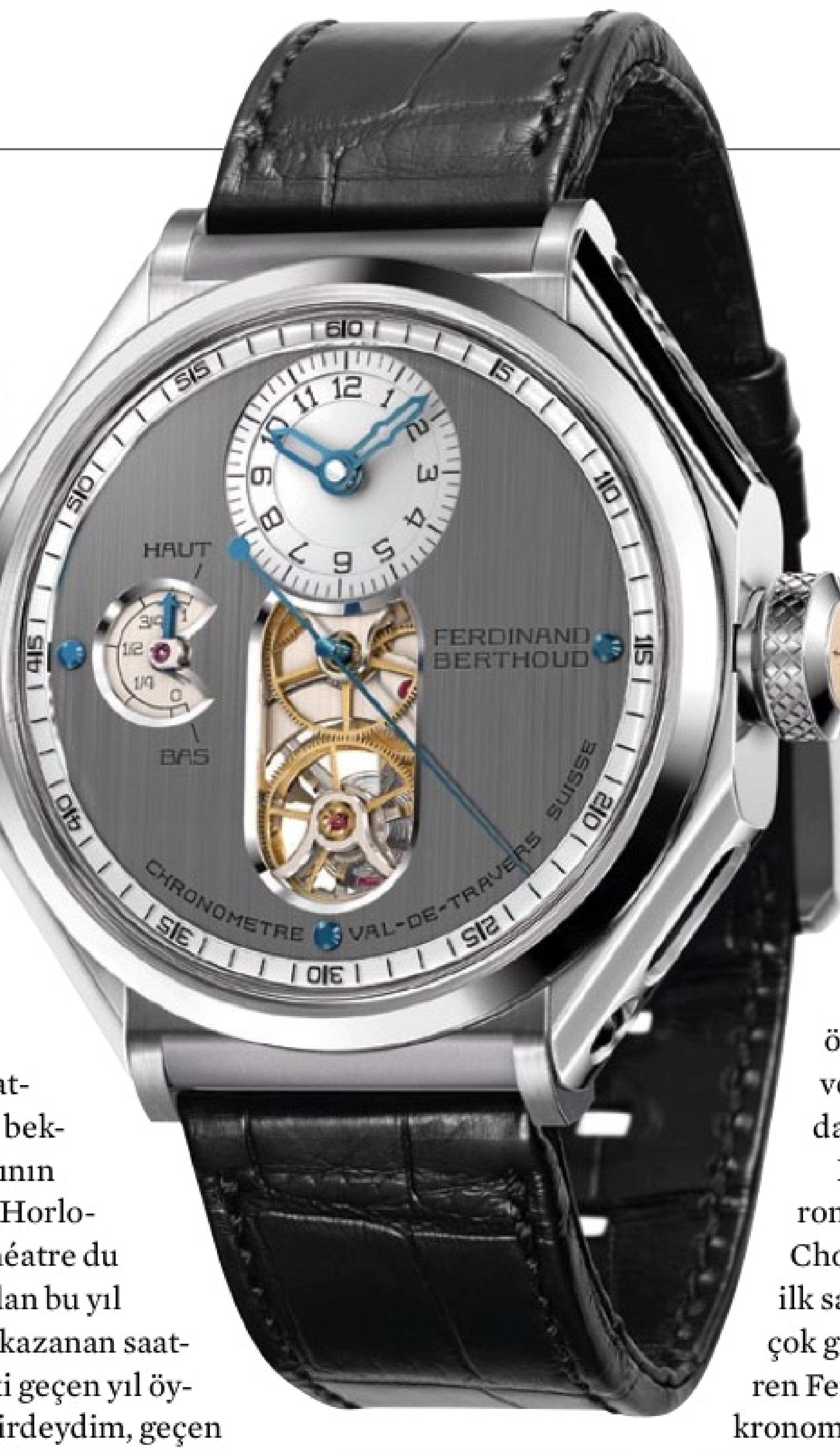

Chronométre Ferdinand Berthoud FB1

AUDEMARS PIGUET

Audemars Piguet Royal Oak Concept Supersonnerie

AYLARDIR organizasyonun sitesine girip yarışan saatlere bakıyor, saatleri uzun uzadıya inceliyor, bugünü bekliyordum. Neyse ki saatçilik dünyasının en önemli ödül töreni Grand Prix d’Horlogerie, 10 Kasım’da, Cenevre’deki Théatre du Léman’da gerçekleşti. Benim açımdan bu yıl sürpriz sonuçlar içeriyordu; çünkü kazanan saatleri genellikle tutturamadım. Oysaki geçen yıl öyle miydi; jüriyle çoğunlukla aynı fikirdeydim, geçen yılın kazanan saatleri benim de favorilerim arasındaydı. Bu yılki yarışmanın faydası ise şu oldu: Gözümden kaçmış bazı modelleri keşfedebildim.

Merak edenler için, ödülün jürisinde yine alanının en yetkin isimleri bulunuyordu: Jüriye başkanlık eden kişi, koleksiyon saatleri uzmanı, Phillips in Association with Bacs&Russo’nun kurucu ortaklarından Aurel Bacs’tı. Jüri üyeleri ise Meksika, Fransa, İtalya, Çin, ABD, Almanya, Kore, Japonya, Dubai ve Lübnan’da çıkan dergilerin yayın yönetmenleri, saat tarihçileri, saat müzesi küratörleri, saat müzesi yöneticileri; *Hodinkee* ve *QuillandPad* gibi dünyanın en çok takip edilen saat sitelerinin yayın yönetmenleri, Philippe Dufour, Robert Greubel ve Stephen Forsey gibi büyük çağdaş saat ustaları; bir de sürpriz bir isim, Fransız moda tasarımcısı Chantal Thomass’tı.

İsviçre Konfederasyonu’nun da desteklediği organizasyon, 2001’den bu yana düzenleniyor ve saat meraklılarının büyük ilgisine mazhar oluyor. Öyle ki, kategorilerden biri (halk ödülü) tüm dünyadan saatseverlerin internet sitesi üzerinden verdiği oylarla belirleniyor. Büyük ödülü almak ise İsviçre saat markaları için büyük bir prestij anlamına geliyor.

Organizasyonda büyük ödül, Cannes Film Festivali’nin ‘Altın Palmiye’sini hatırlatırcasına ‘Auguille D’or’ (Türkçede ‘altın iğne’ anlamına geliyor.) adını taşıyor. Grand Prix d’Horlogerie’de bir de ‘Küçük İğne’ adlı ikincil bir saat ödülü bulunuyor. Bunun dışında da kadın saati, kadın mekanik saat ödülü, erkek saati ödülü, kronograf saat, tourbillon saat, takvimli saat, seyahat saati, spor saat, mekanik gelişme, mücevher saat, yeniden üretim, halk ödülü, el sanatları ödülü ve jüri özel ödülü kategorileri mevcut. Gördüğünüz gibi, haksızlık etmemek için her saat kendi kategorisindeki saatlerle birlikte değerlendiriliyor; böylece sözgelimi saatçilikte en büyük yeniliği yapmış saatle el sanatlarında öne çıkmış bir saat arasında seçim yapmak zorunda kalınmıyor. Bir onur ödülü olan jüri özel ödülü, her yıl, saatçiliğe büyük emek vermiş ve saatçilikte çığır açmış bir saat ustasına ya da sektörün önde gelen bir ismine veriliyor.

Bu yılın büyük ödülünü kazanan saat, Chronométre Ferdinand Berthoud FB1 oldu. Bu, Chopard Group’a bağlı olan; 2013’te kurulup ilk saatini 2015’te piyasaya sunan marka için çok gurur verici bir ödüldü. Markaya ismini veren Ferdinand Berthoud’yu tanıyanlar için ise bir kronometre saati şaşırtıcı değil; çünkü 18. yüzyılın Fransız kralına ve ordusuna marin saatleri geliştiren bu büyük saat ustası, özellikle marin kronometreleri konusunda en önde gelen isimlerden biriydi. Coğrafi Keşifler’in bile okyanus yolculuklarıyla yapılabildiğini düşünürseniz bu saatlerin ne derece önemli olduğu anlaşılıyor.

İşte bu ustanın adını taşıyan marka da, onun onuruna kuruldu ve ustanın yolunu izleyen, “Ferdinand Berthoud bugün saat üretseydi, nasıl saatler ortaya çıkarırdı?” sorusunun cevabını arayan saatler üreteceğini duyurdu. 50 adetle sınırladıkları FB1 modeli, bu yoldaki ilk büyük adımlarıydı. Üç yılda geliştirilen; COSC sertifikalı, tourbillon’lu, kurmalı ve sade tasarıma sahip saat, tüm dünyadan saat meraklılarının ilgisini çekmiş olacak ki jürinin en çok oy verdiği model oldu ve büyük ödülü kazandı. Saatin en önemli özelliği ise markanın ismini aldığı saat ustası Ferdinand Berthoud’nun geliştirdiği zincirli zemberek sistemine sahip olması. Bu sistem, eski marin saatlerinde dışarıdan görünecek şekilde tasarlanıyordu, çünkü çalışıp çalışmadığını saatin yan kısmına bakınca görebiliyordunuz. Söz konusu zincirli zemberek sistemi, markanın patentinde ve saatin güç rezervinin daha yüksek olmasını sağlıyor.

İkinci ödülü kazanan saat ise (‘Petite Aiguille’ ödülü sahibi) Tudor The Heritage Black Bay Bronze’du. Bu saati mutlaka bir yerlerden hatırlıyorsunuzdur, çünkü Black Bay ailesinin 43mm kasa genişliğine sahip dalış saati, duyurulduktan sonra çok beğenildi, hakkında çok yazıldı; hatta şimdiden bir klasik oldu. Özellikle altın ve bej tonlarıyla tamamlanan bronz rengiyle akılda kalan Black Bay Bronze’a bu rengin verilmesinin sebebi, eski gemilerin ve ekipmanın rengi olmasıydı. 1954 yılından bu yana dalış saati üreten markanın bu modelinin de *in-house* olarak üretildiğini eklemeden geçmeyelim.

‘Kuraldışı’ mekanik gelişme dalında ödül alan saat, geliştirilmesi için sekiz yıl emek verilmesiyle bu ödülü fazlasıyla hak etmişti. Audemars Piguet’nin Royal Oak Concept Supersonnerie’si

>

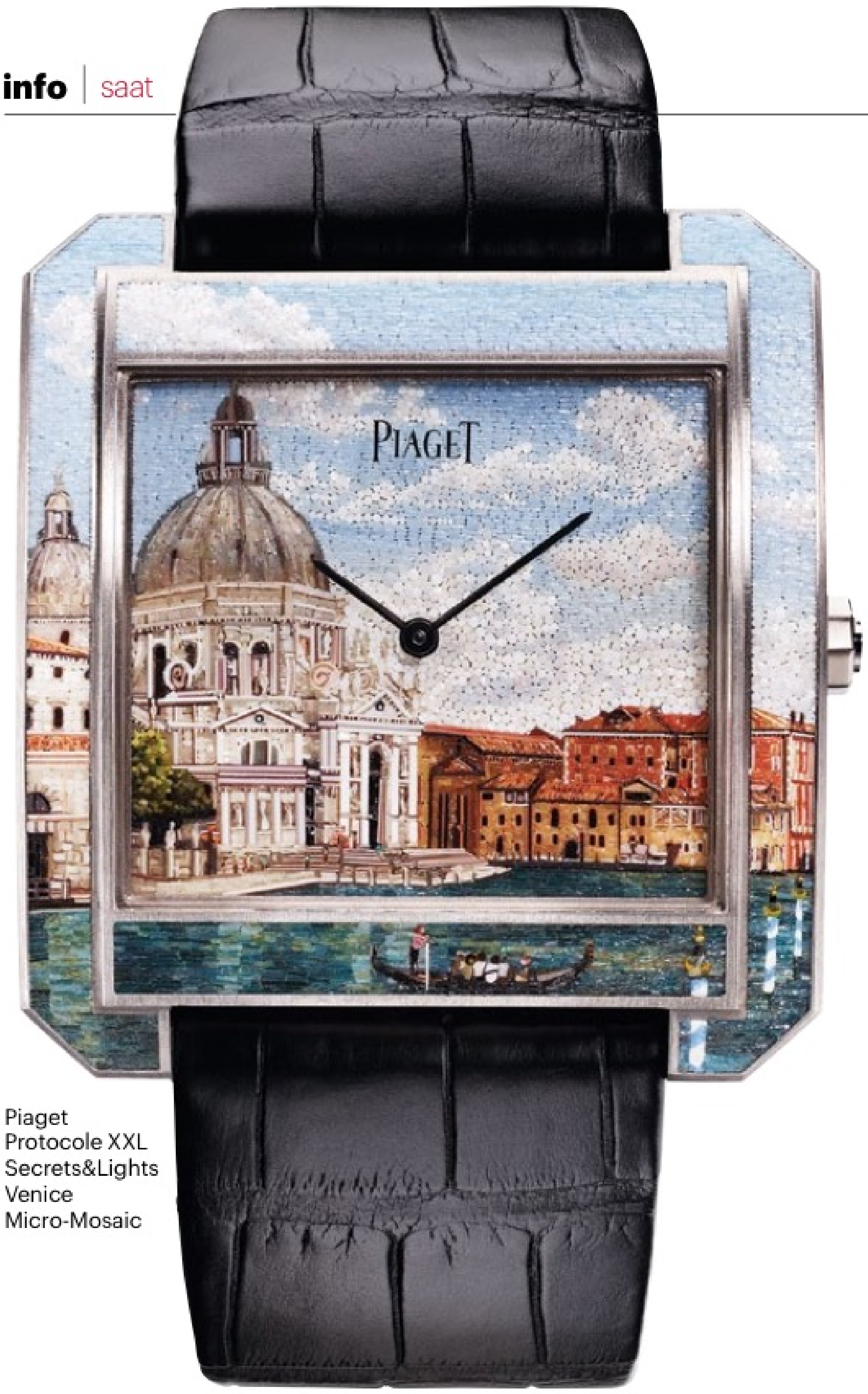

Piaget Protocole XXL Secrets&Lights Venice Micro-Mosaic

Mikro mozaik sanatçısı Cesare Bella, Piaget'nin yeni saatinin kadranında yer alan Venedik Büyük Kanal resmi için beş bine yakın mirko cam parçasını bir araya getirmiş.

MB&F Legacy Machine Perpetual

CZAPEK
GENÈVE
SWISS MADE

Czapek Genève 33 Bis Quai des Bergues

özellikle dakika tekrarlayıcı saatlerin teknolojisini ileri noktaya taşıdığı için önem arz ediyordu. Geleneksel bir cep saatinin temiz ve ahenkli sesini yeni bir kol saatinde yakalamayı amaçlayan Audemars Piguet, sesin temiz olmasını sağlamak için çoksesli müzik konusunda çalışmalar yapan EPFL (École Polytechnique Fédérale de Lausanne) ile işbirliği yapılmıştı. Audemars Piguet markası ve söz konusu müzik vakfi bu saati geliştirmek için 2006'da bir araya gelmiş. Tasarımıyla da farklılığını hissettiren modelde, hafifliği sağlamak için titanyum materyali tercih edilmiş.

Yılın el sanatları dalında ödül kazanan marka ise Piaget oldu. Ben bu yıl Hermès'in büyük bir emekle hazırlanan Arceau Tigre'nin ödül alacağını düşünüyordum. Ama bu elbette kazanan saatin Arceau Tigre'den daha az değerli olduğu anlamına gelmiyor. Protocole XXL Secrets&Lights Venice Micro-Mosaic de hem üretim metodu hem de sıra dışı kasa şekliyle dikkat çeken bir model olarak öne çıkıyordu. Saatin kadranı üzerinde yer alan Venedik Büyük Kanal'ı ve Santa Maria della Salute Bazilikası, büyük bir emekle saat kadranı üzerine resmedilmişti. İtalyan mikro mozaik sanatçısı Cesare Bella, deseni ortaya çıkarabilmek için beş bine yakın mikro cam parçasını bir araya getirmiş, bu deseni bitirebilmek içinse büyük emek verilmiş. Böylece bir zaman makinesi yanında bir sanat eseri ortaya çıkmış.

Organizasyonda yılın seyahat saati ödülünün sahibi ise Fabergé Visionnaire DTZ'ti. Bana göre bu kategori, aralarında seçim yapmakta en çok zorlanılacak türden saatleri içeriyordu. Montblanc'ın 110. yıl cep-seyahat saati Orbis Terrarum, Bovet'nin üç zaman dilimini gösteren saati de saatseverlerin favorileri arasındaydı. Faberge Visionnaire ise yine sıra dışı tasarımı ve çalışma sistemiyle öne çıktı. Saatin otomatik mekanizmasını bağımsız mekanizma ve komplikasyon atölyesi Agenhor'nun saat ustası Jean-Marc Wiederrecht ve ekibi tasarlarken saatin kadranında alışılagelenin aksine şehirler yer almıyordu. İkinci bir zaman dilimine geçmek, saatin yan kısmında yer alan düğme sayesinde saniyeler alırken ikinci zaman dilimi, görünür bir rakamla saat kadranının ortasında görünüyordu. Bu görünümü veren, ayrıntılı fotoğraflarından gördüğümüz kadarıyla fotoğraf makinelerindeki mantığa dayanarak saatte bir lens kullanılması. Bu lens sayesinde ikinci zaman dilimi, derinlikli ve etkileyici bir görünüm kazanıyor. Rakamların yer aldığı diski, saatin tamamen açık olan büyüleyici arka kısmından da izlemelisiniz.

Yarışmanın ‘takvimli saat’ kategorisinin kazananı, organizasyonlardan hiç eli boş dönmeyen MB&F markasının ‘Legacy Machine Perpetual’ modeli oldu. Bu *in-house* üretilmiş saatte MB&F ve İrlandalı saat ustası Stephen McDonnell’ın imzası bulunuyor. Daimi takvimli saat, markanın patent başvurusunda bulunduğu ‘mekanik işlemci’yle kontrol ediliyor ve 581 parçadan oluşuyor. Bu mekanik işlemci sayesinde klasik daimi takvimler gibi tarih değiştirmelerde (özellikle de 28 ve dört yılda bir 29 çeken şubat ayında) problem yaşanmasının önüne geçilmiş. Tarih, saat, güç rezervi, dakika, haftanın günü, yıl göstergelerinin kullanıldığı Legacy Machine Perpetual modeli; 25’i altın, 25’i platin olmak üzere toplam 50 adet üretilmiş.

Saatin üç katmanlı-boyutlu iskelet görünümü, MB&F markasının sahibi ve kreatif direktörü Maximilian Büsser’nin akıl yürütmeleri sonucunda ortaya çıkmış. Büsser: “Eğer 1967 yerine 1867 yılında doğsam ne olurdu? 1900’lerin başında kol saatleri ortaya çıkardı, belki ben de üç katmanlı saatler üretirdim, ama henüz var olmadıkları için Jules Verne ve ‘Yıldız Savaşları’ndan ilham alamazdım. Benim 1900’ler saatim nasıl üretilmeli? Kesinlikle yuvarlak ve üç katmanlı olmalı,” diye düşünmüş ve sonunda Legacy Machine No.1 ortaya çıkmış. Ardından bu model üç yıllık emekler sonucu geliştirilmiş ve Legacy Machine Perpetual’e ulaşılmış. İrlandalı saat ustası Stephen McDonnell ise Büsser’nin yakın arkadaşı ve markanın ilk saatinde (Horological Machine No.1) bile imzası olan bir isim.

Saatçilik dünyasının büyük ödüllerinin verildiği gecede halkın en çok oy verdiği saat, Czapek Genève’in 33 Bis Quai des Bergues adlı modeli oldu. Bu ‘antika’ görünümlü saat, saat tasarım atölyesi Chronode’la birlikte geliştirilmişti ve Czapek’in 1850 tarihli gösterişli cep saatinden ilham alıyordu. Saatin ‘grand feu’ zanaatıyla ortaya çıkarılmış kadranındaki göstergeler ve gizli imza ile modern bir kol saati ve eski cep saatlerinin estetik anlayışı birleştirilmişti.

‘Fleur-de-Lys’ sembolünün bulunduğu siyah altın akrep ve yelkovana sahip, 42,5mm kasa genişliğindeki saatte altın, titanyum ve çelik alaşımı kullanılmış, böylece eski görünümlü saat yenilikçi materyallerle ‘neo klasik’ bir özellik kazanmıştı.

Bu kurmalı saat herkesin ilgisini çekmiş olacak ki saatseverler, ‘yılın saati’ seçiminde oylarını bu saatten yana kullandı.

Yılın Jüri Özel Ödülü’nün saatçilik alanında yenilikler yapan saat ustalarına vermesi, başta da söylediğimiz gibi, Grand Prix d’Horlogerie için bir gelenek haline gelmişti. Daha önce Vacheron Constantin’in en komplike saatini sekiz yılda geliştiren saat ustalarına ve Philippe Dufour gibi ustalara verilen ödülün bu yılki kazananı ise bir usta ve onun eğitim metodu oldu. Gelmiş geçmiş en büyük saat ustalarından biri kabul edilen George Daniels, *Watchmaking (Saat Yapımı)* adlı bir kitap yazmıştı ve bu kitapla, yazıldığı günden bugüne birçok saat ustasının yetişmesini sağlamıştı. Kendisi de öğrenciler yetiştiren Daniels’ın kitabı, bırakın saatçilik üzerine eğitim alan öğrencileri, kendi kendine saatçiliği öğrenmek isteyenlerin bile kılavuzu olmuştu. Kısacası saatin ‘kara kaplı’ bir başucu kitabı varsa, o kesinlikle *Watchmaking*’di.

İşte Grand Prix d’Horlogerie jüri üyeleri de bunları düşünerek 2016’nın Jüri Özel Ödülü’nü ‘George Daniels’ın Eğitimdeki Güvenirliği’ne vermek istemiş, çok da anlamlı olmuş.

Organizasyonda kronograf saat ödülünü Montblanc 1858 Chronograph Tachymeter Limited Edition modeli, erkek saati modelini Grönefeld 1941 Remontoire, spor saati dalını Eberhard & Co. Scafograf 300 modeli ve yeniden üretim dalını TAG Heuer-Heuer Monza Chronograph modeli kazandı.

Saatçilik dünyasının en büyük organizasyonu sona erdikten sonra biz haliyle yılın ödül kazanan-aday olan saatlerine odaklandık. Ama saatçiliğin kalbi İsviçre, çoktan yılın başındaki SIHH Fuarı’na ve dünyanın en büyük saat ve mücevher fuarı Baselworld’e odaklandı bile!

Biz de merakla bekliyoruz; bakalım, o organizasyonlarda saatçilik dünyasını ileriye taşıyacak hangi yenilikleri, materyalleri ve tasarım fikirlerini göreceğiz?

Saat Ödülleri’nde Jüri Özel Ödülü, gelmiş geçmiş en büyük saat ustalarından George Daniels’ın sayısız meraklının yetişmesini sağlayan güvenilir eğitimciliğine verildi.

Fabergé
Visionnaire DTZ
Visionnaire DTZ

FABERGÉ
12
3
6
9
24

Büyüleyici Ortamda Lüksü Deneyimleyin

KAPADOKYA'NIN MİSTİK ORTAMINDA LÜKSÜ VE KONFORU BİR ARADA DENEYİMLEMENİZİ SAĞLAYACAK OLAN KAYAKAPI PREMIUM CAVES-CAPPADOCIA, BÖLGENİN EN ESKİ YERLEŞİM MERKEZLERİNDEN BİRİ OLAN KAYAKAPI MAHALLESİ'NİN GİZEMLİ ATMOSFERİNİ DE GÜNÜMÜZE TAŞIYOR.

Kapadokya'nın ilk tarihi yerleşim merkezlerinden olan Kayakapı Mahallesi'nin yenilenmesiyle oluşturulup Ağalar Mahallesi adını alan Kayakapı Premium Caves-Cappadocia, Ürgüp'ün 30 yıllık turizmci ailelerinden biri olan Dinler Ailesi'nin başlattığı bir proje.

2013 Mayıs ayında kapılarını açan Kayakapı Premium Caves-Cappadocia; Kapadokya'nın Kültür ve Turizm Bakanlığı belgeli ilk ve tek butik oteli. Kapadokya'nın en eski mağara evi mahallesinin yenilenmesiyle oluşturulan otel aynı zamanda eşsiz bir Ürgüp-Kapadokya manzarasında da sahip. Kayakapı Premium Caves-Cappadocia, dünyanın en güvenilir seyahat değerlendirme portalı olan TripAdvisor tarafından 2015 ve 2016 yıllarında 'Dünya'nın ve Avrupa'nın En Lüks 25 Oteli' arasında gösterildi. Mağara evlerin butik odalara dönüştürülmesiyle oluşturulan Kayakapı Premium Caves-Cappadocia, son derece modern ama bir o kadar da mistik bir ortam vadediyor. Otelin sahip olduğu doğal mimarisinin yanı sıra eski mahallenin içinde yer alan 10. yüzyıla ait Mağara Kilise, Aziz Yuhannes'in Evi (Ortodoks Azizi) ve Selçuklu İmparatorluğu'ndan kalma tarihi Davut Ağa Camii gibi tarihi değerler de restore edilerek günümüze kazandırıldı. Bu arada Kayakapı Projesi, Kapadokya'da UNESCO ve Dünya Miras Merkezi (WHC) tarafından desteklenen tek proje.

ROYAL
www.royalballoon.com
ROYAL
ROYAL

Tarihin uçsuz bucaksız manzara ile buluştuğu yer olan Kayakapı Premium Caves – Cappadocia'da ihtiyaçlarınız ve lüksünüz için dekore edilen 33m² ile 253m² arası farklı özelliklere sahip tam 40 mağara oda, süit ve konak yer alıyor.

Kayakapı Premium Caves-Cappadocia'ya ve dolayısıyla Kapadokya'ya gelip de balona binmemek olmaz. Kapadokya'yı sıcak hava balonlarının içinde izleyerek büyüleyici bir deneyim de kazanmış olacaksınız. 2010 yılından bu yana, dünyanın en kaliteli balon üreticilerinden biri olan İngiliz Cameron Ballons tarafından imal edilen balonlarla hizmet veren Royal Balloon-Cappadocia, size de güvenli bir uçuş keyfi sunacak.

Rahat ve geniş iç alanıyla konforlu uçuşlar gerçekleştiren Royal Balloon-Cappadocia, üst seviyeli misafir memmuniyeti ile hizmet veriyor. En yüksek sigorta poliçesi, kahvaltı ikramı, prestij ve lüksün sembolü olan 'American Express Selects' programına kabul edilen ilk ve tek balon firması olarak öne çıkan Royal Balloon-Cappadocia aynı zamanda genç ve dinamik ekibi ile de güvenli ve kaliteli bir uçuş deneyimi sunuyor. Uçuşun ardından şampanya kutlaması ve hediye töreni de düzenleniyor.

ADRİYATİK'İN İNCİSİ

KOTOR

SARP DAĞLARIN DENİZLE BULUŞTUĞU, ADRİYATİK'İN CENNET SAHİLLERİNDEN BİRİ OLAN KOTOR, TARİHİ SOKAKLARI, GÜZEL SAHİLİ VE EŞSİZ DOĞASIYLA BALKANLAR'IN YÜKSELEN TURİZM MERKEZLERİNDEN BİRİ. ÖYLE Kİ BU HAKLI ÜN, KOTOR'U 'LONELY PLANET'İN BU YIL MUTLAKA GÖRÜLECEK KENTLER LİSTESİNDE BİR NUMARAYA TAŞIDI.

YAZI TÜRKAN DOĞAN

Adriyatik'in tek fiyordunun üzerinde yükselen ve eski bir Akdeniz Limanı olan Kotor, Venedikliler döneminde inşa edilen ve 'Venedik Duvarı' denilen surlarla çevrili. Engebeli ve dik yolların sizi Akdeniz'in en güzel koylarından birine; Kotor'a çıkardığı bu eşsiz coğrafya, tarihi dar sokakları, sahil boyunca uzanan yat limanı ve birbirinden hoş kafeleriyle metropollerin koşturmacasından uzakta, sakin ve sessiz bir şekilde vakit geçirebileceğiniz tatil beldelerinden biri.

İngilizce adıyla 'Montenegro', Türkçesiyle ise Karadağ olan bu güzel ülkenin küçük sahil kenti Kotor, tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış. Romalılar, Osmanlılar, Sırplar ve Bulgarlar, kentin hem çok kültürlü yapısını beslemiş hem de mutfağını şekillendirmiş. Özellikle Venedikliler, kentin genel siluetine imzasını atarken tüm bu etkileşimler, kentteki İtalyan kültürünün etkisini arttırmış.

Yüzyıllardır kenti koruyan kalesi ile birbirinden etkileyici kiliseleri ve saat kulesiyle Kotor, Adriyatik kıyısında görebileceğiniz en güzel Orta Çağ kentlerinden. Eski kent merkezini keşfedip; denizini, dağlarını ve ormanlarını aştıkça Kotor'un bu denli bakir kalmasına hem seviniyor hem de üzülebiliyorsunuz. Seviyorsunuz çünkü turist

>

kalabalıkları bir yere ne kadar geç gelirse o yer, o kadar el değmemiş kalabiliyor. Milyonları çeken İtalyan sayfiye kentlerinin sahip olduğu tüm güzellikleri barındıran Kotor'un hâlâ keşfedilmemiş ve ekonomik potansiyelini arttıramamış olması da sizi biraz olsun üzebiliyor.

1979 yılından beri UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nde yer alan ve el değmemiş yapısıyla kendinizi bir zaman tünelinde hissedebileceğiniz Kotor, Budva ile birlikte Karadağ'ın en güzel sahil kentlerinden. Bu nedenle Kotor, Adriyatik'in popüler cruise duraklarından da biri. Ve bu durum ise turistlerin bu güzel kenti günübirlik ve telaşla keşfetmesini sağlıyor. Oysa Kotor, huzurlu birkaç gün geçirmek için ideal. Ancak yine de bölgeyi keşfettikçe cevabı bulana kadar peşinizi bırakmayacak bir soruyla karşılaşıyorsunuz. Budva'nın mı Kotor'dan güzel olduğu, yoksa Kotor'un mu Budva'dan daha hoş olduğu konusunda yarışa girenler arasına siz de katılıyorsunuz. Öyle ki yolu Dubrovnik sahillerinden geçen ve Kotor'un sessizliğinde huzur bulanlar da bu güzel kıyı şeridine gelmekte bu kadar geç kaldıkları için hayıflanabiliyor.

Peki, Kotor'u nasıl keşfetmeliyiz? Bana kalırsa Kotor, size durmanızı ve yavaşlamanızı; anın tadını çıkarmanızı söyleyen kentlerden. Bu yüzden acele etmeyin. Uzun uzun kahvaltı edin; eski şehri, kiliseleri, tarihi dar sokakları yavaş yavaş gezdikten sonra bu sokakları size miras bırakan eski medeniyetleri düşünün. Farklı medeniyetlerin birbirini ne kadar zenginleştirdiğine tanık olup bin yıla merdiven dayayan yapıların ne kadar iyi korunduğunu izleyin. Ve vaktiniz varsa Kotor'un çevresindeki adaları bir bir keşfedin.

Geçmişle geleceğin birbirini kucakladığı; Orta Çağ'ın birbirinden güzel yapılarının, tarihi dar sokakların ve Venedik Sarayları'nın güzel meydanlara açıldığı Kotor, size ne Budva'nın kalabalık sahillerini ne de Dubrovnik'in gösterişli hallerini vadediyor. Sade ve sakin hayatı, yaşayan tarihi ve romantik atmosferiyle Kotor, belki de bu kendine has özelliklerinden dolayı Lonely Planet'in görülmesi gerekilen kentler listesinde bir numaraya kadar yükseldi.

NEREDE, NE YENİR?

Geçmişte Venediklilerin ve Osmanlıların hâkimiyeti altına giren Kotor'da, Balkanlar'ın da etkisiyle çok kültürlü bir mutfak kültürü oluşmuş. Kotor'un bir sahil kenti oluşu deniz mahsullerinin her daim taze oluşunu sağlarken Njegusi bölgesinden gelen peynir ve pastırma ile dağlık bölgelerde tüketilen kuzu ve keçi etleri de coğrafyanın mutfağa katkısı olarak yansımış. Makarna ve pizza gibi klasik İtalyan tatları dışında Osmanlı yemekleri ve Balkan börekleri de Kotor'un mutfağını zenginleştirmiş. Bölgenin hemen her yerinde Türk restoranlarıyla karşılaşabilirsiniz. Mürekkep balığı, karides ve midyenin bolca tüketildiği Karadağ mutfağında, domates sosu ve bol sarımsak ile pişirilen midye yemeği 'Skoljke na Buzaru'yu ve vişneli pay 'Pita Visnja'yı denemeden dönmeyin.

Bastion Restaurant: Deniz ürünleri ve geleneksel et yemekleri için tercih edebileceğiniz mekân, eski kent merkezinin en iyi adreslerinden biri.

Galion: Romantik atmosferiyle akşam yemekleri için ideal olan mekân, özellikle deniz ürünleriyle ünlü. Mekân, kış aylarında genellikle kapalı.

GEZ - GÖR

Aziz Trifon Kilisesi

Aziz Trifon onuruna inşa edildiği için Trifon Katedrali olarak da bilinen yapı, Kotor'un iki Roman Katolik Katedrali'nden biri. Ve Aziz Trifon'un şehri koruduğuna inanılıyor. 1166'da inşa edildikten sonra 1667 ve 1979 yılındaki depremlerden etkilenen ve yenilenerek bugünlere gelen katedral, Adriyatik bölgesinin en eski ve etkileyici yapılarından.

Napolyon Tiyatrosu

18. yüzyılda inşa edildikten sonra 19. yüzyılın başında Fransız otoriteleri tarafından tiyatroya çevrilen yapı, Balkanlar'ın ilk tiyatrosu olma özelliğini taşıyor. 1979 yılındaki depremden büyük ölçüde etkilenen, daha sonra bir etkinlik merkezine çevrilirken şimdilerde Hotel Cattaro'nun bir parçası olarak faaliyet gösteriyor.

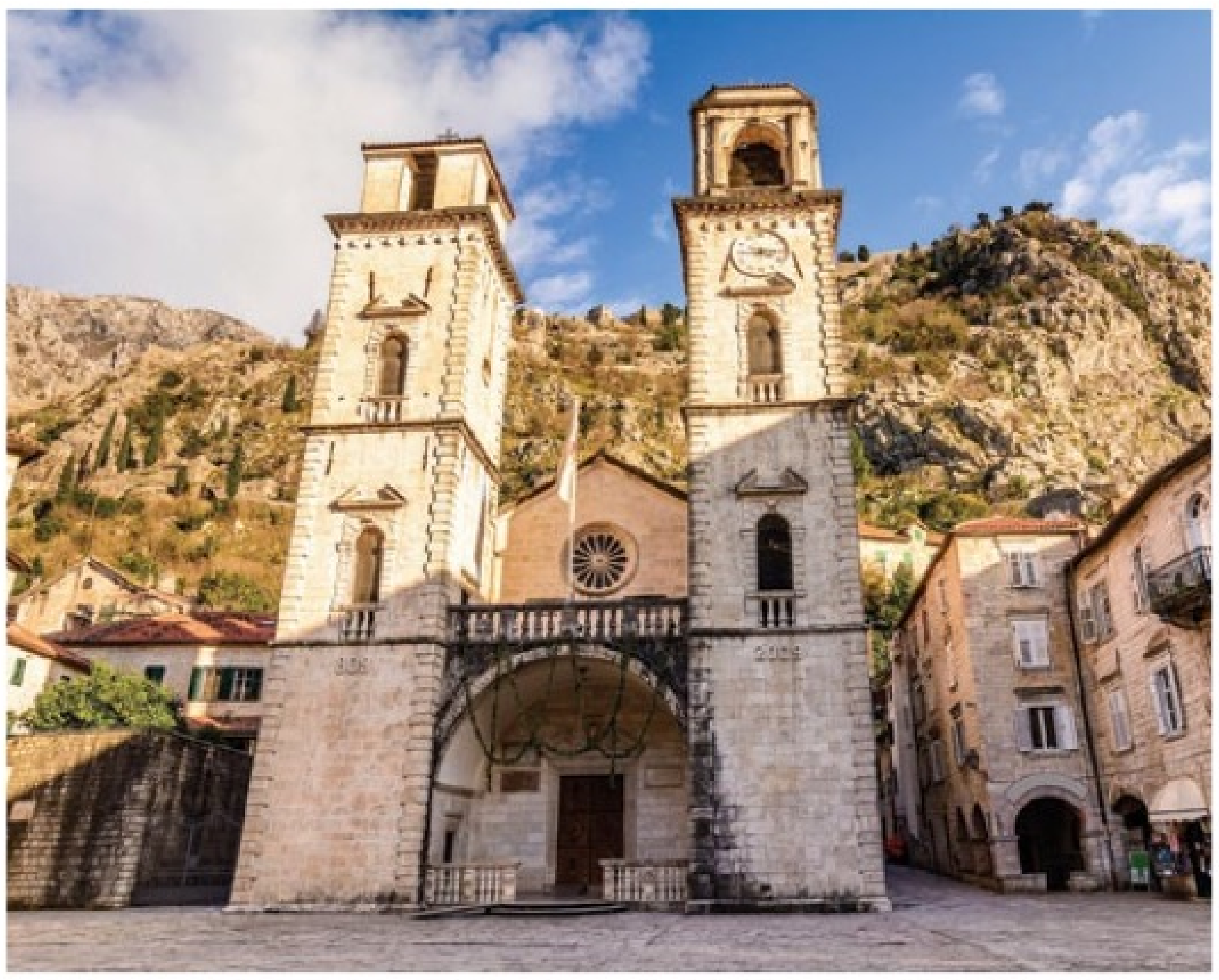

BONACA
SHOP

ALIŞVERİŞ

Küçük bir sahil kenti olan Kotor, alışveriş ile ön plana çıkmayan ancak bu konuda bazı seçenekler sunan kentlerden. Kent merkezindeki ikinci el kıyafet mağazalarında bulabileceğiniz eşyalar, Kotor'un kedi formlu ünlü el yapımı hediyelik ürünleri ve şarapları kentten alabilecekleriniz arasında.

GÖRMEDEN DÖNMEYİN!

- **Kedi Müzesi:** Kediler için çıldırıyorsanız doğru adrestesiniz. Zira bu kentte, sokaklarda özgürce salınan Kotor'un güzel kedilerine adanmış bir müze var. Kedilerle ilgili kartpostallar, biblolar, süsler ve antik eşyalara ev sahipliği yapan müzede çok eğleneceğiniz kesin.
- **Perast:** Kotor Körfezi'nin en dar kısmında yer alan bölge, Rönesans ve Barok dönemi yapıları ve birbirinden güzel saraylarıyla hafızanıza kazınacak. Uzunca bir süre Venediklilerin himayesinde olan kent, görkemli mimarisi ve taş sokaklarıyla bir kartpostal kadar güzel.
- **Herceg Novi:** Kotor'a bir saat uzaklıktaki bu güzel sahil kenti, Akdeniz'in ılık havasına ve bitki örtüsüne rastlayabileceğiniz yazlık bölgelerden biri. Tarihi surları ve kuleleriyle Osmanlı'nın kentteki izlerini sürebilir, küçük meydanları aştıktan sonra denize kavuşabilirsiniz.

GİZEMLİ VE BİR O KADAR DA İDDİALI

SANAYİ 313

YAKLAŞIK İKİ YIL ÖNCE KAPILARINI MASLAK OTOSANAYİ’NİN İÇİNDE AÇAN SANAYİ 313, SADECE BİR RESTORAN OLARAK DEĞİL; BİR TASARIM VE MİMARLIK OFİSİ OLARAK DA HİZMET VERİYOR.

YAZI **SEDA KARAN**
FOTOĞRAF **ARDA GÜLDOĞAN**

➔ Bir mekân düşünün… Hem bir mimarlık ofisi olarak kullanılıyor hem dünyaca ünlü ve birbirinden iddialı tasarım markalarına ev sahipliği yapıyor hem de iddialı mutfağıyla bir restoran olarak hizmet veriyor. Birbirinden farklı alanlarda müşterilerini selamlıyor, son derece revaçta ve kapısında bir tabelası bile yok! Maslak Oto Sanayi’nin içinde yüzlerce tamircinin arasında konuşlanan Sanayi 313’ten bahsediyorum… Dışarıdan bakıldığında kesinlikle bir restoran ya da tasarım ofisi demeyeceğiniz mekân, keşfedilmenin gizemini korumahedefiyle oluşturulmuş. Ağırlıklı olarak iyi yemek ve kaliteli tasarımdan anlayan beyaz yakalılara hitap eden Sanayi 313 üç genç ortağın bir araya gelerek hayata geçirdiği bir mekân.

Sanayi 313, İstanbul’da belirli bir yaşam tarzını yansıtan bir dükkân yaratmak üzere iki kardeşin bir araya gelmesiyle ortaya çıkmış. Her ikisi de işletme okulu olarak ünlenen, Massachusetts’teki Bentley Üniversitesi, ekonomi bölümünden mezun. Kardeşlerden ağabey Amir Karavil, otomotiv ve inşaat kimyasalları üzerine hizmet veren aile şirketlerinde önemli görevlerde bulunurken kardeşi Enis Karavil de ekonomi mezunu olmasına rağmen hayallerinin peşinden giderek Londra’daki Inchbald School of Design’da iç mimari eğitimi almış. Daha sonra da tahmin edeceğiniz üzere bir kardeşin iş tecrübesi,bir kardeşin de estetiğe ve tasarıma olan merakı onları bambaşka bir dünyanın kapılarını açmaya kadar götürmüş. Sanayi 313’ün üçüncü ortağı ise aynı zamanda restoranın şefliğini üstlenen Müge Ergül.

Üç genç girişimci kafanın bir araya gelmesiyle hayata geçen Sanayi 313’te birkaç farklı disiplin bir araya geliyor: Tasarım, sanat ve yemek. Sıra dışı mobilyalar, ev tekstil ve aksesuarları ile erkek ve kadın ürünlerinden oluşan bir sunum, sağlıklı ve rafine bir restoran ile birlikte dükkânın giriş katında yer alıyor. Üst kat ise Sanayi 313 Mimari ve Atölye bölümleri için ofis alanı olarak kullanılıyor.

Sanayi 313 Mimari, özel olarak tasarlanan ev aksesuarları ve mobilyaları geniş bir yelpazede sunuyor. Şirketin sürdürdüğü mimari projeler; İstanbul, New York, Londra, Riyad, Doha ve Fransız Alpleri gibi dünyanın değişik bölgelerinde kendine has ve kişiye özel alanlar yaratıyor. Giriş katında ise restoranla birlikte bir tasarım mağaza bölümü bulunuyor. 1643 yılından bu yana mum tasarımı yapan Cire Trudon, IWC ve Rolex’in vintage saatlerini barındıran Vintage Watch Collection, kişisel bakım markası Malin and Goetz, çağdaş sanat üzerine kitaplar yayımlayan Gestalten ve dekoratif obje markası Mad et Len gibi bu alanda sergilenen markaların sadece birkaçı. Bu arada dönemsel olarak bu markaların değiştiğini hemen belirteyim. Burada Enis Karavil’in özel tasarımları da yer alıyor.

Mekânın hem bu kadar işlek ve kalabalık bir lokasyonda olması ama bir yandan da gizli ve gizemli durması Enis Karavil’in özel tercihi. Belli ki; markasının belli bir kesim arasında özel kalmasını tercih ediyor. Özetle; buraya yemek yemeye gelenler aynı zamanda mağazayı da geziyor. Ya da sadece marka bünyesinde sergilenen obje ve aksesuarları görmek isteyenler; hazır gitmişken oturup yemek de yiyebiliyor.

Sanayi 313’ün mutfağının Müge Ergül ve ekibine emanet olduğunu belirtmiştim. Ergül, yemek ve mutfak konusunda değişimlere son derece açık, genç bir şef. Sıradanlık hiç ona göre değil; bunu mekânın hemen giriş bölümünde sergilenen açık büfe masasının üzerindeki lezzetlere bakınca hemen anlayabiliyorsunuz. Ergül lise eğitimini Saint Benoit Fransız Lisesi’nde tamamladıktan sonra Bilgi Üniversitesinde Televizyon Gazeteciliği bölümünde eğitim alsa da asıl mesleğini hiçbir zaman yapmak istememiş. Daha lise yıllarından beri kalbinde yatan mesleği tercih ederek Mutfak Sanatları Akademisi’nde sekiz ay boyunca eğitim görmüş. Uzun yıllar Lokanta Maya ve Gram’ın ekibinde çalıştıktan sonra Londra’ya giderek Ottolenghi adlı bir restoranda staj yapma fırsatını yakalamış. Türkiye’ye dönüşü ise Sanayi 313 ile olmuş.

Sanayi 313’ün mutfağının farkı Ergül’e göre kullanılan ürünlerin özgün yerlerinden getirtilmesi. Genç şef haftanın iki günü mutlaka semt pazarına gidiyor ve kullanacağı malzemeleri kendi seçiyor. Ayrıca Sanayi 313’ün mutfağından çıkan her tadın oluşturulmasında kullanılan bazı malzemeler de kendi yöresinden getirtiliyor. Mesela yumurtalar Bolu’dan, tereyağı Rize’den, peynir çeşitleri Alaçatı’dan ve pastırma da Kastamonu’dan temin ediliyor. Malzemelerin özellikle anavatanından temin edilmesinin çok önemli olduğunu vurguluyor, Ergül. Hemen herkesin güzel yemek yapabileceğini ancak kullanılan malzemelerin yemeklerin farkını ortaya koyduğunu belirtiyor. Ergül sadece yerinden temin ettiği taze malzemeler kullanmakla da yetinmiyor. Mutfak ve yemek söz konusu olduğunda son derece meraklı ve bir o kadar da araştırmacı

Fırın Somon, Ballı Kimyonlu Kişniş Sos >

Füme Etli Sepet Peynirli Kiş

SANAYİ 313 BÜNYESİNDEKİ MARKALAR

Cire Trudon: 1643 yılında Claude Trudon tarafından kurulan Cire Trudon, dünyadaki en eski mum üreticisi. 18. yüzyıl boyunca Cire Trudon mumları Louis XIV'ün sarayı için tedarik edilmiş. Dünyanın en prestijli mumları Fransa'nın zengin tarihinin birer uzantısı.

Mark Cross: Amerikan yapımı olan 'Arka Pencere' filminde ünlü oyuncu Grace Kelly'nin kullandığı çantadan ilham alınarak tasarlanan, vintage&retro çantalar barındıran bir marka.

Vintage Watch Collection: Rolex ve IWC markaların vintage saatleri yer alıyor.

Idea Book Vintage Collection: Idea Book yayınevinin ilk edisyon kitapları mevcut.

Rizzoli: Yabancı bir yayın bir yayınevi. Kültür, sanat, yemek ve moda okumayı seven, bilgi verici hediyelerden mutlu olanlar için prestijli kitaplar mevcut.

Gestalten:1995 yılında Berlin'de kurulan Gestalten Yayınevinin kitapları bulunuyor. Tasarım, illüstrasyon, mimari, ve tipografi kitaplarıyla beraber kentsel ve çağdaş sanat üzerine kitaplar da var.

Malin and Goetz: El ca yüz vücut bakım kremlerinin yer aldığı kişisel bakım markası.

Mad et Len: Güney Fransa Alpleri'nde bir atölyede üretilen Sandra Fuzier ve Alexander Piffaut'nun markası. Mum ve oda kokusu gibi dekoratif objeler mevcut.

James Plumb: Hannah ve James, JamesPlumb adı altında birlikte çalışıyorlar. Hurda veya eskimeye yüz tutmuş ve unutulmuş parçalardan mobilya üretiliyor. Tasarladıkları mobilyalar, 'amaçlı sanat' olarak tasvir edilebilir.

Le Broom: Kadeh ve bardak markası.

biri. Ergül hiç üşenmeden şehir şehir dolaşarak, festival festival gezerek deneyimini günden güne sağlamlaştırıyor. Sanayi 313'e gittiğinizde, hemen girişinde bulunan büfede göreceğiniz rengarenk salatalardan da anlayacağınız üzere kullanılan tüm ürünler mevsimsel. Bu aralar sezonun favorileri olan kök sebzeler, lahanalar ve balkabağı revaçta. Ergül, ana yemeklerde kokoreç, dana yanak ve dil gibi sakatat çeşitlerini kullanmayı da seven bir şef. Soğanlı ekmekleri de müşterilerin favorisi. Bu arada; menü neredeyse her gün değişiyor. Aklınızın ucundan dahi geçmeyecek lezzetlerin bütünleştiği reçetelerden oluşan yemeklerle karşılaşacaksınız, desem abartmış olmam sanırım. Mesela mekânı ziyaret ettiğim gün menüde karşıma çıkan tatlar şöyleydi: Salatalardan 'Fırınlanmış Renkli Lahana, Balzamikli Ballı Sos, Izgara Brokoli', 'Fırınlanmış Balkabağı, Kişnişli Zerdeçallı Yoğurt Sos, Sote Pırasa', 'Rezene Turşulu Roka Salatası, Hurma, Portakallı ve Tarçınlı Vinegrette Sos', 'Sotelenmiş Ispanak, Tahinli Sumaklı Yoğurt Sos, Çıtır Havuç', 'Fırınlanmış Brüksel Lahanası, Yanık Soğanlı Yoğurt Sos, Nar' ve 'Fırın Patates Salatası, Haşhaşlı, Ev Yapımı Mayonez Sos, Taze Otlar' en çok tercih edilen lezzetlerin başında geliyor. Açık büfe standından iki çeşit salata tabağı seçebiliyorsunuz; 'Küçük Salata' (25 TL), 'Büyük Salata' (30 TL).

Ana yemekler de en az salatalar kadar iddialı: 'Patatesli, Kerevizli, Havuçlu Kuzu İncik Haşlama' (44 TL), 'Fırın Somon, Ballı Kimyonlu Kişniş Sos + 1 çeşit salata' (42 TL), 'Uzun Pişmiş Fırın Hindi, Kestaneli Otlu Basmati Pilavı' (40 TL), 'Kokoreç Burger, Karamelize Soğan, Domates, Kaya Koruğu Turşusu + 1 çeşit salata' (44 TL), 'Tikka Masala Soslu Fırın Tavuk, Taze Tatlı Hurma Sos + 1 çeşit salata' (38 TL) ve 'Füme Etli Sepet Peynirli Kiş + 1 çeşit salata' (32 TL).

Sanayi 313'te neredeyse her gün farklı bir 'Günün İçecekleri' menüsü hazırlanıyor. 'Sangria' (23 TL), 'Manastır Yolu' (36 TL), 'Fesleğenli Ayran' (10 TL), 'Reyhanlı Limonata' (13 TL), 'Zencefilli Armut Suyu' (15 TL) ve 'Kişnişli Siyah Havuç Suyu' (15 TL) benim Sanayi 313'e benim gittiğim günün menüsüne ait içeceklerdi.

Tasarım, gastronomi, mimari ve sanat alanlarında kendi tarzını yaratan Sanayi 313, cumartesi günleri sabah saat 10.00'da başlayıp akşam saat 18.00'e kadar süren 'All Day Brunch' keyfi de sunuyor. Mekânın brunch menüsünde mevsimsellik ön planda! Yazın menüde yer alan pembe domateslerin yerini, bahar aylarında bol yeşillikler; kışın ise pırasalı, avokadolu, kasap sucuklu, domuz sosisli lezzetler alıyor... Yaz mevsiminde büfede bol bol erik ve kiraz bulunurken; kış mevsiminde bu meyveler yerlerini muz, portakal ve diğer turunçgillere bırakıyor. Menüden seçilen lezzetler ile kişiye özel tabaklar hazırlanıyor. Bu arada brunch'larda DJ performansları da oluyor.

Mekân, haftanın altı günü hizmet veriyor. Pazar günleri kapalı. Burada dilerseniz özel davet ve organizasyonlarınızı da düzenleyebiliyorsunuz. Mekânın kapıları akşam saat 18.00'den sonra özel konsept davetler için açılıyor. Davet değil de özel bir yemek vermek isterseniz; 40 kişi kapasiteli bir yemek verebileceğinizi hemen belirteyim. Bu adresin müdavim grubunu ağırlıklı olarak üst düzey yöneticiler, beyaz yakalılar ve kadınlar oluşturuyor. Öyle ki; mekânın namını duyup da sırf merakından Anadolu Yakası'ndan atlayıp gelen müşterileri bile varmış. Özel lezzetler keşfetmek isteyenler ise ağırlıklı olarak hafta sonları geliyormuş.

Çok yakın bir süre zarfında Sanayi 313'ün Bebek'te bir şubesi açılacak. Ancak Bebek'te küçük bir dükkânın içinde hizmet verecek şubesinde buradaki gibi tasarım ürünleri yer almayacak. Tamamen 'mutfak' konseptiyle hizmet verecek olan dükkan, ağırlıklı olarak 'Take Away' ve 'tüm gün brunch' konseptiyle, haftanın yedi günü hizmet veren bir adres olacak.

27th SALON INTERNATIONAL
DE LA HAUTE HORLOGERIE GENEVA
FROM 16 TO 20 JANUARY 2017
OPEN TO THE PUBLIC ON FRIDAY 20 JANUARY
Prior registration required via sihh.org

EXHIBITING MAISONS | A. LANGE & SÖHNE | AUDEMARS PIGUET | BAUME & MERCIER | CARTIER | GIRARD-PERREGAUX
GREUBEL FORSEY | IWC | JAEGER-LECOULTRE | MONTBLANC | PANERAI | PARMIGIANI FLEURIER | PIAGET | RICHARD MILLE
ROGER DUBUIS | ULYSSE NARDIN | VACHERON CONSTANTIN | VAN CLEEF & ARPELS
CARRÉ DES HORLOGERS | CHRISTOPHE CLARET | GRÖNEFELD | H. MOSER & CIE | HAUTLENCE | HYT | KARI VOUTILAINEN
LAURENT FERRIER | MB&F | MCT | RESSENCE | RJ-ROMAIN JEROME | SPEAKE-MARIN | URWERK

sihh.org

SALVADOR DALİ İMZASI

Yazmayı, mürekkepleri, sanatı seven birine verilebilecek en güzel hediye dolmakalemdir. İtalyan markası Montegrappa'nın Salvador Dali'nin Rönesans tarzına en çok yaklaştığı eseri olarak bilinen şaheseri 'Yeni İnsanın Doğuşunu İzleyen Jeopolitik Çocuk' tablosundan ilham alan dolmakalemde yeşil reçineye gümüş ya da altın eşlik ediyor. Kalemin kişiselleştirilmiş ucu 18 ayar altınla üretilmiş. Kalemin kapağının tepesinde de sanatçının imzası yer alıyor.

www.rotapsaat.com

YILBAŞI GECESİ SEÇİMİ

Yılbaşı için planlarımızı çoktan yaptık. Kimimiz sene boyunca hayalini kurduğumuz bir seyahate çıkacağız kimimiz romantik bir akşam yemeği yiyeceğiz kimilerimiz ise o günü ailesiyle geçirecek. Sizin de planınız hangisi olursa olsun her ortama uyabilecek bir gömlek, pantolon ve spor bir ayakkabı seçmeniz yeterli. Bizim önerimiz ise Daffari'nin dikkat çekici renklerdeki gömlekleri.

www.daffari.com

BU AY Öne Çıkanlar

SİZİ BEKLEYEN EN ÖZEL ÜRÜNLERİ İNCELEYEN SAYFALARIMIZA GÖZ ATMADAN YILBAŞI ALIŞVERİŞİNE ÇIKMAYIN!

ÇOK KALICI!

Yılbaşı günü babanıza yahut kendinize hediye etmek için bir parfüm seti arıyorsanız Sevil Parfümeri'de satışa sunulan Halloween Man Rock On The Rebel Set'e bakabilirsiniz. Odun ve baharat notalarıyla harmanlanan parfüm, yılbaşı gecesi boyunca üstünüzde kokusunu duyuracak kadar kalıcı!

www.sevil.com.tr

HALLOWEEN MAN
ROCK ON
HALLOWEEN

KIŞIN RAHAT ETMEK İÇİN

Yılın son ayı aralık, kış mevsiminin başladığı ve soğukların arttığı bir dönemdir ve üst üste kalın giyindiğimiz kış günlerinde rahat etmek için ısı dolaşımı sayesinde nefes alabilen giysiler giymek büyük önem taşır. Bu tür yüksek teknolojili giysiler için önerimiz, İngiliz stilini konforla birleştiren Orlebar Brown markasının kışlık keten gömlekleri, triko kazakları ve montları.

www.orlebarbrown.com

KEYFİNİZ KATLANACAK!

PlayStation tutkunlarını sevindirecek haber Sony'den geldi: 'Uncharted 4 (Bir Hırsızın Sonu) ve 'Call of Duty (Infinite Warfare)'nin de aralarında bulunduğu 30 popüler oyun, PlayStation4 Pro'ya uyarlandı. Gelecekte çıkacak oyunlarla birlikte her PS4 oyununun hem standart PS4 hem de PS4 Pro'da çalışacak hale getirileceği oyun konsolundaki bir dizi görsel iyileştirme sayesinde oyun keyfiniz katlanacak!

www.playstation.com.tr

Esquire

- NO. 2 -

TASARIM ÖZEL SAYISI

The big watch book

SAATLERE RUH KATAN İŞLER

Bir Saat Tamircisi
ŞULE GÜRBÜZ

Endüstrinin Dünü ve Geleceği
ZAMANIN KISA TARİHİ

225 Yıllık Bir Delikanlı
GIRARD-PERREGAUX

Dünyanın En Küçük Üreticisi
JS WATCH

Bir Rönesans İnsanı
GIULIANO MAZZUOLI

Hayattan Ne Öğrendi?
STEPAN SARPANEVA

2016-17

Esquire

- NO. 2 -

Yılın en dikkat çeken saatleri, dünyanın
en lüks markalarının CEO'larıyla röportajlar,
saat ustaları ve fark yaratan dosya konuları ile dolu dolu
Esquire The Big Watch Book No.2 çıktı!

TURKUVAZ DERGİ

SAMSUNG

Galaxy S7 edge

ONUNLA DAHA FAZLASINI
#YAPARSIN

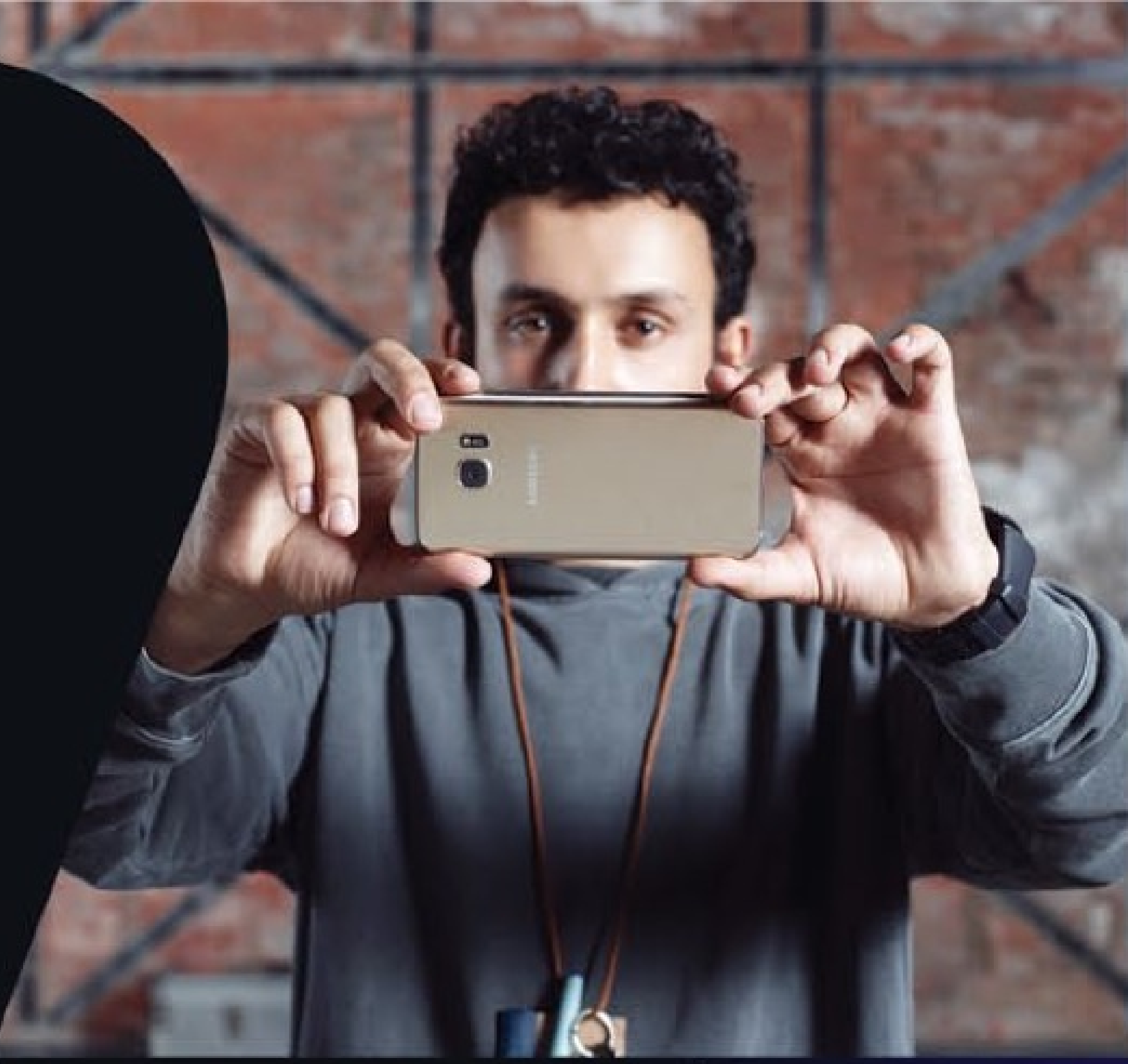

UMUT DELİMEHMET

Genç yönetmen Umut Delimehmet, umudunu asla yitirmedi ve lisedeyken çektiği kısa filmle Cannes Film Festivali'nde yer aldı.

UMUDUNU
KAYBETMEZSEN
#YAPARSIN

Gear IconX

Daha fazlasını sunan aksesuarlar

Galaxy S7 edge, aksesuar seçenekleriyle[1] yepyeni deneyimler sunuyor. Gear VR[2] ile sanal gerçeklik deneyimi yaşayabilir, Gear 360 ile en güzel anlarınızı 360 derece kaydedebilirsiniz. Galaxy S7 edge'inizi Gear S3 ile bluetooth bağlantısıyla eşleyerek akıllı saatinizden çağrı yapıp cevaplayabilir, bildirimlerinizi takip edebilirsiniz. Ayrıca taşınabilir şarj cihazı, telefonunuzu hızlı şarj ettiği gibi kendisi de hızlı şarj oluyor.[3] IconX bluetooth kulaklık ise hem kablosuz oluşu hem de teknolojik özellikleriyle günlük hayatınızı kolaylaştırıyor.

Gear S3 frontier

Suya dayanıklı akıllı tasarım

Galaxy S7 edge'inize su dökülse ya da onu suya düşürseniz bile endişelenmeyin.
Suya dayanıklı tasarımıyla sağanak yağmurun altında bile rahatça kullanılıyor.[4]
Arka yüzünü kaplayan 3D kavisli cam ise sıkı ve rahat bir kavrama sunarak Galaxy S7 edge'inizin elinize mükemmel bir şekilde oturmasını sağlıyor.

HALİL
KAYIKCI

HALİL KAYIKCI

Genç uzay mühendisliği öğrencisi Halil Kayıkcı, hayallerinin peşinden koştu ve uzaya uzun bir yolculuğa çıkacak.

HAYALLERİNDEN VAZGEÇMEZSEN #YAPARSIN

Bu bir ilandır.

Samsung Galaxy S7 edge, şık görünümü, suya ve toza dayanıklı tasarımı ve fark yaratan kamera özellikleriyle bir akıllı telefondan daha fazlasını sunuyor. Yeni Mavi Mercan renk seçeneğiyle de göz kamaştırıyor.

Güçlü donanımıyla her zaman yanınızda

Galaxy S7 edge 4 gb ram'i, güçlü işlemcisi ve 256GB'a kadar mikroSD kart[5] desteğiyle hem size gün boyu üstün performans sunuyor hem de sizi hiç yalnız bırakmıyor.

Gear VR

SAMSUNG
Gear VR
oculus

Düşük ışıkta bile daha parlak fotoğraflar[6]

Galaxy S7 edge'in daha fazla ışık sağlayan F1,7 diyafram değerine sahip ön ve arka kamerası ile karanlık ortamlarda daha aydınlık fotoğraflar çekebilirsiniz. Üstelik karanlıkta selfie çekerken ekranı flaş olarak kullanabilir, Güzel Yüz Modu ile yüzünüzü sarı ışıkla aydınlatarak daha doğal selfie'ler yakalayabilirsiniz. Ayrıca profesyonel fotoğraf makinelerinde kullanılan, akıllı telefonlar arasında ilk kez Galaxy S7 edge tarafından sunulan 12MP Dual Pixel teknolojisi, hızlı otomatik netleme yaparak hiçbir anı kaçırmamanızı sağlıyor.

[1] Aksesuarlar ayrı satılmaktadır. [2] Gear VR 13 yaş üstü çocuklar için uygundur. Kutudan çıkan sağlık ve güvenlik uyarılarını okuyunuz. [3] Hızlı şarj özelliği sadece paketin içinden çıkan şarj cihazı ile mümkündür. [4] Cihazın suya dayanıklılığı, saf suda 1,5 metre derinliğe ve 30 dakikaya kadar yapılan IP68 testi sonucuna dayanır. Bu sınıflandırmaya göre, cihaz bu koşullarda suya dayanıklıdır. [5] Hafıza kartı ayrı satılmaktadır. [6] Bu özellik; dual pixel sensör, büyük pikseller ve F1.7 lens sayesinde sağlanır. Fotoğrafın aydınlık seviyesi, ortam ışığına bağlıdır.

Yeni Bir Sayfa

SON DERECE ‘OLAYLI’ GEÇEN 2016, NİHAYET GERİDE KALIYOR. 2017 İÇİN BEKLENTİLER ÇOK DA PARLAK DEĞİL, ÇÜNKÜ KÜRESEL EKONOMİ EN ZOR DÖNEMLERİNDEN BİRİNİ YAŞIYOR. SADECE DOLAR KURUNDAKİ HAREKET BİLE YATIRIMCILARIN ENDİŞELERİNİ ARTIRDI. BÖYLE BİR KÜRESEL ORTAMDA YENİ YILIN ANA YATIRIM STRATEJİSİ ‘KORUMA’ FAKTÖRÜ ÜZERİNE KURULACAK.

YAZI **ADİL UÇAR***

Adettendir, yeni yıla girerken geçmişe bir göz atılır ve planlar, programlar tekrardan düzenlenir. Aslında psikolojik etkisi haricinde hayatımıza herhangi bir dahli bulunmayan ‘yeni yıl’ olgusu belki de yapılan hataların geride bırakılarak ‘toparlanma’ bahanesi verirken aynı zamanda da umutların tazelemesine yardımcı oluyor. Bu durumun farkında olup olmamayı bir kenara bırakarak hazır fırsat da elimize geçmişken, gelin yılın son ayında 2017 yatırım stratejilerimizi gözden geçirelim. Zira küresel ve yerel ekonomideki gelişmeler de artık iyice ısınmış yeni bir dönemin başladığını ilan etmiş durumda.

Genel Çerçeve

2017 yılı, yatırımcı için 2008 Kredi Krizi ve 2010 Avrupa Borç Krizi’nden zorlu geçecek. Küresel ekonomideki temel sorun -onlarca kere yazıldığı gibi- 2008 krizini atlatmak için gelişmiş ülke merkez bankalarının piyasalara para pompalamasından kaynaklanıyor. Finansal sistemdeki güven sorunu bu ‘para’lar ile aşılmaya çalışılsa da artçı etkilerinin tam olarak ne olacağı hâlâ bilinmiyor. Özellikle Avrupa’da borç sorunu iyice ayyuka çıkmış durumda. İtalya ve Fransa gibi devlere kuşkuyla bakılıyor. Gelişen ülkeler ise -ki biz bu klasmandayız- piyasalara verilen bu paraların toplama zamanı geldiği haberleriyle sarsılıyor. Başta Türkiye olmak üzere gelişen ülke kurları hızla değer kaybediyor. Bu senaryo 2015’ten beri konuşuluyor ve biliniyor. Yatırımcılar için önemli olan ABD başkanlık seçimlerinin bitmesi ve Donald Trump’ın başkan seçilmesi. Böylece önemli bir belirsizlik ortadan kalktı. Şimdi Cumhuriyetçi’lerin klasik politikalarının izleneceği bir döneme gireceğiz. Maliye politikalarında gevşemeyle birlikte vergi indirimleri ve reel sektöre destek artacak. Bizi ilgilendiren elbette ABD Merkez Bankası’nın faiz konusundaki tutumu ve Trump’ın dış politikası olacak. Suriye’deki durum nedeniyle Trump’ın atacağı adımlar iç piyasamızı derinden etkileyecek. Türkiye öznelinde ise genel çerçeve sıkıntılı bir döneme işaret ediyor. Yurtdışı piyasalar ve jeopolitik olaylar nedeniyle hak etmediğimiz fiyatları görüyoruz. Dolar kuru büyük tepki veriyor ancak endeks buna rağmen tutunmayı başarıyor. 2017’nin ilk yarısında piyasalardaki bu sıkışmışlık devam edebilir. Kilit açılacak, ancak o kadar çok etken var ki buradan sağlıklı bir tahmin yapmak neredeyse imkânsız.

Motivasyon Kararı

Benim kitabımda yatırım sadece para kazanmak değil, aynı zamanda belirli zararları da göze alarak doğru karar vermeye çalışmak demek. Bunu başarabilmek için de öncelikle önemli bir motivasyon olması gerekiyor. Bu yıl kendinize yapabileceğiniz en büyük iyilik, istek ve beklentinize göre bir yatırım motivasyonu bulmak. Bu amaç, yaz tatilinde yurtdışına çıkmaktan ev almaya, evlilik masraflarından emekliliğe uzanabilir. Önemli olan net bir hedefin olması. Amaçsız ya da çok genel hedeflerle yapılan yatırımlar ilk ihtiyaç anında nakde çevrileceği için sağlayacağı yarar beklentinizin altında olacaktır.

Vade Sorunu

Ana stratejinizi belirlemeden önce yatırımınızın vadesini de belirlemeniz gerekiyor. Yaz tatili için yedi ayınız var ve buna göre biraz daha risk almanız gerekebilir ya da otomobil alacaksanız, kaç yıl içinde almayı planlıyor/istiyorsunuz? Bu soruları ‘gerçekçi’ bir şekilde cevaplamanız stratejinizin hayrına olacak. Burada iki değişken var; ilki başlangıç miktarı (50 bin liram var 65 bine ulaşacağım) diğeri ise yatırıma düzenli olarak ayıracağınız miktar (ayda bin lira vs.). Unutmayın, ‘kısa vadede çok para kazanmak’ insanlık tarihi boyunca en çok pazarlanan metadır. Ayaklarınızı yere basın ve maceralardan uzak durun.

Ana Strateji

2017 için ana stratejilerin ‘koruma’ temalı olması gerektiğini düşünüyorum. Kurdaki yükseliş, enflasyondaki baskı ve yurtdışı gelişmeler varlıkların ve yatırımların getiride zorlanabileceği bir dönemi işaret ediyor. Bu yıl -en azından ilk yarıda- varlıkları enflasyona karşı korumak yeterince zorlu bir meydan okuma olacak. Koruma temasından yola çıktıktan sonra ilk durağınız yatırımcı olarak risk algınızın ne olduğunu öğrenmek. Bunu yatırım kuruluşlarının yaptığı anketlerden rahatlıkla çıkartabilirsiniz. Risk algısı önemli çünkü kaldıramayacağınız riskler yine vadesinden önce yatırımı sonlandırmanıza neden olabilir ki genellikle bu hareket zarar etmeyi beraberinde getirir. Hisse senedi yatırımcısı profiline uygun değilseniz yapacağınız hisse yatırımı sizi psikolojik olarak yıkıma uğratabilir. Başlangıçta temel, basit yatırım araçlarıyla işe koyulun. Döviz sepetleri, mevduat ve belki hazine bonosu gibi temel yatırım araçları ile yola çıkın. Eğer elinizde toplu bir para var ve bununla yatırım yapacaksanız mutlaka profesyonellerden yardım alın, balıklama dalmayın. Evet, dolar bir süre daha güçlü kalmaya devam edecek, ancak yükselişler panik alımlara dönüşürse zarar edebilirsiniz. Uzun vadeli düşünün ve portföy dengesini bozmayacak şekilde döviz yatırımı yapmaya dikkat edin. Bu ay Fed faiz artıracak ve kurdaki ani zıplamaların panik yaratmasına izin vermeyin.

Yukarda bahsettiğim temeli atmadığınız sürece yatırımlarınız ‘havada’ kalacak. Başarılı olabilirsiniz ama sürdürülebilir getiri için sakin olup mantıklı kararlar almak ve yeri geldiğinde yetkili/lisanslı finans profesyonellerinden yardım almak gerekiyor. Önümüzdeki ay örnek ‘koruma portföyleri’ ile 2017 stratejilerine devam edeceğiz.

**Forbes Türkiye, Finans Editörü*

CheckIN

POPÜLER KÜLTÜRÜN KULLANIM KILAVUZU

HAZIRLAYAN EMRAH SAKA

emrah.saka@gmail.com

1

KASIMDA SEÇİM BAŞKAYDI

Dünya onu bekliyordu. Müzik dünyası son güne kadar destek verdi. Katy Perry seçim kampanyasının ilk günlerinden beri yanındaydı. Jennifer Lopez 'Ain't Your Mama' ile ondan bir aferin aldı. ABD'de kadınların eşitlik umudu oldu. Beyoncé ve eşi Jay Z, seçime saatler kala onu sahneye davet ettiler. Talk show sunucusu Jimmy Fallon ile yaptığı rahat sohbetle sempati topladı. Ellen DeGeneres'in programında da gündüz kuşağını fethetti. Genç nüfusu yakalayacak hiçbir fırsatı kaçırmadı. Jon Bon Jovi ile donup kalma akımı 'mannequin challenge'a bile dahil oldu. Kanye West ve Kim Kardashian çifti yanında olduklarını söyledi. Leonardo DiCaprio, Dustin Hoffman, Drew Barrymore, Robert De Niro, Matt Damon, Cher, Jessica Alba, Karl Lagerfeld, Lady Gaga, Orlando Bloom, Salma Hayek, Julianne Moore, Sting, J. J. Abrams, Steven Spielberg, Elton John, Sean Penn, Michael Douglas ve adını sayfaya sığdıramadıklarımız... Hepsinin desteğini aldı. Olmadı. Kasımda seçim başkaydı.

>

AMY ADAMS

‘Gece Hayvanları’nın En Güzeliyle Randevu

2

9 Aralık’ta vizyona girecek ‘Gece Hayvanları (Nocturnal Animals)’ daha gösterime girmeden olay oldu. Moda tasarımcısı Tom Ford’un yönettiği film daha şimdiden Hollywood Film Ödülleri, Venedik ve Stockholm Film Festivalleri gibi büyük festivallerde ödülleri topladı. Jack Gyllenhaal ile başrolü paylaşan Amy Adams, bu çok konuşulan filmde Susan Morrow rolünü canlandırıyor. Hikâyenin kalanını ondan dinleyelim.

ESQ: Filmin hikâyesini ve filmde canlandırdığınız karakteri biraz anlatır mısınız?
Amy Adams: Filmde Susan’ı canlandırıyorum. Susan’ı kendisi için yarattığı hayatta hayal kırıklığına uğramış halde buluyoruz. Bir galerisi ve sanatçılarla dolu bir dünyası var. Eski kocasından kendisine ithaf edilmiş bir roman alıyor, böylece sinir bozucu bir pişmanlık ve intikam hikâyesine başlıyor. Susan’ın geçmişini ziyaret ediyoruz ve onu bu noktaya getirenin ne olduğunu görüyoruz. Sonra işler daha karmaşık ve şiddetli bir hale geliyor.

ESQ: Senaryoyu ilk okuduğunuzda ne düşündünüz?
A.A: Bir senaryoyu ilk okuduğunuzda genel gidişata bakarsınız. Ben de senaryoyu okuduğumda Tom’un gerçeklik unsurlarını, hikâyeyi, geçmişi ve şimdiki zamanı bir araya getirmek konusunda muhteşem bir iş çıkardığını düşündüm. Bunları kusursuzca bir araya getirip bir filme dönüştürmek imkânsız bir iş gibi görünüyordu; ben de projede yer alıp sonucu görmek istedim. Tom çok güçlü bir hassasiyete sahipti. Niyetini ve filmi nasıl kusursuz bir biçimde dokuyacağını çok güçlü bir şekilde aktarıyordu, ben de ortaya çıkacak işin bir parçası olmayı arzuladım. Tom, harika bir iş çıkardı.

ESQ: Böyle karmaşık ve işlenmemiş bir karakteri oynamak için diğer rollerinizden daha farklı mı hazırlandınız?
A.A: Her karakter için benzer bir hazırlık tekniğim vardır, bu karakterse dediğiniz gibi işlenmemiş bir halde. Ben belli bir yaştayım; bu yaşa gelince hayatınızın belli noktalarını aklınıza getiriyor, tercihlerinizi değerlendiriyor ve ilerleyebilmek için nasıl tercihler yapmanız gerektiğini düşünüyorsunuz. Ben de yeni yaşımda rolün bu yönünü ve karakterin ustalığını derinden anladım.

ESQ: Roman Susan’a hangi yolla ulaşıyor?
A.A: Filmde hiç beklemediğim bir anda eski kocamdan bir roman alıyorum. Bu da hikâyenin içinde hikâye başlatıyor. Bu roman bizi Batı Teksas’ta gerçekten sert bir dünyaya götürüyor ve bir baba ile ailesi hakkındaki hikâyeyi anlatıyor. Jake, Tony karakterine hassasiyet ve âcizlik duygusunu katmak noktasında çok başarılı bir iş çıkardı ki ben bunun Jake’in tarzı olmadığını biliyorum. Bu yüzden onun için zor olduğuna eminim. Tony, oldukça tehditkâr ve hayatında çok fazla şiddet yaratan bir grup karakterle ta-

nışıyor. Bu hikâye, Susan okudukça gelişiyor ve âdeta Edward’ın niyetini açığa çıkarıyor. Tony, onu tehdit mi ediyor, yoksa Susan’a bir mesaj göndermeye mi çalışıyor? Bunları düşünmek Susan’ı derin düşüncelere sevk ediyor ve tercihlerini değerlendirirken daha memnuniyetsiz olmasına yol açıyor.

ESQ: Tom Ford’la sette olmak nasıldı?

A.A: Müthişti. Tom çok eğlenceliydi, yaşadığım tecrübe, benim için de gerçekdışıydı. Tom’un estetik yönü çok güçlü, o yüzden onu asla evime davet etmem. Seni seviyorum Tom, ama evime gelemeyeceksin. Çünkü evim o kadar güzel değil ve bu da muhtemelen Tom’u rahatsız eder. Hayatımdaki hiçbir şey Tom’un yarattığı dünya kadar güzel değil. Tom, insanları güzel gösterme konusunda çok güzel bir iş çıkarıyor. Tom’la çalışmak gerçekten keyifliydi ve o, yönetmen koltuğunda bu karakterin kim olduğunu, mükemmeliyetçiliğini anlamama ve her şeyin öyle olması gerektiğini öğrenmeme yardım etti.

ESQ: Jake Gyllenhaal’le çalışmaktan da söz edelim mi?

A.A: Jake, çok yetenekli bir oyuncu ve çok büyük bir enerjisi var. Kendisini bütünüyle işine veriyor ve bir şeyler üzerinde çalışmayı, bir işi çözmeyi, ekip halinde çalışmayı çok seviyor. Ona minnettarım; çünkü rolümüz için iyi bir ilişkimiz olduğuna inanacağınız bir enerji yaratmak zorundaydık ve birlikte çalışmak için sadece üç günümüz vardı. Jake’le daha öncesinden tanışıyordum, ama birlikte oynamamıştık. Benzer bir çalışma tarzımız olması çok güzeldi. İkimiz de kendimizi işe kaptıran oyuncularız. Jake işine önem veriyor ve onun enerjisinin bir parçası olmak harika. Özellikle kavga sahnelerimizle gerçekten gurur duyuyorum. Bunu söylemek tuhaf, ama Jake ve ben çok güzel kavga ediyoruz. Eşim bile izleyince “Ekranda gördüklerim dehşet verici!” dedi. Filmdeki kavgamız bana çok gerçekçi geldi ve ilişkimizin çok tatlı, gerçek ve bir anlamda masum olduğunu düşündüm. Susan’ın ilişkilerini bitirmesinin ona nasıl acı verdiğini bu sahnede çok net görebiliyorsunuz.

ESQ: Jake, filmde sadece Edwards’ı değil, romanda yazdığı karakter Tony’yi de oynuyor…

A.A: Evet, Jake filmde ağır bir iş üstlendi. ‘Gece Yarısı Hayvanları’nı izlediğinizde belki bunu anlamak kolay olmayacak, ama çölde zorlu haftalar geçirdiler. Tom’un asla sözünü etmeyeceği, ama benim edeceğim yerlerine kumlar girmiş olmalı. Senaryoyu okuduğumda “Vay canına, bu ne zor bir rol!” dedim. Zorlu, çok fazla şiddet içeren, çok fiziksel güç gerektiren, yoğun bir işti ve Jake bunun üstesinden geldi. Bu sebeple ona çok saygı duyuyorum. Sonra geldi ve benimle tatlı Edward olarak oynadı.

ESQ: Filmin gardırobundan bahsedelim…

A.A: İnanılmaz. Başta biraz korkutucuydu, çünkü söz konusu kişi, Tom Ford. Bense kusurlu bir insan olarak Tom için kusursuz olmak istedim. Ama bundan vazgeçtim ve vazgeçtiğim andan itibaren her şey daha keyifli oldu. Daha önce hiçbir filmde böyle güzel bir gardırop görmediğimi söyleyebilirim. Kıyafetler son derece iyi düşünülmüştü ve arka planında yalnızca Tom Ford değil, birçok tasarımcı vardı.

ESQ: Özellikle “Bunu istiyorum!” dediğiniz bir kıyafet oldu mu?

A.A: Bir mi? Beyaz bluz ve Céline marka gözlükler… “O gözlüğe ihtiyacım var!” diye geziyordum. Bir de çok zarif bir Céline tişört vardı. Aslında ona hiçbir zaman sahip olamam. Üstüne hemen kahve dökerim. Yeşil elbiseyi de çok sevdim. Ben hiç yeşil giysi almam, çünkü giysim pratik olsun isterim. Siyah alırım. Neyse ki bu elbisenin siyahını da üretmişler. Siz de elbiseyi alabilirsiniz, çok hoş!

ESQ: Tom’u bu hikâyede kusursuz bir yönetmen yapan nedir?

A.A: Temaları ve kavramları olan bir romanı aldı ve onu yakından bildiği, seçkin Los Angeles sanat dünyasına yerleştirdi. Tom, o dünyayı ne kadar yaşıyor bilmiyorum ama içindeki insanları biliyor, hikâyeyi oraya yerleştirmesinin sebebi de buydu. Sonra hikâyenin diğer bölümünü aldı, Batı Teksas’a yerleştirdi. Aslında öyle olmasa da biyografik gibi hissediliyor. Bu uyarlamayı yapabildiği için Tom’un içsel çalışmalarını görme imkânınız oluyor. Yönetme tarzı da güçlü bir görsel anlayışla, müzik anlayışıyla, filmin dokuları ve hikâyenin dokunmasıyla gerçeklik, geçmiş ve şimdiki zamanın bir arada bulunmasıyla gerçekten kusursuz görünü-

>

Jake Gyllenhaal, Tom Ford'un yönettiği 'Gece Yarısı Hayvanları'nda iki zorlu rolü birden üstleniyor.

Tom Ford, tasarımcılığı kadar filmleriyle de konuşuluyor. Yönetmenin yeni filmi de, önceki filmi gibi büyük festivallerden ödüllerle döndü.

yor. Kendinizi bir anda hikâyede buluyorsunuz. Şimdiki zamandan geçmişe gittiğinizde de hiç tuhaflık hissetmiyorsunuz. Bunu öyle pürüzsüz bir şekilde yapıyor ki hikâyeden kopmuyorsunuz. Bana bu, imkânsız görünüyordu. Bence detaylara dikkat etmesi her şeyi birbirine bağlıyor. Tom'un hikâyenin duygusal gerçekliğine, olayların titiz doğasına dikkati, filmin başarılı olmasını sağlıyor.

ESQ: Tom'un tasarımcı olması, film çalışmalarını ne açıdan besliyor?

A.A: Her ne kadar koleksiyonun da bir hikâyesi olsa da Tom'un tasarımcı olmasının, hikâyeyi anlatış tarzına katkısı olduğunu sanmıyorum, çünkü Tom'un yönetmenliği çok daha içinden bir yerden geliyor. Ama yıllar boyu detaylara önem verdiği ve bir tasarımcı olduğu için film yapımının her yönüyle içinde; diğer yönetmenlerde genelde böyle değildir. Tom her konuyla ilgiliydi, her detayın bir parçası olmak istedi. Bu da filmin kusursuz bir kalitede, çok özel bir tonda, görünümde, duyguda ve dokuda olmasını sağladı.

ESQ: Konuştuğumuz gibi burada çok dinamik bir senaryoyla çalıştınız. Bu, setteki atmosfere nasıl etki ediyordu?

A.A: Değişiyor. Set, çok sessizdi, çünkü genelde ben okuyor oluyordum ve set meditatif, çok sessiz bir hal alıyordu. Aaron'ın kızıyla benim kızım aynı sınıfta. Çekimden sonra onların yanına giderken otomobili Aaron Johnson kullanmak isterdi, çünkü kendini bu işten arındırması gerektiğini düşünürdü. Ben de nasıl bir işe girdiğim konusunda dehşete düşüyordum; "Aman Tanrım orada, çölde neler oluyor?" diyordum. Zor şeyler yaşadıklarını biliyordum ve Los Angeles'a döndüklerinde herkes çok farklı bir ruh halindeydi. Kötü değil, sadece farklı. Hikâyenin diğer bölümündeki enerjiyi hissettim; çünkü bu enerji, ekiple birlikte buraya gelmiş gibiydi. Susan'ın dünyasında yaşadıklarında ise biraz rahatladılar. Bense hep eğlenmeye çalıştım. Ben odaklanmayı, ama biraz da hafife almayı severim. Jake'le setteyken zamanımızın çoğunu sahneler hakkında konuşarak geçiriyorduk. Böylece çalışmaya başladığımızda kesintisiz bir iletişim oluyordu ve sahneler uzun bir süredir sohbet ediyormuşuz duygusunu veriyordu. İnsanlar izledikleri kişilerin hayatlarından kısa bir anı görüyorlar, ama onları inandırmamız gerekti. İzlediğimiz bu yöntem bana büyük bir enerji verdi.

ESQ: İzleyicinin filmden ne almasını umuyorsunuz?

A.A: Tom'un hikâyeyi anlatma biçiminden dolayı herkes filmden farklı bir şey alacak. Bu, hakkında günlerce konuşacağınız türden bir film. İzlediğinizde dehşete kapılacak ve çok keyif alacaksınız. Eşim de izlediğinde yorumu filmin her türlü korkusunu temsil ettiği oldu. Gördükleriniz hakkında kesinlikle konuşma ihtiyacı hissedeceksiniz ve bence bu tür filmler, en iyi filmlerdir. Bu filmler, sizde iz bırakır ve 'Gece Yarısı Hayvanları' da kesinlikle bir iz bırakacak.

Top Movies
INSIDE OUT
VACATION
THE GIFT
JURASSIC WORLD
SOUTHPAW
WOMAN IN GOLD
Movies
TV Shows
Music
iTunes Radio
Computers
NETFLIX
hulu
MUSIC FESTIVAL
London
HBO NOW

3 Ne Kadar İzleyeceğine Kendin Karar Ver!

İlk icat edildiği dönemde televizyon hakkında olumsuz yorumlar yapanlar olmuş. Amerikan Patent Dairesi Başkanı Charles Holland Duell de 1899 yılında “Artık her şey icat edildi. Bundan sonra icat edilecek bir şey kalmadı,” demiş, ancak torunları onunla aynı fikirde değil. Sessiz sinemanın patronlarından Henry M. Warner, “Bir sanatçının konuşmalarını kim duymak ister ki?” derken 20th Century Fox başkanlarından Darryl F. Zanuck televizyonun en geç altı ay içinde yok olacağını, insanların böyle bir kutuya bakmaktan sıkılacaklarını iddia etmiş. Soyadlarına bakarsanız daha sonra ailece fikir değiştirdiklerini anlayabilirsiniz. Sadece fikirler değil, televizyonun geleceği de değişiyor. Artık televizyon ‘VOD’ sistemiyle biz ne zaman istersek o zaman istediklerimizi yayımlayan bir teknolojik cihaz haline geldi. Bir başka deyişle ne zaman ve ne kadar izleyeceğimize artık biz karar veriyoruz

İzleme alışkanlıklarımızı değiştiren platformlar giderek daha çok söz sahibi oluyor. Global şirketlerse yavaş yavaş ülkemize de giriş yapıyor. Bu şirketleri merak edenler için bir derleme yaptık.

Apple TV: Yeni nesil Apple Tv, uygulamaların yanı sıra televizyon kanallarının canlı yayınlarına da yer veriyor. Ülkemizdeki kanalların da eklendiği platformda, ABD başta olmak üzere farklı ülkelerin TV kanalları ve dizilerine yer verilecek. Yapımı satın almanın yanı sıra abone olarak da tüm sezonları izleme olanağı gelecek.

Amazon Fire: Amazon Fire, Apple TV tarzında hizmet veren bir kutu. İçinde pek çok uluslararası kanal ve yapım var. Henüz ülkemizde hizmet vermiyor, ancak yakın zamanda Amazon Almanya’nın müşterilerine Türkçe hizmet ve alışveriş olanağı tanıması bir süre sonra TV olanağının da gelebileceğinin habercisi.

Hulu: Şu anda sadece Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya’da hizmet veriyor. Yakın zamanda Yahoo ile de anlaşma imzalayan platform, Disney, Warner Bros, FOX ve Comcast ile işbirliğini de sürdürüyor. Pek çok dizinin eski ve yeni sezonlarının, filmlerin bulunduğu dev platform yalnızca bilgisayar üzerinden izlenebiliyor. Yakın zamanda ülkemize de geleceğine ilişkin dedikodular var.

Netflix: Kısa bir süre önce Türkiye servisini de açan Netflix, rakipleri arasında en yaygın ve en çok ülkede hizmet veren VOD şirketi. 190 ülkede 86 milyon kişiye ulaşan platform, 2017 itibariyle 600 saati aşacak bir içerik sözü veriyor. Bu içerikler arasında yerli Netflix yapımları da olacak. Özellikle ABD’de gizli bölümlerde bile binlerce dizi, film, belgesel bulabileceğiniz Netflix, Türkiye’ye giriş yapan en geniş kapsamlı ilk global platform olmaz özelliğini taşıyor.

HBO ile Yahoo’nun da yakında sürpriz yapacağına dair söylentiler var. Türkiye’de bu alanda BluTV ve Digiturk’ün de “Dilediğin yerde izle!” platformları mevcut. Bu platformlar, global rakipleri gibi içerik konusunda ivmesi yüksek bir gelişme içindeler. Öyle görünüyor ki, izleyicilerin fiyat avantajlarına göre karar vereceği izlence depoları arasında seçim yapmak oldukça zor olacak. Zaman, en güçlü olanı ortaya çıkaracak.

>

4

Müzik, Görüntüyle Tamamlanır

Yeni yıla girmeden ülkemizi ziyaret edecekler arasında Fransız elektronik müzik ikilisi AaRON da var. ‘We Cut the Night’ adlı albümlerinin tanıtımı için önce Ankara’ya, sonra İstanbul’a gelecek ikili, efsane oyuncu ve yönetmen John Malkovich’i ‘Blouson Noir’ adlı şarkılarının klibinde oynamaya ikna etti. Grup üyelerinden Olivier Coursier süreci bir mektupla başlattıklarını anlatıyor: “John’a şarkımızın onunla mükemmel bir uyum sağlayacağını yazdık. John’un bir inkarnasyon sürecinde, karanlıkla aydınlık arasında denge oluşturabileceğini söyledik. Çünkü John’un böyle bir auraya sahip olduğunu düşünüyoruz. Klipte kameralar onu çok sevdi ve düşündüklerimizi hayata geçirebildik.” Videonun başlangıcında Malkovich’in söyledikleri dikkat çekici. Grubun diğer üyesi Simon Buret klipte albüm için bir açılış konuşması düşünmüş. Buret, ‘We Cut The Night’ hakkında dikkat çekici ve dinleyiciye ne dinleyeceği hakkında bilgi veren bir giriş konuşması olması için albümdeki şarkı sözlerinden on tane cümle seçmiş ve Malkovich klipte bu cümleleri şiirsel bir şekilde dile getirmiş. Oldukça etkileyici… Belki de bütün müzisyenlerin kullanması gereken bir albüm özeti fikri.

Günümüz müziğinde elektronik tınılar ön planda. Olivier ise yeni çağ ve teknolojiyle özdeşleşmiş bu akımda kendilerine bir yer bulmaya çalışmadıklarını söylüyor. Duyguları tetiklemek için çalıştıklarını da ekliyor: “Bu şekilde dinleyicimizle bağ kuruyoruz. Bir piyano ve vokalle de aynı şeyi yapabilirsiniz. Sözler ve müzik uyumlu olduğu sürece bu bağı kurmayı başarabilirsiniz. Müziğimiz kulağınıza güzel geliyorsa bu bize yeter.”

Grup, söz yazarı Simon Buret ve besteci Olivier Coursier’nin ‘U-Turn (Lili)’ ve ‘Mister K’ isimli şarkılarının, gişe rekorları kıran ‘Benim İçin Üzülme’ filminin müziği olarak kullanılmasıyla üne kavuştu. AaRON üyeleri iyi bir film müziğiyle desteklenmeyen görüntünün etkili olmayacağını düşünmüyor. Aynı durum müzik için de geçerli. “Müzik ve görüntü tek başlarına kaldıklarında asosyal oluyor,” diyor Olivier. Videolarında günlük yaşamdan kesitler kullanıyorlar ve görsel sanatçılarla çalışmaktan keyif alıyorlar. ‘We Cut The Night’ albümü videoları için Bill Viola ile çalışmışlar. Videoda Gregory Crewdson’un bakışıyla Jim Jarmusch’ın ‘Sadece Âşıklar Hayatta Kalır’ filmindeki görüntüler esin kaynağı olmuş. Simon Buret ve grup arkadaşı Olivier Coursier yenilik peşinde olan ve sıradanlığı sevmeyen iki müzisyen.

Elektro-pop/tekno grubu AaRON’ı izlemek isterseniz 7 Aralık gecesi Ankara Hayal Kahvesi’ndeki ve 8 Aralık’ta İstanbul’da Babylon’daki konserlerini kaçırmayın.

Fransız elektronik müzik grubu AaRON’un ‘We Cut The Night’ adlı şarkılarının klibinde efsane oyuncu John Malkovich oynuyor.

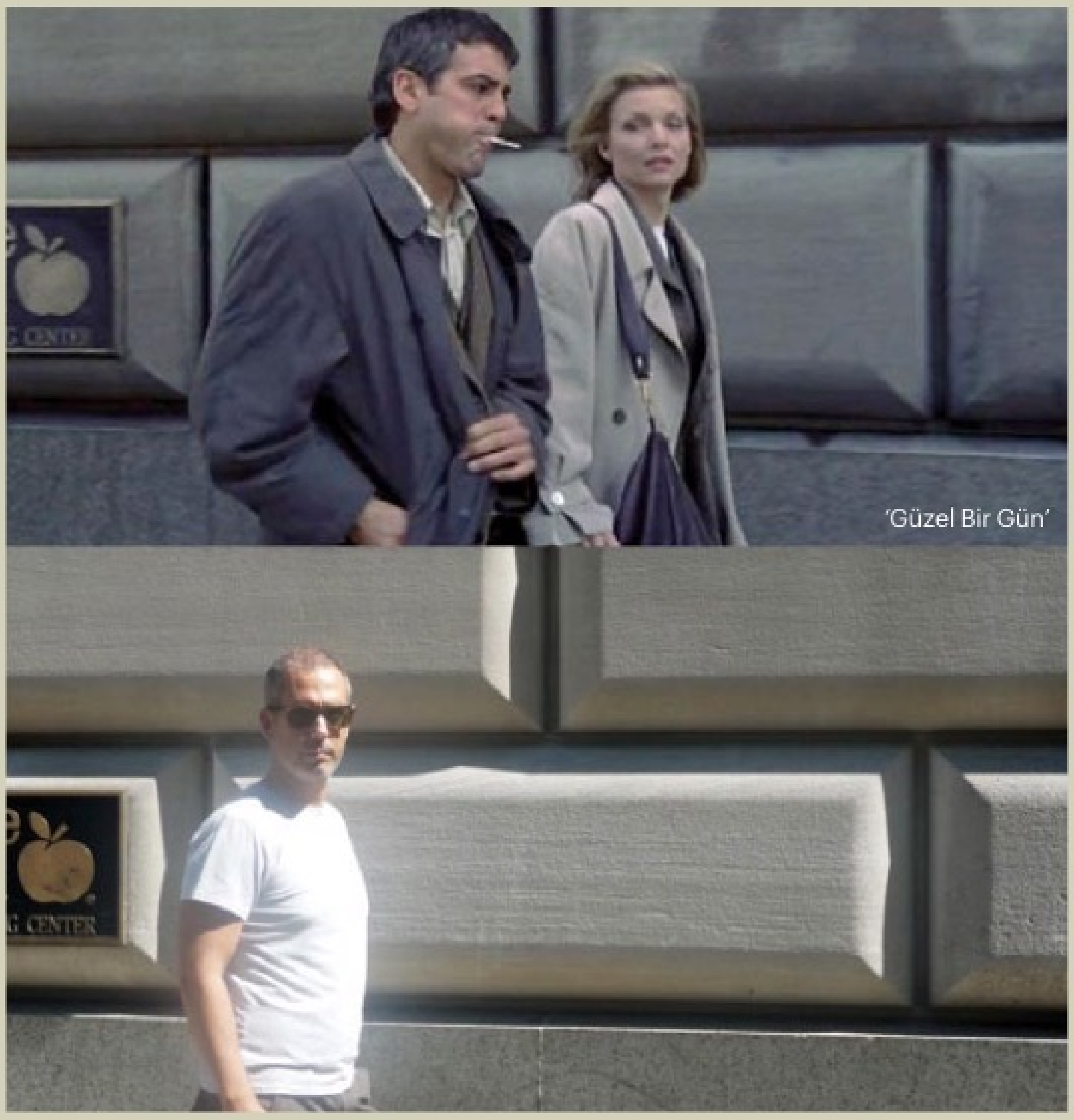
‘Güzel Bir Gün’

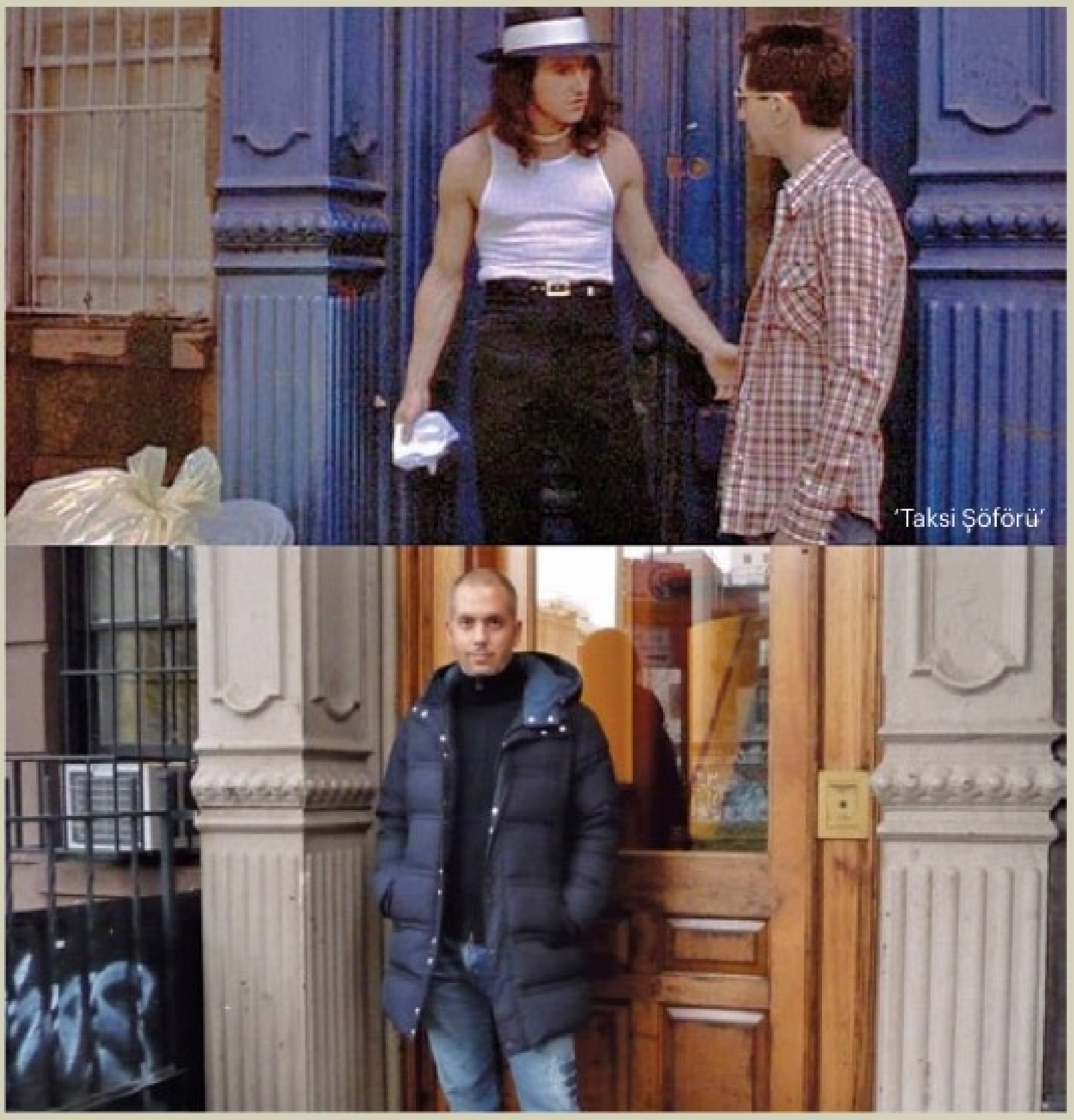
‘Taksi Şöförü’

5

Instagram’dan Film Kareleri

Araştırmaların yalancısıyım. Söylenenlere göre insan beyninin en çok yorulduğu dönemde yaşıyormuşuz. 1900’lü yıllarda beynimizin tamamını kullanmadığımızı söylediklerinde hepimiz daha zeki olduğumuzu düşünsek de sonrasında yapılan araştırmalar, aslında beynimizin tamamını kullandığımızı gösterdi (Bakınız Sam Wang ve Sandra Aamodt imzalı *Beyninize Hoş Geldiniz* kitabı). Bilgisayarda olduğu gibi pek çok pencere açarak her şeyi görmek istediğimiz bu dünyada sosyal medya da neredeyse bir uzvumuz olmak üzere. 30 kilogramlık bir yükü boynumuza asmışız gibi ağırlık veren eğik boyun hareketimizle gün boyu takip ettiğimiz mecralardan şu aralar en popüleri Instagram.

Eğer renkli kapıları, asansörde aynadan çekilen pozları, yoga ve pilatesi keşfedenlerin bombardımanlarını bir kenara bırakırsak ilginç hesaplara da rastlayabiliyoruz. Bunlardan biri Chasingmovies adlı hesap.

Hesabın kurucusu Murat Gözübüyük, ilkokuldan bu yana izlediği ve dedesiyle gittiği filmlerle sinemaya tutkun hale gelmiş. İzlediği filmlerin çekildikleri yerlere duyduğu meraksa onu yollara çıkarmış. “Kitaplarda, internette araştırarak sahnelerin çekildiği sokakları buldum. Seyahat etmeyi de çok sevdiğim için ziyaret ettiğim şehirlerde bu sahnelerin çekildiği yerleri bulmaya zaman ayırdım. Başta beğendiğim filmlerin, aktörlerin, yönetmenlerin sahneyi çektiği yerlerde bulunmak bile bana yetiyordu,” diyor. Başta üstünkörü çekilen fotoğraflar, daha sonra sahneleri birebir çekme fikrine dönüşmüş.

Murat Gözübüyük, şu ana kadar ‘Taksi Şoförü’, ‘Tiffany’de Kahvaltı’, ‘Paris’te Son Tango’, ‘Düşler, Tutkular ve Suçlar’, ‘Vanilla Sky’, ‘Zor Ölüm 3’, Zohan’la Buluşma’, ‘Yaşamak İçin Öldür’, ‘Léon: Sevginin Gücü’, ‘Büyük Umutlar’, ‘Yetenekli Bay Ripley, ‘Sadakatsiz’, ‘Rosemary’nin Bebeği’, ‘Kiralık Katil’, ‘Başlangıç’, ‘Şeytan Marka Giyer’ ve daha pek çok filmin sahnelendiği belli başlı lokasyonları çekmiş.

Los Angeles’a giderse başta Tarantino filmleri olmak üzere ‘Büyük Hesaplaşma’, ‘Mulholland Çıkmazı’ filmlerinin çekildiği yerleri görmeyi planlıyor. Bir sonraki seyahati ise Paris’eymiş. Gözübüyük, Paris’te de ‘Amélie’, ‘Gece Yarısından Önce’, ‘Da Vinci Şifresi, ‘Öldüren Şüphe’ ve ‘Kelepçeli Âşık’ filmlerinin çekildiği yerleri fotoğraflayacak.

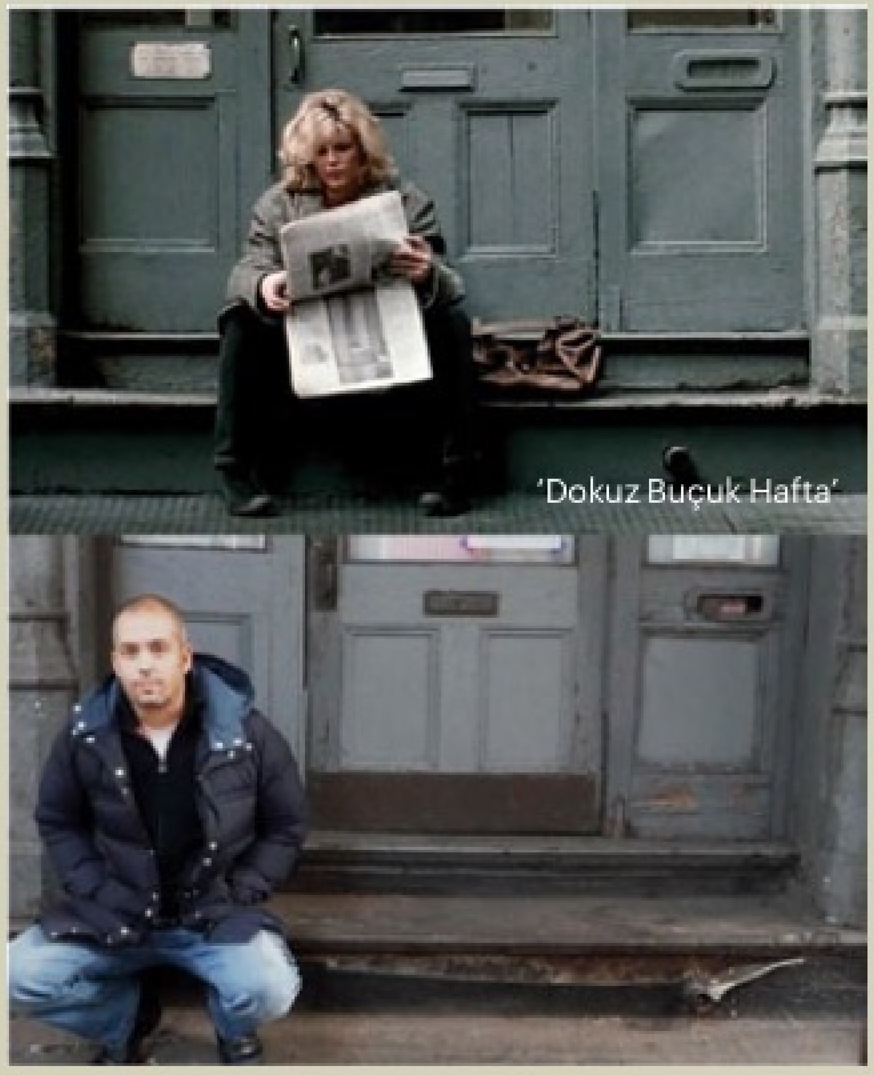
‘Dokuz Buçuk Hafta’

Murat Gözübüyük, büyük ilgi gören Instagram hesabında, sevdiği filmlerin çekildiği yerleri buluyor, sahneleri birebir çekiyor.

ZEYNEP TUĞÇE BAYAT

OYUNCU, 26

1. Üniversitede ilk olarak hukuk eğitimi almışsın. Avukatlık yapmak yerine konservatuarda okumaya başlamak zor bir karar mıydı?
Hukuk fakültesine ayak bastığım andan itibaren oyuncu olmak istediğimi biliyordum. Biraz büyümem gerekiyordu sadece. Olduğum yerle olmak istediğim yer arasında kalmanın tadı güzel değildi ama beni vereceğim karara hazırladı. Barodan kaydımı sildirip konservatuarda oyunculuk okumaya başladım. Şimdi taze mezunum ve pişman değilim.

2. Hayatının rotasını değiştirmene etki eden biri oldu mu?
Hayatımın dümeni her zaman benim elimdeydi ama enerjimi aşağı çeken insanlardan kaçarken rotamı değiştirdim. Çünkü ''Yapamazsın, çok hayalperestsin, biraz gerçekçi ol!'' diyenleri duymazdan gelmek, bazen o kadar da kolay olmuyor. Örneğin onların birkaçından kaçmak için gidip bir sene İspanya'da yaşadım.

3. Değiştirmeliyim ya da törpülemeliyim dediğin özelliklerin var mı? Varsa neler?
Çabuk güvenirim. Keşke bu kadar çabuk güvenmesem...

4. Seçme şansın olsaydı, dünyanın neresinde nasıl bir kadın olmak isterdin?
Dünyayı gezen özgür bir kadın olmak isterdim. Hep aynı yerde kalmak bana göre değil.

5. Bir erkek ne yaptığında onu hoş görmemeye başlarsın?
Kendine güvenmemesini bana kıskançlık olarak yansıtmaya başladığında her şey bitiyor.

6. Bir insanda asla tahammül edemediğin şeyler neler?
Kaba ve herkesle, her şeyle dalga geçen; bir tek kendini önemseyen insanlar...

7. Formunu korumak için neler yapıyorsun?
Şu sıralar haftada iki gün, EMS sistemiyle 25 dakika antrenman yapıyorum.

8. Alıp başını gidecek olsan rotan neresi olurdu?
Buenos Aires'e tek gidişlik bir bilet almak hiç fena olmazdı. 2017'ye sıcak bir yerde girme hayalimi de saklı tutuyorum. Mesela Tayland'da...

9. Bugüne kadar yaptığın en büyük çılgınlık neydi?
En büyük çılgınlığımı henüz yapmadım. Önümüzdeki yaz vakit bulabilirsem üç hafta sürecek bir yürüyüş planlıyorum. Her yıl farklı sebeplerle binlerce insanın yürüdüğü 'El Camino De Santiago' rotasında yürümek istiyorum.

10. 30 yaşına kadar mutlaka yapmalıyım dediğin üç şey nedir?
Üçüncü bir yabancı dil öğrenmek, kendi şarkılarımı çalıp söylemek için daha iyi piyano çalmak ve uluslararası bir projede oyunculuk yapmak.

HAZIRLAYAN **TÜRKAN DOĞAN** FOTOĞRAF **CANAN YETİŞTİ SATKIN**

Otomobil

12.16

Şanslı Gen

FERRARI GTC4LUSSO

Konfor, lüks, güç, ihtişam ve dahası... Ferrari'nin yeni dört koltuklu modeli GTC4Lusso sonunda Türkiye yollarına çıktı. Bilin bakalım, ülkemize kaç adet gelecek?

HAZIRLAYAN **ONUR AKÇAY**
onur@onurakcay.com.tr

Bilindiği üzere litrelerin gittikçe küçüldüğü süper spor otomobillerin sayısı her geçen gün artıyor. Hem vergi hem de çevre açısından daha avantajlı olan bu tür modellerin eski zevkleri vermedikleri yazılıp çiziliyor. Bu tartışmada bazı modellerde "Evet doğru, eskiden daha keyifliydi." dediğim araçlar da var, "Hayır ya, gayet iyi olmuş bu araç. Üstelik daha çevreci ve daha ucuz!" dediğim modeller de. Aslında bu tartışma sadece yazarlar veya kullanıcılar arasında değil, markalar arasında da yaşanıyor. Litre olarak küçülmeyi bir seçenek olarak sunan markalar olduğu gibi, yüksek litrelerden ödün vermeyenlere de rastlamak mümkün.

Tam bu tartışmalar devam ederken FF modeliyle spor grand tourer konseptine dönüş yapan Ferrari'den yeni bir salvo geldi; GTC4Lusso. Ülkemizde de satışa sunulan araç 690 beygir gücünde, V12 bir motora sahip. 0-100 km/s hızlanmasını 3,4 saniyede gerçekleştiren aracın maksimum sürati 335 km/s olarak açıklandı. 2,6 kg/hp'lik güç-ağırlık oranı aslında her şeyi özetliyor. Şimdi size bir tavsiyem var; moralinizin bozuk, havanızın yerinde olmadığı bir akşam kendinize ince belli bardakta bir çay alın; dört tekerlekten çekiş sistemine sahip otomobilin egzoz ve motor sesini video paylaşım sitelerden birinden dinleyin. Mümkünse 'tekrar oynat' düğmesine de basın ve çayınız bitene kadar sabredin. Güvenin bana, beş dakika sonra ne efkar kalır ne tasa... Ama sonrası için bir şey diyemem. Çünkü hemen ardından aracı ve fiyatını araştırmaya başladığınızda Orhan Gencebay'dan 'Batsın Bu Dünya' adlı parçayı dinlemek isteyebilirsiniz. Yapacak bir şey yok, her 'çok' güzelin yine aynı büyüklükte bir fiyatı var. Adını Enzo Ferrari'nin favorilerinden 330 GT ve 250 GT Berlinetta Lusso gibi ünlü seleflerinden alan Ferrari GTC4Lusso, 676.500 avroluk başlangıç fiyatına sahip. Yok yok, yapmayın öyle bir şey! Hemen o hesap makinesini aldığımız yere bırakın lütfen. Kur hesabıyla alınamayacak bir araç olmadığını kabul edelim.

Peki, bu yazıyı neden yazıyorum? Çünkü yıllardır edindiğim tecrübeye göre Türkiye'de insanlar ya alacakları araçlar hakkında okuyup araştırma yapıyor ya da hayal ettikleri modelleri inceliyor. Yani ben şu anda ikinci şıkka hizmet ediyorum. Gerçekten bu durumun ortası yok; ya siyah ya beyaz. Unutmadan söyleyeyim; siz bu yazıyı okurken Ferrari GTC4Lusso ülkemiz yollarını aşındırmaya başladı. Yani Türkiye'de bir adet satıldı. Benden duymuş olmayın, ama aranızda almak isteyen varsa acele etsin. Neden mi? Memleketimizden sadece bir şanslı kişi daha Ferrari GTC4Lusso satın alabilir. Hadi bakalım, rast gelsin!

Teknik özellikler

Ferrari GTC4Lusso

690hp – 6.3 litre
697Nm tork
Karma yakıt tüketimi: 15,3 litre
0-100 km/s: 3,4 saniye
Maksimum hız: 335 km/s
Fiyat: 676.500 avro

Esquire
THE BIG BLACK BOOK
The Big Black Book
BAŞARILI ERKEĞİN HAYAT KILAVUZU
ROZETLER VE ARMALAR
ÖZEL BİR HİKÂYENİN KAHRAMANLARI
ÜNİFORMALAR
GÜNÜMÜZ TRENDLERİNE NASIL İLHAM VERDİ?
KAMUFLAJ
GARDIROPLARI İŞGAL EDEN DESEN
SEYAHAT / SAAT / YEMEK / TASARIM / BAKIM / OTOMOBİL / AKSESUAR
Esquire
15 TL
KIBRIS 17 TL
No.9
SONBAHAR / KIŞ 2016-17

80 yıllık ESQUIRE külliyatının alametifarikalarından olan THE BIG BLACK BOOK, modern erkeği tepeden tırnağa tanımlayan; stilden bakıma, teknolojiden otomobillere ve mutfak tüyolarına kadar birçok disiplin altında bilgilendiren bir misyonla hareket ediyor.

ÇIKTI

TURKUVAZ
DERGİ

Lüks Canavar

BENTLEY BENTAYGA DIESEL

Bir SUV üreteceksin, 900Nm maksimum torku olacak ve bunu 1.000 gibi ölü bir devirde sunmaya başlayacak. Söylenecek tek şey var; biri Bentley'i durdursun!

Bentley Bentayga'yı ilk duyurduğunda sektördeki herkes gibi ben de fazlasıyla heyecanlanmıştım. Günler öncesinden araç hakkında araştırmalar yapmaya başlamış, sızan haberleri, aracın test aşamasında çekilen kamuflajlı görsellerine bakarak yorumlar yapıyordum. Derken marka aracın örtülerini kaldırdı ve sonunda Bentayga'nın tüm detaylarına erişebildik. O dönemde sayfalarımızda da yer verdiğimiz araç, 'dünyanın en hızlı SUV'u' olarak lanse edilmişti. 20 yıl öncesine dönecek olursak, Bentley'in bir SUV üreteceğini tahmin edebilenin çıkacağını düşünmüyorum. Hal böyle olunca markanın SUV üreteceğini açıklamasından kısa bir süre sonra Bentayga'nın ortaya çıkması biraz taşları yerinden oynattı.

Özellikle prestij sembolü otomobiller üreten, süper lüks modellerle gövde gösterisi yapan Bentley, farklı bir sınıfa adım atmıştı. Burada önemli olan soru; 'acaba başarabilecek mi?' olmuştu. Görüyoruz ki evet, Bentley başardı. Hem otoritelerden hem de kullanıcılardan iyi not olan bir model oldu, Bentayga. Aslında bu model sadece Bentley için değil, sektör için de önemli olduğunu kanıtladı. Çünkü rakiplerin attığı adımlar, Bentayga'nın karşısına daha güçlü çıkma isteklerini doğruluyordu. Tam sektör Bentayga'ya alıştı, marka kendisi için önemli bir adım attı, artık daha genele hitap eden bir aracı var derken ortaya yeni bir bomba düştü; Nisan ayından itibaren siparişle ülkemize gelecek olan Bentley Bentayga Diesel.

Basın bültenin ilk cümlesi şöyle başlıyor; 'dünyanın en hızlı ve en güçlü lüks dizel SUV'u. Markanın ve aracın iddiasını bir düşünün! Şimdi hal böyle olunca, yani Bentley'den sert yumruklar ardı ardına gelince aklıma türlü türlü şeyler geliyor. Sanırım Bentley'in en üst düzey yöneticisi, SUV'u çok satan bir markanın yöneticisiyle tartıştı, iş inada bindi. "Sen misin kasım kasım kasılan! Görürsün sen, SUV ne demek; al sana SUV!" diyerek önce Bentayga'yı, sonra da Bentayga Diesel'i piyasaya sundu. Yoksa 435hp güç ve 900Nm tork değerine sahip, 4,8 saniyede 100 km/s hıza ulaşan ultra lüks bir dizel SUV, Bentley'den beklenmeyebilirdi. Belki de o yönetici amcamız şimdi köşesine çekilip kıs kıs gülüyor; "Oh be, iyi ki yapmışım." diyordur. Ben de buradan duyarlı bir vatandaş olarak kendisine sesleniyorum; "Tamam artık vurma yeter, adam öldü!"

Teknik özellikler

Bentley Bentayga Diesel

435hp – 4.0 litre
900Nm tork
Karma yakıt tüketimi: 7,9 litre
0-100 km/s: 4,8 saniye
Maksimum hız: 270 km/s
Fiyat: 500.000-600.000 avro arası değişkenlik gösteriyor.

Güneşli yarınları görebilmem için...

LÖSEV
Lösemili Çocuklar Vakfı

Bir tuğla da siz koyun!

Yıllardır el ele vererek binlerce
lösemili çocuğumuzu hayata kazandırdık.

Bugün ülkemizin en donanımlı
Onkoloji Hastanesi'ni kurarken de
bizi yalnız bırakmayacağınıza inanıyoruz.

1 = 1 SMS = 10 TL
TUGLA yaz **3406**'ya yolla

BANKA ve ONLINE
LÖSEV
Bir tuğla da siz koyun

LÖSEV
Bağış Kutuları

www.birtugladasenkoyarmisin.com

Teknik özellikler

Hyundai i20 Active 1.0 T-GDI

120hp – 1.0 litre
171Nm tork
Karma yakıt tüketimi: 5,1 litre
0-100 km/s: 10,4 saniye
Maksimum hız: 183 km/s
Test Aracı Fiyatı: 63.500 TL

Yükselen Şirin

HYUNDAI I20 ACTIVE

Fazla gürültü patırtı çıkarmadan çok iyi işler yapmaya devam eden Hyundai, Türkiye şartlarına uygun araçlarıyla pastadaki payını büyütmeye devam ediyor. Sırada, yeni i20 Active modeli var.

İlk olarak i20 modelini yenileyen Hyundai, üç kapılı coupé versiyonundan sonra geçtiğimiz yıl Frankfurt Otomobil Fuarı'nda Avrupa prömiyeri yapılan i20 Active ile bizlerin karşına çıktı. Sonda söyleyeceğimi başta belirtmem gerekiyor, çünkü bu nokta çok önemli; güncel i20 gibi Active versiyonu da Hyundai Assan İzmit Fabrikası'nda üretilerek hem iç pazarda satılıyor hem de 40'tan fazla ülkeye ihraç ediliyor. Aslında bu bile markanın ülkemize ve otomotiv sektörüne güveninin göstergesi. Üstelik Türkiye'de üretilen bu model serisi topraklarımızda da, gönderildikleri ülkelerde de oldukça hatırı sayılır satış adetlerine ulaşıyor. Aslında bu noktada 'kim yerli, kim yerli değil' tartışmasını açmak gerek. Bir modelin ne kadarını biz üretirsek yerli sayacağız? Yaratmak istediğimiz yerli bir otomobil mi, yoksa yerli bir otomobil markası mı? Aslında cevaplanması, tartışılması gereken soru çok. Ama Hyundai i20'ye haksızlık etmemek için burada konuya virgül koymayı tercih ediyorum.

i20 Active, görünümüyle ailenin diğer bireylerinden çok çabuk ayrılıyor. Tamamen yeni bir platform üzerinde inşa edilen otomobilde altıgen ızgara, beş kapılı versiyondan farklı olarak tıpkı Coupe gibi ters bir şekilde konumlandırılarak sunuluyor. LED entegre ön farlar, geniş hava girişli ve difüzörlü sportif tamponlar, gri renkli yakıt deposu kapağı, çamurlukları kaplayan dodikler, SUV'ları anımsatan tavan rayları, özel tasarım 17 inç jantları ve tasarımda olduğu kadar sürtünme kat sayısının azaltılmasında etkili olan arka stoplar; yeni i20 Active'in başlıca yenilikleri olarak sıralanabilir.

İlginç bir iç mekâna sahip olan i20 Active boyutlarına göre gayet makul bir bagaj hacmi sunuyor; 301 litre. B segmentinde bir araç olmasına rağmen kahve, bej, gri ve siyah olarak dört iç mekân ve dokuz farklı dış renk seçeneği sunması da aracın avantajları arasında. Sadece 'Elite' donanım paketiyle sunulan i20 Active'de; 7 inç dokunmatik ekran, Bluetooth, navigasyon ve USB/AUX girişleri bulunuyor. Otomobilin bir diğer önemli özelliği ise şüphesiz yeni 1.0 litrelik benzinli Turbo GDI motoru. 120 beygir gücündeki motor, otomobile yeterli performansı sunarken aynı zamanda düşük yakıt tüketimiyle de öne çıkıyor. 100 km'deki ortalama tüketimi 5,1 litre olan 1.0 litre T-GDI motor sadece 6 ileri şanzıman sunuyor. Otomatik vites seçeneğiyse 1.4 litrelik versiyonda mevcut.

25. YIL ÖZEL SAYISI

SAYI: 2016-12 FİYATI: 9,90 TL

www.otohaber.com.tr

AUTO işbirliğiyle

otohaber

25 YILA BAKIŞ
OTOMOTİV SEKTÖRÜNÜN EN ÖNEMLİ GELİŞMELERİ

BİZİM SEÇTİKLERİMİZ
25 YILA DAMGASINI VURAN OTOMOBİLLER

RAKAMLARLA TESTLER
OTOHABER TESTLERİNDE 25 YILIN "EN"LERİ

1991'den *2016'ya*

25 YAŞINDA

SÜRÜŞ İZLENİMİ
TÜRKİYE'DEN DÜNYAYA
TOYOTA C-HR

TEST
TEKNOLOJİDE ZİRVE
VOLVO S90 D5

TEST
LÜKS SEDANDA V12 KEYFİ
ASTON MARTIN RAPIDE S

SÜRÜŞ İZLENİMİ
EVRİMDE SON HALKA
BMW 5 SERİSİ

ÇIKTI

Türkiye'nin lider otomobil dergisi otohaber'in arşiv niteliği taşıyan 25. Yıl Özel Sayısı, 1991 yılından bugüne, otomotiv sektöründeki gelişmeleri mercek altına alıyor.

www.otohaber.com.tr

TURKUVAZ DERGİ

Çarşı Karıştı

RENAULT TALISMAN

Türkiye pazarında D segmenti, son yıllarda ciddi bir yükseliş içinde. Önlenemez yükselişin sebebi, çıtayı yükselten yeni modeller. İşte son jön; Renault Talisman.

"Nedir bu segmentin önemi?" diye sorabilecek okurlarımız için hemen olayı biraz açayım. D segmenti gelecek vadeden bir sınıf olmasının yanı sıra markaların imaj açısından da özellikle önem verdikleri bir arena. Çünkü pazarın önde gelen markaları prestijli, amiral gemisi olarak tanımlayabileceğimiz modellerini bu sınıfta sergiliyor. Yani sadece satışlar açısından değil, marka algısı bakımından da önemli bir segmentten bahsediyoruz. Düşünsenize; önemli bir markasınız, ama amiral geminiz tüketici tarafından beğenilmiyor. İşte bu durum, marka açısından büyük problem. Satmayabilir, ama beğenilmesi şart. Nitekim bunun örneklerini ülkemizde de, dünyada da çok gördük. Yeni çıkan bir model, markanın karizmasını yerle bir edebiliyor. Veya insanlar riskli gördükleri için o modele para yatırmak istemeyebiliyor, ama "Güzel araç yaptılar!" dediklerinde marka algısı tamamen değişmeye başlıyor.

Gelin, biraz ülkemizdeki rakamlara göz atalım... 2014 yılında D segmenti, 2013'e kıyasla %30 büyüme gerçekleştirdi. 2014 yılını 64 bin 500 adetle kapatan D segmenti, 2015 yılındaysa %45 gibi etkileyici bir artışla 93 bin 400 adetlik satışla seneyi tamamladı. Bu büyümede hiç şüphesiz sedan kasa tipinin önemi büyük. Türkiye'de Avrupa'dan farklı olarak sedan kasa tipi D segmentinin en büyük kısmını, %84'ünü temsil ediyor. Hal böyle olunca bu segment birçok markanın ya gözbebeği ya da en önemli hedefi. Renault, bu segmentte farklı araçlarla hep var oldu. Zaman zaman çabuk karar değiştirmesi, üretimden vazgeçmesi ve isim değişiklikleriyle de eleştirildi. Ama sanırım artık durum değişti. Çünkü Renault'nun artık bu sınıfta çok güçlü bir oyuncusu var; Talisman.

Hiç lafı dolandırmadan söylemeliyim; Talisman, hem tasarım olarak beni çok etkiledi hem de iç mekân rahatlığı ve performansıyla gönlümü kazandı. 4,85 metre uzunluğa, 1,87 metre genişliğe ve 1.46 metre yüksekliğe sahip Talisman; en büyük rakibi VW Passat'tan 8cm daha uzun, 4cm daha geniş, yükseklikteyse sadece yarım cm farkı var. Bir diğer önemli rakibi Ford Mondeo'dan ise 2cm daha kısa ve alçak, ama 2cm daha geniş. Icon donanım seviyesindeki test aracımızın kokpitindeyse neredeyse yok yoktu diyebilirim. Ama Talisman satın alacaksam, 4.000 TL değerindeki panoramik cam tavanı mutlaka alırdım; çünkü kokpitin havası gerçekten çok değişiyor. Otomatik şanzımanla kombine edilen 1.6 litre 160hp dizel motorunda önünde eğilmek gerek. Performansı ve cimriliği gerçekten tebessüm ettiriyor.

Teknik özellikler

Renault Talisman 1.6 dCi EDC 160 bg

160hp – 1.6 litre
380Nm tork
Karma yakıt tüketimi: 4,5 litre
0-100 km/s: 9,4 saniye
Maksimum hız: 215 km/s
Test Aracı Baz Fiyatı: 143.750 TL

BAZI HARCAMALAR
#OlmasadaOlur
AMA EĞİTİM OLMAZSA OLMAZ.

*Darüşşafaka'ya destekte bulunun,
annesi ya da babası hayatta olmayan
çocuklarımızın geleceğini aydınlatın.*

Düzenli Destek İçin:
0850 222 1863

www.darussafaka.org

Darüşşafaka
1863
CEMİYET

KİŞİSELLEŞTİRMEDE YAMAHA BUNKER CUSTOMS İŞBİRLİĞİ

BUNKER CUSTOMS’IN İDEALİST KURUCULARINDAN CAN VE MERT UZER KARDEŞLER İLE MOTOSİKLETİN HEYECANLI DÜNYASINA DOĞRU YOLCULUĞA ÇIKTIK! YAMAHA İLE GERÇEKLEŞEN İŞBİRLİKLERİNİ, ÜLKEMİZDEKİ MOTOSİKLET KİŞİSELLEŞTİRME FELSEFESİNİ VE BU İŞE OLAN HEYECANLARINI SEYRANTEPE’DEKİ ATÖLYELERİNDE KONUŞTUK.

Custom (Kişiye özel) motosikletlerle ne kadar süredir ilgilisiniz? Bunker Customs nasıl doğdu?
15-16 yaşımızdan beri ikimizde de bir merak olarak başlayıp zaman içinde bir saplantıya dönüştü. Ailemiz, motosiklet almamıza tamamen karşıydı. Belki de saplantı haline dönüşmesine neden olan faktörlerden biri de buydu. Hatta Can, üniversite sınavına ilk girişinde istediği bölümü kazanırsa, karşılığında motosiklet almayı kabul bile ettirmişti. Ama esasen motosiklete binmenin başka hiçbir araçta yakalayamayacağınız bir duygusu var ve sanırım bu, motosiklet kullanıcılarının bu işe başlamasına neden olan esas faktör. 18 yaşımıza girdiğimiz zaman, ilk işimiz motosiklet ehliyeti almak oldu. 2003’te ilk düşük cc’li motosikletlerimizi aldık. Sonrasında aile evinden çıktığımızda, Can, 1961 model bir Triumph aldı; o motosiklet evin salonuna girdi ve onu ‘adam etmeye’ başladık. Ben de 1983 model bir BMW R65 aldım ve onunla da yakından ilgilendik. Gündüz işimizi yapıp akşamları bu motosikletlerle ilgileniyorduk. Tabi ki ev bu işe yetmemeye başladı. Ardından bu işi Can’ın o sıralarda depo olarak kullandığı mekâna taşıdık. Burada geçirdiğimiz birkaç senenin ardından, bu işi daha iyi yapabilmek için aldığımız ekipmanlar bu mekâna da sığmamaya başladı ve kendimizi şu anki atölyemizde bulduk. 3,5 senedir Seyrantepe’deki Bunker Custom atölyesindeyiz.

Yamaha ile nasıl bir araya geldiniz?
Geçtiğimiz birkaç senede, dünyada Yamaha Yard Build çatısı altında yapılan her motosikleti çok yakından izliyor, Shun Miyazawa’nın liderliğinde yapılan projeleri heyecanla takip ediyorduk. ‘Faster Sons’ projesinde idollerimizden biri olan Shinya Kimura’yla bile çalıştılar. XSR700 ve 900’ün haberi, Yamaha’nın bu kültür konusundaki açık görüşlülüğü ve cesareti, markaya olan saygımızı daha da arttırmıştı. Ardından, Yamaha’nın ‘Yard Build’ için bizimle temasa geçmesinden çok gururlandık ve heyecanımız bu sayede daha da pekişti.

Gelecekte yeni projeleriniz olacak mı?
Evet, sırada bekleyen yeni, konsept tasarımı hususunda anlaştığımız özel müşteri projelerimiz var. Özel projelerin haricinde yine önümüzdeki yaza girmeden bitirmeyi planladığımız yeni bir Yamaha projemiz olacak. Bu kez XSR700’ün bir büyük kardeşi XSR900 ile bir proje yapacağız.

Motosikletleri ne gibi testlerden geçiriyorsunuz?
Üzerinde çalıştığımız her motosikleti, bitirmeye yakın zamanlarda yola çıkarıyoruz. Bitirdikten sonra da iki hafta bizimle kalmaya devam ediyor ve bu süre içerisinde yol yapıyoruz. Yol testinde o projeyle ilgili olası problemler ortaya çıkıyor. Şu ana kadar bizi şaşırtacak, “Bunu nasıl ön göremedik?” dedirtecek bir durum yaşamadık. Bu sürüşte ortaya çıkan problemleri, ufak dokunuşlarla revize ediyoruz. Motosiklet projelerinde ortaya çıkan ufak problemler, genellikle titreşim kökenli oluyor. Tüm sürece yayılan bir deneme yanılma süreci var özetle.

Kişiye göre motosiklet tasarlıyor musunuz?
Evet tasarlıyoruz. Can’ın da benim de bir motosikletten spesifik beklenti ve isteklerimiz var. Bu isteklerimiz edindiğimiz sürüş deneyimi ile zaman içinde evrim geçiriyor (Her motosiklet kullanı-

Seyrantepe'deki atölyelerinde, şu sıralar en çok retro tarzında kişiselleştirmeler üzerinde çalışıyorlar.

cısında olduğu gibi.) ve daha özgün talepler ortaya çıkıyor. Zira böyle olmasa, yaptığımız projelerin çerçevesi çok daralırdı. Müşterinin istekleri bu noktada devreye giriyor. Yol üstünde müşterinin bu istekleri ve beklentilerini değerlendiriyor, sorguluyoruz. Müşterinin isteklerini, bizim zevkimiz ve deneyimimizle harmanlıyoruz. Sonuç olarak ortaya, ortak bir proje çıkmış oluyor.

Türkiye'de custom motosiklet konseptine ilgi ne düzeyde?

İlgi aslında çok ve giderek artıyor ama Türkiye'de bu tutkuyu gerçeğe dönüştürmek aslında epey güç. Açıkçası, custom işine girişmek isteyenlerde gördüğümüz en önemli şey, kendi ellerini de kirletmek istememeleri. Zira doğası gereği bu konseptin temelinde garaj kültürü yatıyor. Türkiye'deki yaşam standartları bir garaj sahibi olmaya imkân vermiyor ama bu, işin imkânsız olduğu anlamına gelmiyor. Biz bu işe, evin salonuna motosikleti sokarak başladık. Yani özetle bu tutkuyu gerçeğe dönüştürme meselesi, zaman ve emek harcama adına ne kadar kararlı olduğunuzla doğrudan ilgilidir. Biz çevremizde, kendi limitli koşullarında bu sıçramayı yapmış birçok insan tanıyoruz. Biz de o yollardan geçtiğimiz için empati kuruyoruz ve bu bireysel girişimleri destekliyoruz.

Bu tarz, 'kişiselleştirilmiş' bir motosikletlere sahip olmak maliyetli midir?

Bu konu çok tartışılan bir konu, ancak üzerinde harcanan işçilik zamanını ve ortaya kişiye özel bir ürün çıktığını düşünürsek; aslında karşılığını hak eden bir maliyet söz konusu. Dolayısıyla maliyetin kriterini belirlemek, motosikletin sahibinin hayal ve alım gücüne göre değişebilen, belirlenebilen bir konu. Biz proje süresince, müşterilerimizin talepleri doğrultusunda, maliyeti hep düşük tutmaya çalışıyoruz.

En çok ne tür kişiselleştirmeler tercih ediliyor?

Şu sıralar en çok retro tarzında kişiselleştirmeler tercih ediliyor. Ama motosikleti ile daha özgür hissedip, istediğinde arazi şartlarına da uyum sağlayacak motosikletler yaptırmak isteyen çok sayıda müşterimiz var.

Uygulama safhası düşünüldüğünde, bayağı yorucu bir süreç olduğunu tahmin ediyoruz. Sizi şimdiye kadar heyecanlandıran en özel iş ne oldu da sonuç karşısında yorgunluğunuzu bir anda unuttunuz?

"MOTOSİKLETE BİNMENİN BAŞKA HİÇBİR ARAÇTA YAKALAYAMAYACAĞINIZ BİR DUYGUSU VAR VE SANIRIM BU, MOTOSİKLET KULLANICILARININ CUSTOM İŞİNE BAŞLAMASINA NEDEN OLAN ESAS FAKTÖR."

Bizi en çok heyecanlandıran projemiz, Yamaha Yard Built için gerçekleştirdiğimiz Yamaha XSR700 projesi oldu. Yalnızca Avrupa Birliği ülkelerinden katılım sağlanan bu projede yer almamız için davet edildiğimizde çok heyecanlandık. Kısıtlı zamanımız vardı ve çok yorulduğumuz iki buçuk ay geçirdik ama motosiklet çok ilgi gördüğü ve işçiliğimiz çok beğenildiği için bütün bu yorgunluğu unutuverdik. Sonrasında tasarımımız Londra 'Bikeshed' ve Fransa 'Wheelandwaves' gibi iki festivale davet edildi ve çok güzel yorumlar aldık. Motosikletle beraber bu şovlara gidip üstüne bir de bu ülkelerin sokaklarında motosikleti kullanmış olmamız da bizim için çok güzel bir deneyim oldu.

www.yamaha-motor.com.tr
www.bunkercustomcycles.com

BU BİR ADVERTORIAL ÇALIŞMADIR.

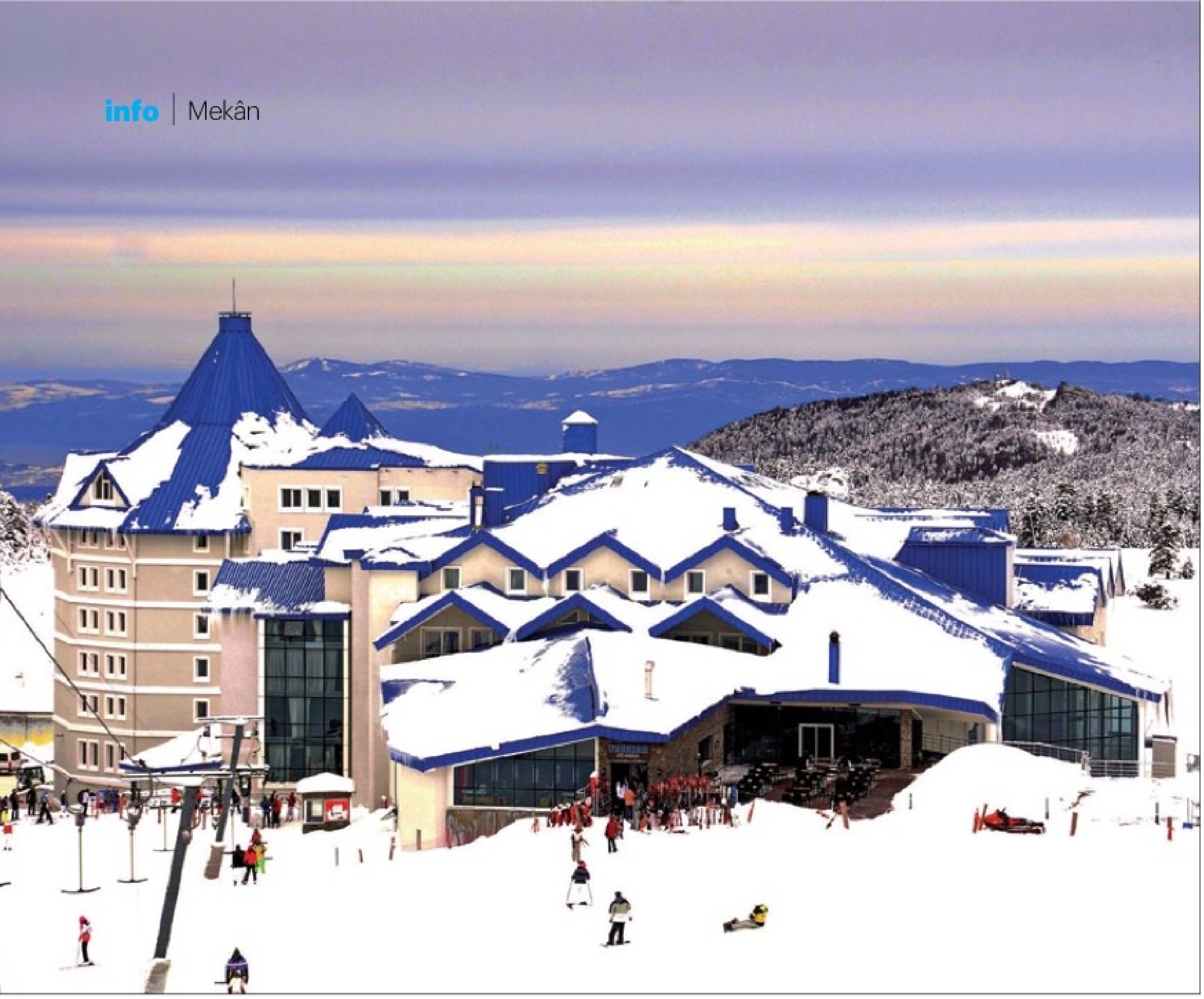

Kış Günlerinin Keyifli Adresi

KIŞ AYLARININ GELMESİYLE BİRLİKTE KAYAK TUTKUNLARININ DA MACERALARI BAŞLADI. BAŞTA ULUDAĞ OLMAK ÜZERE BİRÇOK OTELE EV SAHİPLİĞİ YAPAN KAYAK MERKEZİ, ÖZELLİKLE HAFTA SONU TATİLCİLERİNİN TERCİHİ OLUYOR. BOF HOTEL ULUDAĞ SKI&CONVENTION RESORT, GEREK SUNDUĞU HİZMET VE GEREKSE KONUMU İLE DİKKAT ÇEKEN OTELLERİN BAŞINDA GELİYOR.

Uludağ 2. Oteller Bölgesi'nde konuşlanan ve bu yıl kapılarını hizmete açan Bof Hotel Uludağ Ski&Convention Resort piste sıfır konumu ile kayak tutkunlarının tercih ettiği otellerin başında geliyor. Bölgenin en yeni tesisi olma özelliğine de sahip olan Bof Hotel Uludağ Ski&Convention Resort, Uludağ'ın eşsiz bitki örtüsü ve doğal güzelliklerinin içinde misafirlerine unutulmaz bir tatil deneyimi sunuyor. Bu arada, sadece kış aylarında değil yılın 12 ayı boyunca hizmete açık olduğunu belirtelim. Dolasıyla kış aylarında kayak sporları yapıldığı gibi yaz aylarında da ATV Safari, Jeep Safari ve Trekking turu yapmak mümkün.

2016 yılının başında kapılarını açan ve 'Tam Pansiyon' konseptiyle hizmet veren Bof Hotel Uludağ Ski&Convention Resort 'Standart', 'Junior Suite' ve 'Family Suite' oda tiplerine ek olarak 'Presidental Floor' ile bölgenin en farklı oteli olma özelliğini de taşıyor. Bir 'Presidential Suite', üç adet 'Junior Suite', 10 adet 'Family Suite' ve 153 adet standart odasıyla toplam 167 adet konaklama kapasitesine sahip olan otel konuklarının bütün ihtiyaçlarını karşılayacak bir donanıma da sahip.

Bof Hotel Uludağ Ski&Convention Resort'ün en beğeni toplayan alanlarının başında Türk ve Dünya mutfaklarından lezzetler sunulan La Cabana adlı restoranı geliyor. Bu restoranın en dikkat çeken özelliği diğer otel restoranlarının aksine standart kahvaltı hizmetinin yanı sıra bir de 'geç kahvaltı' hizmeti sunuyor. Akşam yemeği ile yetinmeyenler de bu arada gece saat 00.00 ila 01.00 arasında 'gece çorbası' içebiliyor. 'A'la Carte' hizmeti sunan restoranın dışında, dileyenler 200 kişilik açık ve 200 kişilik kapalı alanı olan ve şömine başında keyif sürmenizi sağlayacak Skyfall Cafe'nin özel menüsünü tercih edebilir. Uludağ'ın artık bir klasik haline gelen vazgeçilmezi sucuk ekmeği, bu menünün içinde yer alan lezzetlerin başında geliyor. 24 saat hizmet veren Şömine Bar ise sıcacık bir ortam sunuyor. Akşamüzeri çayına düşkün olanlar eşsiz Uludağ manzarasına sahip olan Patisserie'de görsel bir şova şahit olabilir.

Bof Hotels Uludağ Ski&Convention Resort bünyesinde restoran ve kafelerin dışında aynı zamanda çeşitli büyüklük ve özelliklerde altı adet toplantı salonu da yer alıyor. Salonlar 10'dan 600 kişiye kadar hizmet verebiliyor. Otel bünyesinde yemekli düğün ve özel organizasyonlar da düzenlemek mümkün. 'Bof Event Hall'da 450 kişilik, yemekli servis hizmeti mevcut.

Üç ayrı cepheden gün ışığı alan Vista Hall ise 200 kişilik toplantı ve yemek organizasyonuna ev sahipliği yapabiliyor.

Kayak ya da snowboard yapıp yorgunluğunu üzerinden atmak isteyenler 'Fitness Center' bünyesinde hizmet veren masaj hizmetinden yararlanabilir. Spor salonunun dışında bu bölümde Türk Hamamı, sauna, Fin Hamamı ve jakuzi yer alıyor.

KAYAKÇILARA ÖZEL

Kayak Odası: Tesis bünyesinde bulunan kayak odasından kayak ekipman ve elbiselerinizi kiralayabilir, özel eşyalarınızı size özel emanet kasalarına bırakabilirsiniz. Direkt piste ulaşım avantajı ile eğlence ve spora kolay erişimin keyfini sürebilirsiniz.

Kayak Okulu: Uzman kayak öğretmenlerinden istediğiniz branşta ders alabilirsiniz. Özel ve grup ders seçenekleriyle en uygun eğitim ile kayağa başlayabilirsiniz.

Pist&Lift : Kayak odasından direkt olarak 2. Bölge pistlerine çıkarak, ortak kart sistemindeki liftler ile Uludağ genelindeki pistlerde kayak yapılabilir.

www.bofhotels.com

Esquire Stil

2016 ARALIK YENİ SEZON / TRENDLER

STİL EDİTÖRÜ GÖKÇECAN YÜREKLİ
FOTOĞRAF ARDA GÜLDOĞAN

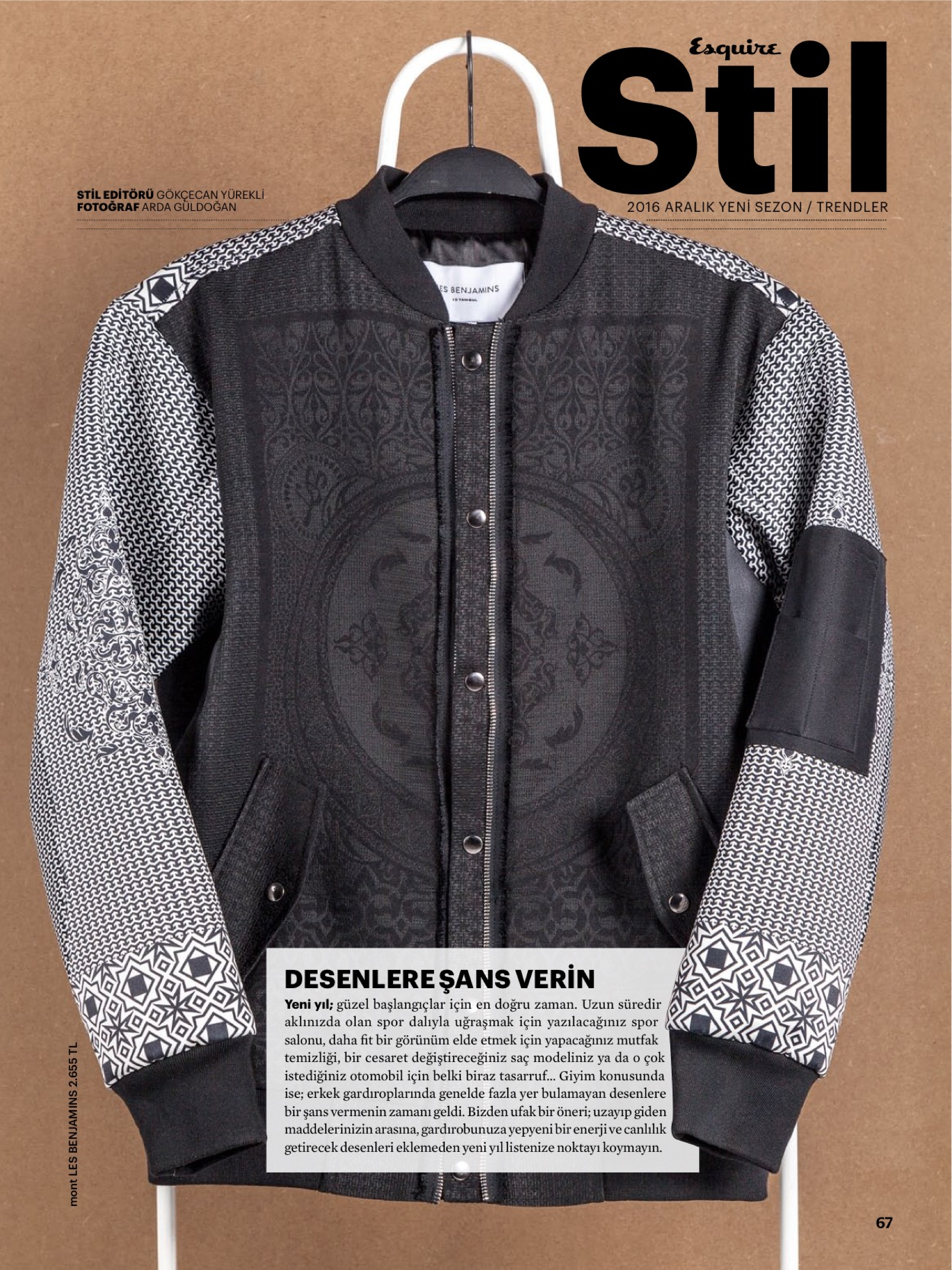

mont LES BENJAMINS 2.655 TL

DESENLERE ŞANS VERİN

Yeni yıl; güzel başlangıçlar için en doğru zaman. Uzun süredir aklınızda olan spor dalıyla uğraşmak için yazılacağınız spor salonu, daha fit bir görünüm elde etmek için yapacağınız mutfak temizliği, bir cesaret değiştireceğiniz saç modeliniz ya da o çok istediğiniz otomobil için belki biraz tasarruf... Giyim konusunda ise; erkek gardıroplarında genelde fazla yer bulamayan desenlere bir şans vermenin zamanı geldi. Bizden ufak bir öneri; uzayıp giden maddelerinizin arasına, gardırobunuza yepyeni bir enerji ve canlılık getirecek desenleri eklemeden yeni yıl listenize noktayı koymayın.

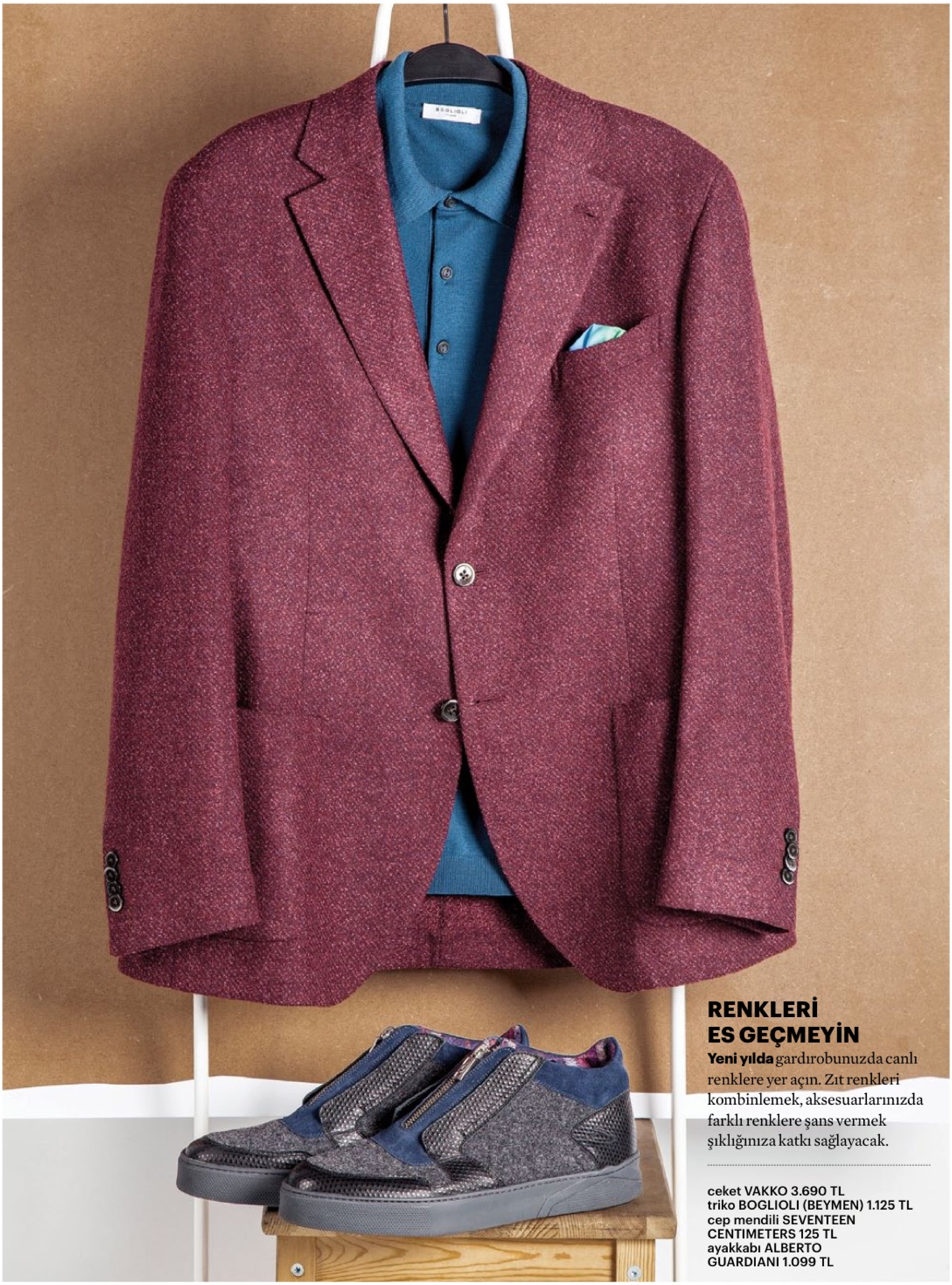

RENKLERİ ES GEÇMEYİN

Yeni yılda gardırobunuzda canlı renklere yer açın. Zıt renkleri kombinlemek, aksesuarlarınızda farklı renklere şans vermek şıklığınıza katkı sağlayacak.

ceket **VAKKO 3.690 TL**
triko **BOGLIOLI (BEYMEN) 1.125 TL**
cep mendili **SEVENTEEN CENTIMETERS 125 TL**
ayakkabı **ALBERTO GUARDIANI 1.099 TL**

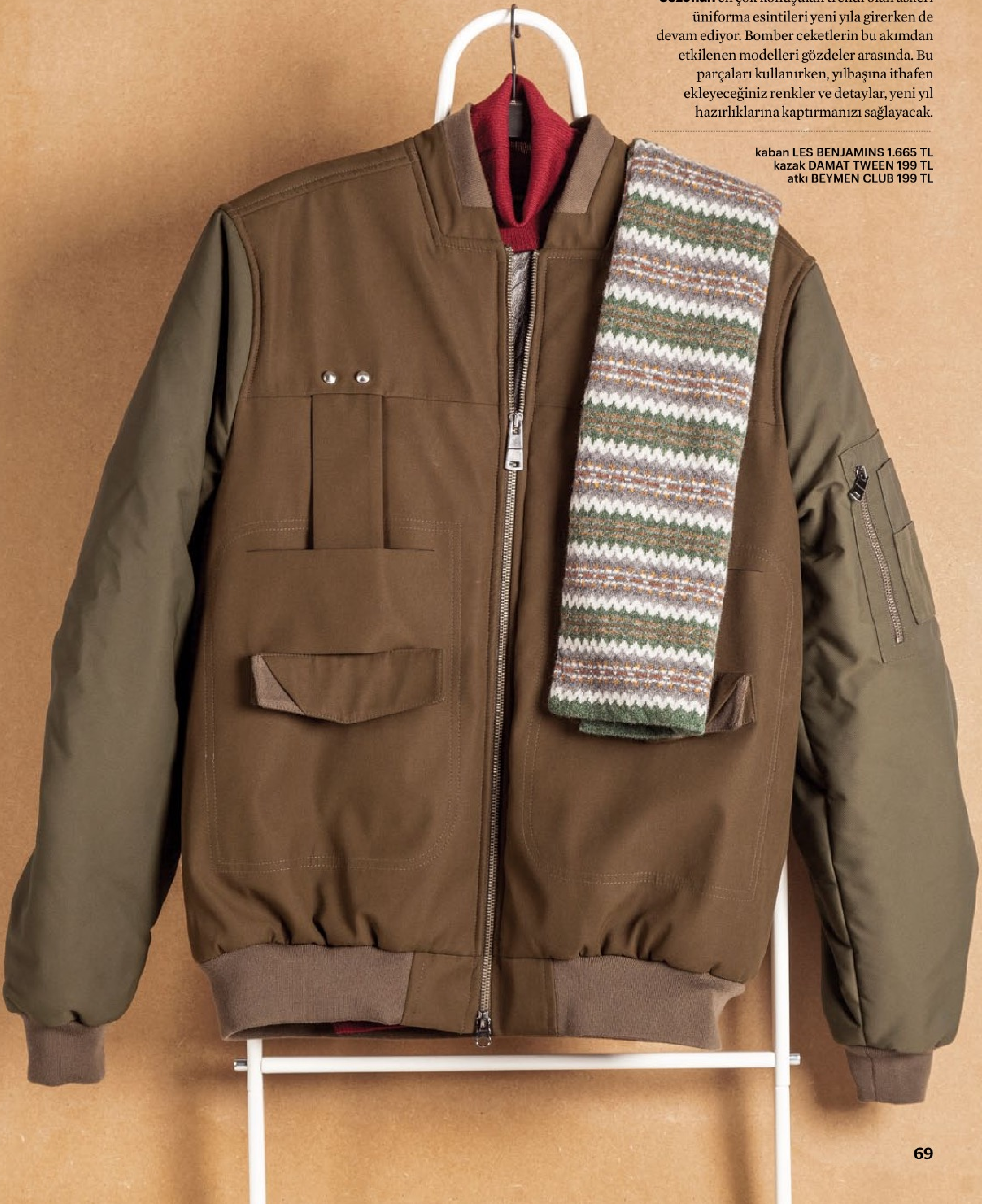

YEŞİLDEN DEVAM EDİYORUZ

Sezonun en çok konuşulan trendi olan askeri üniforma esintileri yeni yıla girerken de devam ediyor. Bomber ceketlerin bu akımdan etkilenen modelleri gözdeler arasında. Bu parçaları kullanırken, yılbaşına ithafen ekleyeceğiniz renkler ve detaylar, yeni yıl hazırlıklarına kaptırmanızı sağlayacak.

kaban **LES BENJAMINS 1.665 TL**
kazak **DAMAT TWEEN 199 TL**
atkı **BEYMEN CLUB 199 TL**

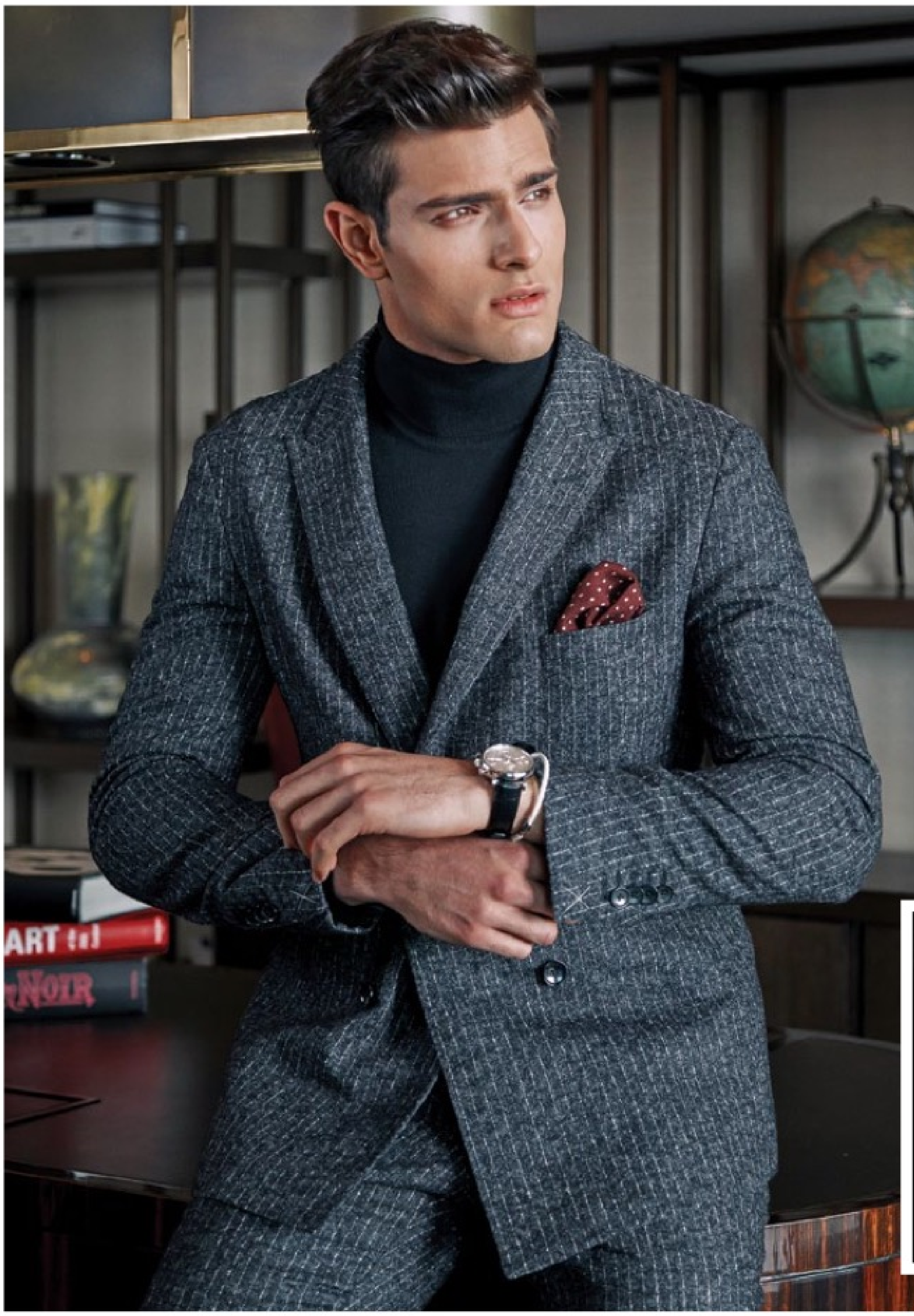

takım elbise BOSS 5.099 TL
kazak BOSS 259 TL
cep mendili BEYMEN COLLECTION 125 TL
ayakkabı CAMPANILE (BEYMEN) 1.145 TL
kol saati IWC 5.500 avro
bileklik WHY NOT 390 TL

KLASİK ŞIKLIK

Yılbaşı gecesi için şık bir mekân tercih ettiyseniz, kıyafet seçiminizi de aynı doğrultuda olmalı. Kalabalık bir ortamda ya da partnerinizle başbaşa dâhi olsanız, tekdüzelikten kaçınmak, şıklık konusunda herkesin arasından sıyrılmanızı sağlayacak. Klasik kesimli giysilerinizi kombinleyeceğiniz parçalar ve kullanacağınız aksesuarlar sayesinde gecede bir adım önde olabilirsiniz. Takım elbiselerinizde kumaş yerine yün tercih etmeniz, hem olası soğuk bir yılbaşı gecesinde sizi rahat ettirecek hem de alışagelmiş klasik görüntüden uzaklaşmanızı sağlayacak. Desen kullanmaktan korkmayın; ekoselere, çizgilere, hatta farklı renklere ve dokulara şans verin.

Yaka iğnesi, klasik aksesuarlardan sıkılanlar için, gömleklere iliştirilebilecek ideal bir tercih.
yaka iğnesi TATEOSSIAN (VAKKO) 295 TL

Takım elbiseleri tamamlayan manşetli gömleklerin en çekici detayı kol düğmeleri...
kol düğmesi ERMENEGILDO ZEGNA 12.390 TL

Farklı renk veya desen seçeneği sunan cep mendilleri ile klasikliği geride bırakmak mümkün...
cep mendili SEVENTEEN CENTIMETERS 125 TL

Her kravata iliştirebileceğiniz iğneler, en dikkat çekici aksesuarlardan.
kravat iğnesi TATEOSSIAN (VAKKO) 395 TL

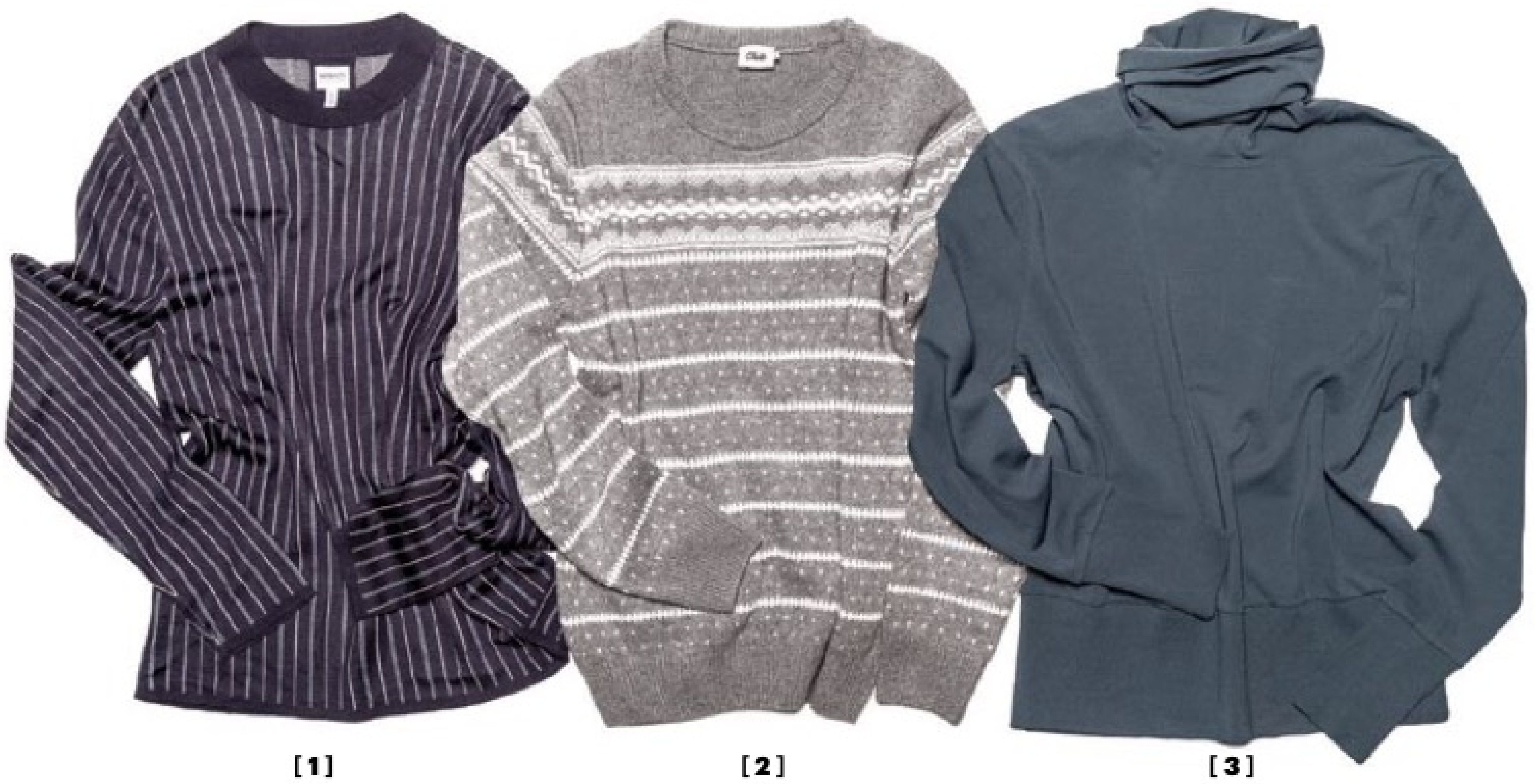

SICACIK ŞIKLIK

Erkek gardırobunun çok amaçlı nadir giysilerinden olan trikolar ve kazaklar, bu ay, renkleri ve desenleriyle yılbaşının enerjisini yansıtıyor. Bu parçaları kombinlerken, onları tek başına ön planda tutabileceğiniz gibi, farklı renkleri ve dokuları üst üste kullanarak kontrast yaratabilirsiniz. Hazır olun, bu ay enerjimiz tavan yapacak!

[1] COLLEZIONI ARMANI (BRANDROOM) 1.195 TL
[2] BEYMEN CLUB 359 TL
[3] COS 190 TL

ayakkabı **İNCİ 379 TL**

RAHATLIK DÜŞKÜNLERİNE

Kim demiş yılbaşı gecesi dışarıda, kalabalıklar arasında partileyerek geçer diye? Evde, sevdiklerinizle birlikte vakit geçirmenin keyfi hiçbir şeye değişilmez, bir de söz konusu olan yeni yıla onlarla birlikte girmek olunca... Tabii evde oturmak, bütün akşam pijamaların içinde olmak demek değil. İster partnerinizle başbaşa ve romantik bir gece hazırlayın ister arkadaşlarınızla evde kalabalık bir toplanma organize edin; kendinizi yılbaşı gecesinin enerjisine bırakıp, rahat bir şıklıkla yeni yılı karşılayın. Kullanacağınız parçaların renkleri, ufak detayları ve aksesuar seçimleriniz, yılbaşı gecesinin ruhuna yakışır bir görüntü elde etmenize büyük katkı sağlayacaktır.

kazak MONCLER 1.200 TL
pantolon MONCLER 2.010 TL
kırmızı bileklik WHY NOT 380 TL
siyah bileklik WHY NOT 290 TL

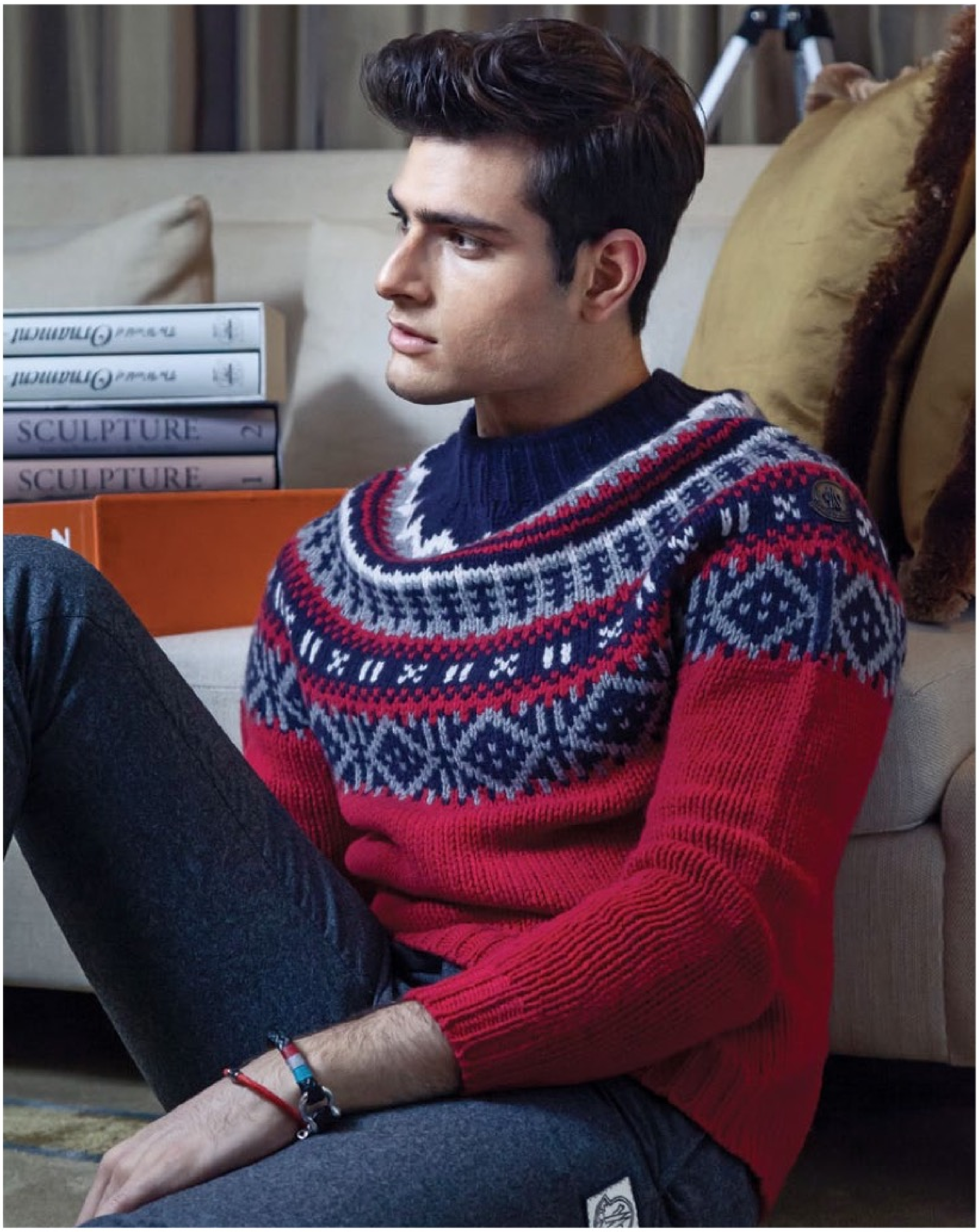

SOKAK RUHU

Yeni yılı açık havada karşılamayı tercih edenlerin en çok önem vereceği parçalar dış giyim ürünleri olacaktır. Kış sezonunun trendleri arasında kendine havalı bir yer edinen uzun ve büyük beden paltolar için, yılbaşı gecesinde sokak şıklığını tamamlayacak en tercih edilebilir parçalar olacağını söylemek yanlış olmaz. Gerek paltonuzun-gerek kombininizde tercih ettiğiniz diğer parçaların renkleriyle yine o geceye yaraşır bir şıklık yaratmak elinizde. Desenleri -doğru sırayla- karıştırmaktan, renkleri üst üste kullanmaktan çekinmeyin; tercihlerinizin güzel enerjisi, gecenin ruhuyla birleştiğinde yılbaşı gecesi sizin için unutulmaz olacak. Mutlu yıllar!

palto VAKKO 4.490 TL
kazak MONCLER 1.160 TL
pantolon VAKKO 1.690 TL
ayakkabı ERMENEGILDO ZEGNA 1.770 TL

ŞIKLIĞIN KULLANIŞLI YANI

Dışarıya çıkarken yanınıza almanız gereken eşyalarınızı ceplerinize mi dolduruyorsunuz? Vazgeçin! Kombinlerinize uyum sağlayacak çantalar, yanınıza alacağınız en kullanışlı aksesuarlar haline gelecek. Ceplerinizde eşya taşımaktansa elinizde çanta taşımayı tercih edeceğinize şüphemiz yok.

çanta FEUTRE 345 TL
portföy FEUTRE 245 TL
iPad kılıfı FEUTRE 175 TL

BAĞIMLILIKLARLA MÜCADELEMİZE DESTEK OLUN!

BAĞIŞ YAP

%100

VERGİDEN DÜŞ

yesilay.org.tr

“Çocuklarımıza bağımlılıktan uzak, sağlıklı bir gelecek için Yeşilay’a bağış yapıyorum.”

Türkiye Yeşilay Cemiyeti ve şubelerine yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamı yıllık gelir vergi matrahından indirime tabidir.

YEŞİLAY

Dries Van Noten, 2016-2017 Sonbahar-Kış erkek koleksiyonu grafik detayları için grafik sanatçısı Wes Wilson ile birlikte çalışmış. Grafik detaylar yanında, kareli ya da jakarlı oversized takım elbiseler, kollarından kurdele şerit geçen kruvaze ceketler, militer esintilerde bomber ceketler koleksiyonda dikkat çekiyor. Koleksiyonun en ilgi çekici özelliğiyse Paris'teki gösterişli gösteri merkezi Palais Garnier'de gerçekleşen bir defileyle tanıtılmış olması. Mekân ve koleksiyonun birbirini tamamlamasıysa bir tesadüf değil; tasarımcının ne zamandır planladığı bir uyum.

Modanın popülist yaklaşımına inat, sessiz sakin dev adımlarla

Dries Van Noten

58 YAŞINDAKİ BELÇİKALI TASARIMCI DRIES VAN NOTEN, KENDİNE HAS DESEN ÇALIŞMALARIYLA EN PRESTİJLİ YAYINLAR TARAFINDAN 'MODANIN DAHİ İSMİ' OLARAK ANILIYOR. BU KADEMEYE GELİRKEN DE TASARIM ANLAMINDA KALİTEYİ SUNMASIYLA DA AYRI BİR YERE KONUMLANIYOR.

YAZI **SERHAT ŞENGÜL** | @serhatsengul6

Dries Van Noten, tasarım tozunu aileden yutan tasarımcılardan. Büyükbabası terzi olan Belçikalı Van Noten'ın babasının da bir erkek giyim mağazası vardı. Moda tasarımcısı olmaya erken yaşta karar veren Van Noten'ın, doğup büyüdüğü şehirde dünyanın en prestijli tasarım okullarından birinin bulunuyor olması elbette işleri kolaylaştırdı. Takvimler 1980'i gösterdiğinde Anvers Kraliyet Güzel Sanatlar Akademisi'nden (Royal Academy of Fine Arts) mezun oldu.

Kariyerinin başlangıç noktasıysa bundan altı yıl sonra oldu. Aynı okuldan mezun olan ve koleksiyonlarını gerilla şekilde Londra Moda Haftası sırasında sunmak üzere bir kamyonet kiralayarak Anvers'ten yola çıkan altı tasarımcıdan (Dirk Bikkembergs, Walter Van Beirendonck, Ann Demeulemeester, Marina Yee ve Dirk Van Saene) biriydi. Anvers'ten çıkan bu altı genç tasarımcının Londra'da böylesine bir sunum yapmaları coşkuyla karşılanmıştı. Gençlerin hiç çekinmeden, her türlü hayal kırıklığına kendilerini hazırlayarak moda aşkıyla yollara düşmesi belki de hayatlarında attıkları en doğru adımdı.

Nitekim, tasarımcının ilk erkek koleksiyonu, bu esnada prestijli Barneys New York mağazası satın alma görevlilerinin dikkatini çekti ve mağaza tarafından satın alınarak Amerikan tüketicisine sunuldu. Akabinde tasarımcının koleksiyonu Boston'da da satılmaya başlandı ve hızla bu satış noktalarına yenileri eklendi.

Tasarımcı kadın koleksiyonları da hazırlayarak daha çok tüketiciye ulaştı; ancak hiçbir zaman özel dikim (couture) koleksiyonlar hazırlamadı. Tekrar eden, kendine has desenler, renkler, orijinal kumaşlar ve üst üste giyilebilirlikle tanımlanan Dries Van Noten hazır giyim koleksiyonları, bugün dünyanın yaklaşık 400 farklı noktasında moda severlerle buluşuyor.

Moda tasarımı macerası 1980'de Anvers'de başlayan Dries Van Noten, 2008 yılında Amerikan Moda Tasarımcıları Derneği (Council of Fashion Designers of America) tarafından 'uluslararası tasarımcı' ödülünü almasıyla, tasarımları heyecanla karşılanan bir isme dönüştü. Tasarım yolculuğu esnasında, tasarımlarını giyen Belçika kraliçesi Mathilde'den Hollywood yıldızı Maggie Gyllenhaal'e kadar Avrupa kökenli birçok isim, ona yol arkadaşlığı etti.

Eksantrik koleksiyonlarıyla kıyafetleri birbiriyle karıştırma ve birbirine uydurma ustası olan, desenleriyle erkek gardıroplarına cool renkler katan Dries Van Noten, bugün dünyanın dört bir yanında alıcısı olan markasını hala Anvers'teki ofisinden yönetiyor. Şehrin biraz dışındaki evinde, gözlerden uzak şekilde adeta modanın çevre ve ilişkilerle anıldığı, popüler olanın prim yaptığı bir dönemde, yalnızca başarılı işlerin de kabul gördüğünü ispatlıyor.

Zirvelerin Adamı Olun

1952 YILINDAN BU YANA KAYAK TUTKUNLARI İÇİN KOLEKSİYONLAR HAZIRLAYAN MONCLER GRENOBLE, TIPKI ADINI ALDIĞI GRENOBLE DAĞI GİBİ MERAKLILARI İÇİN SON DERECE GÖSTERİŞLİ, SAĞLAM VE GÜNÜN TRENDLERİNE UYGUN TASARIMLAR ÜRETMEYE DEVAM EDİYOR.

YAZI **SEDA KARAN**

Belki de tüm sporlar arasında, yaparken kendimizi en fazla özgür hissettiğimiz kayak ve snowboard sezonu açıldı. Bundan böyle sık sık kendimizi pistlere atıp özgürlüğün tadını çıkaracağız. Tabii kullandığımız en güvenli ve sağlam kayakların yanı sıra üzerimizdeki en şık kayak takımları ve kasklarla. Kurulduğu günden beri kar ve dağları DNA'sında barındıran Moncler, 'Grenoble' adlı 2016-17 Koleksiyonu ile kış sporlarına düşkün olanları yeni sezonda da 'şıklık' konusunda birkaç adım öne çıkarıyor.

Moncler Grenoble Sonbahar- Kış 2016-17 Koleksiyonu üç segmentten oluşuyor: Yüksek Performans, Performans ve Stil, Apre Ski (Kayak Sonrası). 'Grenoble Kadın Koleksiyonu', buket şeklinde lake efekti verilmiş, nakış dokulu ve sofistike ceketlerden oluşuyor. Yeni sezonda Moncler'i tercih eden erkekler ise şimdiden pistlerde kendini birer James Bond gibi hissetmeye hazırlansın. Çünkü yeni koleksiyon 1969 yapımı '007 On Her Majesties Secret Service' filminde James Bond'u canlandıran George Lazenby'dan esinlenerek hazırlandı.

Moncler, aynı zamanda açık hava spor sektörünün önde gelen diğer markalarıyla işbirliği de yapan bir marka. Böylece sunduğu tüm tasarımlarda şıklık ve estetikle birlikte yüksek performans ve kalite de bulmak mümkün. Sınırlı sayıda üretilen yeni Zai&Moncler Grenoble 'Limited Edition' kayak koleksiyonu ise bunun bir örneği. Tasarım ve el işi detayında uzman, yüksek kalitede ve performans kayakları üretiminde lider olan İsviçre Konfederasyon şirketi Zai, Moncler'in yenilikçi ve yüksek teknolojik çizgisiyle birleşti. Zai& Moncler Grenoble kayakları, benzersiz bir koleksiyon için yeniden tasarlandı. Tamamen el yapımı üretilen kayaklar; karbon, çelik, alüminyum, termoplastik ve kauçuğun birleşiminden oluşuyor. Toplam üç ayrı ebatta üretilen kayaklar 'nano yüksek hızlı yarış' teknolojisine de sahip.

Moncler, yeni koleksiyonunda ilk kez kayak kaskı da sundu. Bu ikonik kask modeli, en son teknoloji ile kayak kaskı tasarlayan, geliştiren, üreten ve tamamen kış sporlarına adamış Moncler'in ortağı olan İtalyan KASK ile aynı adı taşıyor. Bu işbirliği ile üretilen 'Stealth' modeli yeniden tasarlanarak 'Matte' versiyonu beğeniye sunuldu. 'Havalı', yenilikçi ve aynı zamanda güven vadeden kaskın dört farklı ebadı mevcut. Kasklardaki iç modüler mikrofon sistemi ile telefonla konuşabilir, müzik dinleyebilir ve arkadaşlarınızla 'walkie talkie intercom' sistemi ile de iletişim kurabilirsiniz.

Valentino

BENİMSEMESİ ZOR TRENDLER

Bu sezon erkek trendleri arasında en sevdiklerimiz, şüphesiz kullanım kolaylığıyla askeri tema ve retro görünümler oldu. Öte yandan 2016-2017 Sonbahar-Kış trendleri arasında kullanımı biraz daha zor olan, eski Doğu Blok'una ait gibi duran, daha sert görünümler ve Kuzey Amerika yerlilerinin Navajo desenleriyle ön plana çıkan Vahşi Batı ve kovboy görünümleri sınırları zorladı. Geometrik şekillerden oluşan Navajo desenleri, maskülen görünümleri desenle desteklerken kovboy görünümleri daha iddialı olmayı gerektiriyor.

Tom Ford

AYAĞI KAYDIRILAN MODA HAFTALARI

Defilelerdeki tasarımların benzerlerini uygun fiyatla sunma politikasında rakipsiz olan hızlı moda markalarıyla baş etmek üzere, tasarımcılar yeni taktikler geliştirdi. Tom Ford'un ve Burberry'nin da başı çektiği yöntem, defilelerden altı ay sonra koleksiyonları mağazaya sokmak değil; hemen mağazada olmasını sağlamaktı. Öte yandan modadaki cinsiyet ayrımının silikleşmesiyle defilelerde erkek-kadın koleksiyonları beraber yürümeye başladı ve bu da erkek moda haftalarının ayağını kaydırmaya ramak kaldığını gösteriyor.

Yıl Bitmeden Moda Adına Bilmeniz Gereken 10 Şey

BU AY SONU İTİBARİYLE 2016'YI GERİDE BIRAKACAĞIZ. BU YIL, MODA HABERLERİ ANLAMINDA DOLU DOLU GEÇTİ. KİMİNİ YAKALADINIZ, KİMİ GÖZÜNÜZDEN KAÇTI. İŞTE ACISIYLA TATLISIYLA, GERİDE BIRAKTIĞIMIZ SENE İÇİNDE YAŞANAN VE "BİLSENİZ İYİ OLUR." DİYEBİLECEĞİM MODA HABERLERİ…

YAZI **SERHAT ŞENGÜL** | @serhatsengul6

KIYAFETSİZ FIRST LADY

Şüphesiz herkes için yılın en bomba haberi, hiç de beklenmezken Donald Trump'ın ABD Başkanı oluvermesiydi. Trump'ın başkan olması, moda sektörünü yakından ilgilendiriyordu; ama kendisinin bir moda gurusu olmasından dolayı değil, başkanın eşi, eski model yeni First Lady'nin, moda ile doğrudan bağlantılı olması. Her dönem First Lady, tasarımcıların ablukasında kalıyor, herkes onu giydirmek için yarışıyor ve moda dergileri onu kapaklarında taşımak için sıraya giriyor. Moda dünyasının ağır topları, Turmp'ın rakibi Hillary Clinton yanında yer aldıklarını tek tek yüksek sesle dile getirdilerse de Trump'ın olaylı bir şekilde seçilmesiyle sessizleşti. Yeni First Lady Melania Trump, bir milyarderin eşiyken düğününde John Galliano imzalı Dior bir gelinlik giymişti. Seçimin ilk şokuyla, bazı tasarımcılar Melania Trump'ı giydirmeyeceklerini söylemeye başladı. Bunlardan ilki Sophie Theallet oldu. Michelle Obama'yı giydiren tasarımcı, bir açıklama yaparak, eşinin seksist ve ırkçı söylemleri nedeniyle Melania Trump'a kıyafet yapmayacağını peşinen duyurdu. Bakalım First Lady'nin intikamı olacak mı?

Melania Trump

Francesco Risso

Consuelo Castiglioni

TAPTAZE KREATİF DİREKTÖRLER

Moda dünyası son iki yılda hiç olmadığı kadar hızlıydı. En son haberlerse, Roberto Cavalli kreatif direktörü Peter Dundas'ın ayrılması, Marni'den Consuelo Castiglioni'nin yerini Francesco Risso'nun alması ve Salvatore Ferragamo'daki değişiklikler üzerine...

Ruhi Tamer Çoğal

TÜRK TASARIMCILAR YURTDIŞINDA

2016, Türk tasarımcıların yurtdışındaki platformlarda yoğun olarak gördükleri bir yıl oldu. New York Moda Haftası kapsamında, Studio 113, House of Ogan ve L'Atelier Caché birer defile gerçekleştirdi. Ayrıca Milano'da Merve Uçar ve Ruhi Tamer Çoğal gibi isimlerin koleksiyonları ilgi çekiciydi.

Coach

YENİ YATIRIMLAR

Markaların sahipleri de sıkça değişebiliyor. Valentino'yu da elinde bulunduran Katarlı yatırım grubunun Balmain'i satın alması, İtalyan Costume National'ın satılması... Son olarak, Coach markasıyla Burberry'nin birleşeceği de yılın son spekülasyonu olarak geçti.

BİRLİKTEN KUVVET DOĞAR

Ünlülerin moda markalarıyla işbirliği içinde olmalarına iyiden iyiye alıştık. Rihanna'nın Puma'yla ayakkabı, Dior'la gözlük, Manolo Blahnik'le topuklu ayakkabı koleksiyonu hazırlaması, H&M'in Kenzo'yla işbirliği, top model Gigi Hadid'le Tommy Hilfiger'ın buluşması... Son olarak Victoria Beckham da, 2017 İlkbahar'ında Target zinciriyle ortak bir kapsül koleksiyon çıkaracağını duyurdu.

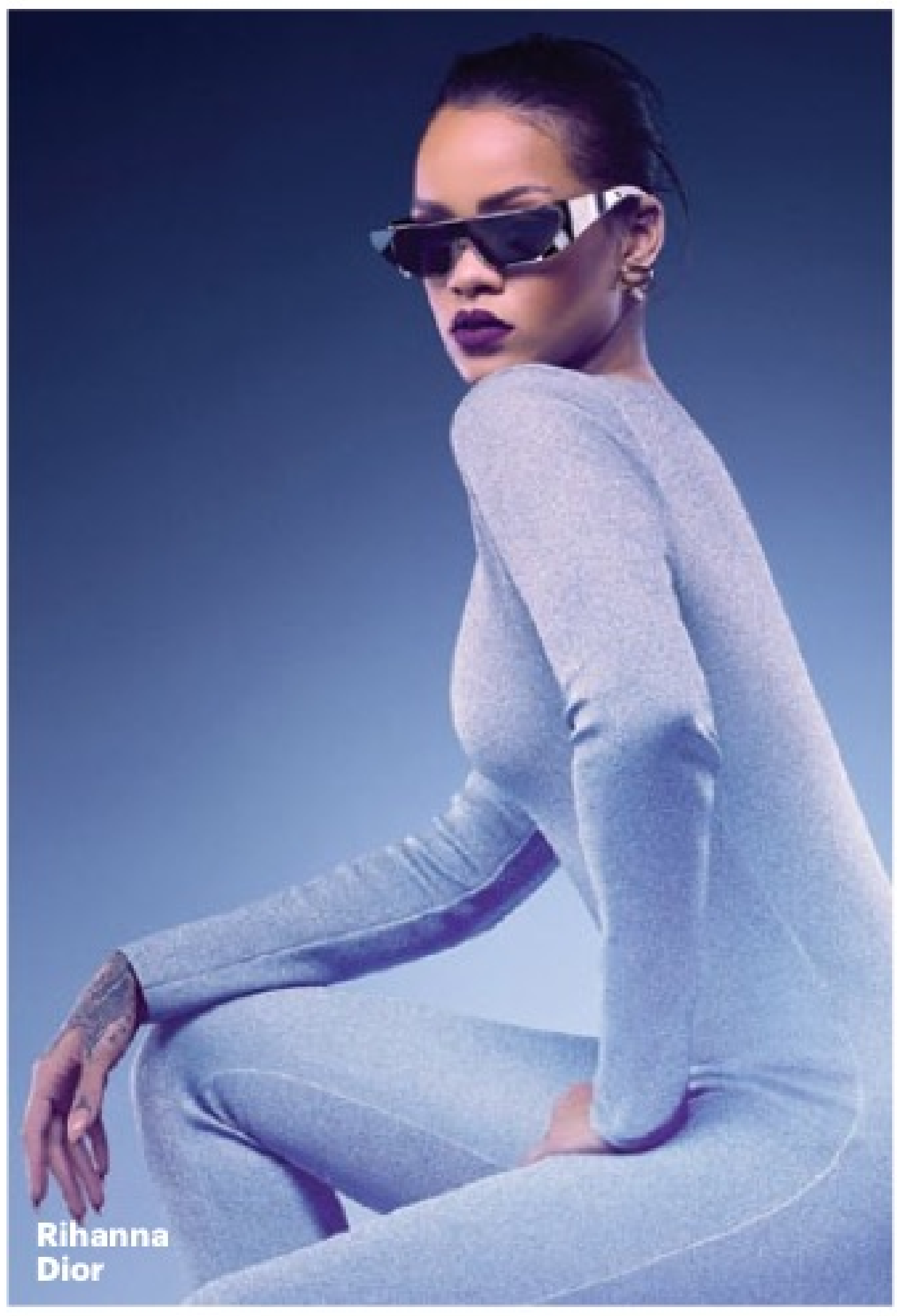

Rihanna Dior

GELECEĞE DAİR ADIMLAR

İngiliz model Kate Moss, kendi ajansını açmak için düğmeye bastı. Hâlâ modelliğe devam eden Moss, bağlı olduğu Storm Model Ajansı'ndan ayrıldı. Hem de başka yeteneklere de kapı açacak bir ajans açarak: Kate Moss Agency. Moss, bu girişimiyle sadece model avcılığı yapmayacak, bu ajansla yeni yetenekler ve star'lar yaratmayı hedefliyor.

Kate Moss

Hedi Slimane

MODA MAHKEMESİ

Moda dünyasında sık sık kılıçlar çekilir, ardından kozlar mahkemede paylaşılır. Bunun en büyük örneğini kırmızı tabanlı ayakkabı yaptığı için mahkemelik olan Yves Saint Laurent (YSL) ve davacı Christian Louboutin'de görmüştük. Şimdi yine YSL gündemde. Markadan olaylı bir şekilde ayrılan kreatif direktör Hedi Slimane, markayı ve markanın sahibi olan Kering Grubu sürekli dava ediyor. Konu tabii ki; para. En enteresan noktaysa, tasarımcıyı bağlayıcı özellik teşkil eden ve tasarımcıyı markadan ayrıldıktan sonra bir süreliğine rakip markalara geçişini ya da kendi markasını kurmasını engelleyen maddeyi, ayrılık sonrası, tasarımcıya jest olsun diye sözleşmeden çıkarmasıyla marka, teorik olarak sözleşmeyi ihlal etmiş oldu. Bunun akabinde dava açan Slimane, sanırım bugüne kadar genelde çizdiği geçimsiz tavrıyla başka markalara geçemeyeceğini kendisi de kabul etmiş olacak ki, özgürlüğü karşılığında 13 milyon avro kazandı. Güle güle harcasın.

DİJİTALE DÖNÜŞ

Teknoloji ve tabletlerle dergi okuma alışkanlıklarımız değişmeye devam ediyor. Dolayısıyla dergi sektörünü de değişikliğe zorluyor. Geçtiğimiz aylar içinde Amerikan Teen Vogue yılda dört kez basılı yayınlanacağını, İngiliz InStyle da artık yalnızca online olarak yayınlanacağını açıkladı. Yine de kağıt kokusunun yerini tutar mı?

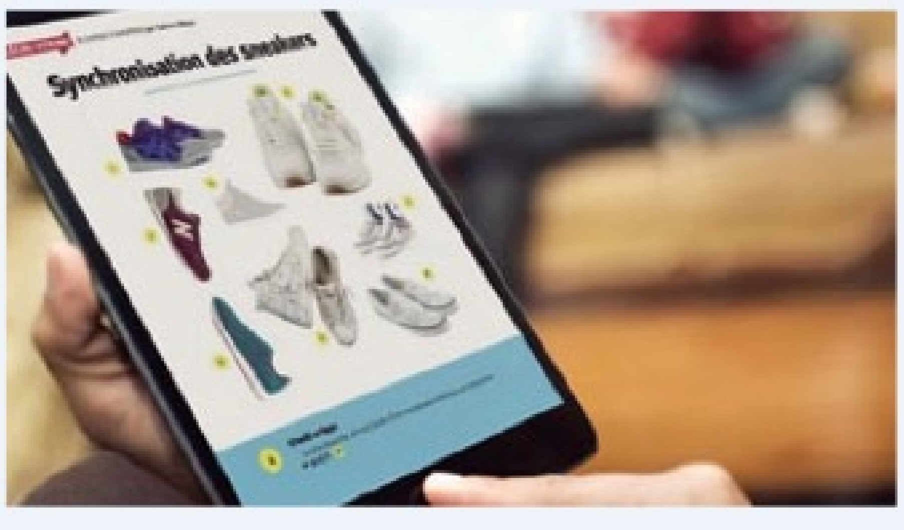

HEMEN ARAYIN
444 88 81
www.turkuvazabone.com

YILIN EN BÜYÜK
İNDİRİMİ

7 SAYI FİYATINA 12 SAYI
5 SAYI HEDİYE!

Son Tarih 31 Aralık 2016

COSMOPOLITAN

~~₺118,8~~ ₺69,3

~~₺144~~ ₺84

HouseBeautiful

~~₺144~~ ₺84

~~₺84~~ ₺49

~~₺90~~ ₺52,5

~~₺84~~ ₺49

~~₺144~~ ₺84

~~₺118,8~~ ₺69,3

~~₺144~~ ₺84

~~₺118,8~~ ₺69,3

1 yıllık aboneliğiniz boyunca fiyat artışlarından etkilenmeyin - 6 taksit imkanından faydalanın - Derginiz kargo ile iş veya ev adresinize imza karşılığı teslim edilsin.

TURKUVAZ DERGİ

ŞEYTANİ SIRITIŞI, **YAKIŞIKLILIĞI** VEYA CANLANDIRDIĞI **EN KARANLIK** KARAKTERLERİN BAZILARINI İNSANCILLAŞTIRABİLME YETENEĞİ... **MICHAEL FASSBENDER**, HARİKA YÖNETMENLERİN ONUN İÇİN SIRAYA GİRMESİNE NEDEN OLAN BİR **YETENEĞE SAHİP**. ANCAK SÜREKLİ **KENDİNİ GÖSTERMEK** ZORUNDAYKEN ÖZELİNİ KENDİNE SAKLAMAYI TERCİH EDEN BİR ADAMIN HAYATINDA NELER OLUYOR?

YAZI
Amanda PETRUSICH

MICHEAL FASSBENDER

DERLEME
Erkin ÇAM

FOTOĞRAFLAR
Cedric BUCHET

Takım elbise, gömlek ve kravat **Polo Ralph Lauren**; ayakkabılar **Christian Louboutin**; çoraplar **Pantherella.**

BALIĞA
GİTMEK ONUN FİKRİYDİ

Michael Fassbender ile ilgili gazete kupürlerine baktığınızda, sıkıcı bir iş yükümlülüğünü eğlenceli ve zaman zaman heyecan verici bir şeye dönüştürmeye azmetmiş birini görüyorsunuz. Bir keresinde bir muhabiri, New Jersey'de hedef vurmaya gitmeye ikna etmişti. Bir başkasıyla Montreal'de yarış otomobili sürmeye gitti. Bugünse Toronto'da, kasvetli bir sonbahar gününde Kaptan Ahab olmaya karar verdi.

*'Hunger'*da (2009) Bobby Sands olarak.

Bu tür etkinlikler planlaması, zanaatıyla ilgili konuşmaktan kaçınmasından değil. Fassbender'ın teatral kökeninden şüphe edilemez. İki kez Akademi Ödülü için aday gösterildi, hem Macbeth'i hem Steve Jobs'ı canlandırdı. Şimdiyse zorlu bağımsız türler ve 'X-Men' gibi filmler arasında gayet sorunsuz bir şekilde gidip geliyor. Bu çılgın maceralara çıkmasının nedeni, ekran dışındaki hayatı konusunda konuşmaktan kaçınması. Beraber geçirdiğimiz süre içinde Fassbender'ın gayet nazik, ancak kişisel hayatını açığa çıkarma konusunda oldukça ilgisiz olduğunu görebiliyorum.

Toronto Ritz-Carlton'ın lobisine geldiğimde, onu daha görmeden orada olduğunu anlıyorum. Hem konukların hem de komilerin dikkatini ona odaklamalarından kaynaklanan kinetik bir hava var içeride. Toronto Uluslararası Film Festivali'nde suç-dram türündeki 'Trespass Against Us' filminin prömiyeri için şehirdeydi ancak bütün o curcunadan, poz vermelerden ve seni tekrar gördüğüme çok sevindim laflarından kaçmak için hevesli olduğunu sezdim. Bu yüzden, ikimiz hemen otel restoranına gidip kreplerimizi paylaşırken kaçış planımızı gözden geçirdik: Şehirden 30 dakika uzaklıkta bir rıhtıma gidecek, Aaron adındaki genç, balıkçı teknesi kaptanı kılavuzumuzla tanışacak ve günümüzü Ontario Gölü'nde balık avlayarak geçirecektik. Fassbender birkaç saatliğine bile olsa medeniyetten uzaklaşmak için heyecanlıydı. "Balık yakalayıp yakalayamamamız, açıkçası umurumda değil." diyerek itirafta bulundu.

Bir yıldızın yüzünde çizgiler belirmeye başlayınca tüm kapıların kapandığı bir sektörde, 39 yaşındaki Fassbender bir anomali: Onun kariyeri, 2009 yılında IRA tutuklusu Bobby Sands'i oynadığı, Steve McQueen'in 'Hunger' isimli uzun metrajlı filmine kadar yükselişe geçmedi. Şöhretin onu hâlâ tedirgin hissettirdiği çok açık. Zira bir garson ne zaman gerektiğinden fazla başımızda dursa ya da spesiyalleri açıklamak için biraz fazla vakit harcasa, gözle görülebilir şekilde rahatsız oldu. Her dışarı çıktığımızda, başını aşağıda tuttu. Halka açık alanlardan geçtiğimizde, endişeli bir şekilde etrafta dolaşarak saklambaç oynayan bir çocuk gibi saksıların veya diğer büyük nesnelerin arkasına saklandı.

Davetsiz ilgi, kahvaltımızdan sonra da devam etti. Lobiden bizi bekleyen otomobile hızla giderken, bir grup gazeteci etrafımızı sarıp ona seslenmeye başladı. Zarif ancak netti: "Belki daha sonra arkadaşlar!" Bu konuşmalar şoförümüzü de uyandırdı. Telefonunda, 'Michael Fassbender' yazıyordu! Telefonu öyle bir açıyla koymuştu ki arka koltuktan bile açıkça görebiliyordunuz. Şoförün de duyabileceği seviyede, ancak sessizce "Bak, beni Google'da aradı bile!" dedi Fassbender; "Artık işler böyle."

Taşıdığı kişinin büyüklüğünden hâlâ emin olamayan şoförümüz, gergince güldü, dikiz aynasından yarı özür diler bir şekilde gülümsedi ve yola çıktı.

1653 yılında yayımlanan garip ama sevimli balıkçılık kılavuzu *The Compleat Angler: Or, The Contemplative Man's Recreation*'da, Izaak Walton; somon balığının, yumurtlama dönemi geldiğinde tatlı suda kendisine nasıl yol açtığını anlatıyor. Doğdukları soğuk göller ve akıntılarda 'daha önce keyif aldıkları şeylere' yeniden sahip olmak için ne kadar çok çalıştıklarını... Balıklar, evlerine dönmek için, vücutlarını akıntıda konumlandırarak kendilerini olağanüstü yüksekliklere fırlatıyor. Büyüleyici! Tek amaç, mutlu oldukları yere dönmek!

Çoğumuz hayat yolunda böyle ilerlesek de (En iyi bildiğimiz şeye, genellikle ilk bildiğimiz şeydir bu; dönmek için uzaklaşmak...) Fassbender için geçmiş, geleceğe göre daha az ilgi çekici. Hem rol aldığı hem de prodüksiyonunu yaptığı, bu kış gösterime girecek 'Assassin's Creed; genel olarak, aynı addaki, yüz milyondan fazla satan popüler oyun serisine dayanıyor. Bu film, gişelerde 'patlayıp' film stüdyosunu üzebilecek veya oldukça fazla bilet satıp vurucu gözlere sahip başrol oyuncusunu gıptayla bakılan bir ünlüye dönüştürebilecek düzeyde etkileyici, şaşırtıcı ve çağlara yayılan epik bir film.

Fassbender, iki farklı karakteri canlandırıyor: Günümüzdeki Callum Lynch ve 15. yüzyıldaki atası Aguilar. Ailesini erken yaşta kaybeden Callum, genellikle genç adamlar için pazarlanan oyuna dayalı bir filmde görmeyi bekleyebileceğiniz tam bir trajik kahraman: Ailesi olmayan, başkalarınca çok önemli bir göreve gitmeye zorlanan genç bir adam.

Ancak birçok yönden bu rol, Fassbender için ilginç bir seçim. Hem de yalnızca oyun filmlerinin riskli olma şöhretiyle alakalı değil, bu durum (İki büyük bütçeli uyarlama 'Prince of Persia: The Sands of Time ve Warcraft', ABD gişesinde 'ilgi çekici' bir şekilde başarısız oldu.). Fassbender, kariyerinin çoğunda izleyicilerin sevebileceği karakterleri oynamaktan kaçındı. Bunun yerine, neredeyse yaşayan diğer oyunculardan daha fazla olacak şekilde, açıkça ahlaksız olan karakterleri bilinir kılmayı tercih etti.

Fassbender'ın 'Prometheus' filminden bir kare (2012).

2013 yılında çıkan, McQueen ile üçüncü iş birliği olan '12 Years a Slave' filminde Fassbender, kölelerinden birine âşık olan ve ona tecavüz eden Güneyli bir çiftlik sahibi Edwin Epps rolü için seçilmişti. Epps'i, kendi hayatının korkunçluğunu anlayamayan bir adam olarak canlandırıyor (Bu performans ona ilk Oscar adaylığını getirdi.). Diğer yandan geçen yıl çıkan Steve Jobs'ın ana tematik çakışması, Apple'ın kurucu ortağının net genetik kanıtlar olmasına rağmen kızını sürekli reddetmesiydi. Jobs'ın konumu, objektif bir şekilde sempatik-

Takım elbise, gömlek
ve kravat **Burberry**.

Takım elbise ve gömlek **Dolce and Gabbana**; saat **Patek Philippe**; güneş gözlükleri **Dom Vetro**.

likten uzaktı ancak Fassbender kafa karıştıran bir soğukkanlılık göstererek belki de bizden daha fazla bilgiye sahip olabileceğini ileri sürüyordu.

Fassbender, oyunculuğa nispeten geç başladı. 1977 yılında Alman bir babanın ve İrlandalı bir annenin çocuğu olarak Batı Almanya'daki Heidelberg'de doğdu. O iki yaşındayken ailesi, babasının Killarney Ulusal Parkı yakınlarında bir hanın restoranında şef olarak çalıştığı kuzeybatı İrlanda'ya taşındı. Bir tiyatro atölyesine katıldıktan sonra oyunculukla ilgilenmeye başladı. Başvurduğu iki oyunculuk programından ret cevabı alsa da Londra'daki Drama Centre'a girdi. Bundan kısa bir süre sonra, daha çok iş kovalamak için okulu bıraktı. Birkaç reklamda oynadı (Popüler bir içki reklamında kardeşiyle arasındaki bir anlaşmazlığı çözmek için Atlantik Okyanusu'nu yüzerek geçiyor.) ve 300'deki kuvvetli, uzun saçlı Spartalı dahil olmak üzere birkaç yardımcı rolde oynadı. Ancak esas yerini, McQueen ona 'Hunger' için rol verdiğinde buldu. Filmde Sands'in Kuzey İrlanda hapishanesindeki tüyler ürperten, 66 gün süren açlık grevi anlatılıyor. Fassbender, karakteri gerçekçi bir şekilde canlandırabilmek için günde yalnızca 600 kalori alarak yaklaşık 18 kilo verdi. 'Hunger', Cannes Film Festivali'nde Camera d'Or ödülünü kazanırken Fassbender, British Independent Film Awards'ta 'En İyi Aktör' seçildi.

O zamandan beri Fassbender'ın enerjisi (alışılmadık savunmasızlık ve cesaret karışımı; o çekici gözlerin hem hüzün hem de hayatta olma sevincini yansıtması); McQueen, Danny Boyle, Quentin Tarantino, David Cronenberg, Derek Cianfrance, Cary Joji Fukunaga ve Ridley Scott dahil olmak üzere birçok yönetmenin dikkatini çekti.

Geçtiğimiz yaz gösterime giren 'The Light Between Oceans'ın yönetmeni Cianfrance bana şöyle dedi: “Onun imzası, kendi içinde inanılmaz bir çatışmaya sahip olan karakterleri oynamak.” Fassbender'ı ilk kez 'Hunger'da gördüğü zamanı hatırladı: “Gözlerimi ondan alamadım. Ekranda bir panter gibi duruyordu.” diyor.

Fassbender'ın McQueen ile ikinci iş birliği Shame'de, seks bağımlılığıyla mücadele etmesinin dışında normal biri olan New Yorklu bir adam tasviri; izleyende patolojik ve ateşli bir his bırakıyor. Andrea Arnold'ın yönettiği 2010 yapımı bağımsız bir film olan 'Fish Tank'te ise evli olduğu halde görüştüğü başka bir kadının 15 yaşındaki biraz sorunlu kızını baştan çıkaran bir kişiyi canlandırıyor. Her iki rolündeki performansında da ahlaksızlıktan çok çaresizlik var.

Duygusal açıdan karışık olmayan 'X-Men: First Class' gibi bir filmde bile (ki bu filmde Fassbender'ın oldukça fazla diyaloğu var) rolünü çok sık görmediğimiz bir hassasiyet ile ele alıyor. Filmin sonlarına doğru, Kevin Bacon'ın canlandırdığı, onu daha önceden esir almış olan Nazi Sebastian Shaw telepatik bir şekilde dondurulmuş haldeyken Fassbender'ın Magneto'su, sanki “Bir zamanlar beni tanıyordun,” dermişçesine yüzünü Shaw'ın açık avcuna doğru hafifçe eğiyor. Ardından beynine gümüş bir para saplayarak onu öldürüyor. Yüzünü eğmesi aslında ufak bir olay ve anlatım açısından önemsiz. Ancak herhangi bir süper kahraman filmindeki en dokunaklı anlardan biri.

Fassbender, şimdi bile canlandırdığı zor adamları tarif ederken dikkatli davranıyor. Bu yaralı, hasarlı adamların; insan olmanın, can yakmanın ve kişinin canının yanmasının ne kadar kötü ve zor olduğuyla ilgili önemli bir şeyler söyleyebileceklerini düşünüp düşünmediğini merak ediyorum. Doğrudan gözlerimin içine bakarak “Bu kesinlikle doğru,” diyor; “Bana şu yaşamda dosdoğru giden bir yol gösterebilir misin? Her şey çok basit olabilir, ancak birden çok karmaşık duruma da gelebilir.”

*'12 Years a Slave'*de Edwin Epps olarak (2013).

“Michael'ın 'risk alma' konusunu çok umursadığını sanmıyorum,” diyor Steve Jobs'taki rol arkadaşı Kate Winslet. “Onun doğasında 'Sınırları ne kadar zorlayabilirim?' demek yok. Yalnızca onu zorlayacağını bildiği karakterleri oynamak istiyor.” Fassbender'ın ellerinde Steve Jobs (gördüğümüz en gizemli vizyonerlerden biri) bile ilişki kurabileceğimiz, gerçek biri oluyor. Jobs, filmin sonlarına doğru, ancak önemli olan bir anında Harvard'a gidecek kızına “Tabii ki okul paranı ödeyeceğim,” diyor. Bu sahnedeki alt metin ise “Ben senin düşündüğün kadar korkunç biri değilim.” Bu canlandırdığı çoğu karakterin ilkesi olabilir.

> **"ONDAN HEP HOŞLANMIŞIMDIR,"** DİYOR FASSBENDER, STEVE JOBS'TAN BAHSEDERKEN; "ONU ASLA **KÖTÜ BİR ŞEKİLDE CANLANDIRMAK İSTEMEDİM**. ŞİMDİ FİLMİ İZLEDİĞİMDE **YALNIZCA DİĞER İNSANLARLA ANLAŞMAYI ZOR BULAN BİRİNİ GÖRÜYORUM**."

Fassbender, Jobs'tan bahsederek şöyle diyor: “Ondan hep hoşlanmışımdır. Onu asla kötü bir şekilde canlandırmak istemedim. Şimdi filmi izlediğimde yalnızca diğer insanlarla anlaşmayı zor bulan birini görüyorum.”

Alicia Vikander'ın partneri olarak (2016).

Tabii ki bu filmlerde altta yatan ders, gerçek öz farkındalığın nadir olduğu. Fassbender için insanlara istediklerini vermek, kötülük hakkında hepimizin doğru olduğunu düşündüğümüz şeyi desteklemek çok daha kolay olurdu: Gördüğümüz anda o eylemin kötülük olduğunu anlayacağımız düşüncesi. Ancak çoğu insan aslında diğerlerine nasıl veya neden kötülük yaptığını bilmiyor. Bizler değer verdiğimiz kişilere ne kadar kötü davranabileceğimizin kasten farkında olmayan solipsist yaratıklarız.

Teknemiz, en yeni balık avlama donanımlarına (sonar, derinlik sensörü ve düzinelerce birinci sınıf olta ve yem) sahip bir Sea Ray'di. Fassbender hemen güverteye çıkıp benim de çıkmama yardım etti. Kaptan Aaron yola çıkarken Fassbender ve ben yan yana oturup Toronto siluetinin yok oluşunu izledik. Yüzünü bana yaklaştırıp neredeyse neşeli olarak tanımlayabileceğim bir tonda “Şimdi zorunda kalsan geriye yüzebileceğini düşünüyor musun?” diye sordu.

Konuyu değiştirerek bir oyun sever olup olmadığını, son projesine bir hayran olarak katılıp katılmadığını soruyorum. “En son oyunlara ciddi bir vakit ayırdığımda sene 2000'di,” diyor. İlk önemli rolünden (İkinci Dünya Savaşı ile ilgili mini dizi 'Band of Brothers'taki ufak rolü) bir sene önceymiş. “Geceleri bir depoda çalıştığım bir dönem vardı. Sabah eve gelip şu anda adını hatırlayamadığım bir yarış oyununun başına oturup oynayıp dururdum.”

Kıyıdan uzaklaşırken telefonundan birkaç hafta önce babasıyla İrlanda'da uskumru avlamaya gittiklerinde çektiği fotoğrafları gösterdi. Manzara harikaydı: Sarp dağlar ve masaüstü arka planı gibi gözüken muazzam ve canlı bir gökyüzü. Fassbender sesinde fark edilebilir bir gururla “Şuna bak. Harika!” dedi. Birkaç fotoğrafı daha geçerek babasıyla ikisinin bir fotoğrafında durdu. Eğilmiş bir oltayla güreşiyordu. “İşte ben, yakaladığım balığı çekiyorum!”

Fassbender rutin olarak yalnızlık içeren deneyimleri çekici bulsa da (sörf yapmayı seviyor ve hâlâ Hollywood'dan binlerce kilometre uzaktaki Londra'da yaşıyor) kendini yalnızlığı seven biri olarak görmüyor. Onun hoşuna giden şeyin iş birliği; yani insanların daha büyük ve güzel bir şey için fikirlerini paylaşmaları olduğunu söylüyor. “Zor bulduğum kısım hazırlık. Senaryoyu okuyarak ve tekrardan okuyarak kendi başıma harcadığım saatler...”

20 dakika sonra demir atıyoruz. Fassbender, Kaptan Aaron ile cana yakın bir şekilde sohbet ederek teknedeki çeşitli olta çubuklarını ve farklı yemleme stratejilerini soruyor. Oltalarımızı atıyoruz.

Balık tutmak, yalnızca bu işte iyiyseniz eğlenceli olan bir aktivite. Daha önceki balık avlama deneyimlerimize rağmen – ben biraz uçurma balıkçılığı yaptım; o da mümkün olduğunda balığa çıkmaya çalışıyor – pek başarı göstermedik. Hareketsiz oltalarımıza bakarken geçmişteki zaferlerimizden bahsettik. Büyürken ikimiz de koşu yapmışız. O 100m ve 200m sürat koşuları ve engelli koşular yapmış. Bu işte kötü olmasa da hiç üst düzey bir atlet olmamış. Belki de gereksiz yere mütevazilik yapıyordu; rol yapma yeteneğini de oldukça önemsiz gösteriyordu. İyi bir yönetmene denk geldiğinde onun yaptığını herkesin yapabileceğini öne sürdü. Bunun doğru olmadığını açıkça görmek için sinemada geçireceğiniz birkaç saat yeterli.

Suyumuzu paylaşıp güzel güzel sohbet ettiğimiz hoş bir gündü, Kanada'da. Gözlerimiz göldeydi. Kaptan Aaron bulutlu havanın somon tutmak için iyi olduğu, hatta tercih edildiği konusunda ısrarcıydı. Balıkların eğilimiyle ilgili cevap verilemeyecek soruları yanıtlama-

*'Inglourious Basterds'*ta Teğmen Archie Hicox olarak (2009).

ya çalışan, babacan tavrı olan bir adamdı. Bize somon yakalayacağımızın garantisini verdi.

Sonra birden bire attığımız yemlerden biri canlandı. Kaptan Aaron ayağa fırladı. Fassbender kenara çekilerek "Önce bayanlar." dedi. Oltayı tutup hırslı bir şekilde sarmaya başladım. Kaptan Aaron en az üç kere "Sanırım küçük bir tane," diyerek beklentilerimizi azalttı. Kancada gerçekten de muhtemelen yalnızca bir yaşında olan ufak bir Chinook somonu vardı. Michael Fassbender ile balık yakalayan herhangi birinin yapacağı şeyi yaptım: Ona telefonumu uzatarak balıkla poz verdim ("Yeaaaaaah!" diye bağırdı). Ardından Kaptan Aaron balığı çıkarıp geri atmama yardım etti.

Zaferim kısa sürdü. Birkaç dakika sonra, kocaman bir gökkuşağı alabalığını kaçırmamızın üzerinden çok vakit geçmemişten Fassbender bir somon yakaladı. Kaptan Aaron tekneye çekmesine yardımcı olması için koşup bir ağ getirdi. Fassbender balığı kancadan kurtardı ve gülümsedi. Balık kocamandı.

Koşu yarışının kimin fikri olduğunu hatırlamak biraz zor. Ancak iki saatlik balık tutma gezimizden sonra karada yan yana dizilmiş ve çömelmiş bir şekilde duruyorduk: Ben, Fassbender ve Kaptan Aaron. Marinayı gölden ayıran sarı bir bariyere doğru belki elli metrelik bir yeri koşmak için hazırlandık. Başlangıcı sayma görevi bana verildi. Fassbender ceplerini boşalttı, telefonunu çimenlerin üstüne attı. Esnedi. Kaptan Aaron gerçekten koşu ayakkabısı gibi görünen bir çift ayakkabı giyiyordu. Bense özellikle birine söylemiş olmayacak şekilde "Ya, öyle mi?" gibi laflar ediyordum.

Geri sayımı yaptım. Koştuk. Fassbender büyük farkla kazandı. Bu adam müziği seviyor. O sabah bana en sevdiğim grupları sordu. Bir zamanlar Glenn Danzig'in solistliğini yaptığı, yetmişlerin sonunda kurulan punk grubu Misfits'i dinlediğimi söylediğimde "İşte başlıyoruz!" dermiş gibi "Tamam!" dedi.

Günün devamında lisedeyken içinde olduğu bir grupla ilgili bir hikâye anlattı. Gerçi grup kelimesinin biraz abartı olduğunu hemen belirtti. İki adam ve iki gitardan oluşuyordu sadece. Bir restoranda bir kere çalmışlar ve sonunda Metallica parçalarını takılı olmayan elektrogitarlarda çalmak zorunda kalmışlar, çünkü amfilerini kapatmaları istenmiş.

Şehre geri dönerken 1992'de Dublin'de Nirvana'yı 'Nevermind' turu kapsamında izlediğini anlattı. O zaman 15 yaşındaymış. "Ama kötü bir performanstı. Kendilerini pek vermiyorlardı," dedi. Speed metal grubu Slayer söz konusu olduğunda en iyi albümlerinin de adı olan 'Reign in Blood'ı mırıldandı.

Tüm bunlardan zevk aldığı açıktı. Ciğerleri temiz havayla dolu, gençlik hallerimize dönüp bakarken sohbet müzisyenlere odaklanmış... Şehre yaklaştıkça sessizleşti. Balık tutup yarış yaptıktan sonra yağlı Küba sandviçlerimizi yerken direkt karşımızda oturan bir kadın sanki telefon sinyali hâlâ bu şekilde alınıyormuş gibi telefonunu havada sallamaya başladı.

Bunu belirtmek için cümlesinin ortasında durdu. "Şu anda beni çekiyor ve çekmiyormuş gibi yapıyor." O tarafa baktım ancak kadın göz teması kurmaktan kaçındı. Fassbender, hem sabah hem de o anda şöhretin bitmek bilmeyen bu tür durumları hakkında konuşma konusunda isteksizdi ancak tüm bunların onu yorduğunu anlamak kolaydı. İç geçirerek "İnsanlar senin nerede uyuduğunu ve ne zaman tuvalete gittiğini biliyor; bu biraz ürpertici," dedi.

Ünlü olan bir çiftin bir yarısı olmanın ne kadar zorlu olduğuyla ilgili bir soru attım ortaya. 2014'ün sonlarından beri 'Light Between Oceans' filmindeki rol arkadaşı İsveçli Alicia Vikander ile ilişkisi var. Ancak o beni bu durumun aslında çok basit olduğuna inandırmaya çalıştı. Çünkü ikisi de ilişkileri hakkında konuşmamaya karar vermiş. Her ikisi de ilişkinin mevcut olduğunu kabul etme ve bir diğerinin ne kadar çalışkan ve ilham verici olduğu konusunda kibar ve saygılı basmakalıp sözler tekrarlama konusunda istekli. Ancak ikisi de samimiyetleriyle ilgili herhangi bir şeyi açığa çıkarmak istemiyor. Sevdiği kişiye yönelik kendini koruma yöntemine sahip olma mantığıyla tartışmak zor.

*'Assassin's Creed'*de Callum Lynch olarak (2016).

Fassbender hâlâ İrlanda'da yaşayan ebeveynleri ve Kaliforniya'da yaşayan kız kardeşiyle yakın. "Onlar benim bir parçam," dedi; "Biri dün akşam bana, duygusal sahneler çekerken o ruh haline nasıl büründüğümü sordu. Sıklıkla yaptığım şey, kaybettiğimiz akrabalar için dua etmek. Onların orada benimle olduğunu hissediyorum. Hayatta bazen "Biri orada bana bakıyordu. Biri bana göz kulak oluyordu. diye düşündüğüm zamanlar oluyor." Tüm bunların ne kadar klişe olduğuna güldü ancak bu fikrin onun için önemli olduğunu hissettim.

Öğle yemeğini bitirdikten sonra sarılıp ayrılmamızın ardından teknede söylediği bir şeyi hatırladım. Balık tutma gibi, doğası gereği çok tahmin edilemez bir aktiviteye anlam yüklememeye çalışmanın ne kadar zor olduğundan bahsediyordum. Bu herhalde yaşamak için de geçerli diyerek şaka yaptım.

Fassbender "Bu her şey için geçerli!" dedi; "İlk seferinde yapıyorsun, sonra fazla düşünmeye başlıyorsun. Hayatta çok fazla düşünüyoruz."

Takım elbise
ve gömlek
Ermenegildo
Zegna; kravat **Reiss**;
ayakkabılar **Christian**
Louboutin; çoraplar
Pantherella.

ÖZEL DOSYA

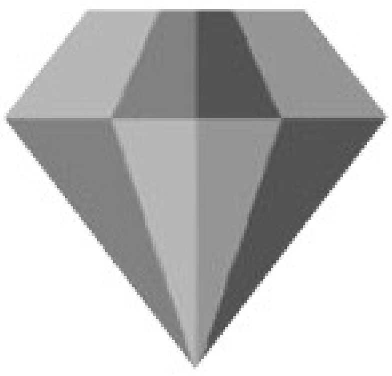

MİRAS

Geçmişten bize kalanları düşündük. Sonra gelenekleri, kültürleri, kişileri, sözleri, yazıları, yemekleri ve daha pek çok şeyi konuştuk. Sınırlı bir sınırsızlık söz konusu... Akla gelenleri elemek, sınır; olasılıkların hiç bitmeyecek gibi olması ise sınırsızlık! Çevireceğiniz sayfalar, sınırlı. 'Miras' başlıklı bir dosya hazırlamanın bedeli de bu zaten: Sığdıramamak! Şu andan itibaren sizi, güzel hikâyelere, insanlara ve geçmişine sahip çıkanlara emanet ediyoruz. Çıkışta görüşürüz...

İSTANBUL

En Kıymetli Mirasımız

İSTANBUL, HİÇ KUŞKUSUZ BİZE EMANET EDİLEN EN BÜYÜK KÜLTÜREL MİRAS. BU NEDENLE ÜNLÜ MİMAR EMRE AROLAT İLE ESERLERİYLE KENTE İZ BIRAKAN MİMARLARDAN YOLA ÇIKIP BİR İSTANBUL SOHBETİ YAPTIK.

Yazı **TÜRKAN DOĞAN**
Fotoğraf **CANER ÖZKAN**

→

Miras kavramını işlemeye karar verdiğimizde en önemli başlıklarımızdan birinin İstanbul olması gerektiği konusunda hepimiz hemfikirdik. Artık ezber bir cümle olsa da, söz konusu olan, tarih boyunca pek çok medeniyete ev sahipliği yapan; Bizans’ın, Osmanlı’nın güzel başkenti. Yüzyıllardır gelip geçen kalabalıklara rağmen onları köşesinden, usulca izleyen kadim kent.

Boğaziçi’nden izlediğimiz ya da sokaklarını adımlarken seyrettiğimiz İstanbul, bize her defasında farklı duygular hissettirir. Her akşam Beşiktaş’tan Kadıköy’e doğru ilerleyen bir vapurdan baktığım bu manzara, başına gelen onca şeye rağmen bana hep İstanbul’un dünyanın en güzel kenti olduğunu düşündürür. Hissettiklerim, Yahya Kemal’in, Tanpınar’ın ve nice İstanbul sevdalısının hissettiklerinden farklı olmasa gerek. Hepimizi bu kente bağlayan bir şeyler var.

Ancak hafızamızdaki İstanbul fotoğrafı değişiyor. Görünen o ki gelecek kuşaklara başka bir İstanbul bırakacağız. Şehrin görüntüsü yeni bir ruhtan söz ediyor.

Peki, bu nasıl bir ruh? Bu ruhun İstanbul’u güzelleştiren usta mimarların eserlerinin yanında nasıl bir değeri var? Mimar Kemalettin’in ya da Vedat Tek’in bakmaktan hoşlandığımız eserlerini; Laleli Tayyare Apartmanları’ndan Vakıf Han’a, Büyük Postane’den Haydarpaşa Vapur İskelesi’ne uzanan birbirinden güzel yapıları neden çok seviyoruz?

Mimar Kemalettin, Vedat Tek, Giulio Mongeri ve Seyfi Arkan gibi usta mimarların kültürel mirasını, İstanbul’u, bu sorular eşliğinde düşünebilmek için son dönemin incelikli projelerinin mimarı Emre Arolat ile buluşuyoruz.

Emre Arolat, üniversitelerde verdiği dersler, ödüllü projeleri ve dünya standartlarında işler yapmasıyla ünlenmiş bir mimar. İstanbul hakkında Arolat ile sohbet etmek ya da bir kente nasıl bakmak gerektiğini ondan dinlemek, üniversitede en sevdiğiniz derse girmek gibi bir his.

Amacımız, Emre Arolat ile İstanbul sokaklarını gezmek, mesela Mimar Kemalattin’in eseri olan Vakıf Han’ın önünde biraz soluklanmak ve onun gözüyle bu binaya bakabilmekti. Arolat’ın yoğun temposunda bunu yapamasak da, Mimar Vedat Tek’in eseri olan Eminönü’ndeki Büyük Postane’nin önünde onu fotoğrafladık. Kitaplarla çevrili güzel toplantı odasında bizi ağırladığında ise ona ilk olarak Mimar Kemalettin ve Vedat Tek gibi mimarların nasıl bir öneme sahip olduğunu ve neden onların eserlerine bakmaktan hoşlanırken günümüz mimarisinde aynı duyguyu yakalayamadığımızı sordum. Arolat, bu isimlerin o dönemin bağlamında ele alınması gerektiğini, ancak bu isimleri ve dönemi birbirine bağlayan en önemli unsurun genel nitelik ve itina olduğunu anlatıyor: “O dönemde yapı yapmak önem verilen bir şey. Türkçede ‘başını sokacak delik’ diye bir laf vardır. Yapı yapmanın başını sokacak bir delik olarak algılandığı günden itibaren yapıya bu kadar özen göstermenin de bir tür saçmalık olduğu düşünülmeye başlanmış. Hâlbuki 1930’larda, 1940’larda yapılan bu yapıların gerçek anlamda birer zanaat ve beceri olduğunu, onu iyi yapmanın normal sayıldığını; beklenmeyenin ise o yapıları kötü inşa etmek olduğunu bilmek gerekiyor. O dönemin böyle bir beklenti düzeyi var. Yapılan bir yapının merdivenine, o merdivenin profiline, küpeştesine, küpeştesinin basamakla olan ilişkisine, nasıl tutturulduğuna odaklanırsanız; o insanlara bugün deli gözüyle bakmak gerekir. Aslında bugünün mimarıyla o günün ortalama mimarı, yapı yapma kültürüne verdiği önem bağlamında çok farklı.” Emre Arolat’a göre Mimar Kemalettin’in ya da Vedat Tek’in bir projeyle uğraşma zamanıyla bugünün ortalama bir mimarının bir projeyle uğraşma zamanı arasında en az elli kat fark var: “Bugün diyelim ki bir ayda yapılan bir proje, o dönemin mimarı tarafından hakikatten bir buçuk sene boyunca uğraşılan, inşaat başlamadan evvel uzun uzun çiziminin yapıldığı, tasarlandığı, detaylandırıldığı, tüm ayrıntılara inildiği ve bu tasarımın da orta yere konulduğunda toplumsal bir karşılık alındığı bir alan.”

Emre Arolat’ın röportajımız boyunca altını çizdiği bir kavram var: Kentlerin katmanlaşması meselesi. Roma, Bizans ve Osmanlı’ya ev sahipliği yapan İstanbul’un zenginliğinin; iç içe, üst üste ve yan yana geçen bu katmanlar olduğunu söylüyor, Arolat. Ve bu nedenle ayakta durmaya muktedir olan bütün yapıların korunması gerektiğini ve bir kentin eskimesine olanak tanınması gerektiğini anlatıyor: “Kentlerin bizlere birer emanet olduğu ve bu emanetlerin mümkün olduğu kadar korunarak bir sonraki kuşağa aktarılması hem yöneticilerin hem de tasarımla uğraşan bizlerin önemli görevlerinden biri. Bahsettiğim, depreme dayanıksız yapılara müdahale edilmemesi ya da kaçak yapıların oldukları gibi bırakılması değil. Benim durumumda bir insan bundan söz edemez. Ancak kentin eskimesine izin vermemekten kaçınmak gerekiyor.”

Emre Arolat’ın altını çizdiği bir diğer kavram ise mimarlık alanının içerisinde bulunduğu toplumsal saikler ve sosyolojik kırılmalarla birlikte kendisine bir yol çizmesi. Kentsel dönüşüm ve ortaya çıkan dev uydu siteler de bu dönüşümün ürünü. Etrafımızı düşünelim. Yaşadığım Anadolu yakasında, hemen her köşede bir kentsel dönüşüm yaşanıyor. Kozyatağı ya da Caddebostan’da sosyal sınıflar arasında bir değişim olmazken, mesela Fikirtepe’deki projelerin tamamlanmasıyla sosyal geçirgenlik durumu mümkün olmayacak. Bu yüzden Emre Arolat’a İstanbul’un şu andaki en büyük meselesini; kentsel dönüşümü soruyorum. Acaba İstanbul’un yaşadığı bu süreci 1970’lerle kıyaslandığımızda ortaya nasıl bir tablo çıkıyor? Arolat, 70’lerdekinin değil, asıl bugünkü dönüşümün büyük olduğunu söylüyor: “70’lerdeki, yap-satçı küçük müteahhitlerin içinde olduğu bir dönüşümdü. Tek apartman ölçeğinde, iş yapma yöntemleri farklı olan bir süreçti. Şimdi bu müteahhitler ortadan kalktı. Onların hiçbiri bugün artık yok. Bugün geliştiriciler (developer) var. Onlar aslında müteahhit de değil. Onların birlikte çalıştığı pek çok küçük müteahhit var. Bunların hiçbirinin kendi makine parkuru, işçi grupları yok. Taşeron kullanıyorlar. 70’lerdeki yap-sat’çı müteahhitlerin bugün bambaşka bir şeye evrildiğini söylemek gerekiyor. Bu tabii durduk yerde olan bir şey değil. Bugün artık apartman denilemeyecek derece büyük dönüşümler var.”

Arolat’a sözünü ettiği büyük dönüşümler sonucunda yapılan kapalı sitelerin İstanbul’u nasıl etkilediğini soruyorum. Ve bir örnekle Londra’daki ünlü ‘Mayfair’ bölgesi ile yanıtlıyor sorumu: “Londra’daki Mayfair, üst sınıfın ikamet ettiği bir bölge. Ancak oradaki en zengin insanın da kapısı caddeye açılıyor. Sokakta karşılaşabiliyorsun. Sosyal bağlamda çok daha geçirgen bir ortam kurulu. Kentlerin aslında birkaç özelliğinin çok zenginleştirici olduğunu düşünüyorum. Bir tanesi bu geçirgenlik. Özellikle zemin kotundaki geçirgenlik... Yolunuzu kesmeden sizi oradan oraya sürükleyen yürüyüş alanları... Yürüyüş alanı olarak tasarlanmasa da her yere yürüyerek ulaşabiliyorsunuz. Bizim yeni kentlerimizde ise birtakım adalar, o adaların çevresinde duvarlar, o duvarların çevresinde bunların nizamiyesi ve oradan geçmenizin imkânsız olması durumu var. Zengin kent, böyle bir yer değil. Zengin kent, her tarafında yürüyebildiğiniz, her tarafından geçebildiğiniz yerlerdir. Kuşkusuz özel alan Londra, Mayfair’de de var ancak zemin kotundaki bariyerler gelişkin şehirlerde çok daraltılmış yerlerdir. Bizimki gibi kentlerde ise genişletilmiş alanları bariyerle çevirme durumu söz konusu.”

İstanbul’u anlayabilmek için Türkiye’deki sosyal dönüşümü, köyden kente göçü ve farklı dönemlerdeki mimari süreçleri anlayabilmek gerekiyor. Bu nedenle Arolat’a yüz yıllık Cumhuriyet’in nasıl bir mimarlık mirası olduğunu soruyorum. Ona göre Cumhuriyet'in ilk yıllarında hızlıca kotarılmış, itinayla yapılan projeler olsa da 1930'lardan itibaren oturmuş ve sistematik bir biçimde hayata geçirilen bir mimarlık alanı söz konusu. Bu dönemde savaştan kaçıp Türkiye'ye gelen, döneminin öncüsü sayılabilecek İtalyan ve Alman mimarların da önemli bir payı var. Bu öncüler, Türkiye'nin ilk dönem mimarlarını da etkisi altına almış. Ve ortaya İtalyan, Alman ve Fransız ekolünü yansıtan eserler çıkmış.

Cumhuriyet'in ilk döneminden itibaren mimarlık alanı çeşitli akımlar bağlamında ele alınmış ve bu şekilde adlandırılmış. Birinci Ulusal Mimarlık Akımı, Erken Cumhuriyet Dönemi, ikinci Ulusal Mimarlık Akımı, İkinci Dünya Savaşı sonrası dönem ve 1950'lerden sonra başlayan yeni dönem ve gecekondulaşma... Peki, böyle bir kategorizasyon yapılırken neler baz alınmış? Emre Arolat, tüm bu dönemlerin stillerden öte birtakım fırsatlar ve döneme ait bağlamlar üzerinde konuşulduğunda daha değerli olduğunu anlatıyor: "Avrupa'daki Art Deco'nun etkilerinin yansımalarını konuşmak çok anlamlı gelmiyor ama savaştan kaçan mimarlarla Türkiye'de yeni bir ülke ve kültür katmanı oluşturma peşinde koşan mimarların bir araya gelerek yaptığı işlere bu taraftan bakmak daha anlamlı. Bugün hâlâ örnekleri olan, İstanbul'da hepimizin çok beğendiği yapılar, 1940'lara kadar olan dönemde ortaya çıkmış. 1940'ların sonunda, 1950'lerin başında ise Çok Partili Dönem'le birlikte büyük bir göç hareketi başlıyor ve bununla birlikte kentleşmenin çok büyük bir oranda, yoğunlukla arttığı bir döneme giriyoruz." Arolat, 1950'lerden sonra yapılan yapıların inşa özenine bakıldığında, günü kurtarmaya yönelik yapıların yapıldığının görülebileceğini anlatıyor.

İstanbul'un büyük bir değişime uğradığı son yüz yılda, en büyük kırılma noktası 1950 sonrası dönem. Göçle birlikte başlayan yeni şehirleşme hareketi ve plansız yapılaşma, çok büyük kitlelerin kente akın etmesine ve gecekondunun bir toplumsal mutabakat haline gelmesini sağlamış. Arolat, bu dönemi yalnızca gecekonduların değil, aynı zamanda küçük müteşebbislerin taahhüt işine giriştiği, apartman mimarlığının etrafı sardığı bir dönem olarak da tanımlıyor. Bu dönemin mimarlık alanı için önemli bir fırsat olabilecekken o dönemin Türkiye'sinin şartları ve kültürel ortamın karmaşıklığı nedeniyle yetkin yapılara rastlanamadığını ve bu yüzden önemli bir fırsatın kaçırıldığını anlatıyor.

"İstanbul'un önemsenmesi gereken bir silueti var. O da Tarihi Yarım Ada'nın kent girişindeki siluetidir. Marmara Denizi tarafından gelindiğinde Tarihi Yarım Ada nasıl görünüyorsa yüzyıllar boyu da öyle görünmeye devam etmelidir."

İstanbul'un değişiyor... Peki, bu değişimi nasıl ele almak gerekiyor? Emre Arolat'a göre kent delinen bir mekanizma ve kent fotoğrafının değişmesi de olası. Günde 500 yeni otomobilin trafiğe çıktığını düşünürsek, bu değişim de kaçınılmaz. Ve her gün İstanbul'a taşınan binlerce yeni kişi... Arolat, böyle bir durumda kenti aynı tutmanın mümkün olmadığını söylüyor. Ve önemli olan konunun İstanbul'u daha fazla büyütmemek olduğunu anlatıyor. Çok daha geniş ve uzaktan bakılmış bir politikanın devreye girmesi ve hâlâ büyüyen kentin nasıl büyüyeceğinin tasarlanması Arolat'a göre yapılması gerekilenler arasında: "İstanbul'un önemsenmesi gereken bir silueti var. O da Tarihi Yarım Ada'nın kent girişindeki siluetidir. Marmara Denizi tarafından gelindiğinde Tarihi Yarım Ada nasıl görünüyorsa yüzyıllar boyu da öyle görünmeye devam etmelidir."

Eski kent, yani Tarihi Yarım Ada, tarihi mirasımızın kalbi konumunda. Ayasofya Müzesi, Topkapı Sarayı, Süleymaniye Camii ve İstanbul'u kadim bir kent yapan en önemli yapılar, bu bölgede. Yani İstanbul'un en turistik bölgesi. Emre Arolat, dünyadaki eski şehirlerin de başına geldiği üzere Tarihi Yarım Ada'nın da turistik bir yer haline geldiğini anlatıyor: "Söz gelimi İtalya gibi bir Akdeniz ülkesini ele alalım. Örneğin Siena'ya gittiğinizde gerçek Sienalıların değil de daha çok oradaki turistlerin lokantaları doldurduğuna tanık olursunuz. Evlerin çoğunlukla otelleştiğini ya da pansiyonlaştığını görürsünüz. Turistik durumun sonucunda gerçek kentlinin oradan bir parça uzaklaştığını fark edersiniz. Bu kaçınılmaz bir şeydir, güzel ve cazip yerlere turist gelir. Tarihi Yarım Ada da böyle bir yer. Ve en büyük problem, bölgenin yerel kullanıcılarının olmaması. Tarihi Yarım Ada bugün oralı olmayan insanlar tarafından kullanılıyor. Günlük olarak kullanıyorlar ve sonra da gidiyorlar. Ya da oradan geçiyorlar. Oralı diye bir şey kalmadı. Problem de burada başlıyor. Eski şehirler böyle bir kadere sahip."

Tarihi Yarım Ada son dönemde pek çok değişime de uğruyor. Örneğin Ayasofya Müzesi ile Topkapı Sarayı arasındaki güzel Soğuk Çeşme Sokağı... İstanbul'a ömrünü adamış Çelik Gülersoy'un bizlere emaneti olan bu sokak, yakın dönemde yenilenmiş ve ortaya eskisine pek de benzemeyen, yepyeni bir görüntü çıkmıştı. Restorasyon ve renovasyonlar bağlamında İstanbul'un tarihi mirasını Arolat'a soruyorum. Arolat, restorasyon ve renovasyonlarda bu kadar yenileme ve pırıl pırıl yapma haline karşı olduğunu anlatıyor. Kullanılmışlık, eskiye dair katmanın üzerindeki varlık Arolat'ın önem verdiği bir nokta: "Kuşkusuz bazı yapılar var ki mesela bizim yaptığımız Likör Fabrikası; elden çıkmış, kendisine benzemeyen, büyük zarara uğramış bir yapıydı. Böyle bir durumda son çare olarak yapının yeniden inşa edilmesi bile düşünülebilir. Ancak surları restore edip yepyeni hale getirmek gibi bir restorasyondan kaçınmak gerekiyor. Bu anlamda Soğuk Çeşme Sokağı da iyi ve nitelikli bir örnek değil."

Peki, İstanbul'un yaşadığı bu dönüşümde oluşan yeni modern klasikler var mı? Etkileyici gökdelenler, fütüristik yapılar, alışveriş merkezleri... Arolat'a göre Mecidiyeköy'deki Hukukçular Sitesi ya da Hilton Oteli, bir modern klasik ancak son dönemde yapılan ve dünya mimarlık tarihine girecek bir yapıya sahip değiliz. Söz, çok yüksek yapılardan açılmışken Arolat'a dikey kentleşmeyi soruyorum. Arolat, ekolojik olarak dikey kentleşmenin zorunlu hale geldiğini anlatıyor: "Eğer geniş bir ortak kullanım alanını kente bırakabiliyorsanız yüksek yapı yapabilirsiniz. Yüksek yapının yaptığını etkiyi önemsiyorum. Siz etrafımızdaki insanların aldığı güneşi tamamen kesmiyorsanız ve bunun yerine bir alanı boşaltıp orayı kente yeşil alan olarak bırakabiliyorsanız ve genel siluete de etkiniz yoksa yüksek yapıya karşı değilim. Önemli olan nasıl yapıldığıdır. Yüksek yapının da iyisi, kötüsü ve berbatı var. Alışveriş merkezi ve yüksek yapı karşıtlığı İstanbul'da yarı aydın olmanın bir koşulu gibi oldu. Alışveriş merkezi dediğiniz şey, bir çarşıdır. İlla kötü olmak zorunda değil. Çarşılar, Orta Çağ'dan itibaren şehrin sosyal merkezidir. İnsanlar orada bir araya gelir. Bunun alışveriş merkezi dediğimiz türü çok daha iyi tasarlanabilir, daha geçirgen hale getirilebilir, daha havadar olabilir ve insanların doğayla olan ilişkisini kesmeyebilir. Bütün bunlar olabilir. Bunlar yapıldığı zaman 'Alışveriş merkezi kötüdür, etrafında yeşil alan olan yüksek yapı kötüdür,' demek çok popülist bir yaklaşım."

Arolat'a göre bu yoğunluk nitelikli bir kentsel ortamda toplandığında öncelikli olarak trafik problemi ortadan kalkabilir. Bu nedenle yürünebilir ve toplu taşımanın olduğu kentleri yaratıp mümkün olduğu kadar kent merkezindeki yoğunluğun niteliğini arttırmak gerekiyor, çünkü yeni kent bilimi de bunu söylüyor.

Görünen o ki yaşadığımız çağla birlikte İstanbul da değişimini sürdürecek. Geleceğe nasıl bir İstanbul bırakacağımızı ise göreceğiz.

→

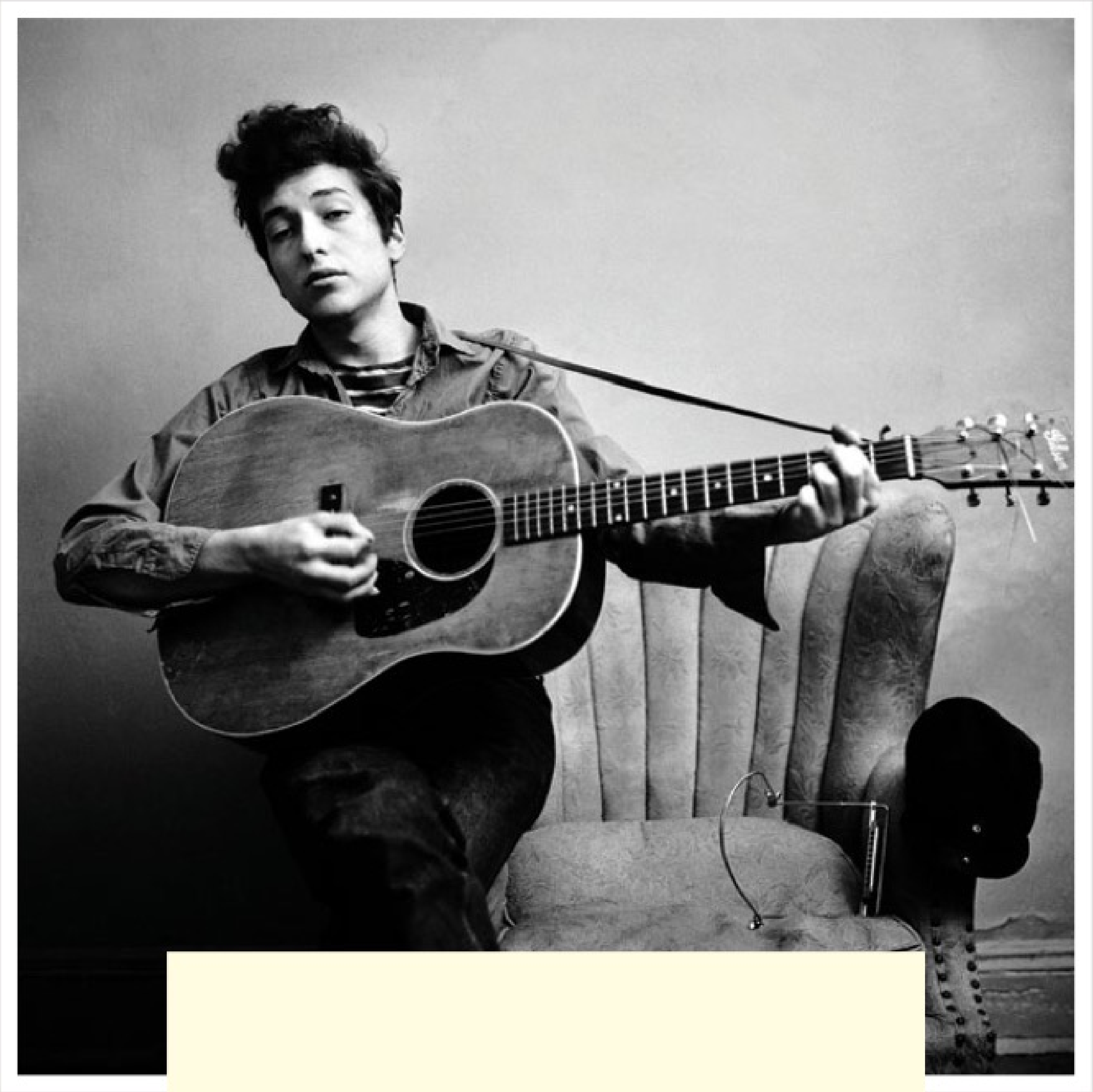

ÇAĞIN HOMEROS'U

Bob Dylan

Yazı **ÖZGE DİNÇ**

2016 Nobel Edebiyat Ödülü, Nobel tarihinde ilk kez bir müzisyene verildi. Ödülün sahibi, müziğin efsanevi ismi Bob Dylan’dı. Biz de bu ödülden yola çıktık, ünlü müzik yazarlarına da sorarak Dylan şarkılarının ilhamını ve etkisini inceledik.

Dinlesin dinlemesin, kimsenin büyüklüğünü sorgulamayacağı müzisyen ve ozan Bob Dylan, 2016 Nobel Edebiyat Ödülü’nü aldığında iki tür tepkiyle karşılandı: Ödülü Bob Dylan’ın çoktan hak ettiğini düşünenler ve ödülün bir yazara değil de müzisyene verilmesini eleştirenler…

Ödüle aday gösterilen kimi yazarlar, “Peki biz de Grammy alabilecek miyiz?” diyerek tepki gösterirken yıllardır Bob Dylan’la karşılaştırılan Leonard Cohen, “Bob Dylan’a bu ödülü vermek Everest’e madalya takmak gibi,” diyerek Dylan’ın büyüklüğünü vurgulamıştı.

Bugüne kadarki bütün Nobel Edebiyat Ödülleri tartışılmıştır, ama bu yılki kararın tartışma yaratması çok daha doğaldı; çünkü ödül, ilk kez bir şarkı sözü yazarına veriliyordu. Hatta New York Ünlüler Geçidi’nde yıldızı bulunan tek kişiye… İsveç Akademisi böylece şarkı sözünün bir edebiyat eseri olup olmadığı tartışmalarını şarkı sözü lehinde sonuçlandırıyordu.

Bob Dylan’ın ismi, adaylar listesinde ilk kez Ağustos 1996’da görülmüştü. Washington ve Lee Üniversiteleri’nde Beat Kuşağı üzerine dersler veren akademisyen Gordon Ball, Dylan’ı o tarihte edebiyat ödülüne aday göstermiş, o günden bugüne de ödül konusunda ısrarcı olmuştu. Dylan sonunda ödüle layık bulundu ve ozanın Nobel Edebiyat Ödülü’nü kazanma gerekçesi İsveç Akademisi’nin Genel Sekreteri Sarah Danius tarafından şu sözlerle duyuruldu: “Amerikan şiir geleneğine yeni bir şiirsel ifade kazandırılması”… Danius, ‘Bob Dylan’ın İngiliz diline hakim, büyük bir şair olduğunu, John Milton ve William Blake’ten ve yerel Appalaş şarkılarından Güney’in delta blues’una dek geniş bir yelpazeden etkilendiğini, tüm bu mirası Fransız modernizmiyle aynı potada eritebilen tek kişi olduğunu’ belirtiyor; Bob Dylan’ı şiirini çalgı eşliğinde söyleyen Homeros’un, Sappho’nun bir devamı gibi gördüğünü söylüyor ve ekliyordu: “Nasıl bugün Homeros ve Sappho okumaya devam ediyorsak gelecekte de Dylan’ı dinleyeceğiz.”

Üzerinde çok düşünüldüğü belli olan bu kararda, hızlı tüketilen pop şarkılarından ötürü değersizleştirilen örnekleri olsa da, iyi şarkı sözlerinin atalarının gezgin ozanlar/‘troubadour’lar olduğu, şifahi kültürün en önemli temsilcisi Homeros ve Sappho’nun da müzikle icra edilecek uzun şiirler söylediği hatırlatılıyordu herkese.

Bob Dylan konusunda görüş aldığım *Roll* dergisi yayın yönetmeni Derya Bengi de Dylan’dan yola çıkarak şarkı sözünün bir şiir formu olduğunu doğruluyor, hatta şiirden daha üstün olduğunu belirtiyor: “İyi şiirin her zaman kendiliğinden bir müziği, ritmi olması gerektiği söylenir ki doğrudur. Dylan çapında şarkı yazarları, bu ilke uyarınca, bence şiiri ve melodiyi etle tırnak gibi birleştirerek mısraları mırıldanılabilir kılıyor. Böylece sözün itibarı artıyor ve şiirler, insana hayatın her anında, attığı her adımda eşlik edebiliyor.”

Peki, ‘Homeros ve Sappho atasıdır,’ denerek bir ‘ozan’ olduğu vurgulanan Dylan hangi gelenekten ilham almıştı? Bunu öğrenmek için biraz hayatına bakalım: Asıl adı Robert Allen Zimmerman olan, 24 Mayıs 1941 Minnesota doğumlu Dylan, 10 yaşında evdeki piyanoyu çalmaya başlamış, sonra gitar ve mızıka çalmayı öğrenmişti. Zamanını, ‘hayatının film müziğini oluşturan sesleri’ dinlemek üzere trenler, ziller ve radyo istasyonlarına kulak vererek geçiriyordu (Babaannesinin ailesinin Kars, Kağızmanlı olduğunu da yazmıştı anılarında.).

14 yaşında sınıf arkadaşlarıyla Golden Chords adlı bir grup kurmuştu; bu grup, Little Richard gibi blues sanatçılarının eserlerini cover’lıyordu. Zimmerman, Minnesota’dayken country, western, rock’n’roll ve polka dinliyordu. Hayatı boyunca temsilcisi olacağı folk müziği duymak içinse, üniversite eğitimi için Minneapolis’e gitmeyi beklemesi gerekecekti.

Onu ‘Bob Dylan’ adıyla ve 37 stüdyo albümüyle bugünkü müziğine ulaştıran yer, Ocak 1960’da taşındığı New York olacaktı. Dylan, ‘Kör’ Lemon Jefferson gibi blues şarkıcılarının hayranıydı, zamanını onları dinlemek ve müzik yapmakla geçiriyordu. Yetenek avcısı John Hammond’ın, arkadaşı Carolyn Hester’a geri planda mızıka çalarken keşfettiği Dylan; sözleri ve vokal-mızıka-gitarıyla bir folk şarkıcısı olarak ortaya çıkıyordu. Sadece beş bin adet satan ilk albümü, çoğunlukla folk şarkılarından oluşuyordu. En bilinen şarkılarından ‘Blowin’ In The Wind’i ise henüz 21 yaşındayken yazmıştı.

HALT
TICKET OFFICE
540 CYN

→

"Dylan'ın 'Blowin' In The Wind' şarkısını Ruhi Su, yüzyıllık bir Alevi deyişiymişçesine 'Esen yel bilir dost, esen yel bilir,' sözleriyle yorumladığında bu iş bitmişti zaten. Dylan o gün Nobel'e hak kazanmıştı."

Dylan'ın sonraki yıllarda yazdığı; İngiliz baladlarından, Afrikalı kölelerin ABD'ye taşıdığı geleneksel şarkılardan ilham alan şarkıları, felsefi, politik, toplumsal nitelik taşıyor; kadın hakları, ırk ayrımı ve savaş karşıtı sözlerle tamamlanıyor, genelgeçer sözlere yüz vermediği için eşsiz hale geliyordu. Ona göre onu Dylan yapan isimlerin başında Elvis Presley geliyordu. Öyle ki Presley öldüğünde, bir süre kimseyle konuşmamıştı. Dylan, "Elvis Presley olmasa ben de olmazdım," diyordu.

Peki, ya Bob Dylan olmasaydı? Müzik yazarlarımıza Dylan'ın müzik dünyası ve onlar için ne ifade ettiğini sorusunu yöneltiyorum. Derya Bengi şöyle cevap veriyor: "Bob Dylan, popüler müziğe ciddiyeti, ağırlığı ve bilgeliği getiren adamdır. Elvis Presley gibi gençlik idollerinin fiyakasını Woody Guthrie, Pete Seeger gibi solcu ozanların lisanına tercüme etmeyi başarmıştır."

Murat Meriç, hem kendisi hem de müzik dünyası için Bob Dylan'ın olmazsa olmaz olduğunu belirtiyor ve ekliyor: "Öyle bir hat açtı ki, bir geleneğin yaratıcısı oldu. Bir sürü insan onun sayesinde var oldu, onun yolundan ilerliyor."

Kara Plak Yayınları'nın yayın yönetmeni Betül Kadıoğlu ise Cohen'in sözüne dayanarak anlatıyor, Dylan'ı: "Bunu, yakın zamanda kaybettiğimiz bir başka dev, Leonard Cohen, Dylan'ın Nobel'ini kutlarken çok güzel özetlemişti: Dylan, müzik dünyasının Everest'i. John Lennon da 'God' şarkısında 'inanmadıklarını' sayarken Elvis'le Beatles'ın arasına koymuştu, Dylan'ı. Lafa değil, işe bakalım derseniz de, yıllardır hazırlanan sayısız saygı albümü, konseri ve cover'lar müzik dünyasının ona duyduğu saygıyı ispatlıyor. Neredeyse 55 yıllık bir müzik kariyerinde kendini ve müziği defalarca yıkıp yeniden inşa edişiyle de insana ümit veriyor aslında."

Tolga Akyıldız ise şöyle özetliyor: "Bob Dylan, bizim için mızıkadır, akustik gitardır, folk'tur, rock'tır, blues'dur, cazdır, hep genç kalan bir Beatnik'tir. Sadece şarkı sözleriyle değil, yazarlığıyla da sanatçıdır. Bob Dylan, 'Blowin' In The Wind'dir, 'Like A Rolling Stone'dur, 'Mr. Tambourine Man'dir, 'Slow Train Coming'dir... Yarım asırlık bir efsanedir."

Tolga Akyıldız'ın Dylan'a 'Beatnik' demesi ve Gordon Ball'un Dylan'a ilgisi boşuna değil. Beat Kuşağı dersleri veren akademisyen, özgürlük arayışındaki Beat Kuşağı şair ve yazarları arasında Allen Ginsberg, Jack Kerouc gibi isimler yanında Bob Dylan'ın da olduğunu biliyordu çünkü.

60'ların bu, savaşa karşı olan, bireysel özgürlüğü savunan ve vaktini yollarda geçiren kuşağının bir üyesi olan Dylan; o kuşağın temsilcileriyle dostluk kurdu, kendisini onların fikirleriyle yarattı ve müziğiyle Beat Kuşağı'nı temsil etti. Soğuk Savaş döneminde yazılan 'A Hard Rain's A-Gonna Fall' şarkısını Beat Kuşağı'nın önemli temsilcilerinden Allen Ginsberg'e dinlettiklerinde Ginsberg'ün duygulanıp ağlaması bundandı; çünkü artık o kuşağın meşalesini şarkılarıyla Bob Dylan taşıyordu.

The New York Times eleştirmeni Dwight Garner gibi isimler ise onu ABD şiirine özgür bir ses getiren şair Walt Whitman'ın ve Emily Dickinson'ın bir devamı olarak görüyordu. Homeros, Willam Blake, Walt Whitman, Afrika geleneksel müziği, Beat Kuşağı, folk müzik, blues... Dylan hangisinden doğdu? Cevap, hepsinden. Ama sonunda 'Kafkaesk' gibi 'Dylanvari' tanımının oluşmasına, folk müziğin yeniden doğması ve şekillenmesine yol açtı.

Müzik yazarlarına bu noktada iki soru soruyorum: Dylan'ın şarkı sözleri sizce hangi geleneğin devamı ve Nobel Ödülü'nün 'Amerikan şiirine yeni bir şiirsel ifade getirdiği' gerekçesine katılıyor musunuz?

Beat Kuşağı'nın önde gelen isimlerinden yazar Allen Ginsberg ve Bob Dylan, *Yolda* romanıyla kült haline gelen Beat Kuşağı yazarı Jack Kerouac'ın mezarı başında.

Derya Bengi, Nobel jürisini doğruluyor: "Dylan'ın şarkıları, folklorun, halk türkülerinin hikâye anlatma geleneğini sürdüren, bir anlamda gazetecilik sanatını konuşturan şarkılar. Kulağa bir klişe gibi gelen 'çağının tanığı olmak' deyimi, Dylan şarkılarında kuvveden fiile çıkar. Dylan karakterleri kalabalıklar içinde yalnızdır, ama yalnızlıktan nasıl sıyrılacağını, gerektiğinde hangi safta yer tutacağını gayet iyi bilir."

Onun kimlerden etkilendiğini geçip nasıl 'etkilediğini' ve böylelikle beynelmilel olduğunu ise şöyle açıklıyor Bengi: "Nobel'in gerekçesine tamamen katılıyorum ve el arttırıyorum: Dylan'ın 21 yaşında yazdığı 'Blowin' in the Wind' şarkısını 1970 yılında 55 yaşındaki Ruhi Su, sanki yüzyıllık bir Alevi deyişiymişçesine 'Esen yel bilir dost, esen yel bilir,' sözleriyle, divan sazıyla yorumladığında bu iş bitmişti zaten. Dylan o gün Nobel'e hak kazanmıştı."

Murat Meriç, "Sözleri Amerikan türkülerinden ilham alır, yaşadıklarıyla birleşir, bir potada eridikten sonra başkalarına ilham vermek üzere yola koyulur," diyor ve ekliyor: "Nobel gerekçesine katılıyorum. Dylan, bir devrimci ve bunu sözlerine yansıtıyor. Boş konuşmaması, onu diğerlerinden ayıran en önemli özellik. Bütün cümleleri (Ya da belki 'bütün dizeleri' demek daha uygun.) bir şey anlatıyor," diyor. Tolga Akyıldız, şarkı sözlerinden yola çıkıyor: "Bob Dylan bir şair ustalığı ile yazmıştır şarkı sözlerini, demeyeceğim. Çünkü kendisi bir şairdir zaten. Dylan'la birlikte dönemin birkaç önemli ismi daha bunu başarmıştır. Dylan şarkıyı şiire, şiiri şarkıya vesile etmez. İkisini bir bütünün parçaları olarak hissedip paylaşır. Siz dilerseniz edebiyat ödülü verin, dilerseniz şarkı sözüdür deyip geçin. Ne olduğundan parlak gösterebilirsiniz Bob Dylan şiirini, ne de değerinden eksiltebilirsiniz. Bob Dylan'ın şarkısındaki şiir, görkemini samimiyetinden alır."

Betül Kadıoğlu ise ödülün kendisini geçip mutlu sonucuna, Akademi'nin şarkı sözlerine değer vermesi noktasına yoğunlaşmayı tercih ediyor: "Açıkçası beni Dylan'ın sözlerinin diğerlerinden ne kadar daha 'özel' olduğundan ziyade Nobel Edebiyat Ödülü komitesinin şarkı sözünü bir edebiyat türü olarak bu kadar ciddiye alması heyecanlandırdı. Yoksa pek çok kişinin dediği gibi, neden Cohen değil de Dylan diye de sorabiliriz – bu tür edebiyat tartışmalarında hep olduğu gibi bu soruya herkesi tatmin edecek bir cevap vermek çok zor."

Hakkında sayısız biyografi ve şarkı sözlerini içeren kitap çıkan Dylan'ın Nobel Edebiyat Ödülü'ndeki 'Amerikan şiirine yeni bir şiirsel ifade' kazandırdığı gerekçesini ne kadar karşıladığını görmek için, bazen tuvalet kâğıdını daktilosuna yerleştirerek ve bir kafede 15 dakikada yazdığı (Cohen, bir şarkısını yazması iki seneyi bulduğu için buna çok şaşırdığını nakleder.) şarkı sözlerine yakından bakmak yeterli.

Ciltler dolusu sözleri yazmak mümkün olmadığından müzik yazarlarına popülist, ama yararlı bir soru sormakla yetiniyorum: Nobel, Dylan'a tek bir şarkıdan ötürü verilseydi bu şarkı hangisi olurdu?

Derya Bengi şöyle cevap veriyor: "Bir yanda siyasi gündemin nabzını tutan ve 60'ların özgürlük mücadelesine katkı sunan nice şarkısı var, diğer yanda gizemli, çok katmanlı şarkıları... Birinci gruba en iyi örnek bence, silah tüccarlarına 'Öldüğünüzden emin olana kadar mezarınızın başından bir yere ayrılmayacağım,' dediği 'Masters of War'dur. İkinci gruba örnek en kuvvetli şarkı ise 'The Ballad of a Thin Man'dir: 'Burada bir şeyler dönüyor, ama haberin yok, öyle değil mi Mr Jones?'"

Murat Meriç de 'Masters of War' konusunda Derya Bengi'yle aynı görüşte. "'Rainy Day Women #12 & 35' benim şarkım, ama Nobel'i ona vermezdim. Belki 'Masters of War', belki 'Don't Think Twice, It's All Right' ya da başka bir Dylan şarkısını bahane ederdim bunun için. Bahanem çok. Nobel'im hep onun," diyor.

Müzik kitapları yayımlayan, yakınlarda *Highway 61 Revisited 61*'i yayımlayan, Dylan'ın *Chronicles Vol 1* adlı otobiyografisini, romanı *Tarantula*'yı ve şarkı sözlerini Armağan Ekici, Sevin Okyay ve Bülent Somay gibi önde gelen çevirmenlerin çevirileriyle yayımlayacak olan Kara Plak Yayınları'nın yayın yönetmeni Betül Kadıoğlu'nun seçimi de 'Masters of War'. Gerekçesini ise şöyle anlatıyor Kadıoğlu: "İçinde yaşadığımız çağı 54 yıldır ondan daha iyi, daha çarpıcı anlatan çok az şarkı yazıldı. Savaşın efendilerine 'Maskelerinizin ardındaki yüzleri görüyorum,' diyen 22 yaşındaki genç Dylan'ın bu basit görünen ama insanı derinden etkileyen sözlerini sık sık hatırlıyorum son yıllarda."

Tolga Akyıldız'ın oyu ise 'Like A Rolling Stone'a: "Gelmiş geçmiş en önemli şarkılardan biridir bana göre. Sokağın, onurlu bir serseriliğin ve ilişkili yalnızlığın felsefesini gizler içinde: '...Sana nasıl hissettiriyor / Kendinle olmak/ Evine giden bir yön yok! / Tam da belirsizlik gibi / Yuvarlanan bir taş gibi...'"

Aklınıza gelen soruyu onlara da sordum elbette. Dylan şarkı sözü yazarlarına bu yolu açtı, arkasından sizce kim gelir? Murat Meriç, "Cohen'e çok yakışırdı," derken Derya Bengi iki ismi şöyle karşılaştırıyor: "Geçmişte Georges Brassens, Léo Ferré, Jacques Brel gibi şansoncular pekâlâ Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görülebilirdi. Bugünlerde ise en çok Leonard Cohen'in ve Nick Cave'in adlarının anıldığına şahit olurken Cohen'i de kaybettik. Elbette Cohen de büyük bir şairdi, ama bir şarkı yazarına bu ödül verilecekse Dylan 'ilk' olmaya layıktır. Cohen bir söyleşisinde şöyle der: 'Bir şarkı yazarı olarak büyük bir bahçenin küçük bir köşesini ekip biçmeye çalıştım, elimden geleni yaptım.' Gerçekten eğer Cohen küçük bir bahçeyse Dylan kocaman bir tarladır bence."

Dylan da tıpkı 'dönemdaşı' Cohen gibi şairdi. Çevresinde hep şairlerin bulunmasının sebebi de buydu. Onlar, şiirlerini okuyucularına müzikle ulaştırmayı seçmişlerdi. Ancak para kazanmak için roman yazmayı bırakan Cohen'in aksine Dylan, hep müzikle iç içeydi.

İsveç Akademisi, Nobel Ödülü'nü duyurduktan sonra iki hafta boyunca ona ulaşamadı. Dylan telefonlara cevap vermezken Las Vegas'ta konsere çıktığını gördük. Akademi onun kaba davrandığı açıklamasını yapar, biz de "Sartre gibi o da ödülü reddedecek, çünkü Dylan, Nobel'den büyüktür," düşüncelerine kapılırken Dylan'ın gecikmiş cevabı geldi: "Nutkum tutulduğu için hiçbir şey diyemedim. Onur duydum."

Ancak üzerinden zaman geçince Akademi'ye bir mektup yazdı: 10 Aralık'taki ödül törenine kesinleşmiş programlarından ötürü katılamayacağını söylüyordu. Bu açıklama henüz gelmeden konuştuğum Tolga Akyıldız'a "Sence törene gelir mi?" dediğimde "Bob Dylan'ın Akademi tarafından hoş karşılanmayacak bir tavır gösterebilme ihtimali var. Yaparsa Jean-Paul Sartre gibi mi yapar, Einstein gibi mi yapar bilmem ama ödülün açıklandığı günün gecesi Las Vegas Konseri'nde gıkını çıkarmaması, konserin finalinde Frank Sinatra versiyonu 'Why Try To Change Me Now (Neden şimdi beni değiştirmek istiyorsunuz?)'ı söylemesi bile bir işaret olabilir," diye cevaplamıştı sorumu.

Nitekim düşündüğü gibi oldu ve biz, ünlü Nobel konuşmalarını düşünerek, "Bob Dylan acaba nasıl bir konuşma yapardı?" sorumuzu unutmak zorunda kaldık. Dylan belki de cevabını çoktan vermişti, Can Yücel'in çevirisiyle: *"Cevabı, dostum, rüzgârda bunun, cevabı esen rüzgârda."*

→

800 Çeşit Çalgı Üreten Bir Müzik Ustası

FERİDUN OBUL, ATÖLYESİNDE KÖKÜ 11 BİN YIL ÖNCESİNE UZANAN ÇALGILAR ÜRETİYOR. MÜZİĞİN, VARSA BİR MİRASI, EN ÇOK O SAHİP ÇIKIYOR.

Yazı **ÖZGE DİNÇ** / Fotoğraf **ARDA GÜLDOĞAN**

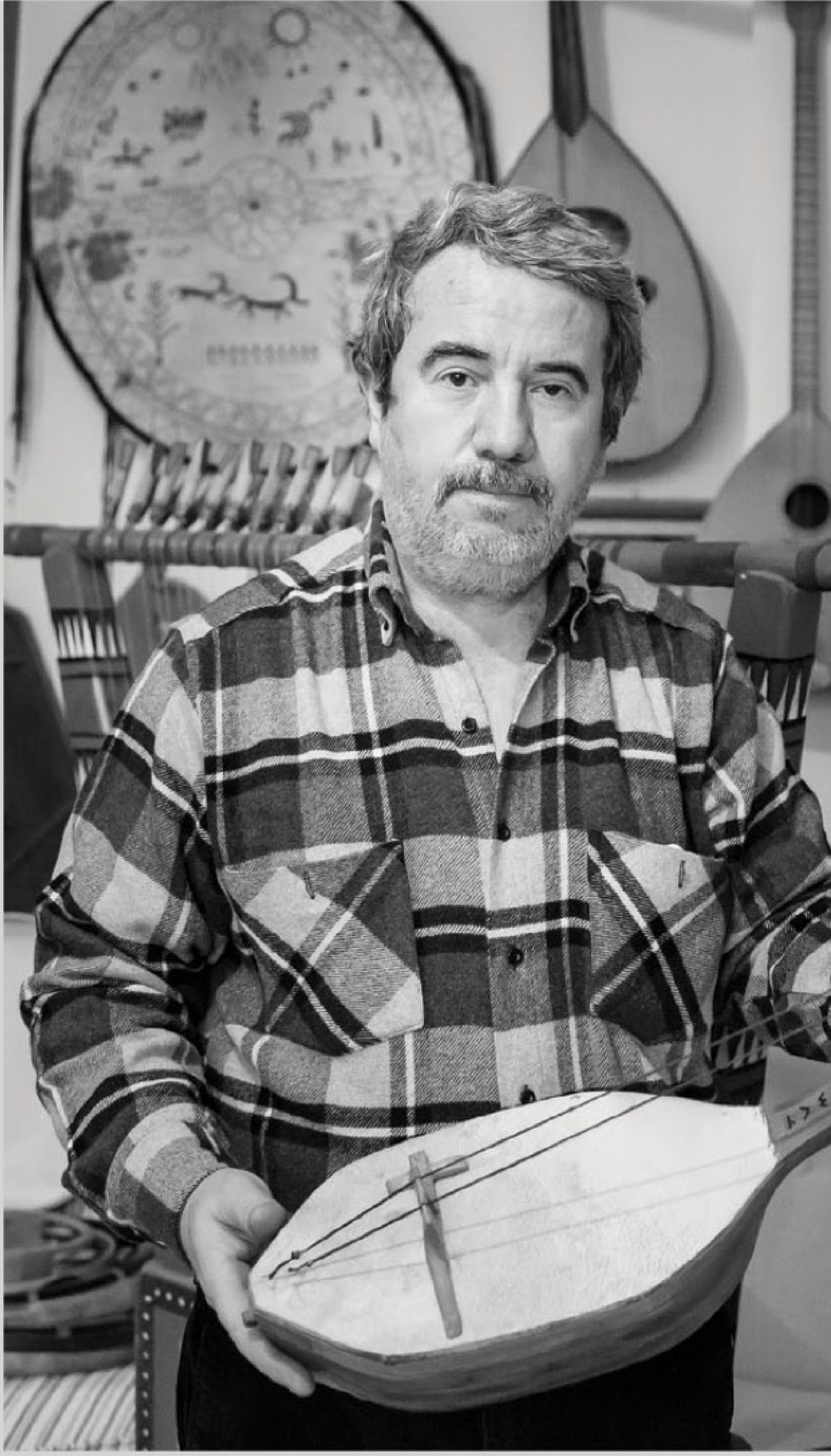

Şaman davulunun üserindeki çizimleri soruyorum, "Av, düğün sahneleri, ay ve dünyayla bir hayat var," diye yanıtlıyor Feridun Obul.

Müzikle profesyonel bir ilişkim yok, ama müzik aletleri ilgimi her zaman çekmiştir. 2011 ya da 2012'de Sultanahmet El Sanatları Sergisi'nde Feridun Obul'un Selçuklu çengi, Şaman davulu ve kopuz bulunan masasını gördüğümde bu sebeple çok ilgilenmiştim. O günden sonra da tanburi bir arkadaşımla Obul'un kulaklarını pek çok kez çınlattık.

Miras özel sayısında neler olabilir diye konuşurken ekipten bir arkadaşın ağzından "Enstrüman üreticileriyle mi konuşsak?" cümlesi çıktı. Benim de aklıma hemen yıllardır bir vesileyle söyleşmek istediğim Feridun Obul geldi.

Zaten başka kim gelebilirdi? Obul, kıl kopuz, dombra, gıçek, koçkarca, hasıtayak, nüzhe gibi 800'den fazla tarihi üflemeli, yaylı, vurmalı çalgıyı üreten 'tek' kişi. Yani bir miras söz konusuysa bunun tek temsilcisi olarak yaşıyor, ama kendini dev aynalarına bakıp tasvir edenlerin yanında mütevazı bir hayat türküsü söylemeyi tercih ettiği için belki de çokları adını bile duymamıştır.

Türk Müzik Evi'ne girmeden önce *Dede Korkut*'u hatırlayalım. Ord. Prof. Dr. Fuat Köprülü'nün "Bir kefeye *Dede Korkut*'u, diğer kefeye bütün Türk edebiyatını koysak *Dede Korkut* ağır basar," dediği büyük eser. Kopuz hikâyede şöyle geçer: "Elini çözdüler, kolca kopuzunu eline verdiler. Dirse Han oğlancığı olduğunu bilmedi, karşı geldi." İşte biz de Dedemiz Korkut'un kıl kopuzunu bulabileceğimiz yerdeyiz.

Obul'un atölyesinde duvarlar çalgılarla dolu. Bir köşede Sümer Arpı var, duvarda bir Şaman davulu asılı, öte yanda Kazak, Azerbaycan, hatta Hitit çalgıları... Sedef işlemeli, desenli çalgılar, baktığınızda göze hoş geliyor, ama asıl yerini Obul anlatmaya başlayınca buluyor.

Feridun Obul, Sümer arpının 11.500 yıllık bir çalgı olduğunu anlatıyor. 1910'larda İngiliz kazı ekibinin Sümer şehri Ur'da bulduğu çalgı British Museum'a konmuş. Kazının fotoğraflarını gördükten sonra Obul, arpın aynısını üretmiş.

Obul'a bütün bu çalgıları nasıl ürettiğini soruyorum. Çalgıları Orta Asya'dan Batı Avrupa'ya kadarki göç yollarında bulunan kaya resimlerine, eski minyatürlere, gravürlere bakarak, oradaki insanın boyutuna göre orantılayarak ürettiğini söylüyor. Sonra eski dönemde yazılan metinlerden çalgının hammaddesini, nasıl ses çıkardığı bilgilerini buluyor, böylece çalgıyı aslına uygun olarak üretebiliyor.

Çalgıların telleri, eski dönemdeki gibi koyun bağırsağı ya da at kuyruğuymuş. Bugünkü tellerin naylon dupont olduğunu, atölyedeki çalgılarsa doğal malzeme den üretildiği için aralarında çok büyük ses farkı olduğunu anlatıyor Obul. Bu çalgılarla ilgili duyduğum en güzel şey ise, 'eskidikçe' güzelleşiyor olmaları. Gerekçesini "İçinde titreşim oluyor çaldıkça. Bu titreşim, sesi zamanla daha da güzelleştiriyor," diye anlatıyor.

Ok arp, Sümer arpı, Selçuklu çengini gösterip hangisinin ona göre daha iyi ses çıkardığını sorduğumda ilgi çekici bir detaydan bahsediyor. Batılıların 'açık arp' dedikleri Selçuklu çenginin içinde cam bulunuyormuş. Camı dövüp tutkalla çengin içine sıvıyormuş, çengden 'cam gibi' bir ses çıkmaya

başlıyormuş. Obul, 30 yıldır bu işi yapıyor, hiç kimsenin eski çalgılara yüz vermediği dönemlerde bile bu işten hem o hem de eşi Sema Obul vazgeçmemiş. “Hayatımız dahil neyimiz varsa ortaya koyduk,” diyor Sema Obul. “En güzeli de, çok insan yetiştirdik.”

Bu kanaatkâr hallerinden memnunlar. Eşi Feridun Obul, gecenin geç vakti, sabahın erken saati demeden çalgı üretirken Sema Obul da Şaman kıyafetleri gibi, eski çalgılara uygun kıyafetler dikip eşinin işini tamamlarmış.

Obul’un, işe nasıl başladığını öğrenince 30 yıl bu işe sebat etmesi de anlaşılır gelmeye başlıyor. Obul, eskiden çatı ustasıymış. Müzikoloji bölümündeki bir akrabası vasıtasıyla oranın çatı işlerini yapmaya gitmiş. Gerisini şöyle anlatıyor: “Akrabam, ‘Orta Asya’dan bir grup geldi, akşam kalın o konseri izleyin,’ dedi. O zamanlar Sovyetler Birliği dağılmamıştı ve Orta Asya’dan bir grubun gelmesi çok kolay olmuyordu. Kalıp Sazgen grubunu dinledim. Öyle etkilendim ki ertesi gün çatı ustalığını bırakıp çalgı üretmeye başladım.”

Eski müziği o dönemin çalgılarıyla icra eden Sazgen grubu, hediye olarak çalgılarını Müzikoloji’ye bırakmış. Atölyesinde bir yeri yıkıp kendine ağaç tezgâh yapan Obul, ilk önce bu aletlere bakarak o aletlerin aynısını yapmaya koyulmuş. İlk yaptığı çalgı koçkarca duvarda asılı duruyor. Bir tarafta da hayatını değiştiren Sazgen’in fotoğrafı var.

İlk yaptığı çalgıları o bölüme vermiş ve zamanla çevresi genişlemiş. Bu döneme ait güzel bir detay ise Obul’un müzikle tedavi bölümü için de çalgı üretmesi. Şamanlardan bu yana gördüğümüz müzikle tedavi, merak edegeldiğim bir konu olduğu için ısrarlı sorular yöneltiyorum Obul’a. “Ankara, Sivas gibi Selçuklu-Osmanlı merkezi olmuş yerlerde darüşşifalar bulunur. Müzik, doğal bir akustikle hastaların odalarına dağılır. Her hastalık için tedavi makamı başkadır,” diyor. Obul, müzikle tedavinin işe yaradığına şahit olmuş ve bu iş ona çok şey öğretmiş.

Atölyede bulunan 11.500 yıllık Sümer arpının aynısını, o dönemin malzemesi ve tekniğiyle yapmış Feridun Obul. Keza *Dede Korkut*’un kıl kopuzunu da.

Sonraki hayatı tamamen müzik olmuş. Çalgı üretmek aklından hiç çıkmamış. Öyle ki rüyalarında bile görür olmuş. Bazen eski bir çalgıyı nasıl üreteceğini düşünürken rüyası ona yol göstermiş. “Şu tavanda asılı yatuganı rüyamda akort yerleri yunus balığı şeklinde görmüştüm, ertesi gün aynısını yaptım,” diyor. Pazırık Kurganı’ndan çıkan 2.800 yıllık çengde de aynısını yaşamış. Bu çengin orijinali StPetersburg’da bulunuyormuş.

Obul, Eskişehir’de açılacak çalgı müzesi için araştırma yaparken 500 çeşit daha çalgı görmüş, onları da yapacağını söylüyor.

“Sizin kadar enstrüman üreten biri var mı?” diyorum, sakince olmadığını söylüyor. “Herkes saz ve keman üretiyor, geriye gitmiyorlar,” diyor.

Nota bilmediğini söyleyen Obul, bana tarihi şarkılar çalıyor, “Nasıl nota bilmediğinizi söyleyebiliyorsunuz?” dediğimde ise söze eşi Sema Obul giriyor: “Arkadaşlarıyla meşk yaparken o da gruba katılır. Bilmiyorum, der, ama elinden her iş gelir onun.”

Meşk yapılan günleri düşününce imreniyorum. Hayatları müzikle dolu aileye en sevdikleri sesi soruyorum, cevap “Kuş sesi, ağustosböceği sesi,” oluyor.

Atölyesine Neşet Ertaş gibi ustalar da gelmiş, şimdilerde Gökhan Kırdar; Yakuza gibi eski müzikleri o günün çalgılarıyla icra edenler geliyor. Neşet Ertaş’ın bağlaması özelmiş, perdeleri bile farklıymış. “Bağlamayı öyle akort ederdi ki sesi bambaşka çıkardı,” diye anlatıyor Obul.

Arada konusu oluyor, eski Kazakistan’dan örnek veriyor: “Eskiden dombra çalmayan delikanlıya kız vermezlermiş. O kadar önemliymiş bu milli çalgıları onlar için.” Kazaklar, sonradan ata çalgıları dombrayı unutmuş. “Bizim ata çalgımız nedir?” diyorum, “Hepsi,” diyor. “Ama daha çok kopuz.” Kopuz, aslında saz gibi genel bir isimmiş. Yaylı, mızraklı çeşitleri varmış.

Obul, bir yandan hat sanatı ve resimle de uğraşıyor. Eşi onu överken de ekliyor: “Çalgı üretmek için bunları bilmek zorundayım.” Çalgıların üzerindeki desenleri işlemesini resim yeteneğine borçlu. Kültür dediğimiz şey tam da bu. Bir sanat dalını bütünleyen, tarihi ve insanlarıdır. Kültür böyle ortaya çıkar. Bu atölyedeki çalgılara bakınca kültür ve coğrafya farklılıkları net şekilde görülüyor. Örneğin tar, Azerbaycan’da ve İran’da başka çalgılar haline gelebiliyor. Bir çalgı, yörelere göre değişiyor. Kültürlerin sevdiği ahenge, desene göre...

Batı’nın çalgıları, bizim çalgılarımızdan farklı. “Bir gitarda 17 perde, yaylı tanburda 58 perde var. Bizim müziğimiz, daha az aralık ve daha fazla perdeden oluşur. Batılı, ‘Yanlış sese bastın,’ der ama bir makamdır o,” diye anlatıyor bu farkı Obul.

Duvarda bir Şaman davulu asılı. Obul’un 11.500 yıl önce Azerbaycan Gobustan Kayalıkları’na çizilen resimlere bakarak ürettiği davulun üzerindeki motifleri merak ediyorum. Bildiğiniz gibi, Şamanlar hastaları iyileştirmek için bu davulları çalardı. “Etrafındaki çizgiler, hayat ağacı. Ortadaki yuvarlak, dünya. Davulun üzerinde ay, güneş, av sahneleri ve düğün sahneleriyle bütünüyle hayat var,” diye açıklıyor Obul. Cümleyi içimden tamamlıyorum: “Bir müzik aleti, yalnızca bir müzik aleti değildir.”

Feridun Obul’un kızı, Çalgı Yapım bölümünde okumuş, doktora yapıyormuş. Babasının atölyesinde onun da tezgâhı var. Obul, kızının yaptığı kemanı gösteriyor. Kızı onun işini devralacağı için mutlu olduğumu söylüyorum oradan çıkarken. Çünkü en çok üzüldüğüm şey, kıymetli işlerin yok olması.

Sema Hanım yanıtlıyor; benden daha umutlu: “Merak etme, güzel şeyler kaybolmaz. Mutlaka bir gün onlara sahip çıkan biri bulunur.”

→

→ **Osmanlı sanatına düşkünlüğümü** başlatan herhangi bir kilometretaşı var, şu kişiden etkilendim, diyemem. Fakat doğma büyüme İstanbulluyum ve kendimi bildim bileli İstanbul'a karşı hep çok duyarlı olmuşumdur. Mesela "Yanından geçtiğim saray kaç yılında yapılmıştır, altından geçtiğim kemer nedir?" diye çok sorgulamışımdır.

→ **Şimdi düşünüyorum da;** özellikle kendi kuşağıma göre çok genç bir anne ve babanın çocuğu değilim. Dolayısıyla yaşıtlarım gibi geçmişten çok da kopuk büyümedim. Dayılarım, halalarım, teyzelerim hep yaşlıcaydı. Anlattıkları hikâyeler beni hep etkilerdi. Hayatlarının akışının içinde olduğu kadar ilgililerdi. Çocukluğumda beni müzelere götürüp gördüğümüz eserleri anlatırlardı.

→ **Osmanlı sanatına olan ilgimin** farkındalığına varmam ise 15'li yaşlarımda başladı. Yurtdışı bağlantım arttıkça ilgim daha da arttı. Yabancı kültürlerle çok içli dışlı bir hayatım oldu. Bu yüzden Osmanlı sanatını gerçekten çok sevdiğimi ve meraklı olduğumu anladım.

→ **Şunu anladım ki;** uluslararası bir platformda bir Türk olarak başarılı olabilmeniz için kendi kültür altyapınızın sağlam olması gerekiyor. Çoğu insan uluslararası bir başarı elde edebilmek için daha çok Batılı olmak gerektiğini düşünerek yanılgıya düşüyor.

→ **Bir yandan bu bağlılık ruhunu doğuştan taşıdığıma da inanıyorum.** Yani Afrika'nın herhangi bir kabilesinde de dünyaya gelmiş olsaydım, onların kültürünü de savunurdum. Ahde vefa huyum var.

→ **Ne şanslıyım ki;** Osmanlı sanatı da ruhuma birebir uyuyor. Çoğu yabancı arkadaşım bana doğmam gereken yerde doğduğumu söyler. Çoğu insan ruhuna uygun topraklarda doğamıyor, bu konuda çok şanslı hissediyorum kendimi.

→ **İlk kez, 15 yaşındayken** İstanbul Üniversitesi'nin bahçesindeki Çınaraltı'nın oradaki sahaflarla tanıştım. Tesadüfen tanıştığım yaşlı sahafların birinden, biriktirdiğim parayla II. Mahmut'un küçük bir Osmanlı beratını aldım. Hâlâ da durur. O sahaflara gide gele Eski Türkçeyi nerede öğrenirim diye araştırmaya başladım. Annemin bir kuzeninin de çok ciddi bir Osmanlı koleksiyonu vardı, ondan da çok şey öğrendim. Ama bu hobimin bir meslek olabileceğini aklımdan hiç geçirmezdim o zamanlar, bu yüzden üniversitede İşletme bölümünde okudum. Ama olacak gibi değildi. Londra'da Sanat Tarihi üzerine yüksek lisans yaptım; Osmanlı Sanatı uzmanı oldum.

→ **Türkiye'ye döndükten sonra** hayatım iki kişi sayesinde bir anda yön değiştirdi. Bunlardan biri Çiğdem Simavi'dir. O sıralar, Osmanlı Sanatı ile ilgili sergiler yapmak istiyordum. KÜSAV'ın Başkanı Çiğdem Simavi ile yollarımız kesişti ve 1992 yılında vakfın ilk sergisini yaptım. Şaşırtıcı bir şekilde çok büyük ilgi gördü, bu ilgiyi hiç beklemiyorduk. Bu sayede hiç bilmediğim sanatçılarla, akademisyenlerle tanışmaya başladım. Hayatımın ikinci önemli kilometretaşı ile sergilerden birinde tanıştım: Vitali Hakko. Kendisini gezdirirken bana bir iş teklifinde bulundu; Osmanlı desenli kumaşlar yapmak istediğini ve benim de bunu çok iyi yapacağıma inandığını söyledi. Böylece Bay Vitali ile Vakko bünyesinde güzel bir çalışma başlattık. Böylece o günlerde aklımın ucundan bile geçmeyen bir dünyaya, tasarım dünyasına adım atmış oldum.

→ **Sergiye yönelik büyük ilgiden sonra** Macar porselen markası Herend ile çalıştım. Porselenlere Osmanlı karanfilleri ve laleleri ile desenler yaptım. Louis Vuitton'un *Avrupa Şehirleri Rehberleri* serisinin İstanbul ayağını dört yıl boyunca hazırladım. Böylece yavaş yavaş yalıların restorasyonlarının bitiş noktasına doğru dekorasyonlarını yapar oldum. Ardından Assouline ile yollarımız kesişti ve ilk kitabım *The Grand Bazaar* yayımlandı. Halen kendi markam Serdar Gülgün İstanbul'un yanında Vakko ve Assouline'le işbirliğim de devam ediyor.

→ **Kaplumbağaların uğuruna inanıyorum.** Küçükken Osmanlı'nın Lale Devri zamanlarında sarayın bahçesinde üzerinde mumlar taşıyan canlı kaplumbağaların hikâyesini dinlemek beni büyülerdi. Onlardan ilham alarak markamı kurdum. Koleksiyonun içinde kaplumbağa formunda şamdanlar, şekerlikler, kül tablaları ve daha birçok aksesuar var. Koleksiyon, yurtdışında da oldukça ilgi gördü.

→ **Markam en çok, İngiltere'de ilgi görüyor.** Halen British Museum'da Osmanlı Sanatı üzerine dersler veriyorum. Osmanlı Sanatı yurtdışında çok merak uyandırıyor.

→ **Osmanlı Sanatı** deyince herkesin aklına Beylerbeyi ya da Dolmabahçe Sarayı geliyor. Gerçek Osmanlı dünyası çok daha rafine bir dönemdir. Batı ile yolunun daha kesişmediği, çok daha saf ve bir o kadar da ihtişamlı olduğu bir zamandır.

→ **Osmanlı dünyası** gerçek İpek Yolu ve Baharat Yolu gibi kültürlerin geçtiği bir yer olduğu için Hristiyanlık, Musevilik, Ermenilik nedir biliyor, Orta Asya'dan Şaman kültüründen etkilenmişliği var, Cenevizlilerle ilişkileri oluyor. İsteyerek ya da istemeyerek pek çok kültürü içinde barındırıyor. Dolayısıyla gerçek bir füzyon dünyasını da bizlere sunuyor.

→ **Osmanlı eserlerinin üzerinde** hiçbir şekilde imza göremezsiniz. Bunun sebebi tevazudur. Çünkü o dönemin sanatçıları şöyle düşünürdü: "Benim içime bu kabiliyeti koyan Allah'tır, ben kimim ki bu kabiliyetten övünüp imzamı atayım?"

→ **Osmanlı'da yapılan dekorasyon bile** insan ilişkileri üzerinedir. Halen konuşurken, birbirimize sırtımızı dönmeyiz, ayıptır çünkü. Bu yüzden Osmanlı dekorasyonunda herkes birbirinin yüzünü görsün diye; oturdukları sedirler 'U' şeklindedir. Böylece mecburen herkes yüz yüze otururdu.

→ **Renk, eski zamanda zenginlik** demekti. Çünkü renkler bugünkü gibi kimyasal maddelerle değil; doğal ve çoğunlukla kıymetli ürünlerden elde edildiği için renkli giyinmek prestijdi. Mor giymek çok önemlidir mesela; çünkü mor renk, kıymetli deniz kabuklularından elde ediliyordu. Mavi o zamanın Hindistan'ından getirilen 'indigo' adlı bir malzemeden elde ediliyordu. Kısacası zorlu işlemlerden elde edildikleri için renkler her zaman zenginliğin göstergesi oldu o dönemde.

→ **Artık yerel kültürler** yükselen değer olmak zorunda ve öyle de olacak. Osmanlı değerlerini bugüne adapte ederek günümüze taşıyabilirsek Osmanlı'nın yaşama şansı var. Osmanlı tatlarını, dekorlarını, âdetlerini bugüne taşımanın mümkün olduğunu düşünüyorum ve buna daha çok kafa yormak gerektiğine inanıyorum. Osmanlı kültürü müzede kalmamalı. Ben biriktirme aşkı ile topladığım her parçayı günlük hayatımda bir koltuk, bir kahve fincanı ya da bir sehpa olarak kullanıyorum.

→ **Evimde bulunan her ürüne** ilk gün aldığım gibi aşk ile bağlıyım. Hepsi ile her gün selamlaşıyorum. İleride bunların kıymetini bilecek ellere geçmesini istiyorum. Hatta birilerinin hayatının içine girmesi beni daha çok mutlu eder.

Serdar Gülgün

OSMANLI SANATI UZMANI (49)

Yazı **SEDA KARAN** / Fotoğraf **ARDA GÜLDOĞAN**

→

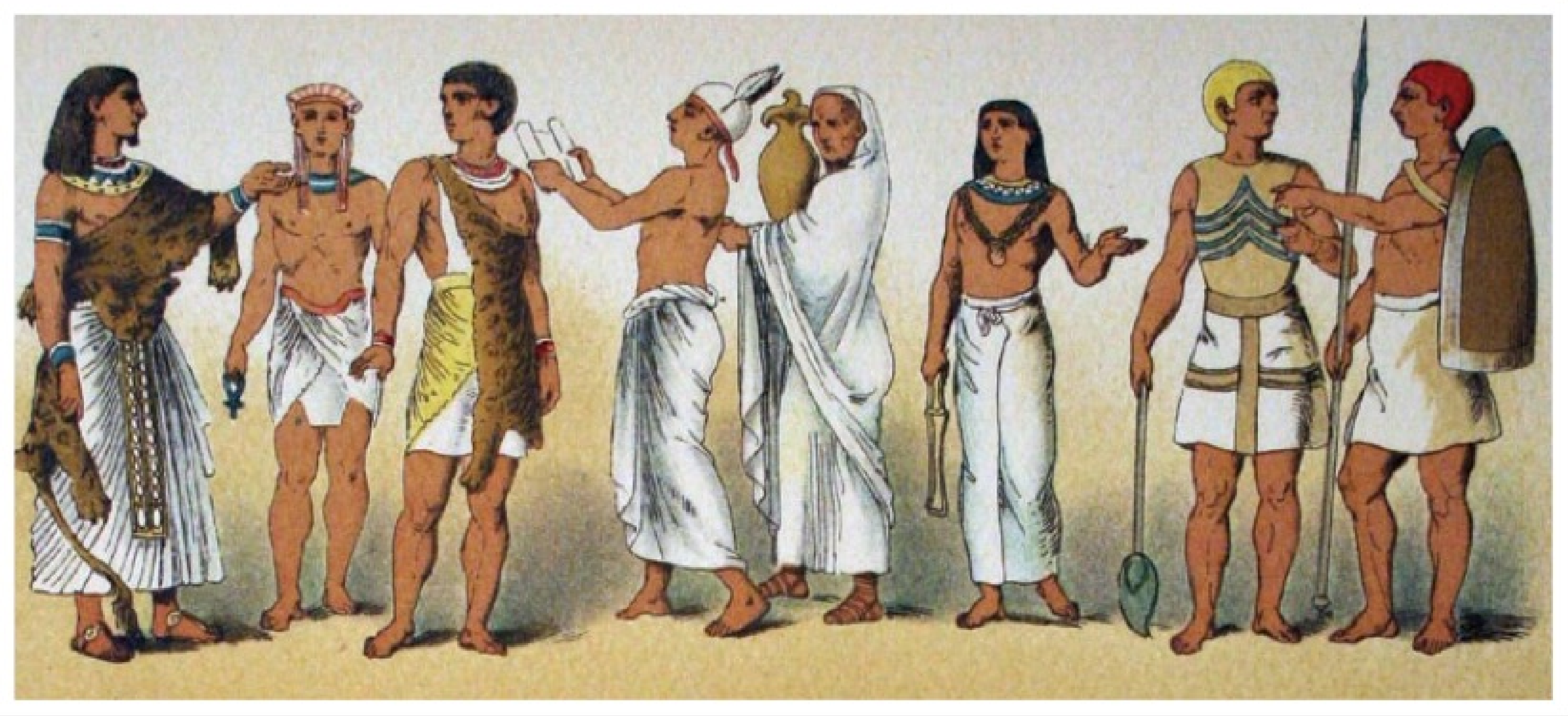

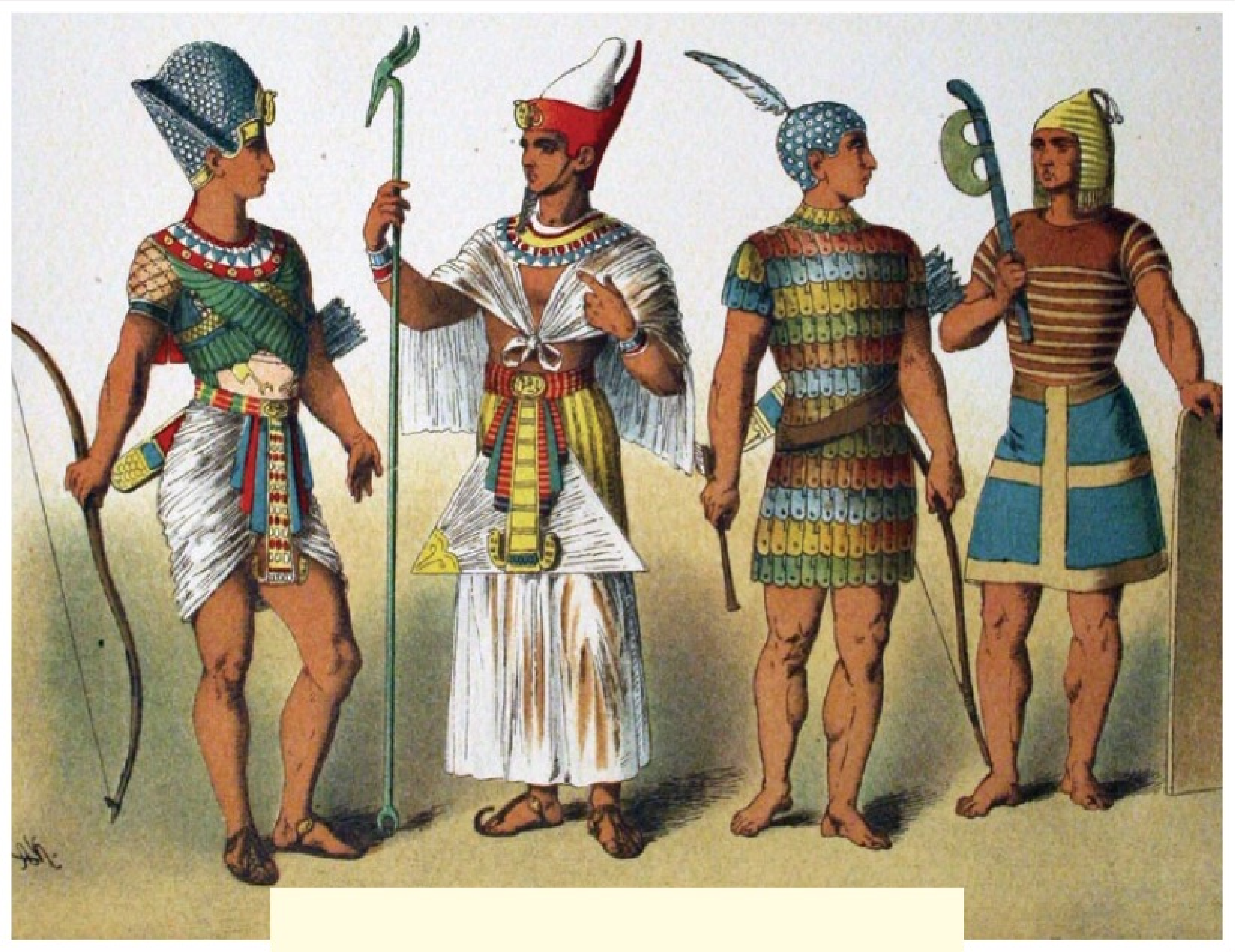

Moda Dünyasının Değerli Mirasları

Yazı GÖKÇECAN YÜREKLİ

İLK ÇAĞLARDA BİRER İHTİYAÇ OLARAK DOĞUP YILLAR İÇİNDE TOPLUMSAL GELİŞMELERDEN ETKİLENEREK ÇOĞALAN VE GÜNÜMÜZE TAŞINAN MODANIN EVRENSEL DEĞERLERİ, MODADA SADECE EĞLENCENİN AMAÇLANDIĞI YANILGISINI AŞIP DERİNLERE İNİLDİĞİNDE, BÜYÜLEYECEK KONULARA VE AYRINTILARA SAHİP. GÜNÜMÜZE KALAN KÜLTÜREL MİRAS UNSURLARINI BÜYÜTEREK ÇAĞA GÖRE MODERNİZE ETMEK, MODANIN GELECEĞİ İÇİN YAPILABİLECEK EN BÜYÜK İYİLİK.

İnsanoğlunun, giyimi bir ihtiyaç olmanın ötesine çıkararak yarattığı 'moda' kavramının serüveni, kişisel giyinme serüvenimizle benzerlik gösterir. Dünyaya çıplak gelen bebek, yalnızca bir bez parçasına sarınır, görücüye çıkar. Sadece ihtiyaçları doğrultusunda giydirilirken, büyüdükçe sosyalleşme süreci başlar ve hayatına giren her yeni insanla birlikte çoğalan, zevkleri doğrultusunda aldığı ve ihtiyacı olmayan kıyafetleri vardır artık. İnsanlık tarihine bakıldığında da, erken dönem uygarlıklarında giyinmenin çıkış noktasının yalnızca ihtiyaç ve işlevsellik olduğunu görürüz.

İklim ve coğrafya, günümüzde olduğu gibi, giyinmenin en temel belirleyicileridir. Sonraları, toprağı işlemeyi öğrenen insanoğlu, giysi üretmek için yeni malzemeler keşfeder; Mısırlılar Nil Nehri kıyısında keten üretir, Çinliler zarafetin temsilcisi ipeği dünyayla tanıştırır, Yunan ve Roma medeniyetlerinin yün dokumaları insanoğlunun içini ısıtır. Süregelen savaşlar, ticari ilişkiler, yapılan keşifler, medeniyetlerinin birbiriyle tanışmasına vesile olur; etkiler, etkilenir, değişir, değiştirir. Yaşam standartları yükselip refah seviyesi arttıkça, giyinmenin sebepleri ihtiyacı aşar ve insanlar, kıyafetlerini sosyal statülerini ve zenginliklerini gösterebilmek adına kullanmaya başlar.

Tarihe dönüp baktığımızda, Antik Mısır'ın modada bugüne kadar taşınan ilk mirası barındırdığını görüyoruz; insanlık tarihinin moda ile tanıştığı medeniyette yaşamış, ilk moda ikonu Kraliçe Nefertiti. Siyasi etkinliği kadar muhteşemliğiyle ve dillere destan güzelliğiyle, döneminin adından en çok söz ettiren kadını, incecik ketenden yapılmış, o döneme özgü drapelerle ve düzgün pililenmiş elbiseleriyle betimleniyor. Kırmızı dudakların, sürmeli gözlerin, vücudu saran işlemeli keten elbiselerin, birbirinden farklı maden ve taşlardan yapılmış saç ve boyun süslerinin, altın ve gümüş takıların moda sahnesinde ilk defa göründüğü Antik Mısır, üzerinden 3.500 yıl geçmesine rağmen günümüzün moda akımlarına ilham vermeye devam ediyor. Ardından, günümüz modasının, tarihin tozlu sayfalarına hapsetmeye kıyamadığı, kalan kültürel mirası bugün dahi en alımlı şekilde değerlendirdiği dönemler süregeliyor. Günümüz kıyafetlerinin birçoğunun ilk örneklerinin görülmeye, terziliğin gelişmeye başladığı, tasarımların daha net ve keskin çizgilere kavuştuğu Rönesans, modanın ihtişamını gözler önüne seren en önemli dönemlerden biri sayılıyor. Modanın küreselleşmesini sağlayan, kendi içerisinde dönemlere ayrılan ve her bir dönemin kendi modasını yarattığı Rönesans, 19. yüzyıla kadar etkisini sürdürdü. Drapeli tek parçalı elbiselerin yerini, daha keskin hatlı ve iki parçadan oluşan kıyafetler aldı.

Moda kendi içerisindeki akımlarda farklılıklar gösterse de, dönemin hakim siluetini, korsajla inceltilmiş bel, kolalanmış dik ve sert üstler ile çemberle kabartılmış etekler oluşturdu. Dantel ve kadife ise, bu ihtişamlı dönemden günümüze kalan en güzel örneklerden.

Modada çeşitliliğiyle nam salan Rönesans'ın ardından, lüks ve şatafatın aksine sade ve gösterişsiz bir saygınlığı sembolize eden, Aydınlanma Çağı olarak da bilinen Klasik Dönem başladı. Öncekine göre daraltılmış ve yalnızca ayak bileklerini gösterecek kadar kısa elbiselerin ihtişamlı şapkalarla tamamlandığı dönem çok da uzun sürmedi aslında. Şapkaları bizlere miras bırakan Aydınlanma Çağı'nın ardından, günümüz moda sektörünün zirvesindeki ülkelerden İtalya'da kendini gösteren Romantik Dönem, ismini gençliğinde Avrupa'nın stil öncülerinden biri olarak kabul edilen kraliçeden alan Viktoryen Dönem, 'haute couture'ün babası' diye anılan Charles Frederick Worth'un temsilcilerinden olduğu Art Nouveau, Doğu ve Batı'nın sentezlenmeye çalışıldığı, tasarımlarıyla adından söz ettiren Paul Poiret'nin de temsil ettiği Oryantalizm... Tüm bu akımlar, moda alanında dönüm noktaları yaşatan, bizlere kalan büyük kültürel mirasın yaratıldığı en önemli dönemler. Bunları anlamak, modanın tarihini daha iyi kavramamıza ve kalan mirası, ona gerektiği önemi vererek değerlendirmemizi sağlayacaktır.

Ülkemize dönüp baktığımızda ise, Cumhuriyet'le birlikte yayılan bir moda algısı var. Atatürk'ün bizlere bıraktığı miraslardan, şapka ve kıyafet inkılapları, bu alanda şüphesiz en büyük paya sahip. Şapkanın halka tanıtılması ve kanunlaştırılması, tekstil sektöründe büyük değişimlere yol açtı. Panama ve fötr şapkalarla kasketler hızla yayılırken, *Resmi Gazete*'de bu şapkaların hangi kıyafetlerle beraber, nerede ve nasıl giyileceği ayrıntılı şekilde anlatılıyordu. Yani Türkiye'de henüz olmayan moda dergilerinin görevini üstlenen, bir nevi devletti. Şapka alacak durumu olmayanlara, yetkililer kredi bile vermişti. Bununla birlikte, smokin, frak, pantolon gibi giyim parçalarının kullanımı giderek artmıştı. Hazır giyimin yaygınlaşması, 1960'ları bulduğundan, terzilik, dönemin en önemli mesleklerinden biriydi ve ülkenin kadınları açısından çok büyük bir kariyer kapısıydı. O yıllarda düzenlenen

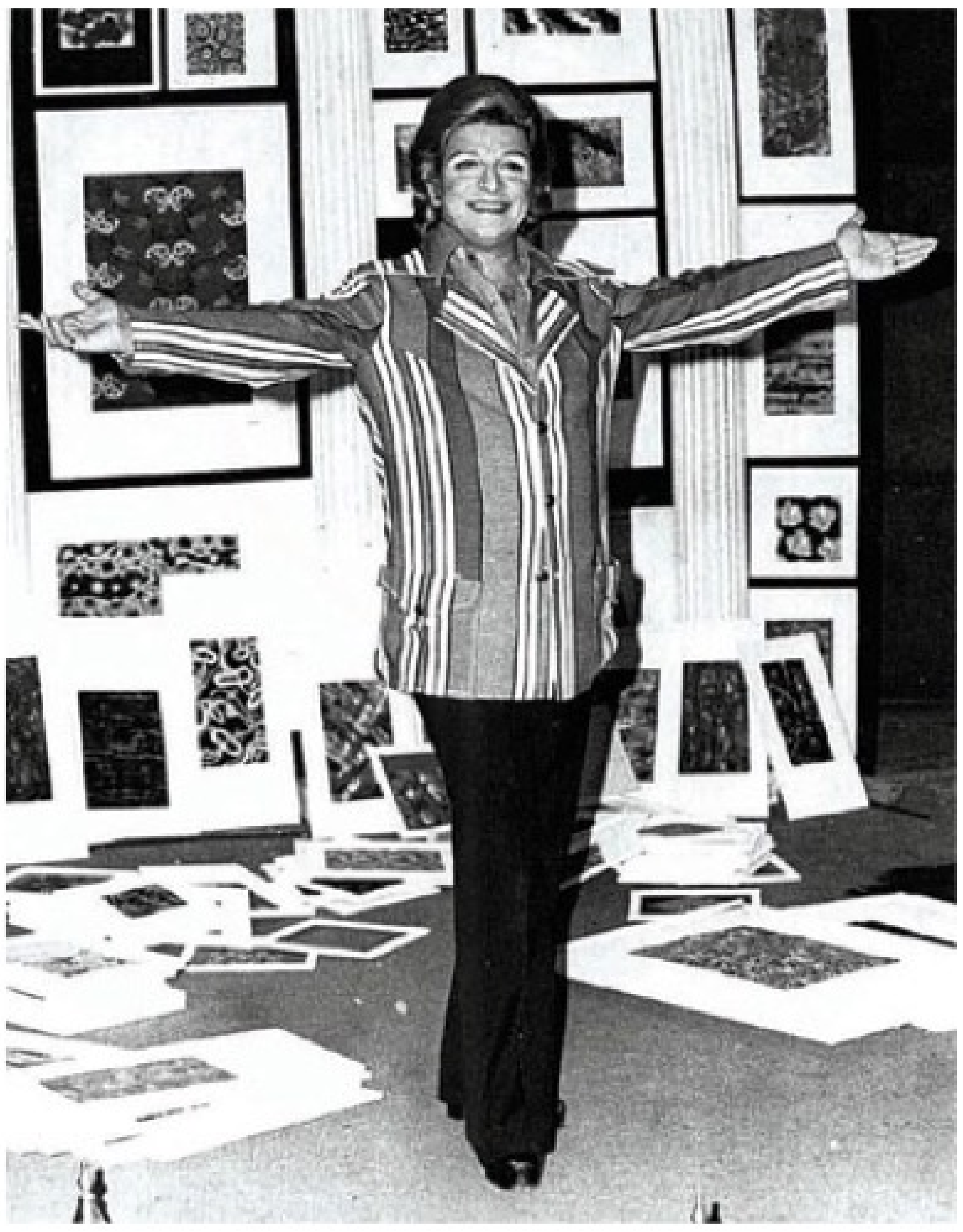

SANAT GÜNEŞİMİZ

Zeki Müren'in ülkemize gelmiş geçmiş en büyük sanatçılardan biri olduğunu inkâr edebilecek kimse yoktur. Türk musikisinin büyük ve cesur ismi, gerek sahnede gerekse özel hayatında kendi modasını yaratan nadir isimlerdendi. 'Susamış İstiridye', 'Sedef Prens', 'Çapkın Kızılcıklar', 'Kalbimi Ellerinde Tut', 'Sırdaş Geceler'... Türk televizyonlarının ardı arkası kesilmeyen dizilerinin değil, 'sanat güneşimiz'in, her biri neredeyse 10'ar kilo gelen kostümlerinin isimleri bunlar. Giydiği sahne elbiselerine bir buçuk milyon liraya yakın para harcadığı bilinen Müren'in, sanat hayatına bıraktığı mirasın yanında, modaya kazandırdığı kültür göz ardı edilemeyecek ciddiyette. Gardırobunun eşi benzerinin, yalnızca memleketimizde değil; dünyada da az bulunur bir özelliği var. Bugün dünyanın, tam anlamıyla kabullenememiş olmasına rağmen, en azından artık üzerinde durabildiği, normalleştirilmeye çalışılan, modanın da odağında olan cinsel değişkenlik kavramını, Türkiye'de yıllar önce, kelimenin tam anlamıyla 'aşmış' ve halk tarafından çok sevilmiş, çok sayılmış bir kişilikti Zeki Müren. 1970'de, Taşlık Gazinosu'nda, babasını kaybettikten sonra ilk sahneye çıkışında mini etekli 'Uğur Duvağı' vardı üzerinde. Halktan alacağı en ufak bir tepkiye karşı, kuliste hazır beklettiği pantolonunu giyecekti; ama öyle olmadı. Halk, böylesine bir sanatçıyla karşılaşmaktan, onu dinlemekten ve bilhassa izlemekten o kadar keyif alıyordu ki, hiçbir zaman ilgiyi eksik etmedi. Değeri ülkemizde ne kadar bir çoğunluk tarafından anlaşılıyordur bilinmez ama, Zeki Müren'in, evrensel vizyonuyla yarattığı algının, kültürün, moda anlayışının bizlere kalan büyük bir miras olduğu inkâr edilemez bir gerçek.

Cumhuriyet baloları, Paris modasını yansıtan kadın ve erkeklerle dolup taşıyordu. Dönemin efsanevi tasarımcısı Coco Chanel sayesinde, o güne kadar erkeklerin simgeleyen kısa saçlar ve pantolonlar, kadınların hayatına girmişti.

Moda algısı, Cumhuriyet döneminde öyle küresel bir hâl almıştı ki, Atatürk'ün, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin üniformaları için Coco Chanel ile işbirliği yapması hâlâ dillere destan bir hikaye olarak anlatılır. 1930'lu ve 1940'lı yıllar, dünyayı saran büyük ekonomik sıkıntıların da etkisiyle daha durağan geçer ve Türkiye'de de alışma süreci olarak devam eder. Tabii bu kriz, modayı görsel olarak da etkiler; kadını abartıdan uzak ve kadınsı, erkeği ise atletik ve sağlıklı olması yönünde iter, sadelik rüzgârları estirir. Bugün filmlerini hâlâ özlemle izlediğimiz Gary Cooper, Fred Astaire gibi isimler şıklık ve zarafetin sembolü haline gelir.

Eski ihtişamını kaybeden, o dönemlerden bizlere bırakılan mirasın değerini bilemediğimiz ve sonuçta ne yazık ki enerjisini yitiren Beyoğlu, başta İstanbul'un, sonra Türkiye'nin moda merkezi olmuş. Avrupa'da moda üzerine aldıkları eğitimlerini tamamlayan öğrenciler, İstanbul'a döndüklerinde Beyoğlu'nda atölyelerini açarak burada faaliyet gösterirlermiş. O zamanlar Paris başta olmak üzere, Avrupa kentlerinin moda anlayışına özenen ve çok etkilenen Türk modası, günümüzde aynı şekilde devam ediyor desek, çok yanlış konuşmuş olmayız.

Ölçülü ve zarif şıklığın yılları olarak anılan 1950'ler, Dior ve Chanel gibi moda devlerinin kapışmasına tanıklık etti. Tüm dünyada devrim niteliğinde gelişmeler yaşandı; Brigitte Bardot bikinilerle poz vermeye başladı, Audrey Hepburn kaprilerle görüntülendi. Sanatçılar ve ikonlar, zamanlarının biraz ilerisinden modayı takip ediyor olsalar da, günümüze kadar ulaşan birçok moda kavramının oluşmasını sağladı. 1960'lı yıllara kadar moda dünyasına yön veren dev markaların yanı sıra, hazır giyim markaları gün yüzüne çıkmaya başladı. Böylelikle 'moda', alt sınıfların da ulaşabileceği bir şey oldu. Jean'ler, parkalar, hazır gömlekler ve hazır elbiseler, haute couture'ün tahtını sallamayı başardı.

Orta ve alt sınıfın, kendilerini sembolize eden kıyafetleri oluştu. Bugün, moda sektörünün ilham aldığı birçok akım dünya modasında yer almaya başladı; kendini özellikle siyah beyaz çizgilerle ifade eden, İngiltere'deki işçi sınıfının yarattığı mod modası, Kuzey Amerika gençlerinin mütevazılığından doğan Beat modası, 1960'ların sonuna doğru Avrupa'dan Amerika'ya, hatta Uzak Doğu'ya kadar gençliğe damga vuran, bağımsızlık manifestosunun simgesi hippi modası, 1980'ler sonunda doğan ve 1990'lara hakim olan disco-pop akımı...

Michael Jackson, Madonna gibi, tarzlarıyla uçlarda yaşayan isimlerin zirvede olduğu zamanlar, hâlâ birçok yerde heyecanlı konu başlıkları altında uzun uzun anlatılabiliyor. Jackson'ı tanımayan gençler dahi, onun tarzına hayranlık duyarak kendi moda olgusunu yaratabiliyorlar ya da David Bowie'yi dinlememiş ama şu an modanın tüm alanlarına hakim olan 'cinsel değişkenlik' kavramına yıllar önce öncülük ettiği için ona saygı duyan milyonlar hâlâ onun izinden yürüyebiliyor. Sayılabilecek yüzlerce, belki de binlerce farklı isim ve isimlerin öncülük ettiği kültürler, moda dünyasına bırakılan en önemli olgulardı; gerçek bir miras.

Günümüze geri döndüğümüzde ise, modanın devlerinin bu mirastan en kârlı şekilde yararlanmak için mesai harcadıkları, gerek haute couture'ün, gerek hazır giyimin sadece tüketime odaklı üretim yaptığı su götürmez bir gerçek. Yüzeyselliği ne kadar aşabiliyoruz, tartışılır. Yine de unutmamak gerekir ki, ilk çağlardan bizlere kalan bu çeşitli moda kültürlerinin çıktığı ilk nokta; ihtiyaç. Moda kültürünü ayakta tutan, geçmiş medeniyetlerden bizlere kalan, yıllar içerisinde yüksek ivmeyle çoğalan ve bizlerin de gelecek dönemlere aktaracağı mirasa, belki de çok derin anlamlar yüklemek yerine mirasyedi olarak hayatımızı idame ettirmeye çalışmak daha anlamlıdır; karar bizim.

COCO CHANEL'İN 'KÜÇÜK SİYAH ELBİSE'Sİ

Time dergisi, 1999 yılında yüzyılın en önemli 100 kişisini sıraladığında listedeki tek moda tasarımcısıydı Coco Chanel. Yalnızca moda dünyasına katkılarıyla değil, kadınlara kazandırdığı kimlikle de büyük saygınlık topladı. Hayatı filmlere konu oldu, vizyonu, gelecek tasarımcılara örnek oldu. Moda tarihinin belki de en bilinen ismi, Coco Chanel, günümüzde 'moda' haline gelen feminizm konusunda çok öne çıkmıştı. Kadınların bir süs nesnesine dönüştürülmesine karşı çıkarak erkek giyimine atfedilen gücü, tasarımları üzerinden ele geçirmesi, Chanel'in bugün sahip olduğu algıyı karşımıza çıkarıyor. Coco Chanel'i böylesine değerli ve tüm dünyaca tanınır yapan şey, kendi tasarımlarının yüzü oluşuydu aslında. Markanın yaratıcısı, tasarımcısı, modeli, kısaca her şeyiydi. Şaşırtıcı şekilde terzilik konusunda çok yetenekli olmasa da, vizyonu sayesinde sadece kendi markasının değil, zamanının modasının yüzü olmuştu. Tasarımlara kazandırdığı maskülen kesimler, bugün hâlâ Karl Lagerfeld'li Chanel'in imzası sayılıyor. Şu anki fotoğraflarında Coco Chanel'in üzerinde görmeye alışık olduğumuz döpiyesler, markanın en bilinir modelleri arasında. Belki küçük, siyah elbiseler yapan ilk tasarımcı değildi, belki moda tarihindeki kısa siyah elbiseler arasında en mükemmeli de onunki değildi, ancak 'Küçük Siyah Elbise'yi o yaratmıştı. Ne zaman bir kadın dolabına, acil durumlara uygun küçük siyah bir elbise eklese, bu, Coco Chanel'in mirası olacaktı.

PAUL POIRET'DEN KALAN MİRAS

Poiret, tasarımlarının yanı sıra, onları tanıtmak için kullandığı yöntemlerle de çok konuşuluyordu. Günümüzde iletişim sektörünün hâlâ takıldığı konulardan birini erken çözmüştü; satılan şeyin sadece bir ürün değil, bir fikir, bir rüya olduğunu savunuyordu. Haute couture üstadı Charles Frederick Worth'un vefatının ardından, tasarımcının markasını devralan oğullarının yanında işe giren Poiret, marka için, artık sokağa inip halkın arasında gezen soylulara özgü günlük kıyafetlerden oluşan bir alt marka oluşturdu. İki yıl süren bu işbirliği, tasarımcıya, Paris modasına modernliği getiren kişi olarak daha da saygınlık kazandırmıştı. Şaşaaya, fakirlik içinde geçen çocukluk yıllarında bile düşkün olan tasarımcı, ihtişamlı vitrinleriyle her zaman ilgi gördü. Şehrazat'tan esinlenerek yarattığı koleksiyonun tanıtımı için, 18. yüzyıldan kalma bir malikânenin bahçesinde parti düzenlemişti. Adı, *Bin Bir Gece Masalları*'na ithafen, 'Bin İkinci Gece' olan partinin kapısından kostümsüz girilemiyordu. Yani, Paul Poiret'den moda sektörüne kalan tek miras somut tasarımlar değildi.

→

Patek Philippe

HAZİNE DAİRESİ

Yazı **MEHMET ÇELİK**

Simgelerle dolu bir hazine ve bir rol modelidir Patek Philippe saatleri. Benim anladığım, sadece saat üretmiyor, üretilen her saatle birlikte bilimin ve kültürün bir nesnesini sunuyorlar. Bir de duygular zincirini işaret ediyorlar.

Yarım milyona yakın mekanik saatin özellikleri ve her bir saatin kime satıldığının bilgileri, 1839 yılından bu yana titizlikle arşivlenmiş, bir kilometreyi aşan raflarda bulunan ciltlerde saklı duruyor. İlk kez gördüğümden beri rüyalarımda bu güzel arşivi görüyorum. Bir arşivci olarak yerinde olmak istediğim kişinin adı ise Flavia Ramelli. Kendisi son derece önem verilen belgeleri koruyan, sınıflandıran ve tasnif yöntemleri aracılığıyla gerektiğinde ilgili belgeye ulaşan kişi oluyor. Ağustos 1997'de görevi devralan Ramelli, Patek Philippe'in 'şimdiki' arşivcisi, yani son 19 yıldır geçmişten gelen birikimi canlı tutan kişi. Ondan önce bir başkası vardı, ondan sonra da bir başkası olacak. Tıpkı 1949 yılında yayımlanan bir dergi ilanında söz edilen hakikat gibi, belki sahip olunan saat nesiller boyu sizi hatırlatacak.

İster istemez düşünmek zorundayız. 'Arşivlemek', 'kayıt tutmak' bilindiği gibi ülkemizde kıymeti pek bilinen bir kavram değil. Hatta 'arşiv' demek aslında kanayan bir yara demektir ülkemiz için.

Tarihimizin Osmanlı'ya dair kısmından bir bölümünü "Çöp bunlar!" diyerek trenlerle vagon vagon komşu bir ülkeye satmışlığımız dahi vardır. Vaktiyle memleketimizin bir kurumu kendi tarihini yazdırmak istediğinde kuruluşla ilgili ilk dönem evrakın bir başka şehirde, varlığı bile unutulmuş bir depoda hamur olmak üzere bir "Kâğıt dönüşüm fabrikasına gönderilecek!" notuyla çuvallar içinde bekletildiği anlaşılmıştı! Biraz daha geç kalsalardı, kurumun tarihi boş bir levha gibi anlamsız olacaktı. Sonra bu çuvallar içerisinde bulunup Mustafa Kemal Atatürk'ün kurumun ilk adımlarının atıldığı aşamadaki katkısının belgelendiği yazışmalar, hazırlanan kitabın ilk sayfalarına gururla konulmuştu. Nereden nereye…

Gelelim Patek Philippe şirketine: Yazının ilk cümlelerinde vurgulandığı gibi 1839 yılından beri sadece kendileriyle ilgili kayıtları değil, sattıkları her saatle ilgili müşteri bilgilerini dahi arşivlemişler ve bu arşivle gurur duyuyorlar. Gurur duymakta haklılar da: Arşiv geçmişe sahip çıkmak, yapılan güzel işleri gelecek kuşaklara aktarmak üzere korumak ve geçmişten gelen bilgiyle kökleri daha derinlere ulaşan sağlam bir geleceğe sahip olmak anlamına geliyor.

O kadar çok söylendi ki bilmeyen yoktur artık, saatsevenler için bazı köklü markalar diğerlerinden ayrılır. Bu markalar arasında Patek Philippe'in yeri de başkadır. Benim için de son derece farklı bir önemi var, onlara hem müze ve arşivlerine olan sevgim hem de dünyanın en güzel dergilerinden birini çıkarttıkları için ayrı bir hayranlığım var.

Fakat ben de şimdi herkes gibi Patek Philippe saatlerinin neden önemli olduğundan söz etmek istiyorum. Patek Philippe dendiğinde benim aklıma bir saatin örnek bir tarifi geliyor. Hatta bu tarifi anlatırken Patek Philippe nedir unutuyorum. Bu örnek tarif de en güzel, firmanın gazetelerde ve dergilerde yayımlattığı ilanlarında görülebilir. Bu ilanların bir tanesinde okula giden oğlunun kravatını bağlayan bir babanın elleri görülür, bir başkasında ders çalışan oğluyla birlikte kara kara düşünen bir başka baba vardır. Bir ilanda ise kızının dans etmesine yardım eden bir anneye bakarız. Bir başkasında resim çizen kızına destek olan bir anne görürüz.

Örnekleri çoğaltmak mümkün. Birbirinden güzel pek çok ilanın ortak noktası bir yerde markayı da aşar ve biz başka şeyler düşünürüz. İnsani değerlerden biri paylaşmaktır. Ömrünün sizden uzun olacağını bildiğiniz bir saat alırsınız, bu saati sizden sonra bir başkasına bırakırsınız. Paylaşılan bir nesneyle hatıralar da bir başkasına taşınır, zaman geçtikçe belki de o saati satın alırken hiç öngörülemeyen başka değerlere dönüşür: saygı, şükran, tevazu, sevgi…

Patek Philippe ilanlarında yer alan ve oldukça iddialı olan (Saatlere ilgi duyanlar arasında oldukça popüler

Ağustos 1997'de görevi devralan Flavia Hanım, Patek Philippe'in 'şimdiki' arşivcisi yani son 19 yıldır geçmişten gelen birikimi canlı tutan kişi.

Fotoğraf: Christian Lutz, IHT

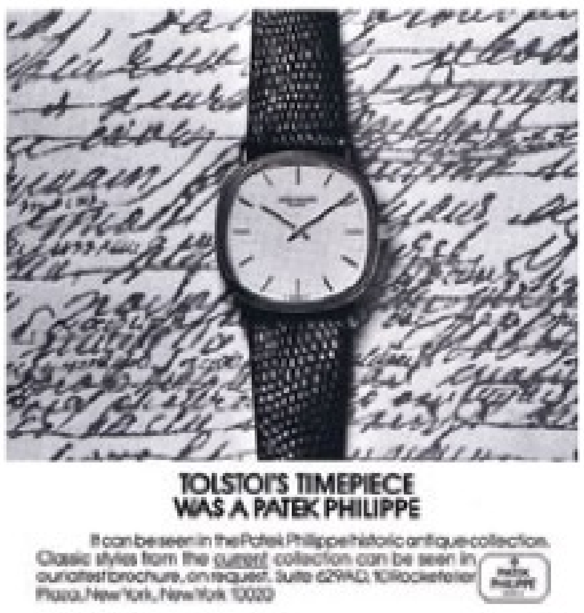

"Şurası bir hakikat, bütün saatler içinde çok az saatin üzerinde Patek Philippe yazıyor, yazarların içinde ise çok azı Tolstoy gibi yazıyor."

"Bazen ilandaki kalemi tutan elin veya bir başka nesnenin saatten çok daha değerli olduğunu düşünüyorum. En değerlisi ise işte o an, geriye dönülmeyecek, bir daha yaşanmayacak olan paylaşılan ortak zamandır."

"Bir Patek Philippe saatine 'sahip olmak' hiç kolay değil, bu saat, yükte hafif pahada ağır nesnelerden biridir ama gözümüzün önünde duran ve belki de çok daha pahalı olan sevgiyi satın alabilir miyiz?"

tartışma konusudur.) efsanevi bir ifade vardır: "You never really own a Patek Philippe, you merely look after it for the next generation." Yani "Bir Patek Philippe saate asla gerçek anlamda sahip olamazsınız, sadece gelecek nesil için emanet alırsınız." Bu, birazcık insafsız da olsa eşine az rastlanır bir dürüstlükle yapılmış harika bir değerlendirmedir; insan ömrünün geçiciliğine vurgu yapmasıyla, 'sahip olmak' kelimelerinin tabiatını duyurmasıyla, aslında bir emanetin satın alındığını, bizden geriye belki de sadece saatimizin kalacağını hatırlatmasıyla paranın da satın alamayacağı değerlere vurgu yapmasıyla önemlidir.

Gerçi bu benim çok sevdiğim bir ifade değildir, firmanın en çok saygı duyduğum sloganı ise bir kenarda görülmeyi bekleyen "Begin your own tradition." cümlesidir. Burada sözü edilen "Kendi geleneğinizi oluşturmaya başlayın." ifadesi çok daha geniş ve çok daha mütevazı duruyor. Miras sözcüğünün kökenini araştırırken bir yerde 'zincir' sözcüğünü görmüştüm. Bu kelimeyle birlikte Patek Philippe ilanlarına baktığımda esasen her birimizin kan bağından öte, insanlık zincirinin bir parçası olduğumuzu düşünmüştüm. Dolayısıyla aktarılan değerler, sadece babadan oğula değil, sadece anneden kızına değil, nesiller boyu, ırk, din, sınıf ve coğrafya gözetmeksizin bize kadar gelen, sahiden hiçbir zaman sahip olmadığımız, sadece taşıyıcısı ve muhafızı olduğumuz bir duygunun, bir bilginin aktarımından ibarettir. Benim anladığım, Patek Philippe sadece saat üretmiyor, üretilen her saatle birlikte bilimin ve kültürün bir nesnesini sunuyorlar. Fakat bu saatler aynı zamanda duygular zincirini işaret ediyor.

Bu düşüncelerimi başka türlü nasıl anlatabilirim, diye düşününce aklıma Rus edebiyatı ve Tolstoy geliyor. Ne ilgisi var demeyin, tam adıyla Lev Nikolayeviç Tolstoy bilindiği gibi Rus edebiyatı dışına taşmış, dünya edebiyatının değerli bir parçasına dönüşen kitapların yazarıdır. *Savaş ve Barış* gibi kült bir eserin, *Anna Karenina* gibi bir başka efsanenin bu değerli ismini çok severim ve kendimi Dostoyevski'den ziyade Tolstoy'a yakın hisseden bir okurum. Sözü elbette Patek Philippe'e getirmek istiyorum: 1980'li yılların başında yayımlanmış bir ilan görmüştüm. Tolstoy'un el yazısının görüldüğü bir zemin üzerinde duran son derece sade bir Patek Philippe saati. Hemen altında "Tolstoy'un saati bir Patek Philippe'ti," ibaresini okuruz. İşte beni Tolstoy'a bağlayan bir şeydi bu ilan. Bu bir ilandır elbette ve ticari kaygılarla yayımlanmıştır. Fakat işin ticari olmayan bir yanı da vardır. Tıpkı babasına sarılan bir çocuk figürü gibi, gördüğümüz fotoğrafın bir simge olduğu barizdir. Patek Philippe ilanlarının içimizi ısıtması boşuna değildir. Çünkü aklımızın bir köşesinde, yaşamakta olduğumuzun hayatın, korkunç dertlerimiz yoksa eğer, aslında çok 'lüks' olduğu; birine sarılmanın son derece 'lüks' olduğu gerçeğinin bir ifadesidir. Bir Patek Philippe saatine 'sahip olmak' hiç kolay değil, bu saat, yükte hafif pahada ağır nesnelerden biridir. Evet, elbette öyledir ama gözümüzün önünde duran ve belki de çok daha pahalı olan sevgiyi satın alabilir miyiz?

Özetle, saat deyip geçmeyelim. Saat, annemizle, babamızla, daha da geçmişi düşünerek atalarımızla bağımızı da hesaba katan bir nesnedir. Zaman büyük bir öğütücüdür, içinde her şey kaybolabilir. Saatler ise bizden daha çok direnir ama onlar da kaybolabilir, biz insanlar geriye kalan zincirin duygusal bir parçası, büyük insanlık saatinin içinde dönüp duran bir dişliyiz sadece ve hiç şüphe yok, yerimizi bir başkasına bırakacağız.

Şurası bir hakikat, bütün saatler içinde çok az saatin üzerinde Patek Philippe yazıyor, yazarların içinde ise çok azı Tolstoy gibi yazıyor. Çoğunluk bizim arzu etmediğimiz zevklerin ve hırsların tutsağı olabilir. Eğer iyiler az ise özenmemiz gereken azlıklardır, kalitesiz olan çokluklardan yana olmak doğru değil. Bir saate baktığımda şunu görüyorum: Geçmişten aldığımız az sayıdaki güzelliği bizden sonraki kuşaklara aktarmalıyız, çünkü bir insanı daha iyi bir insan yapan değerler, bir saati diğerlerinden ayıran ve çok daha iyi yapan değerlerle aynı.

Son olarak Patek Philippe ile bir ilgisi yok ama konumuzla derin bir bağı olduğu için rahmetli Müşfik Kenter'in babasının saatinden söz etmek istiyorum: Kenter 1957'de ilk maaşının neredeyse tamamıyla babasına bir saat almış. 2005'te yayımlanan bir röportajda daha sonra yaşadıklarını şöyle anlatıyor: "Babamın vefatından sonra saat yine bana kaldı, sahnede hep o saati takarım, babamı yanımda hissetmek için."

Cüneyt Arkın

AKTÖR (79)

Yazı **TÜRKAN DOĞAN** / Fotoğraf **GÜVEN POLAT**

→**Köy çocuğuyum.** Annem, babam ve iki ablamla yüz koyunun peşinde koşardık. Bazen dehşetli bir kuraklık olur, bütün koyunlarımız hastalıktan ölürdü.

→**Bozkırda güneşin doğuşu çok ihtişamlı olur.** Bir sabah babam beni uyandırdı ve "Bak oğlum filizler büyüyor, seslerini duyabiliyor musun?" dedi. Tabiatı an an yaşadım. Çiçeği, böceği, serçeleri, yıldızları, kırlangıçları... Tüm bunlar iç dünyamı öyle zenginleştirdi ki Cüneyt Arkın olduğum sürece hep bunlardan harcadım. Beni başarıya ulaştırdı. Sanatçı olmak için sadece fizik yetmiyor.

→**Annem de, babam da kucağımda öldü.** Babam okumamıştı ama ârifti. Tabiatın parçası değil, tabiatın kendisiydi. Hayatı yenilmemek ve var olmak üzerine kuruluydu.

→**Babam beni okutmak istemiyordu.** Çünkü ırgat gibi ona yardım ediyordum. Biz doğduk, yürümeye başlayınca koca adam olmak zorunda kaldık.

→**Tıp fakültesinde okumak için** İstanbul'a geldiğimde sırtımda yatak, yorgan; elimde tahta bir valizle Haydarpaşa'da trenden indim. Ucuz diye Sirkeci'de üç işçiyle birlikte bir hanın odasında kalıyordum. Harçlık için bazen onlarla işe de gidiyordum. Onlar gece uyuduklarında ışık kapandığı için karanlıkta, mum ışığında ders çalışırdım. Bazen o anları hatırlıyor, o mumun kokusunu duyuyorum.

→**Artist olmam hayatımın dönüm noktasıydı.** Her şey biraz oyun gibi başladı. *Artist* dergisinin yarışması, Eskişehir'de Halit Refiğ ile tanışmam ve 'Gurbet Kuşları'nda oynamam çok önemlidir. 'Gurbet Kuşları'yla sinemaya ilk imzamı atmıştım.

→**Beyoğlu'nda yürürken Medrano Sirki'nin** afişini gördüm. Ertesi gün orada çalışmaya gittim. Medrano Sirki'nde ne varsa öğrendim ve Türk Sineması'na getirdim. Kazak Sirki'nde ise bütün at numaralarını öğrendim. İki atın arasında ilerleme, atın üstüne atlama gibi numaralar...

→**Yıllarca eğitildiği için bütün** bu numaraları sirkteki atlarla yapmak daha kolaydı. Filmlerde ise araba atlarını kullandım. Dörtnala giden atlı sahnelerinde o hızı korumak lazım. Saniyeyle ölçülen, müthiş tehlikeli şeyler, çünkü atın karnının altına giriyorsun. Atın ayakları kafanı paramparça edebilir. Ön ve arka ayak, karın altındayken nerede ve kaç saniye içinde birleşiyor, bunları bilmeli ve ölçüp biçmelisin.

→**Halit (Refiğ) Ağabey bana** "Vücudunu çok iyi kullanıyorsun, bundan sonra macera filmlerini dene," demişti. Kartal Tibet 'Karaoğlan'ı çektiğinde yapımcısına gittim. Bana "Sen Marcello Mastroianni ile Alain Delon kırması gibisin. Piyano ve keman çalıyorsun. Briyantinli saçların hiç bozulmuyor. Böyle bir filmi nasıl çekeceksin?" dedi.

→**Remzi Contürk ile inat ettik.** Remzi, "Hadi Malkoçoğlu'nu çekiyoruz," dediğinde Medrano ve Kazak Sirki'nde ne öğrendiysem hepsini bu filmde sergiledim. Film öyle bir iş yaptı ki kopya yetiştiremedik. Arkasından bir dolu teklif... Battal Gazi'ler, Kara Murat'lar...

→**Yüksek yerden atlama sahnelerinde** aşağıdakilerin beni karşılamaları çok önemli. Kendi kavga ekibim yokken merdivenden atladığımda beni tutacak kişiler korkup kaçtı. Mermere çakıldım, omzum parçalandı.

→**Kaleden kaleye gerçekten atlıyordum,** hatta uçuyordum denilebilir. İmkânsız, insanüstü dediler ama bunun için bir ay boyunca çalıştım. Önce düz, sonra engebeli yerde, en son da kalelerin üstünde çalıştım. Çalışmadan hiçbir şey olmuyor. Ama temelde de bir mayan olmalı. İlk filmim 'Gurbet Kuşları'nda oynarken bile zorluk çekmedim.

→**Günde 12-14 saat çalışır,** çok az tatil yapardım. Çalışmaktan ayların ve mevsimlerin nasıl geçtiğini anlamazdım. Bir gün sette, ışığın değişmesini beklerken kapıya çıktım. Bir de baktım güzel bir koku... Bir esnaf hıyar soyup satıyor. Anladım ki bahar gelmiş. Ama ben farkında bile değilim. Bir gencin dörtnala koşacağı, sevgiyi ve aşkı oburca tadacağı yaşta korkunç bir sorumlulukla çalışıyordum.

→**Yeşilçam döneminde Fikret Hakan'ı** öz ağabeyim kadar sevdim. Hüseyin Peyda'yı da çok severdim. Bütün karakter oyuncuları çok iyiydi; herkesten bir şey öğrendim.

→**Memduh Ün ve Fatma Girik** ile Antalya'da çalıştığım filmler oldu. O zaman Antalya'da otel filan da yoktu. Garibim Fatma, gündüz filmde oynar, akşamları da yemek yapıp çamaşırlarımızı yıkardı. Fatma benim için bir kız kardeşten ötedir.

→**Evlilik, "Yıllarca mihnetle biriktirdiğini** minnetle biriyle paylaşmaktır," der Kemal Tahir. Karım olmasa ben Cüneyt Arkın olamazdım. Bir anne bile çocuğuna bu kadar iyi bakmaz.

→**Hayattan şunu ya da bunu** öğrendim diye tarif etmek zor. Ama yaşadım, hem de dolu dolu.

→

Işık Öğütçü

ORHAN KEMAL MÜZESİ KURUCUSU (59)

Yazı **SEDA KARAN** / Fotoğraf **ARDA GÜLDOĞAN**

ORHAN KEMAL'İN İNSAN SEVGİSİ,
UMUDU VE İYİMSERLİĞİ BANA
KALAN EN BÜYÜK MİRASTIR…

→**Kazakistan'ın önemli düşünürü Abay'ın** sözünü daima hatırlarım: "Babanın oğlu olma, insanlığın oğlu ol." Orhan Kemal'in oğlu mu olmak, yoksa insanlığın oğlu mu olmak gerekir? Sanıyorum, Orhan Kemal'in oğlu olmak, bu iki kavramı da içinde barındırmak demektir. Ama bu sade düşüncem yıllar içinde beni şaşırtacak, hayatımın akışını değiştirecekti.

→**Yıllar önce** baştan sona kitaplarını yeniden okuduğumda, kendisini yeni tanımaya başlayan, keşfeden bir okuyucunun heyecanını taşıyordum. Kitap sayfalarını çevirdikçe yaşayan bir Türkiye, gözlerimin önünde akıp duruyordu. Sadece yerel değil, evrensel motifleriyle her ülkenin insan öyküsünde görülen zor yaşam koşullarında verilen mücadeleyi, direnişi, hayalleri ve sevgileri görebiliyordum. Yani hepimizin yaşadığı küçük ama görkemli yaşamlar sergileniyordu onun satırlarında.

→**Kitaplarında tüm insanların umutları vardı.** Ulaşıp ulaşamayacakları meçhul umutlarına ve zor şartlardaki şaşırtıcı iyimserliklerine tanıklık ediyordum. Kahramanlarını samimi bir şekilde anlatan, onları satmayan, onlar gibi yaşayan, onlardan biri olan gerçek sanatçının, halkın açlığı karşısında haykırışında, onunla birlikte tüm dünyaya haykırdım: "Ey açlık! Seni midemde, iliklerimde, kanımın yuvarlarında duydum. Ve sen, benim iyi, benim şefik ve rahim olan soyum, insan soyu, sen ebedi tokluğu fethedeceksin!"

→**Üstadın** gelecek kuşaklarca tanınması, okunması ve unutulmamasının ötesine geçerek onun düşüncelerinin herkes tarafından benimsenmesini, insan sevgisinden ders alınmasının bizleri zenginleştireceği inancındayım.

→**Babamın deyişiyle** "Gerçek olan öğrenmektir. Nereden, nasıl öğrenirsen öğren. Nereden, nasıl öğrendiğin, diploman, hatta neler bildiğin de önemli değil. Ne yaptığın önemlidir." Ne yaptığımı bilerek, sadece babamın oğlu olarak değil, insanlığın oğlu olarak çabalamak, değer bilmek beni her geçen gün üstadın insan sevgisine daha da yaklaştırıyor, umudum ve iyimserliğim artıyor.

→**Orhan Kemal,** bize içimizden bakmaktadır. Onun sevgisi, sıcaklığı, umudu ve iyimserliği kitaplarındaki her satırında var olduğu sürece karamsarlık yanımıza yaklaşamayacaktır.

→**"Her gecenin bir sabahı var!"**, "Gün doğmadan neler doğar!" sözleri boşuna söylenmemiştir. Üstat aydınlığını kitaplarının içine yerleştirmiştir. Ben bir okuyucu olarak aydınlanmayı her satırında yakalayıp zenginleşiyorsam o zaman şunu söylemem mümkün olabilir: "Asıl miras parada pulda değil, bize bırakılan kavramların toplamındadır." Ben bunları hayatta kullanabiliyorsam muazzam bir mirasa sahip olduğum anlaşılabilir.

→**Demokrasinin, uygarlaşmanın, adaletin yaygınlaşmasının** ve çağdaşlaşmanın yolunda yürümek babamın kitaplarındaki ana fikrin kavranmasıyla ilgilidir.

→**Kişinin menfaatinden çok** toplumsal mutluluk ve zenginlik, bu kavramların ışığında ülkenin aydınlanması kitaplarındaki en temel görüşlerdir. Bunlar da insanlığın insanlık için yönetilme çabasına katkı sağlar. Bizlerin de bunu temel alarak hayatımızı yönlendirmemiz ve bu mirası geleceğe taşımamız gerekmektedir. İşte babamın eserlerinin bendeki etkileri bunlardır.

→**Dünya üzerinde** ünlü yazarlar yaşadıkları dönemlerde anlaşılamamışlar, yıllar sonra öyle bir anlaşılmışlardır ki kitapları elden ele dolaşmaya başlamış, bıraktıkları fikirler toplumları çağdaş uygarlık düzeyine taşımıştır. Böylece toplumlar bu evrensel mirastan kendi halkları için yararlanmaya başlamıştır. Türkiye'de de bir gün mutlaka böyle olacaktır. O zaman bu miras sadece benim değil ülkemin ve tüm insanlığın ortak değeri olacaktır. Eğer bugün ülkemizde düşmemek için hâlâ tutunacağımız kökü derinlerde ağaç dalları varsa bunlar Orhan Kemal'in ektiği tohumlardandır.

→

Süheyl Uygur

TİYATRO SANATÇISI (57)

Behzat Uygur

TİYATRO SANATÇISI (53)

Yazı **SEDA KARAN** / Fotoğraf **ARDA GÜLDOĞAN**

→ **Bizler, 'Uygur' soyadı ağırdır** ve o ağırlığın değerini bilelim diye değil; herhangi bir ailenin bireyi gibi, o aileye yakışır evlatlar olmamız öğretilerek büyüdük. Öğretilmedi de aslında... Bir yaşam biçimi olarak gösterildi. Anne ve babamız "Bunu şöyle, şunu böyle yapın!" gibi öğütlerde de bulunmazdı. Zaten Nejat ve Necla Uygur'un yaşayış biçiminden, insanlarla olan ilişkilerinden nasıl birer birey olunması gerektiğini görerek, benimseyerek yaşamaya başladık.

→ **'Uygur' soyadının tabii ki çok ciddi bir kıymeti var** bizim için; özellikle bunu kendi tiyatromuzu kurduktan sonra daha net bir şekilde anlayıp kavradık. Babamızla yan yana aynı mesleği yapmaya başladıktan sonra ustamız olarak ondan birçok şey görüp kaptık. Yıllarca beraber sahneye çıktık, turnelere gittik. Ama ne zaman kendi tiyatromuz vitrine çıktı, işte o zaman işin ne kadar büyük bir sorumluluk taşıdığının farkına vardık. Ama hiçbir zaman ne Süheyl'in ne de benim bu sorumluluk altında "Bizim soyadımız Uygur, bunu her fırsatta kullanalım." gibi bir düşüncemiz ya da yaklaşımımız oldu. Her zaman içimizden, yüreğimizden geldiği, yani yetiştirildiğimiz gibi davrandık. Bize ne, nasıl öğretildiyse aynı şekilde devam ettirmeye çalıştık. Bize öğretilenleri uygulayarak insanlara ve seyircimize en doğru şekilde ulaştığımıza inanıyorum.

→ **Evet, soyadımız bir miras bize...** Özellikle Nejat Baba rahmetli olduktan sonra aslında ne kadar değerli ve ağır olduğunu daha iyi anladık. Anadolu'ya çok sık turneye çıkan bir tiyatroyuz. Babamın sağlığında da yıllarca, yüzlerce turne yapıldı. Şimdi gittiğimiz her yerde Nejat Baba ile vatandaşın yaşadığı bir anı ile karşılaşıyoruz. "Nejat Baba ile şurada kahve içmiştik.", "Nejat Baba ile şurada oturup konuşmuştuk." Bence bize bıraktığı miraslardan en önemlisi bu... Çok sevilen bir sanatçıydı. Biz zaten çok sevilip saygı gördüğünü biliyorduk ama özellikle rahmetli olduktan sonra daha da iyi anlayıp algılamaya başladık. 1990 yılında kendi tiyatromuzu kurduğumuzda Behzat da, ben de Nejat Baba sağlığında, kendi tiyatrosunda neye dikkat ettiyse, ne yapmak istediyse, nasıl otorite kurduysa aynısını uygulamaya çalıştık.

→ **Babamızın emaneti olan** 'Uygur' soyadının ağırlığını her zaman sırtımızda taşıyoruz; ki bu çok güzel bir ağırlık. 'Marko Paşa'yı sahnelemeden önce Behzat ile oturup üzerinde çok tartıştık, konuştuk. Diğer projelerimiz üzerinde de oldukça titiziz ama babamızın daha önceden sahnelediği bir oyunu yeniden seyirci karşısına çıkarmanın sorumluluğu daha fazla oluyor, doğal olarak. Çünkü Nejat Baba'ya yakışır bir oyun sergilemek zorundaydık, zorundayız da.

→ **Süheyl'in söylediklerine şöyle bir parantez açayım;** Nejat Baba'ya yakışır değil; Nejat Baba'nın bize emaneti olan bir oyunu, yine bize emanet olarak bıraktığı seyircisine yakışır bir şekilde yapmamız doğru olurdu. Çünkü hakikaten daha önce Nejat Uygur Tiyatrosu'nda başlayan daha sonra da Süheyl-Behzat Uygur Tiyatrosu'nda devam eden bir gelenek var. Nejat Baba'nın vefatından sonra iki tane Nejat Uygur oyunu oynadık, diğerlerinin hepsi özgün. Bu oyunlardan biri 'Boynuz Kulağı Geçer', biri de 'Marko Paşa' müzikali. Babanın vefatından sonra 'Marko Paşa'yı sahneleyince, seyirciye karşı hissettiğimiz sorumluluk daha da arttı. Yani başarılı olacağımızı biliyorduk, ama sorumluluk çok farklı bir duygu. Babam da aynı duygularla çıkardı sahneye... Hiç unutmuyorum; 'Cibali Karakolu'nu tekrar repete ettiğinde seyircinin ayakta alkışlayışını gördüğünde babam annemin göğsüne sarılıp hüngür hüngür ağlamıştı. Ki, Nejat Baba öyle kolay kolay ağlayabilen bir adam değildi. Bunun tek bir sebebi vardı; seyircisinin karşısında bir kez daha mahcup olmamasıydı. Aynısı bizim için de geçerliydi; 'Marko Paşa'yı babamdan sonra ilk kez sergilediğimizde garip bir sorumluluk hissettik. Aynı şekilde seyircimiz bizi ayakta alkışlayıp perde kapandığında Süheyl'in de benim de gözlerimiz yaşardı. Seyircimize de, babamıza da, daha doğrusu ustamıza da mahcup olmamıştık.

→ **Kimse bir Nejat Uygur olamaz.** Nev-i şahsına münhasır, bambaşka bir oyuncu, bambaşka bir yetenekti. Onun bizlere ustamız olarak gösterdiği oyunculuk yolunda doğru adımlarla ilerlediğimizi düşünüyorum. Biz hepimiz ekip olarak, halen Nejat Uygur'un bir parçası olarak sahneye çıkıyoruz.

→ **İşi konusunda çok titizdi,** işine çok düşkündü. Bir gün, geciken bir oyunun dekorunu bana kurdurdu (Süheyl Uygur). Birinci perdeden sonra matine suare arasında bana bir kızdı, dekoru 20cm öne kurmuşum diye... Dekoru söktürüp 20cm geri aldırdı bunun üzerine. O derece titizdi.

→ **Nejat Baba çok değişik bir insandı,** bir kere spora çok düşkündü. Bilmeyenler vardır; boks yapardı. Evlatlarına çok düşkündü. 'Üçün Biri' adlı oyunda, ilerlemiş yaşına rağmen beni (Behzat Uygur) sırtında taşıyordu.

→ **Sahnedeyken,** sahnenin dışına da hakim olmayı öğretti bize. Oyun oynarken radarlarınız açık olmalı, fuayede bir şey mi oluyor, elektrik ışık odasında bir sorun mu var... Her detaya hakim olmalısınız. Bir gün oyun esnasında Süheyl'in ikizi Süha'ya kapıda iki sarhoş dadanmış. Baba sahnedeyken fark etmiş bunu. Çaktırmadan oyundan ayrılıp kapıya gitmiş, adamlara birer kafa atıp polise teslim edip yine arkadan sahneye dönmüş.

→ **Normalde perde açıldıktan sonra** önce oyuncular çıkar; baba da bir üç dakika sonra. Bir akşam oyunculara önce kendisinin çıkacağını söyledi. Bana da "Süheyl bak şimdi ne yapacağım..." dedi. Daha çok ufağım o zamanlar, merakla beklemiştim ne yapacak diye. Baba çıktı, seyirci alkışladı ve Nejat Baba aşağı yukarı 1,5-2 dakika hiç konuşmadan ve mimik yapmadan durdu. Ama o seyirci gülmekten öldü. Mesela ben bunu halen algılayamıyorum.

→ **Bu bence** (Behzat Uygur) oyuncunun kendisine ve seyircisine ne kadar güvendiği ile ilgili bir durum. "Ben sahneye çıkarım ve benim seyircim ben dursam bile bana güler." Bu; ancak bir ustanın yapabileceği bir şey. Ve bunu çırağına gösteriyor. Yani 'Seyircinle olan ilişkini ancak bu şekilde kurabilirsin, seyircini tanımazsan ne yaparsan yap hikâye' dersini vermiş.

→ **Sahne üzerinde Süheyl** daha çok Nejat Uygur gibidir. Ben ise daha çok Nejat Uygur'un partneri Bahri Beyat'tan etkilenmişimdir.

→ **Evde son derece eğlenceli** ama bir o kadar da otoriter bir babaydı. Bir araya geldiğimizde genellikle tiyatro konuşurduk. Dediğim gibi (Süheyl Uygur) beraberce çok eğlenirdik ama bir bakışıyla da durmamız gereken yeri bilirdik.

→ **Evet, nerede durmamız gerektiğini** çok iyi bilirdik, demans olduğunda bile onunla "Siz" diye konuştuk (Behzat Uygur). Hasta yatağının başında beklerken bile bacak bacak üstüne atarak oturmaya çekindik.

→ **'Şensoy'** soyadının ağırlığını ve bunun beraberinde getirdiği sorumluluklarımın ciddiyetini idrak etmem tabii ki büyüdükçe oldu. "Bunun değerini gerçekten anladım," dediğim yaşlar 20'li yaşlarım diyebilirim. Özellikle de anne ve babamla aynı mesleği seçmiş olmanın getirdiği sorumluluklarla beraber o ağırlık insanın omuzlarına daha fazla biniyor.

→ **Ben ünlü bir anne ve babanın kızı olduğumu** sanırım ilk defa ilkokula başladığımda fark ettim. Biz onun öncesinde bunun farkında olmadan yetiştirilen çocuklar olduk hep... Ya da diğer çocuklardan bir farkımız varmış gibi davranılmadı bize, demem daha doğru olur. Çünkü gerçekten bir farkımız olmadı, halen de yok. Sadece benim annem ve babam işleri gereği tanınan insanlar, duruma hep böyle baktım. Annem ve babam da buna her zaman çok dikkat etmiştir. Ancak ne zamanki ilkokula başladım ve birileri beni parmaklarıyla gösterip "Ferhan Şensoy'un kızı," demeye başladı işte o zaman işin başka bir boyutunun olduğunu anladım. Yoksa bizim aile ilişkilerimiz bunun üzerine kurulu değil. Babam edebiyat öğretmeni olsaydı bizim ilişkimiz yine aynı olurdu. Çünkü bizim aile ilişkilerimiz hiçbir zaman 'ünlü' biri olmak üzerine kurulmadı.

→ **Ben tiyatroda büyüdüm.** Herhangi bir tiyatro da değil; Ses Tiyatrosu! Gidenler ve görenler bu ünlemi neden koyduğumu daha iyi bilir, çok ihtişamlı ve büyüleyici bir yer Ses Tiyatrosu. Büyürken gördüğünüz, bildiğiniz, içinde olduğunuz ve 'özenebileceğiniz' tek meslek oyunculuk olunca ileride oyuncu olmaya da çocuk yaşlarda karar veriyorsunuz. Ama tabii o dünyanın içindeyken insan zorluklarını da bir o kadar görüyor ve yaşıyor. O yüzden annem bize her zaman "Kolunuzda altın bileziğiniz olsun," derdi. Belki de bu yüzden oyunculuk eğitimi almadık.

→ **Babamla birbirimize benzeyen** o kadar çok yönümüz var ki; belki de çevremden en sık duyduğum laf "Babası kılıklı!" Aslında kendisine değil de dedem Cemil Şensoy'a daha çok benzetir babam beni. Bana birçok kez "Küçük Cemil Şensoy!" demişliği vardır. Ama en çok hangi konuda babana benziyorsun diye sorarsanız; doğru bildiğimden asla şaşmıyorum tıpkı onun gibi. Bildiğimi dile getirmekten, hatta bazen sert bir dille dile getirmekten de çekinmiyorum.

→ **Unutamadığım anılarla dolu** çok güzel bir çocukluk geçirdim ben... 10 yaşında ilk defa profesyonel olarak Ortaoyuncular'da sahneye çıktım. Şimdi geriye dönüp bakınca nasıl cesaret etmişim bilmiyorum. Kalabalık bir oyunda ablam ve bana da rol yazmıştı babam, sevinçten havalara uçmuştuk. Zorlu bir prova dönemi geçirmiştik, çocuktuk, yoruluyorduk, uykumuz geliyordu, zaman zaman sıkılıyorduk ama babam hiç taviz vermezdi. Bir gün Ankara turnesinde çok hastalandım, gıda zehirlenmesiydi yanlış hatırlamıyorsam... Akşamki oyuna iki saat kala ben otel odasında hâlâ serum alıyordum. Babam oyunu iptal etmedi ve ben sahnelerimin arasında kuliste serum alarak sahneye çıktım o akşam. Çok zorlanmıştım ama o akyam babam, bana oyunculuğa dair çok önemli bir ders vermişti.

→ **'Ferhan Şensoy'un kızı olmak'** her şeyden önce gurur verici. Her kız çocuğu babasına âşıktır, ama bizim durumumuz biraz daha farklı. Bizim de mükemmel bir baba-kız bağımız var ama bunun yanı sıra Ferhan Şensoy'a da beslediğim bir hayranlık var. Bu iki duygu çok farklı ama aslında iç içe geçmiş. Bu duygularla bunun bir dezavantaj olduğunu söylemek çok zor, ama tabii ki beraberinde getirdiği sorumluluklar bir adım atarken 10 kez düşünmeyi gerektiriyor. Zaman zaman kalıplaşmış önyargılarla karşılaşabiliyorum. Ancak bu dezavantajlar ağırlıklı olarak Ferhan Şensoy'un kızı olmakla ilgili değil de daha çok 'tanınan' birinin çocuğu olmakla alakalı oluyor. Ama bin kere daha dünyaya gelsem bin kere daha onun kızı olmak isterim. Sanırım bu, yazarak tarif edebileceğim bir duygu değil...

→ **Ferhan Şensoy'un kızı olmanın zorluklarını** küçükken daha fazla yaşıyordum sanırım ya da büyüdükçe umursamamaya başladım. Örneğin ben çok uzun yıllar basketbol oynadım, formalarımızın arkasında soyadımız yazardı, bana her maçta "Artist çocuğu!" ya da "Sen sahaya değil sahneye çık!" diye bağırırlardı. Tabii çocuğum, üzülürdüm... Sonradan öğretmenlerim formamı değiştirip arkasına 'Derya' yazdırmışlardı. Sanırım çocuk yaşlarımızdayken çevremize karşı çok acımasız oluyoruz. Kazandığınız her başarıyı ailenize mal ediyorlar, onlardan dolayı elde edilmiş bir başarı gibi gösterilmeye çalışılıyor.

→ **Babamın hayatı yaşayış biçimi** ve duruşu bence bir tek kızı olarak bana değil; onu tanıyan, seven ve takip eden birçok insana ders niteliğindedir. İdeallerinden ödün vermemeyi, hayallerinin ve doğru bildiklerinin peşinde aşkla koşmayı babamdan öğrendim. Oyunculuğa dair öğrendiğim en önemli şey ise; oyunculuğun bir meslekten ibaret olmaması ve sanatın yalnızca aşkla yapıldığı.

→ **Ben hayatta yaptıklarıyla** ve başarılarıyla kendilerinden her zaman saygıyla bahsedilmiş iki kişinin kızıyım. Soyadımın bana getirdiği en büyük sorumluluk da; bu saygınlığa yakışır bir hayat sürmek oldu diyebilirim. "Aman onlara bir laf gelmesin..." gibi bir sorumluluk bu. Tabii bunu 'zorunda' olduğum için değil de aynı zamanda onların sanatçı kimliğine ve duruşlarına saygı duyduğum için yapıyorum. Attığım her (doğru ya da yanlış) adımda kendime olduğu kadar onlara karşı da bir sorumluluğum var sonuçta.

→ **Babam yıllardır tek başına** Beyoğlu Ses Tiyatrosu'nun bekçiliğini yapıyor. Artık Ferhan Şensoy demek, Ses Tiyatrosu demek aslında. Artık bizler büyüdük, bu sorumluluk babam kadar ablam ve benim de omuzlarımda. Bundan böyle Ses Tiyatrosu'nun bir değil üç bekçisi var.

→ **Babamla sahneye çıkmayı çok istiyordum.** Sahneye ilk çıktığımda 10 yaşındaydım, çok bilinçli bir yaş sayılmaz elbette; hele ki sahneye çıkmak için! Çok zaman geçti üzerinden... Şimdi bu bilinçle, bu yaşımda onunla sahneye çıkmak büyük bir hayalimdi. Bu sezon bir oyunda babamla sahnede olacağız, bundan ötürü çok heyecanlıyım.

→ **İtiraf edeyim;** bazen bana gelip "Babanın çok büyük hayranıyım." diyen, onun kitaplarını, oyunlarını ezbere bilen insanlardan kıskanıyorum babamı. Her zaman çok büyük bir mutluluk oldu onun kızı olmak. Ama büyüdükçe, okudukça ve onu izledikçe daha iyi anlıyor insan Ferhan Şensoy'u ve daha da gurur duyuyor böylesine güzel ve özel bir adamın kızı olduğu için.

Derya Şensoy

OYUNCU (26)

Yazı **SEDA KARAN** / Fotoğraf **ARDA GÜLDOĞAN**

→

Bir Seyyahın Anadolu Yemek Notları

Yazı **ÖZGE DİNÇ** / Fotoğraf **GÜVEN POLAT**

HİTİTLERLE AYNI YEMEĞİ YİYORUZ. DÜNYADA İLK ZEYTİNYAĞI ANADOLU’DA ÜRETİLDİ. 15 YILDIR ANADOLU’YU İLÇE İLÇE GEZEN ŞEF ÖMÜR AKKOR’LA BİR ARAYA GELDİK; ONDAN HİTİTLER, SELÇUKLU VE OSMANLI MUTFAĞINA DAİR BU BİLGİLERİ VE ÇOK DAHA FAZLASINI ÖĞRENDİK.

Şef (kendi deyimiyle ‘seyyah’) Ömür Akkor’u ‘dünyanın en iyi yemek kitabı ödülü’nü aldığı *1236 Selçuklu Mutfağı* kitabıyla tanımıştım. Kitabın ödül alması bir yana, daha önce konusu dahi edilmeyen Selçuklu mutfağı üzerine olması çok ilgi çekiciydi. O tarihten bu yana şefliğe devam eden, yazdığı kitap sayısı 20’ye ulaşan Ömür Akkor, bu kez başka bir vesileyle geldi aklıma. “Yemek tarihini konuşalım, ama kiminle?” diye düşünürken... Hem Selçuklu mutfağı hem Osmanlı mutfağı hakkında yazdığı, eğitim verdiği hem de Hitit yemekleri dahi yaptığı için.

Ömür Akkor’la İstanbul’un kadim baharat mekânı Mısır Çarşısı’nda buluştuk, Sirkeci’de gezindik ve yemek kültürümüzü konuştuk.

Akkor’un yemek yapmaya ilgisi çocukken başlamış. Bunda Gaziantepli olmasının da büyük etkisi var. Ailesi, ikiz kardeşiyle ona 6-7 yaşlarında yıkamaları için yeşillik verirmiş. 10-11 yaşında salatayı yapmak, sonra et terbiyelemek derken 17-18 yaşında babaları mutfağa girmez olmuş. “Böylece evdeki okuldan mezun olduk,” diyor Akkor.

Mutfakla ilişkisini vazgeçilmez hale getirense babaannesiymiş. Köyün ağası olan dedesi, yemeği tek başına yermiş. Babaannesi ise bütün yemekleri o yapmaz gibi, mutfakta kapı arkasında yermiş yemeğini. “Babaannem için mutfak bir ibadet alanıydı,” diyor Akkor. “100 kişilik yemek de yapsa, bir kiloluk bamya da, birbirini ezmesin diye tek seferde yapmaz, ayrı ayrı kaplarda pişirirdi. Yemek pişirmekle geçerdi hayatı. Mutfakta konuşmazdı.” Her şefin hayatı boyunca aradığı bir tat vardır ya, Ömür Akkor için bu tat da babaannesinin lolazlı pazı kavurmasıymış. “Kimse onun gibi yapamaz bu yemeği,” diye anlatıyor, Akkor. Akkor’un ailesi, yemekle ilgili olmalarına rağmen çocuklarının şef olmasını istememiş. Üniversiteyken bulaşıkçılık, garsonluk derken okul uzadıktan sonra İngiltere’ye gitmek için ailesinden para alıp kendi restoranını açmış, Akkor. Konu da orada kapanmış.

Onu bu sayfalara konu eden ‘mutfak tarihi’ uzmanlığı ise onun “İnsanlar Anadolu’da ne yiyor?” merakıyla başlamış. Gaziantep’ten başlayarak doğu illerini gezmeye başlamış ve 15 yılda Türkiye’nin bütün illerini gezmiş. Hatta bazı kentlere beş altı kez gitmiş. Sonunda da şu anda üçüncü cildini yazdığı *Türkiye Lezzet Seyahatnamesi* çıkmış ortaya.

“Benim asıl işim seyyahlık, ama insanlar bunu bir iş olarak kabul etmiyor,” diye anlatıyor Anadolu sergüzeştini, Akkor. “Evliya Çelebi seyyahlık yaptı ve bu konu kapandı onlara göre.”

On binlerce yıldır insanların yaşadığı Anadolu; İyonyalılar, Hititler gibi eski medeniyetler, Ermeniler, Kürtler, Süryaniler, Yunan, Roma, Selçuklu, beylikler ve Osmanlı’yla bir mutfak cenneti ona göre. Dünyada bu kadar çok verinin olduğu çok az yer olduğunu düşünüyor. Gürcüler ve Çerkeslerle Balkanlar etkisi de girmiş, Anadolu mutfağına. Akkor, bu harmana Türklerin göçerliğini de ekliyor. “Türkler Orta Asya’dan, çok uzun bir yoldan geliyorlar. Karşılarına çıkan medeniyetlerin etkisini de getiriyorlar. Çok yetenekli olduklarını düşünüyorum, çünkü sürekli at üstünde yemek pişiriyorlar. Bu yetenek, Anadolu’daki malzemeyle birleşiyor. Ben de bu izin peşinde gitmek istedim,” diyor.

Dünyada 35-40 ülkeyi gezmiş, en iyi restoranlarda ve pastanelerde staj yapmış, ama hiçbiri Türkiye’yi gezmek kadar etkilememiş onu. “81 ili gezmek, Türkiye’yi bitirmek değildir. O kadar çok şey öğrenirsin ki, 81 kere daha gitmek istersin,” diye anlatıyor fikrini.

Yola ilk çıktığında mutfak zekâsı bu kadar kuvvetli değilmiş. Şu ana dek bir tek Ermenek’e gitmemiş. “Her yerde farklı bir şeyle karşılaştım ve gitmediğim yerlerin hayalini kurmaya başladım,” diye anlatıyor.

Anadolu’nun mutfak konusunda neden bu kadar önemli olduğunu sorduğumda, şöyle yanıtlıyor: “Dünyada gıda dersen, sağlık dersen iki üründen bahsedilir: Buğday ve zeytinyağı. İkisinin de dünyadaki ilk

HİTİT MUTFAĞINDAN BAZI YEMEKLER
Ninda.Gur.Ra: Peynirli ve incirli ekmek
Happena: Güveçte ya da çöp şişte yapılan ballı et
Kariya: Unlanıp pişirilen koyun ciğeri ya da yüreği
Beruwa: Ezme
Ninda.Tu: Un, tereyağı ve pekmezle yapılan bir tatlı

merkezi burası. İlk zeytinyağı Adıyaman çevresinde yapılıyor. Burada 13 bin yıl önce buğday var.” Buğdayın keşfi ise ona göre medeniyetin doğma sebebi. “Bir düşünün, avcı ve toplayıcı olarak yaşıyorum Anadolu’da. Avlıyorum, sabah tekrar ava gidiyorum. Buğday stoklamayı öğrenince bir sene boyunca aç kalmayacağını garantiliyorsun. Böylece tekerleği buluyor, otomobili icat edebiliyorsun. O yüzden bence medeniyet Doğu’dan Batı’ya gitmiştir,” diyor.

Türkiye’de hangi mutfakların gölgede kaldığını soruyorum, “Çorum,” diyor; “Kesinlikle çok farklı bir mutfak, unu çok lezzetli. Kastamonu da çok yüksek bir mutfak. Doğu mutfağını da çok seviyorum. Çünkü orada eksi 25 derece soğukta en sade malzemeyle yemek yapılıyor. İyi peynir, iyi tereyağı, iyi bal ağırlıklı.” Türkiye’de genellikle tencere yemeği yapıldığını ekliyor. “Unutulan yemekleri keşfettiğiniz de oluyor mu?” diyorum, “Unutulan yemekleri kaydediyorum, ama gitmeden önce okuma yaptığım için genelde ne bulacağımı da biliyorum,” diye yanıtlıyor.

İki şehir arasında mutfak farkı var mı, diye soruyorum. “İlçeler arasında bile mutfak farkları var,” diyor. “Konya örneğin. Beyşehir ilçesinde göl mutfağı, Sille’de Ermeni mutfağı var. Çeşitlilik de buradan geliyor.”

Hepimizin merak ettiği kısmı soruyorum: Türkiye’yi gezmeye nasıl kaynak sağlıyorsunuz? Bütün kazancını bu işe yatırıyormuş. “Hayata yemek üzerinden bakıyorum, yemekle açıklıyorum,” diye tamamlıyor sözlerini.

Anadolu’nun kodlarından var olmuş birisi gibi görüyor kendisini. Bir buçuk sene kim “Nerelisin?” diye sorsa “Çorum,” demiş. Kitabı yazarken de 12 yıl Selçuklu gibi hissetmiş.

Neden şeflikle kalmayıp işin kültür kısmına ağırlık verdiğini merak ediyorum. “Anadolu’yu gezdikçe yaptığım işin başkalarınkinin yanında neredeyse hiç olduğunu anladım. Zira Anadolu’da çok büyük işler yapmış insanlar var ve isimleri hiç bilinmeyecek. Onların hayatlarını öğrendikçe bunun bir kültür olduğunu, senin de bu kültüre borçlu olduğunu anlıyorsun ve kültür üzerinde çalışmaya başlıyorsun,” diyor.

Dünyanın başka şehirlerinde Türk yemekleri sunumu yaptığında nasıl karşılandığını soruyorum. “Harikulade,” diyor; “Türk mutfağının kayda geçmemesine çok şaşırıyorlar. Kimse beni iyi pizza yaptığım için çağırmıyor. Beni Anadolu mutfağı için çağırıyorlar, çünkü bilmedikleri bu. Mesela ‘şükür tabağı’ diyorum; ekmek, lor ve tereyağı veriyorum; ama ekmeği 13 bin yıllık dört Anadolu buğdayından yaptığımı, mayanın 175 yıllık Gümüşhane mayası, tabağı portakal kabuğuyla silmemin de Anadolu geleneği olduğunu söylediğimde çok etkileniyorlar.”

Yahut da “Bu gece sizinle 1236 yılının Mayıs ayına dönelim. Alaaddin Keykubat’ın sarayındaki davetten yemekler yiyeceğiz,” diyormuş. Batılıların unutamadığı bir deneyimle sonuçlanıyormuş gece.

En merak ettiğim kısım, Anadolu’daki insanların eski medeniyetlerden izler taşıyıp taşımadığı. “Mesela,” diyorum, “Çorum, Hititlerden izler taşıyor mu?” “Farkına varmadan devam ettiriyorlar,” diye yanıtlıyor sorumu; “Alacahöyük kazısında şef olarak çalışıyorum. Hititlerde *ninda.tu* diye bir tatlı var. Unu suyla kaynatıp üzerine pekmez ve tereyağı ekliyorlar. Çorumlular aynı tatlıyı malak tatlısı olarak yapıyor.”

Ömür Akkor, eskilerin mutfakta bizden daha geri olduğu genel zannının yanlışlığına değiniyor: “Bu yüzyılda yemek zekâmızın minimuma düştüğünü düşünüyorum. Çünkü bütün ekipman var, her şey markette satılıyor. Yaratıcılık yok. Ama her tabağa ‘Çok yaratıcı,’ deniyor. Ben ateş yokken çorba yapan insanlar biliyorum. Yandaki ateşe taş götürüp o taşın ısısıyla çorba pişiriyorlar. Çöp şişi Yunanlılarla Türkler paylaşamıyor. Daha önceye gidiyorum: Hititler neden ateşte et pişirecekse elini ateşe sokup yaksın? Onların da ‘açık ateş’ anlamına gelen ‘happena’ diye bir yemek var; ahşap şişlere et takılıyor. Yine 1844 tarihli ilk yemek kitabımız *Melceü’t Tabbâhîn*’de adam, yalancı ilik yemeği

“Dünyada gıda dersen, sağlık dersen iki üründen bahsedilir: Buğday ve zeytinyağı. İkisinin de dünyadaki ilk merkezi burası.”

yapıyor. Su kamışından ilik tasarlıyor. Bence yaratıcılık budur.”

En kızdığı şey ise risottoda tarifin aslına sadık kalan şeflerin daha bir yemek ansiklopedisi olmamasına rağmen Türk mutfağında yenilik yapmak adına tarifleri bozması. Bir dergide de ‘kuzu şişli bruschetta’ tarifi görmüş. “Tarifte lavaşı bile vermiyor. Çünkü Batı mutfağına öykünüyor. Halbuki Türkiye’de herkes lavaşla yer kuzu şişi,” diyor.

‘En İyi Restoranlar’ listesinin bir numarası Noma’nın bu başarısının, şefin ailesinin Kopenhag’ın en eski restoranının sahibi olmasından kaynaklandığını söylüyor. “İtalyan Massumo Bottura da yenilik yapar, ama kimse onun geleneksel mutfağı bilmediğini iddia edemez,” diyor.

Selçuklu Mutfağı kitabını neden yazmak istediğini soruyorum bu kez. Ömür Akkor, Selçuklularla ilgili bir çalışma yapmak istiyormuş; işe, Türkiye’deki bütün Selçuklu eserlerini gezmekle başlamış. Ve sonunda kendi alanıyla ilgili çalışma yapmaya karar vermiş. Dünyadaki kaynakları taramış ve son dört yılda da yazarak kitabı 12 senede ortaya çıkarmış. “Selçukluların son zamanlarında hep taht kavgası var ve her şeyi yakmışlar. O sebeple 360 kadar kaynak bulabildim,” diyor.

Nasıl bir mutfağı var Selçukluların, diyorum, yanıtlıyor: “Sade ve etkileyici, çünkü az malzemeyle iyi yemek yapıyorlar ki bu en zorudur. Damak tatları ve daha sonra görmediğimiz bir uzmanlık sistemleri var: Mutfakta helva ustasıyla keşkek ustası ayrı. Helva ustasının adı *helvager*, kebap ustasınınki *şevva*, ekmek yapanınki *nanbaz*, su getireninki *saka*, şeker yapanınki *şekerbaz*, keşkek yapan kişinin adı ise *herras*.

Ömer Akkor, “O dönemde İran şekeriyle helva yapıyor, bazı helvaları pişirmiyorlar. Bademi, şekeri alıp biner kere dövüp yiyorlar. Böyle badem, ceviz helvaları, börekleri, kurabiyeleri var Selçuklu’nun,” diye ekliyor. O dönemle ilgili en enteresan bilgi ise Alaaddin Keykubat’ın dünyanın hiçbir hükümdarında görmediğimiz cömertliği. O dönemde sultan ne yerse tebaası da aynı yemeği yiyor. Anadolu’nun en zengin, en verimli olduğu bu dönemde sultan ne yese halkıyla paylaşmış.

Selçuklu’yu geçip Osmanlı’ya geliyorum. “Osmanlı İmparatorluğu’ndan bahsettiğimizde akla saray mutfağı gelmeli,” diye anlatmaya başlıyor, Ömür Akkor; “Osmanlılar mutfakta Selçuklulardan büyük bir kültür devralmış. Fatih döneminden Yıldız Sarayı’nın kapandığı güne dek 500 yıl sultanlar tek başına yemek yemiş. Fatih döneminde bir kanunname bile çıkarılmış; ‘Sultanlar yemeği tek başına, yerde bağdaş kurarak gümüş tepsiden yiyecek!’ diye.” Topkapı Sarayı’ndaki mutfak 5.250 m^2’ymiş. Sarayda sadece sultana yemek yapan Kuşhane diye bir bölüm varmış ve bu mutfakta 100 kişi çalışıyormuş. Sultan seferlere Kuşhane çadırını da götürürmüş. Bu da mutfağın Osmanlı sultanları için ne kadar önemli olduğunu ispatlayan bir tarihi bilgi.

Peki, diyorum, sultanların en sevdikleri yemekleri biliyor muyuz? Ömür Akkor mal kayıtlarına bakarak bu bilgiye ulaşabildiğimizi söylüyor: “Fatih, deniz mahsulleri konusunda en frapan adam. Saraya ıstakoz ve istiridyeler geliyor. Kekikli yılanbalığı ve mantı en sevdiği yemekler. II. Mahmut ve I. Ahmet dönemlerinde ise bamya zirvede. Bir kanunname çıkıyor, bamya önce saraya gelecek, bamyacıbaşı sultana pişireceği bamyayı seçecek, ondan sonra halka dağıtılacak diye. 15. yüzyıldan sonra helva-yi hakani ve baklava en sevilen tatlılar. Trabzon doğumlu Kanuni en çok hamsi seviyor. II. Abdülhamit’in ise soğanlı yumurtası meşhur. Bu yumurta, mum ışığında üç buçuk saatte pişiyor.”

Dolmabahçe Sarayı’nda da Paris’ten şefler gelmiş ve davetlerde mayonezli levrekle helva-yi hakani gibi yemekler bir arada verilir olmuş.

Osmanlı sarayının Avrupalılara verdiği davetlerde ise tatlı büfelerinin zenginliği konuşulurmuş. Şekerin olmadığı bu dönemde bu kadar tatlı, zenginlik olarak algılanıyormuş.

Şölenlerde pilavlar ve dolmalar baş tacıymış. Büryan, bir yemek değil, pişirme tekniğiymiş. İçi doldurulan her şeye de dolma denirmiş, özellikle et dolmaları meşhurmuş. İçecekler ise şerbet ve kahveymiş. Bugün milli içeceğimiz saydığımız çay bize neredeyse 19. yüzyılda gelmiş.

Hünkârbeğendi yemeğinin ise ilgi çekici bir hikâyesi var. Ahçıbaşı II. Abdülhamit’e ‘Sultanım, Afrika’dan siyahi kadınlar geldi, güzel bir patlıcan yemeği yaptılar,’ demiş, o da ‘Yapsınlar yiyelim,’ cevabını vermiş. Hünkâr beğenince yemeğin adı hünkârbeğendi olmuş. Yani bu yemek aslında sömürge Afrika’dan Osmanlı’ya ithal bir Fransız yemeği.

Sonunda en merak ettiğim konuya, Hitit mutfağına geliyorum. Ömür Akkor, bir etkinlikte Hitit yemeklerini pişirmişti, yani bu konu hakkında en doğru isimlerden biri. “O günün yemeklerini o günün şartlarıyla yapıyorum,” diyor Akkor; “Bıçak dahi kullanmıyorum. Fırında nemi sıfırlıyorum. O sebeple ekmeğin üzeri kızarmıyor. Hititlerde 120 çeşit hamur işi var ve balla zeytinyağını birlikte yiyorlar. Biz dogmatik bir şekilde balı tereyağla yeriz. Artık ben de balla zeytinyağı yiyorum ve çok lezzetli geliyor. Hititler Tanrılara en iyi yemekleri sunmak istiyor. Ezmeler çok sayıda. Yerfıstığıyla pırasa eziyor, kayısıyla hardalı eziyorlar. Bu kombinasyonlarda çok başarılılar,” diyor. Hititlerde mutfakta hijyen konusunda ise katı kurallar varmış. Bir aşçı mutfağa sakalıyla girerse ya da mutfağa su attıklarında toz kalkarsa ailesiyle birlikte öldürülüyormuş.

Hititlerin sade yemekleri Akkor’u etkiliyor. Çünkü o en az ve en iyi malzemeyle yemek yapmaktan yana: “*Küçük Prens*’in yazarı Saint-Exupéry ‘Kusursuz nedir?’ diye sorar. ‘Ekleyip ekleyip enfes bir kale yapmak mı, çıkartıp çıkartıp kale yıkılacak gibi olduğundaki hali mi?’ Ben ikinci taraftayım. Bu sebeple Hitit mutfağını çok seviyorum.”

Son zamanlarda kahvaltıya daha fazla önem verdiğimizi konuşuyoruz. Ömür Akkor da Türk mutfağının en iyi özelliğinin kahvaltı olduğunu düşünüyor. Anadolu’da kahvaltıda genelde aş yendiğini, ama dışarıda bütün yörelerden ürünlerle zengin bir sofra kurulduğunu söylüyor.

Konu bu kez eskiden bu yana mutfakta neleri kaybettiğimize geliyor. Akkor, “Osmanlı bir mutfak imparatorluğuyken Türkler için mutfağın önemi yok. Özellikle 70’lerden sonra gıda endüstrisi zirve yaptı. ‘İki dakikada yemek yapın, şu yağı kullanın,’ dendi. Yemek kültürünün yerini yemek endüstrisi aldı. Mutfağımız o yüzden kurumsallaşamadı. Eski kitaplarda yüzlerce helva var. Bugünse sadece iki helva biliyoruz: İrmik, un. Keşkek, aşure tarifi teke indi. *Armut Destanı*’nda 25 armut çeşidi var, biri kalmış sadece. Okudukça giderek yoksullaştığımızı anlıyorum.”

Ömür Akkor, Türk mutfağının dünyada ilk 10’a girememesini literatürü olmamasına bağlıyor. Yabancı bir literatür kullanmak sıralamayı etkiliyormuş. “Ama,” diye ekliyor, “Fransızların beşamel sosuna Osmanlı beyaz salça diyormuş mesela. Bugün şefler bunları bilmedikleri için kullanmıyor ve hükmen yenik hale geliyoruz.”

Neyse ki bugün durum, eskisinden biraz daha iyi. Slow Food ve yerel üreticiye dönüş akımı sayesinde bizde de eski yemekler ve yerel tohum hakkında bir uyanış oldu. Ömür Akkor’a Anadolu’yu gezerken bu akımın etkilerini görüp görmediğini soruyorum. “Artık mesela çiftçiye siyez buğdayını ürettirebilirsin. Atalık tohum aranmaya başlandı,” diye cevaplıyor sorumu.

Sözün kısası, mirasımız çok güçlü; yolumuz uzun.

→

Mete Alpay

USTA EĞİTMEN ŞEF (73)

EKS
MUTFAK
Akademisi
EKS
MUTFAK
Akademisi
Instructor Chef
Mete Alpay

Yazı ÖZGE DİNÇ / Fotoğraf ARDA GÜLDOĞAN

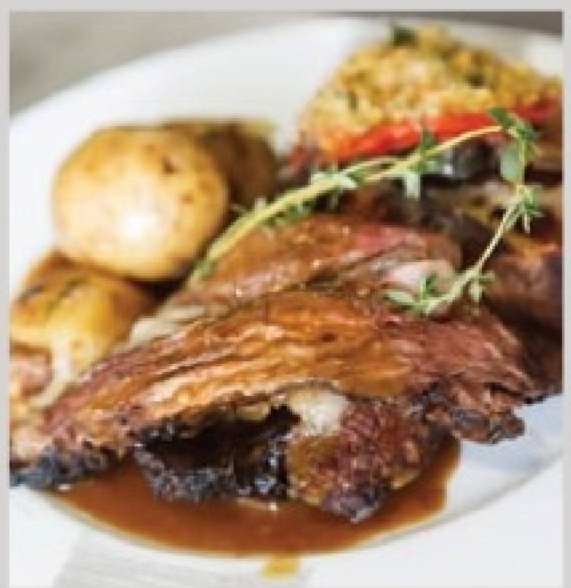

→ **Saint Benoit Lisesi'nde okurken** Fransa'dan gelenlere tercümanlık yapardım. Bir keresinde üniversiteden gelen akademisyenler hiç gocunmadan bir mönü hazırlamıştı, ben de yemek yapmaya orada heves ettim. Karşı çıkmalarına rağmen ailemi dinlemedim ve Belçika'da turizm ve aşçılık okumaya gittim.

→ **Belçika'ya gittiğimde** mesleğe başlayanlar 13 yaşındaydı, ben 24'tüm. Yaşça geç kalmıştım. Ama ülkede aşçılık okulu olsa okumaz mıydım?

→ **Fransızcayı** bilmem bana meslekte büyük avantaj sağladı. Çünkü mutfağın literatürü Fransızcadır, insan bu dili bilerek dünyanın her yerinde, mutfakta çalışabilir.

→ **İlk mutfağa başladığımda** mavi önlük giydirdiler, temizlik malzemelerini verdiler. "Ne yapacağım?" dedim, "Tuvalet temizleyeceksin," dediler. Başımdan aşağıya kaynar sular döküldü. Buraya tuvalet temizlemek için mi gelmiştim? Valizi toplayıp dönmeyi düşündüm, ama sonunda çok istediğim için kaldım. Sonradan, gelenlerin mutfağa ne kadar hevesli olduğunu anlamak için herkesi bu seviyeden başlattıklarını anladım.

→ **Bu meslektekilerin eşlerine asker eşleri gibi** terapi verilmeli. İngiliz bir hanımefendiyle evlendim, İngiltere'ye taşındım. Catering için Suudi Arabistan, Irak, Musul, Kuzey Afrika, Cezayir'a gittim; Kuzey Kore mutfağı, Hint, Tayland mutfaklarını da öğrendim. Ama zamanla evliliğim çatırdamaya başladı. Çünkü mesela Cezayir'de çölün ortasındasın; cep telefonu yok, evi bir hafta sonra arayabiliyorsun. Uzaklara gittiği için evliliği biten çok şef gördüm.

→ **En çok İspanyol mutfağını severim.** Kuzey Koreliler en iyi mutfağın kendilerinde olduğunu düşünür. Ama ülke soğuk olduğu için her şeyi çok acı yaparlar; hangi yemeklerini yediysem ağzım yanmış, yiyememişimdir.

→ **Şeflikte en önemli şey, adam yetiştirmek.** Ama çoğu şef bildiklerini paylaşmaz. Ben dünyanın en iyi pasta ustası Yusuf'tan pastacılığı öğrenmek için çöpteki yumurtaları sayardım. Buna ne gerek var? Ben eğitime gelenlere meşaleyi veriyorum.

→ **Tarif değil, teknik öğretiyorum.** İşe hijyen ve beslenme piramidini öğretmekle başlıyorum. Eğitim alan kişinin kesme ve pişirme tekniklerinden satın almaya, muhasebeye; konsept seçiminden fiyatlandırmaya, dekora ve mutfakta yangın çıksa ne yapacağına kadar hepsini bilerek mezun olması lazım.

→ **Mutfağın şifreleri vardır.** Bir kazanın sıcak olduğunu göstermek için un serpersin ki senden sonraki kişinin eli yanmasın. Bıçağı aşağıda tutar, birinin arkasından geçerken "Arkandayım," dersin. Ben yanıp şişen elimi de hemen kantaron yağına sokarım, geçer. Bunlar kitaplarda yazmaz, ama çok önemli püf noktalarıdır.

→ **Bütün şeflerin hayali,** kendi restoranını açmaktır. Ben de İngiltere'de Provence mutfağı konseptli bir restoran açtım. Fransız mutfağı olması beni çok zorladı, ama beş sene hayatımın en güzel günlerini yaşadım.

→ **Tuğrul Şavkay ve Arman Kırım,** bizim mutfağımızın literatürünü yazmak için ilk adımları attı. Ama üzerine pek bir şey konmadı. Biz ne otlarımızı yeterince biliyoruz, ne mahsulü. Anadolu, Buzul Çağı'nı yaşamamış tek yerdir; onun için de en verimli ve lezzetli ürünü verir. Neden bize ananas satılırken biz de dünyaya tarhana vermeyelim?

→ **Nisuaz Salata'yı** 19. yüzyılda Escoffier keşfetmiş. Şef, Nice'e gitmiş; sebzeleri görmüş. Taze sebzeler, tonbalığı ve taze börülceyle bu tarifi oluşturmuş. Dünyanın her yerinde şefler bu salatayı yapıyor. Bizim niye kendimize ait bir salatamız yok?

→ **İsviçreli Anton Mosimann,** güneyden gelen ve "Annemin yemeklerini yapıyorum," diyen Raymond Blanc benim ilham aldığım şeflerdir. Bu şeflerin en önemli özelliği ise kendi bahçelerinin olması, otlarını kendileri yetiştirmeleri, alışverişe kendileri çıkmaları.

→ **Fransız şeflerini bu kadar iyi hale getiren,** Fransız müşterilerinin şikâyet etme alışkanlığıdır. Türk müşterileri yemek gecikince huysuzlanır, ama asla şikâyet etmez. Kültür farkından ötürü böyledir; Mönüsü bakımsız, temiz olmayan, kendisini geliştirmeyen bir işletme asla Fransa'da ayakta kalamaz.

→ **Balıkçılarımız mönülerini mezelerle dolduruyor.** Meyhanelerimizde neden deniztarağı, istiridye, kerevit, vongole mönüye girmiyor diye çok düşünüyorum.

→ **Lezzet, ustanın tecrübesi kadar** müşterinin damak tadının gelişkin olmasına da bağlıdır. Bir Michelin yıldızlı restoranın Atina'ya kadar gelmiş olması şefin kalitesinden değil, müşteridendir. Bildiğiniz gibi, dünyaca ünlü bir şef, bizde restoran açtı, ama bir süre sonra kapatmak zorunda kaldı.

→ **İyi bir şef, iyi bir gurme olmalıdır.** Şef, her ürünün karakteristik tadını beyninde saklamak zorundadır. Mönüsü şefin iddiasını yansıtır, iyi bir şarap mahzeni de tecrübesini ispatlar.

→ **Benim misyonum,** bu mesleğin zevkli olduğunu, ama bir yandan da cengâverlik ve devamlı kendini yetiştirme istediğini; ne zorluklarla karşılaşırlarsa karşılaşsınlar asla geri dönmemelerini şef adaylarına öğretmek. Böylece geleceğe farkındalığın peşinde olan, yenilikçi ve bilinçli şefler yetiştirmek istiyorum.

DONALD TRUMP

ABD'yi yeniden 'ihtişamlı' günlerine döndüreceğini iddia ediyor. Tıpkı binaları, plazaları gibi ihtişamlı bir ABD… Öyle görünüyor ki Amerikan siyaseti, onun tarzıyla yeniden inşa edilecek.

YAZI TOGAN NOYAN

→

Aslında, ABD’deki seçim süreçlerinde adaylar tarafından kullanılan abartılı ve süslü ifadelere alışkınız. Seçmenin nabzı doğrultusunda, hoşuna gidecek veya en kestirme ifadeyle duymak istediği sözler sarf etmek, adayların olmazsa olmazları arasında. Bu, elbette yazılı olmayan genel siyaset kuralları, düsturları arasında da var. Ancak kabul etmek gerekir ki Donald Trump’ınki bu çerçevenin bayağı bir dışındaydı.

Dikkatinizi şu noktada bir başka detaya çekmeye çalışacağım... Bizler siyaseti en çok, parti tabanlarında pişmiş, fikirleriyle doğru orantıdaki siyasi oluşumlarda olgunlaşmış ve bunu bir nevi iş olarak görmüş (Başka şeylerle uğraşacak vakitleri olduğu pek söylenemez.) siyasetçilerin yapmasına alışkınız. Arada, teknokrat veya politik seçkinler olarak etiketlenen, siyaset dışından gelip de vekillik, bakanlık yapmış isimler de oluyor (Kemal Derviş gibi... Derviş, siyasetçi olmamasına rağmen Dünya Bankası’ndaki görevini bırakıp ekonomimizin dümenine geçmişti.). Ama dediğim gibi, biz aslında ‘öbür türlüsüne’ alışkınız. ABD’ye baktığımızda ise, yine sık olmasa da dolu dolu bir siyasi geçmişe sahip olmayan isimlerin başkan olduğuna şahit oluyoruz. Bir başka ifadeyle, örneğin Ronald Reagan oyunculuktan siyasete geçiş yapmış bir isimdi. İşçi sendikası başkanlığına seçildi (Screen Actor Guild), valilik (Kaliforniya) yaptı. Önce Demokrat, 1962’den sonra ise Cumhuriyetçi oldu. 1981 itibariyle de kariyerinde ne gibi büyük bir gelişme yaşandığını zaten biliyorsunuz. Keza Trump da iş dünyasının zirvesindeki isimlerinden biriydi; o da önce Demokrat, sonra Cumhuriyetçi oldu. Şimdi ise yine bildiğiniz üzere Beyaz Saray’a yerleşeceği günü heyecanla bekliyor.

Siyaset dışı diye işaret ettiğimiz isimlerin seçim kampanya dönemleri de bu sebeple daha ‘renkli’ oluyor. En azından, rakiplerine göre daha cüretkâr bir tarzları var. Bu, kendilerinden daha tecrübeli isimlerle mücadele etme yöntemlerinden biridir belki. Zira Trump vakasında, aklıma şöyle bir görüntü geliyor: Ted Cruz, John Kasich ve Marco Rubio ile seçmenlerin karşısına geçen Trump, TV’den de yayımlanan düelloda (açık oturum) rakiplerini âdeta sivri sözleriyle ‘madara’ ediyordu. Ama öyle böyle değil; kimi zaman bel altı vurduğu bile oluyordu. Hatta bir sözünde, rakiplerinden birine “Senin daha önceki adaylık kampanyan için bağışta bulundum; hemen herkese bağış yaptım ama gördüm ki o paralar siyaset için değil özel jetlerle dünya turu veya saçma sapan işler için harcanmış,” dedi ve o an kıyamet koptu. Aynı açık oturumda bir başka aday adayına ise “Merak etme, benim erkeklik organım yeteri derecede büyük. Seni temin ederim ki cinsel hayatımda her şey yolunda,” sözleriyle yüklendi ve yine oradaki izleyicilerden büyük alkış aldı!

Bizde böylesine ağır sözlerle rakiplere yüklenilmez; en azından, ‘ayıp’ olarak karşılanan meseleler bir çeşit politik silaha dönüştürülmez. Ancak ABD’de, gördüğümüz ve duyduğumuz üzere durum bayağı bir farklı.

Donald Trump’ın bu farklı ve ilginç söylemlerle başkanlık koltuğuna oturduğunu; başarısında bu söylemlerin çok büyük etkisi olduğunu elbette söyleyemeyiz. Fakat gerçek şu ki fazlasıyla net oluşu ve kimi yerde sergilediği küstah tavırları, nedeni muğlak olmasına rağmen kendisine seçmen nezdinde ciddi bir popülerlik kazandırdı. Popülerlik meselesi önemli; zira öyle ya da böyle hakkında konuşturmak, Amerikan kültüründe yeri olan; daha da ötesi, ortası olmamakla birlikte kişiyi çok sevdiren veya kişiden nefret ettiren bir durum.

Trump’ın net olma durumunun bir adım ötesinde ise karşımıza siyasi manifestoları çıkıyor. Tabii bunlar, çok tecrübeli olduğu kadar iş dünyasında ‘anasının gözü’ olarak da tabir edilebilecek birinin sivri mi sivri siyaset diliyle harmanlanınca, yine ortaya kaosla karışık bir başarı çıkabiliyor. Nitekim çıktı da... Ancak, şu nokta önemli; o, zengin, başarılı bir işadamı. Yani, kazanmanın yolunu bilen ve ekonomi düzleminde seçmenini vaatleriyle kolayca kendisine inandıran biri. Eğer söylemleriniz arasında istihdam, vergi yükü, yeni iş alanları, kişi başına düşen gelir veya çalışma saati ücretlerinde artış gibi politik gündemler varsa, yakın geçmişte adına ‘Amerikan Rüyası’ denen bir olguya da vurgu yapan dünyaca ünlü bir işadamıysanız ve ‘fırsatlar ülkesi’ tabiri yaşadığınız topraklardan çıkmışsa, dikkatlerin üzerinizde yoğunlaşmaması pek mümkün değil gibi. Ama o sağa sola laf atmalar, aşağılamalar, küçümsemeler veya ötekileştirmelere ne demeli?

Bu noktada, öncelikli olarak, Meksika sınırı için düşündüğü o meşhur duvar fikrine değinebiliriz. ABD’nin şu anki ve geçmişteki göçmen politikalarını her fırsatta eleştiren Trump, en büyük salvolarından birini Meksikalı illegal göçmenler için yapmıştı (Tabii göçmenin illegali de garip bir tanımlama ama olsun, var olan jargonla mevzuda ilerleyelim.). Ona göre, sınırdan resmi olarak girmeyen her Meksikalı, Amerikan ekonomisi ve devletin iç güvenliği için büyük bir tehdit. Zira onlar, illegal istihdam yöntemleri aracılığıyla ABD’lilerin hakkını yiyor (İşin yasal olmayan tarafını birkaç saniyeliğine unutursak kaç ABD’linin, özellikle de beyaz, Anglosakson ve Protestan olarak nitelenen kişilerin, hizmet sektöründeki en ‘pis’ işleri yaptığı söylenebilir?). Bununla birlikte, yine onlar, uyuşturucunun ülke içindeki dolaşımından fazlasıyla sorumlu. Trump, Meksikalı illegal göçmenlerle ilgili onca şey söyledi ama hiçbiri şunun kadar akılda kalıcı olmadı: “İyi Meksikalılar ülkemize gelmiyor. ‘Ağırladığımız’ kişiler ya uyuşturucu taciri ya tecavüzcü ya da hırsız!”

Devam edelim... Eğer bu şekilde nitelersek, ‘azar sırası’ Müslümanlara gelmişti. Orta Doğu’daki gelişmeler ve dünyanın önemli bir bölümü için büyük sorun teşkil eden göçmen (Suriye, Irak, Afganistan, Libya gibi ülkelerden gelenler) sorunları ışığında Trump, özellikle de 11 Eylül ve şu son Florida’daki olayların ardından faturayı neredeyse tüm Müslümanlara kesti. Bu meseleyle ilgili önerisi ise gayet netti: “Bir süreliğine Müslümanları ülkeye almayalım. Aldıklarımız olursa da en ciddi güvenlik taramalarından geçirelim.”

Gerek Meksikalılar gerekse de Müslümanlar ile ilgili duygu ve düşünceleri, kampanyası süresince pek çok platformda tartışıldı, eleştirildi. Elbette, Trump’ın ‘salvo’ konusunda dur durağı olmadı. Örneğin sırada kadınlar vardı... Tam da bu noktada size, baştan sona kadar izlediğim, Trump’ın tek konuk olarak katıldığı bir haber programından

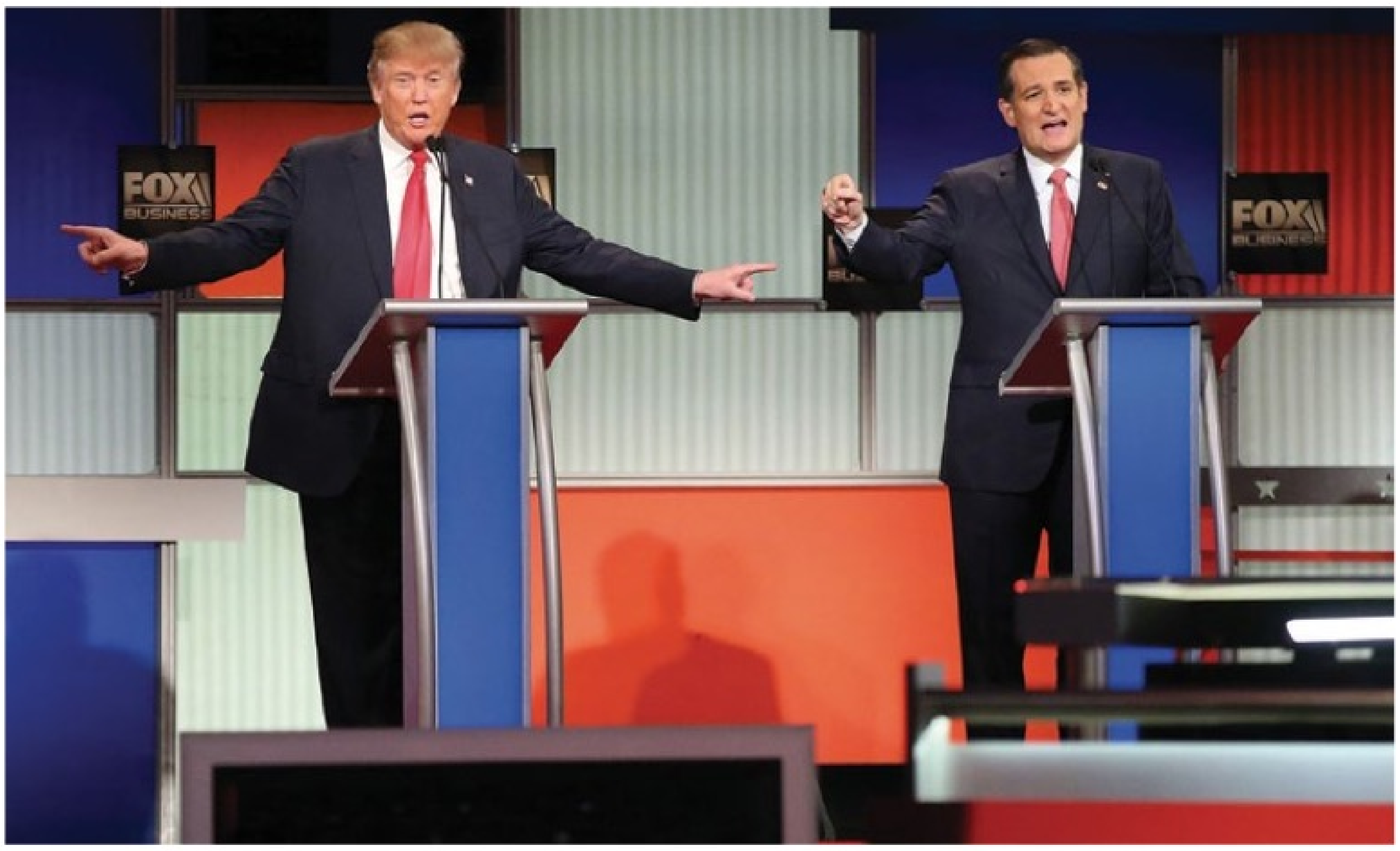

Gerçek şu ki Donald Trump’ın fazlasıyla net oluşu ve kimi yerde sergilediği küstah tavırları, nedeni muğlak olmasına rağmen kendisine seçmen nezdinde ciddi bir popülerlik kazandırdı.

bahsedeceğim. Ülkemizde de medya yatırımları olan bir şirketin kanalında yayımlanan o programda, kadın sunucu Trump'a söylemleriyle ilgili ince ince giydiriyor, yeri geldiğinde de sanki hesap soran bir tavırla sorularını yöneltiyordu. Bir sorusu ise ünlü başkan adayının kadınlar için 'şişko domuz, pislik, köpek' gibi ifadeler kullanmasıyla ilgiliydi. Sunucu, aynen şöyle yanıt aldı: "Tüm bu iğrenç ifadeleri sadece Rosie O'Donnell (ABD'li komedyen, yazar ve aktivist) için kullandım." Bu rahatlığı karşısında sunucu şaşkındı ama stüdyoda alkış kıyamet kopuyordu.

Siyaset yapan birinin, hele ki bir devlet başkanı adayının bu rahatlıkta olması, fütursuzca davranması nasıl ilgi görüp de destekçilerinin her geçen gün artmasını sağlayabilir?

Bu sorunun cevabı, yine Amerikan kültürü ve siyaset dinamiklerinde yatıyor. Ancak kabul etmek gerekir ki Trump vakası, az önce işaret ettiğim anlamda daha sonra genişçe incelenmesi gereken, bir nevi doktora tezi kıvamında bir vaka. Zira en son Barack Obama dahi devlet yönetmenin ciddiyetine vurgu yapmış, bu anlamda da Donald Trump'ın çok yanlış bir tercih olacağını söylemişti. Peki, seçmen Obama'nın bu sözlerini dikkate aldı mı?

Donald Trump, bence, seçim kampanyası boyunca medyanın geniş kitlelere ulaşma anlamında gücünü hem olumsuz hem de olumlu mesajlarıyla çok iyi kullandı. Bir kere, medyadan hiç kaçmadı; medya onu, o da medyayı besledi. İlişkileri, evlilikleri, işleri konusunda konuştu, konuşuldu. Talk şovlara çıktı, dizilerde oynadı, beyazperdede göründü ve hatta kendi şirketinin tanıtımlarında yer aldı. Yetmedi, 10 küsur sene süren 'The Apprentice (Çaylak)' adlı şov programının sunuculuğunu üstlendi. Programdaki meşhur 'You're fired (Kovuldun!)!' sözünün ise sonradan patentini aldı.

Şüphesiz, her adımı olaylı ama bilinçliydi. Her sözünün arkasında durma gayreti ise öyle zannediyorum ki insanların, fikirlerini tüm çıplaklığıyla öğrenmesini ve anlamasını sağlamaya gayret etmesinden ileri geliyordu. İşte az önce değindiğim Meksikalı göçmenler meselesi de, Müslümanlarla ilgili sarf ettiği o kabul edilmesi pek mümkün olmayan sözleri de bu gayretiyle ilgiliydi. Zira ona göre o, çoğunlukla aynı düşünüyor ama bu çoğunluğun içinden kimse fikirlerini kendisi kadar açık dile getirmiyordu. O, bunu yaparak belki de kendince 'kızgın ve öfkeli' olarak düşündüğü insanların desteğini kazanacaktı. Sanırım, öyle de oldu.

Yazılan, çizilenlere göre; çocukken de agresif ve 'net' biriymiş, Trump. Zaten o dönemiyle ilgili şöyle söz etmekten de hayıflanmıyor: "Beni ya severler ya da benden nefret ederlerdi; ortası hiç olmadı." Madem Trump'ın kişisel tarihinde bu derece geriye gittik, devam edelim... Emlak yatırımcısı bir babanın oğlu. Ailenin beş çocuğundan biri. New York'un Queens semtinde doğmuş ve karakteri o semtte şekillenmiş. Babasının Queens'i inşa ettiği söyleniyor; tabii bir de Brooklyn'i (Oğlu ise, sonradan Manhattan'ın çehresini değiştirecek, başta New York olmak üzere tüm ABD'ye soyadını ezberletecekti.).

Aslında, kişisel hikâyesinin detaylarına inip tek tuşla internetten elde edebileceğiniz bilgileri burada sıralamak istemem ama Trump'la ilgili yazarken çocukluk ve gençlik yıllarına teğet geçmeden bazı meseleleri anlamak pek kolay değil. Bu yüzden, mesela ağabeyinin ölümünün ardından yaşadığı iddia edilen travmadan bahsetmek gerek: Ağabeyi Fred Jr. Trump'ın aşırı alkol ve sigara tüketiminden kaynaklı erken ölümünün (1981), onun gerek sosyal gerekse de iş hayatında daha hırslı ve aktif bir görüntü sergilemesine neden olduğu söyleniyor. Zira 1971 yılında Queens'ten Manhattan'a taşınması ve babasından aldığı iddia edilen birkaç milyon dolar borçla şirketini bir emlak imparatorluğuna dönüştürmesi, babasının işe yaramaz olarak gördüğü ağabeyinin düştüğü durumun ve başarısızlığının onda pozitif bir ivmelenme yarattığına işaret ediyor. Trump'ın, ağabeyinin ölüm nedeni dolayısıyla alkol ve sigarayla arasına kalın bir set çektiğini de eklemek gerek.

Donald Trump... 18 yıldır vergi kaçırdığı, gelir vergisi ödemeyen bir milyarder olduğu söyleniyor. Başarılı bir işadamı olması, Amerikan ekonomisinde sıçrama yaptıracak fikirleri olduğu anlamına geliyor mu bilemem ama şu vergi meselesi, sanırım onu bu konularda yeterince 'zeki' gösteriyor ve gelecek konusunda öyle görünüyor ki Amerikan seçmene ümit vadediyor. 33 ön seçimin 20'sini sivri sözleri ve alışılmadık vaatleriyle kazanan bir adamın, ciddiye alınmaması (Hâlâ onun sadece ve sadece medya maymunu olduğunu düşünenler var. Adam artık ABD Başkanı!) bana şu an için pek normal gelmiyor. Bu yüzden, Beyaz Saray'a geçiş yaptıktan sonra attığı her adımı ciddiyetle takip etmekte fayda var diye düşünüyorum.

1980'lerde Demokrat oldu. 2009'a kadar bu durum böyle devam etti. Sonra Cumhuriyetçi, daha sonra da koyu mu koyu Cumhuriyetçi oldu. Benmerkezci, kendini beğenmiş karakterini siyasette pazarlamaya dönüştürdü ve giriştiği mücadelelerden kazanan olarak çıkmayı başardı.

O, artık ABD Başkanı. Şimdi, sahne sırası onun. Zira dünya onu ya sevecek ya da ondan bayağı bir nefret edecek.

UEFA'NIN YENİ BELALISI

LEGIA VARŞOVA

Futbolun endüstriyelleşmesiyle taraftar etkisinin azalacağı düşünülüyordu. Öngörünün beklendiği gibi olmadığı aşikâr. Kendi ülkesinde her zaman en etkili 'tribün' olarak tanınan Legia Varşova taraftarları, son dönemde Avrupa'da da öne çıktı. Takımın aldığı farklı mağlubiyetler ya da Real Madrid beraberliğinden çok 'Zyleta' tribününün koreografileri ya da UEFA ile devam eden meseleleri spor sayfalarında daha çok yer kaplıyor.

YAZI GÖKHAN İLKER
gokhan.ilker@yahoo.com

>

Ordu takımı Legia Varşova, Polonya'da ne kadar başarılı olsa da Avrupa'da esamesi okunmayan bir kulüp. Bu sezon tam 21 yıl sonra ilk kez Şampiyonlar Ligi'ne katılarak taraftarlarının uzun zamandır beklediği bir başarıya imza attı. Takım aşama kaydedince, taraftarlar da bir üst lige çıkmış oldu. Geçtiğimiz sezonu şampiyonlukla kapatan Legia, şimdiye kadar kazandığı 11 Ekstraklasa şampiyonluğu ile kupayı en çok evine götüren dört takımdan biri. Bu başarıların büyük kısmında taraftarının itici bir güç olduğu biliniyor. Legia taraftarları, sahada oynayan takımlarını kazanması için sürekli motive ediyor. Türkiye'de benzer bir etki olarak Fenerbahçe taraftarlarının Kadıköy'deki baskısı gösterilebilir. Fenerbahçe'nin 2001'de şampiyon olurken oynadığı ve 3-0'dan 4-3 kazandığı Gaziantepspor maçı, tribünlerin sahadaki oyuna ne kadar net bir şekilde etki edebileceğini göstermişti. Benzer görüntüler sıklıkla Varşova'da da yaşanıyor.

Legia taraftarları takımlarını çok sevse de bu sevda hastalıklı bir sevgi olarak tanımlanabilir. Bu yakıcı sevgi zaman zaman kulübe büyük faturalara mal oluyor. Legia, 2007'nin Temmuz ayında, Inter Toto Kupası'nda Litvanya'nın Vetra Vinius takımıyla eşleşti. Vetra tüm şehirde kolay geçilebilecek bir rakip algısına sahipti. Ülkeler yakın olduğu için yaklaşık 3.000 Polonyalı taraftar 'keyifli' bir deplasman biletini cebine koymuştu. Ancak kazın ayağı öyle olmadı. Litvanya'ya giden Legia Varşova, karşısında adeta demirden bir rakip buldu. İkinci turun ilk maçında Vetra Vilnius 25 dakikada 2-0'lık üstünlük sağlayınca, Legia taraftarları delirdi. Bahsettiğim sıradan bir delilik hali değil. Yaklaşık 2.500 Legia taraftarı, önce sahaya sayısız patlayıcı madde ve koltuklar attı. Stadın çeşitli yerlerine atılan patlayıcı maddeler yüzünden maç yaklaşık yarım saat durdu. Ardından ellerinde demir çubuklar ve taşlarla sahaya dalan Polonyalı taraftarlar, Litvanya polisiyle çatışmaya başladı. Polis, zor kullanarak, çıkan kargaşayı zor bastırdı. Bu sırada tribündeki Legia taraftarları ise hınçlarını parça parça söktükleri stattan çıkarıyordu. Hakem zıvanadan çıkan maçı tatil etti. Çatışmanın sona ermesiyle Litvanya polisi kimliğini tespit ettiği 26 Legia taraftarını gözaltına aldı. Bu taraftarların 10'u karakoldan serbest bırakıldı. Yedi taraftar, 15 gün hapis cezasına çarptırıldı. Geri kalan dokuz Legia taraftarına ise çeşitli para cezaları verildi.

UEFA yetkilileri, yaşananlara çok sert tepki gösterdi. UEFA, ilk etapta maçı 3-0 hükmen Vetra Vilnius'un kazandığını açıkladı. UEFA'nın öfkesi bununla dinmedi. Birkaç gün sonra UEFA Disiplin Komitesi, Legia Varşova'nın, taraftarlarının çıkardığı olaylar nedeniyle iki yıl süreyle Avrupa kupalarından men edildiğini açıkladı. Ayrıca stattaki çatışma esnasında meydana gelen 21 bin avroluk hasarın Legia Varşova tarafından ödeneceği duyuruldu. Avrupa macerası başlamadan bitmişti. Legia'nın bugün kullandığı stat olan Polish Army (Polonya Ordusu) Stadı'nın kuzey tribünlerinde 'Zyleta' (Jilet) adlı ülkenin en etkili taraftar grubu oturuyor. 1970'lerde kurulan Zyleta, eski statta, doğu tarafındaki kale arkasında yer alıyordu. Bugün Legia Varşova'nın stadyumda bulunan müzede özel bir Zyleta bölümü bulunuyor. 1995'te GKS Katowice ile oynanan final maçında taşkınlıkları o boyuta gelmişti ki yine maça devam edilemiyordu. Ancak Leh hakem, polise tribünleri boşaltması talimatı verdi. Legia taraftarları stat dışına vuruşarak çekilmeyi tercih etti. Polonya polisinin durmaya niyeti yoktu. Tribünler boşaldıktan sonra maç devam etti. Boş tribünler önünde üstlerindeki baskı kalktığı için rahatlayan sahadaki Legia Varşova takımı, GKS Katowice'yi 2-0 mağlup ederek kupayı kazandı. Legia taraftarları da gelen kupayı finalin oynandığı Poznan sokaklarında kutlamak zorunda kaldı.

Legia taraftarlarının özellikle de Zyleta'nın UEFA ile meselesi hiçbir zaman bitmedi. Bu cümle neredeyse birçok taraftara tanıdık gelecektir. Zyleta üyelerine göre UEFA'nın işi gücü yok, Legia ile uğraşıyor. Çok değil iki yıl önce Legia, Şampiyonlar Ligi 3. Ön Eleme turunda karşılaştığı İskoçların büyük şampiyonu Celtic'i 4-1 ve 2-0'lık ezici bir sonuçla kupanın dışına itti. Ancak karar ertesi gün değişti. Rövanş maçının bitimine üç dakika kala Legia oyuna Bartosz Berezynynski'yi aldı. Berezinsky'nin geçen yıldan sarı kart cezası vardı. Bir önceki turdaki iki maçta oynamayan ve Celtic eşleşmesinin ilk maçında forma giymeyen Brezynski'nin cezasını çektiği düşünülüyordu. Ancak UEFA maçlar için bildirilen listelerde adı olmadığı için Berezynski'nin cezasını çekmediğine hükmederek Legia Varşova'yı bir anda Şampiyonlar Ligi'nin dışına itti. Legia Başkanı Dariusz Mioduski resmi Twitter hesabından şu mesajı yayınladı: "Maalesef şu an için futbol kazanamıyor... CAS'a gidiyoruz." Ancak CAS'tan da istedikleri gibi bir sonuç çıkmadı. Celtic ise Legia yerine gittiği Şampiyonlar Ligi play-off karşılaşmalarında Maribor'a elendi ve gruplara kalamadı. Legia Varşova, bunun üzerine Twitter'dan "İşte şimdi futbol kazandı." yazılı bir mesaj yayımladı.

Bu olay, taraftarın canını çok sıkmıştı. Onlara göre verilecek cevap iki Twitter mesajından ibaret olamazdı. Legia cevap verdiğinde UEFA neler olup bittiğini tekrar tekrar düşünmeliydi. Taraftarlar UEFA Avrupa Ligi'nde karşılaşacakları Kazakistan ekibi Aktobe ile oynanacak maç öncesinde beklenmedik bir koreografiye imza attı. Zyleta tarafından açılan üzerinde UEFA yazan dev bir domuz pankartı tribünleri kapladı. Domuzun elinde '6, 1'den küçük' yazıyordu. Hemen altında yer alan pankartta ise '6, 1'den küçüktür çünkü önemli olan futbol değil, para' yazarak istedikleri mesajı verdiler. UEFA mesajı almıştı. UEFA'nın 'futbolu önemsiyoruz' sloganına gönderme yapan taraftar grubuna cevap gecikmedi. Kulübe taraftarların yaptığı domuzlu koreografi yüzünden 80 bin avro para cezası verildi. Legia'nın UEFA ile meselesi bu kadarla sınırlı değil. Michel Platini döneminde statta meşale yaktıkları için takım ceza alınca, buna tepkilerini neredeyse stadı yakarak göstereceklerdi. Stat yakmaktan bahsediyorsak, şunu da ekleyelim: Bu arkadaşların, stadyumu gerçekten yakmaya ramak kalmışken engellendikleri de oldu. Geçtiğimiz Mayıs ayında oynanan Polonya Kupası Finali'nde Lech Poznan-Legia Varşova arasında oynanan maç öncesi tribünler karşılıklı olarak bugüne kadar benzeri çok görülmemiş bir koreografi sergiledi. Karşılaşma öncesi iki kale arkasında bulunan taraftarlar, kendi takımlarını desteklemek için kartonlar ve pankartlarla gösteriler yaptı. Sonrasında ellerinde bulunan meşaleleri yakan Legia taraftarları bir anda ortalığın duman altı olmasına ve bazı pankartların tutuşmasına neden oldu. Tribünde çıkan ufak çaplı yangın ancak görevlilerin müdahalesiyle söndürülebildi.

Legia taraftarlarının büyük çoğunluğunun politik bir duruşu da var. Polonya tribünlerinin çoğu gibi Zyleta'nın çoğunluğu da sağcı. 2. Dünya Savaşı'ndan en çok çeken şehirlerinden biri olan ve neredeyse %90'ı yıkılan Varşova kentinden olmalarına karşın tribünün bir kısmı Neo-Nazilerden oluşuyor. Polonya'da Hitler döneminin en bilindik toplama kampı olan Auschwitz girişinde yazan "Arbeit macht frei." (Çalışmak özgürleştirir) yazısı bir dönemler Legia kale arkasında açılan bir pankarttı. Ülkedeki birçok takımda olduğu gibi Legia taraftarları da siyahi futbolculara çok sıcak yaklaşmazdı. Kendi takımlarında oynayan siyahi topçulara bile muz kabuğu atıyor, gördüklerinde maymun sesi çıkarıyor, tükürüyor ve küfür ya da taciz gibi saldırılarda bulunuyorlardı. Hatta ırkçılık yaptıkları gerekçesiyle tribün kapatma cezası bile aldılar. Son olarak 21 yıl sonra çıktıkları ilk Şampiyonlar Ligi karşılaşması olan Borussia Dortmund maçı da UEFA tarafından ırkçı tezahürat yaptıkları şüphesiyle inceleme altına alındı. Kulübün eski CEO'su Leszek Miklas'ın konuya bakışı ise şöyle: "Taraftarlarımızın 5'te 1'inden daha azı aktif Neonazi. Bu durum, Polonya'daki futbol takımları için alışılmadık bir şey değil. Toplumumuz farklı ten rengi, inanç ve kültürden insanlarla yaşamayı pek istemiyor. Öte yandan, taraftarların Polonya dışındaki meselelere de kendi dar pencerelerinden baktığını gayet iyi biliyoruz." CEO'nun sözlerine şöyle bir ekleme yapayım: Legia taraftarları, yıllardır tribünlerde 'Kosovo is Serbian' (Kosova Sırp'tır) pankartları açıp duruyor. Bugün ayrı bir devlet haline gelen Kosova, Legia tribünlerine göre hâlâ Sırbistan'ın bir parçası. Zyleta'nın büyük çoğunluğu Praga semtinde yaşıyor. Bu taraftar grubunun eğitim düzeyi de ülke geneline göre düşük olunca haliyle ırkçılık yapılmaya devam ediliyor.

YÖNETİME DE KARŞILAR

Legia taraftarı işin destek tarafında kendini hiç sakınmıyor. 2009'dan beri bir nevi Pasolig olan taraftar kartlar tüm 1. Lig (Ekstraklasa) ve alt lig takımları için zorunlu tutuluyor. Legia Varşova ise yaklaşık 400 bin taraftar kart satarak Polonya'nın en popüler kulübü olduğunu gösterdi. Kulübün 2013'e kadar sahibi olan ITI adlı medya devi 2009'da tribünleri zapturapt altına almaya çalıştı. Kombine alan taraftarlara koltuk seçme hakkı vermeyerek tribün gruplarını dağıtmaya uğraştı. Deplasmanlara otobüs seferleri kaldırıldı. Hatta 2009 yılının Eylül ayında deplasmana giden 700 Legia taraftarının tutuklanmasının sebebi olarak ITI'nin içişleri bakanlığına yaptığı baskı gösterildi. Bunun üzerine boykot kararı alan taraftar grupları evdeki maçlara gitmedikleri gibi, deplasmanda ise maçları ev sahibi tribününden bilet alarak izledi. Ayrıca, Legia'nın logolu ürünlerini satın almadılar. Hatta grupların sözcüleri, ITI Holding'e yakınlığıyla tanınan hiçbir medya mensubu ya da kuruluşuna demeç bile vermedi. Sonunda 2013'te taraftarların çok sevdiği iki isim olan Dariusz Mioduski ve Boguslaw Lesnodorski kulübü ITI'dan devralarak takımı taraftarla barıştırdı.

ANTY UEFA MAFIA

Legia Varşova taraftarlarının özellikle de Zyleta'nın UEFA ile meselesi hiçbir zaman bitmedi. Zyleta üyelerine göre UEFA'nın işi gücü yok, Legia ile uğraşıyor!

Heineken
PlayStation
MasterCard
adidas

Geçen yıl, maç için gittikleri Napoli'yi birbirine katmışlardı. Napoli Havalimanı ile kent merkezindeki Garibaldi Meydanı'nda çıkardıkları kavgalarda, aralarında güvenlik güçlerinin de bulunduğu 11 kişi yaralandı. Kavgalara karışan 16 kişi gözaltına alındı. İtalyan basını, Garibaldi Meydanı yakınından geçen ve içinde dört Napoli taraftarının olduğu bir aracın, Legia Varşova taraftarların saldırısına uğradığını yazdı. Meydana gelen olayda, Polonyalı taraftarların aracı ateşe verip, içindeki Napoli taraftarlarını da dövdüklerini belirtti. Hatta Beşiktaş taraftarı da bu yıl yaşanan Napoli eziyetini Legialılar yüzünden çekti. Beşiktaş taraftarını riskli olarak tanımlayan İtalyan polisi, yeni bir Legia vakası olmaması için Beşiktaşlıları şehirde saatlerce dolaştırdıktan sonra, maç saatinde stada götürmüştü. Akıllanmadıklarını bu yıl da gösterdiler. Şampiyonlar Ligi'ndeki Real Madrid deplasmanında da Napoli tarifesini çalıştırdılar. Yani gittikleri her yere olduğu gibi, dehşet ve tacizi bu kez Madrid'e taşıdılar. Bin polisin görev yaptığı Madrid'de çıkan olaylarda üçü polis sekiz kişi yaralanırken, 13 Polonyalı taraftar gözaltına alındı. Ama daha da kötüsü kadınları taciz edecek kadar ileri gitmeleri oldu. Varşovalı taraftarların, Latina Mahallesi'ndeki bir barda eğlenen iki kadını taciz ettiği, kasadan para çalmaya çalıştığı ve kavga çıkardığı ortaya çıktı. Üç kişinin yaralandığı olayda İspanyol polisi, 31 ila 34 yaşları arasındaki üç Polonyalı taraftarı 'kamu düzenini bozmak, hırsızlık ve kadına saldırmak' suçlarından tutukladı.

Moda Editörü
Duygu Altıparmak

Fotoğraf
Ömer Faruk Gökalp

Şıklığın Ağırbaşlı Yanı

KOSKOCA BİR YILI DAHA UĞURLARKEN, GİYİM TARZINIZ DAHİL YEPYENİ BAŞLANGIÇLARA YELKEN AÇMAYA HAZIR OLUN. ZİRA 2017, SİZİ BU KONUDA EPEY ZORLAYACAK GİBİ GÖRÜNÜYOR. DESENLERİN 'EFENDİ' TONLARLA, İDDİALI ÇİZGİLİLERİN AĞIRBAŞLI KUMAŞLARLA BULUŞACAĞI YENİ KOLEKSİYONLAR, EN 'BEN İYİ GİYİNİRİM'CİYİ DAHİ BİR PARÇA ZORLAYACAK, ŞİMDİDEN HATIRLATALIM.

yelekli takım elbise VAKKO 5.290 TL, triko RAMSEY 119 TL, pantolon DAMAT 445 TL, cep mendili KİP 49 TL

ceket DAMAT 599 TL, gömlek DAMAT 545 TL, pantolon VAKKO 1.290 TL, kravat W COLLECTION 149 TL, cep mendili KİP 49TL

ceket DAMAT 599 TL, gömlek DAMAT 545 TL, pantolon VAKKO 1.290 TL, kravat W COLLECTION 149 TL, cep mendili KİP 49TL

takım elbise SALVATORE FERRAGAMO (BEYMEN) 3.450 TL, triko ARMANI (HARVEY NICHOLS) 890 TL, gömlek RAMSEY 199 TL, kravat KİP 79 TL, cep mendili RAMSEY 79 TL

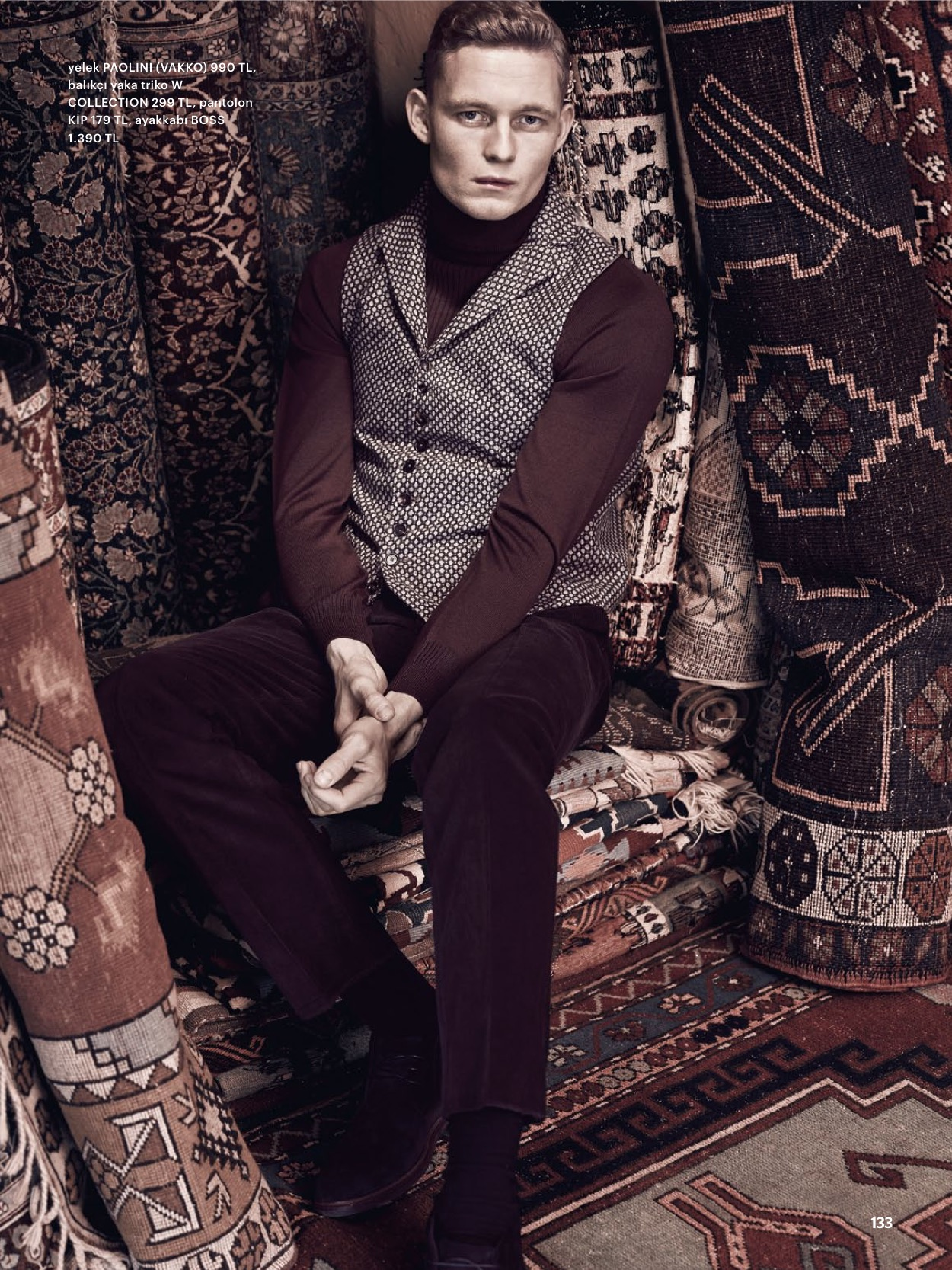

yelek PAOLINI (VAKKO) 990 TL, balıkçı yaka triko W COLLECTION 299 TL, pantolon KİP 179 TL, ayakkabı BOSS 1.390 TL

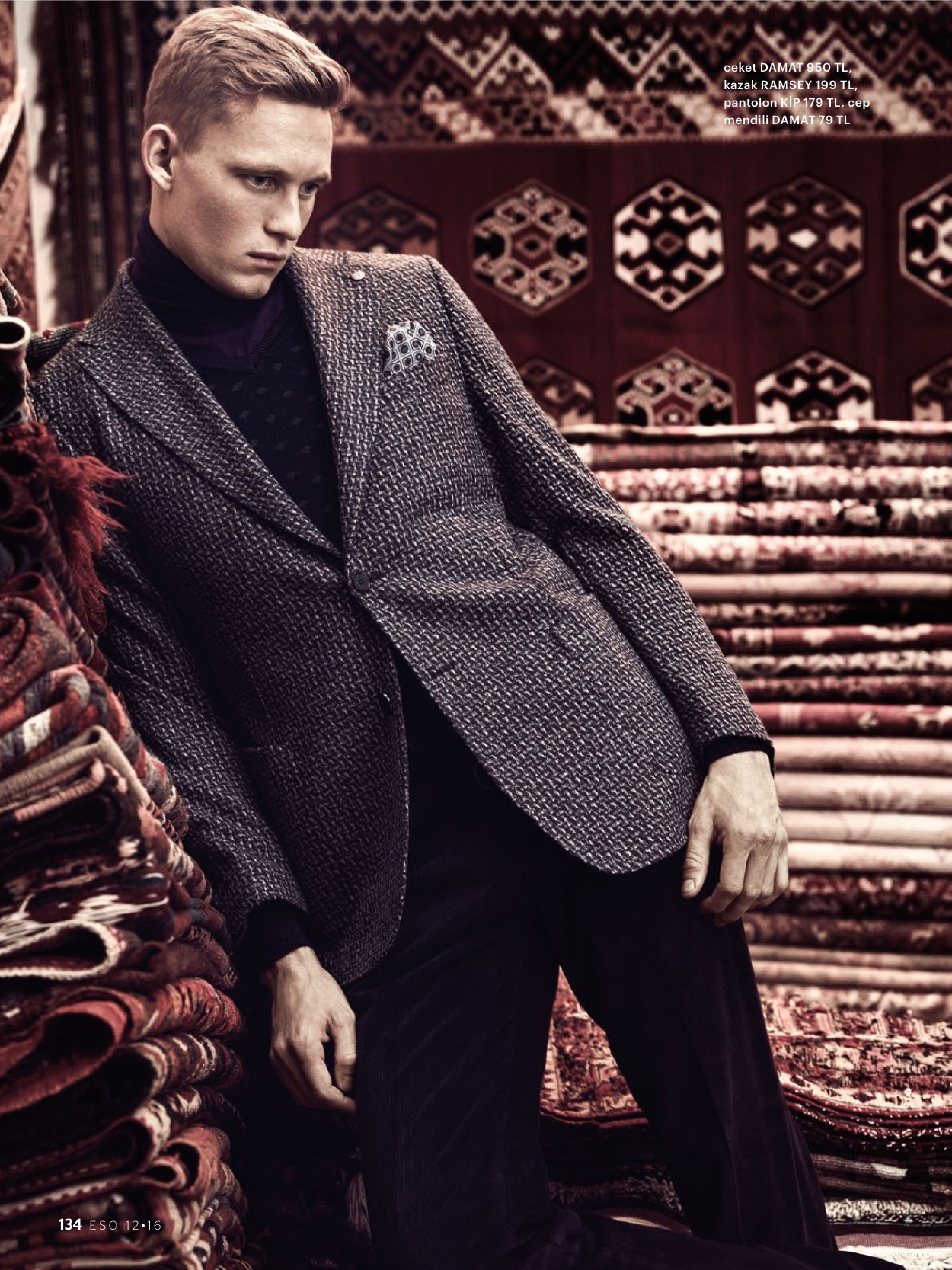

ceket **DAMAT** 950 TL,
kazak **RAMSEY** 199 TL,
pantolon **KİP** 179 TL, cep
mendili **DAMAT** 79 TL

ceket RAMSEY 1950 TL, gömlek RAMSEY 199 TL, kravat RAMSEY 199 TL, cep mendili KİP 89 TL

ceket **DRIES VAN NOTEN (BEYMEN)** 2.180 TL, gömlek **VERSACE (BEYMEN)** 2.450 TL, pantolon **KİP** 179 TL, cep mendili **17 CENTIMETERS** 140 TL

Mekan için Cağaloğlu Süsler Halı'ya teşekkür ederiz.

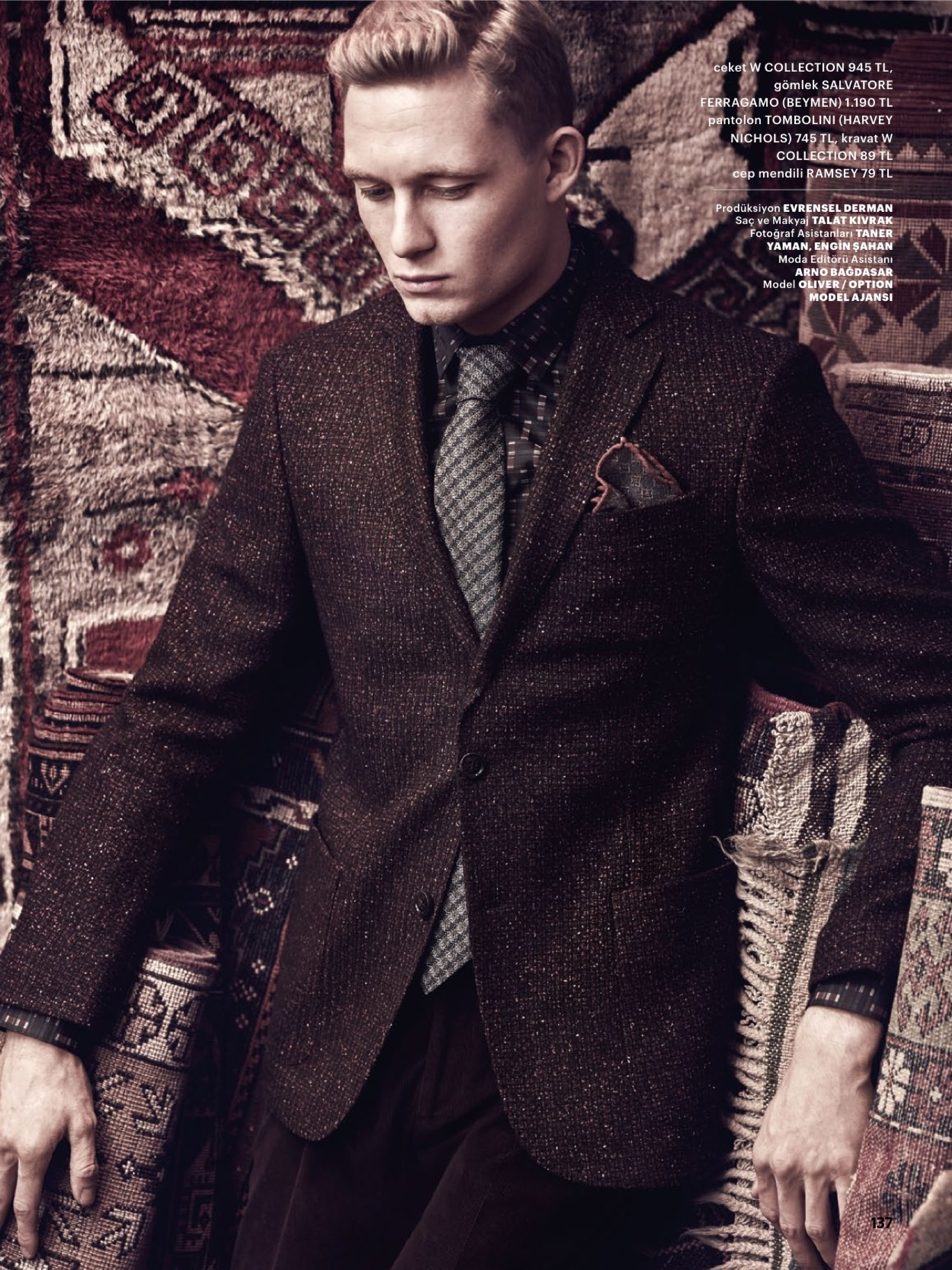

ceket W COLLECTION 945 TL, gömlek SALVATORE FERRAGAMO (BEYMEN) 1.190 TL pantolon TOMBOLINI (HARVEY NICHOLS) 745 TL, kravat W COLLECTION 89 TL cep mendili RAMSEY 79 TL

Prodüksiyon **EVRENSEL DERMAN**
Saç ve Makyaj **TALAT KIVRAK**
Fotoğraf Asistanları **TANER YAMAN, ENGİN ŞAHAN**
Moda Editörü Asistanı **ARNO BAĞDASAR**
Model **OLIVER / OPTION MODEL AJANSI**

DOĞADA TEK BAŞINA

FOTOĞRAF
DUSAN RELJIN

MODA EDİTÖRÜ
MATTHEW MARDEN

DERLEME
SEDA KARAN

BU SAYFADA
yün ceket BOTTEGA VENETA 1.650 dolar, tişört PERRY ELLIS (Fiyat istek üzerine.), pantolon DIESEL 298 dolar, botlar O'KEEFFE 795 dolar

ANG LEE'NİN SON FİLMİ 'BILLY LYNN'S LONG HALFTIME WALK'UN PARLAYAN YILDIZI JOE ALWYN, SEZONUN EN TARZ KOMBİNLERİYLE OUTDOOR ŞIKLIĞI YAKALADI. KOYU EKOSELER, YÜN YAKALI MONTLAR VE KALIN ÖRGÜLERLE SİZ DE BU KIŞ ONUN GİBİ DİKKATLERİ ÜZERİNİZE ÇEKEBİLİRSİNİZ.

BU SAYFADA mont 3.895 dolar, kazak 925 dolar ve jean 625 dolar VALENTINO, sneaker'lar CONVERSE 50 dolar. **YAN SAYFADA** denim ceket LEVI'S VINTAGE CLOTHING 385 dolar, yün yakalı mont 895 dolar ve jean 185 dolar BOSS, gömlek GIORGIO ARMANI 895 dolar, botlar O'KEEFFE 550 dolar

"Hayırrrr!" Çekimin bittiğini belirten prodüktörün ardından Joe Alwyn ani bir hareketle durarak elindeki zincir testereyle neredeyse bir ağacın içine dalarak delik açıyor... Bu manzarayı gören kadın afallamış bir şekilde donakalsa da bir hışımla onun ağaca çarpmasını engelliyor. Alwyn, 25 yaşında ve Ang Lee'nin Oscar adayı yeni filmi 'Billy Lynn's Long Halftime Walk'un yıldızı.

JOE ALWYN'NİN KISA SERÜVENİ

Tüm gözlerin üzerinde olması ve dikkatli bir şekilde izlenmek artık Alwayn için olağan. Ne de olsa artık gözlere aşina bir isim. 'Billy Lynn, genç oyuncunun rol aldığı ilk film değil. Aslına bakarsanız; dikkatleri üzerine çektiği ilk çıkışını eğitim gördüğü tiyatro okulunun projesi olan 'Romeo ve Juliet' ile yaptı. Hatta yeni bölümlerin yayımlanmasıyla 'Billy Lynn' arasındaki süreçte Fashion Week kapsamında düzenlenen Met Ball'a, filmdeki rol arkadaşı Kristen Stewart ile katılma fırsatını dahi yakaladı. Tabii, bu da flaşların karşısında tüm gözlerin üzerine çevrilmesini sağladı. "Bir nevi gizem yarattı sanırım." diyerek ileride oyunculuğu ve dikkat çekici mavi gözleriyle nasıl bir yere sahip olacağının da ima ediyor.

Bu yakışıklı ve kışkırtıcı genç adamın rol aldığı film, Ben Fountain'ın aynı adlı romanından beyazperdeye uyarlandı. Alwyn, ABD'nin Irak'ı işgal ettiği dönemde geçen savaş filminde bir askeri canlandırıyor.

Aslına bakarsanız; Billy Lynn, Alwyn'e vaktinden önce bir ağırbaşlılık da katmış. Bu rolün teklif edildiği sırada, canlandıracağı karaktere uygun bir fiziksel görüntüsünün olmadığını bütün samimiyetiyle kabul ediyor. "Sapsarı, uzun saçlarım vardı. Daha da zayıftım. Tipik bir İngiliz gibi görünüyordum. 19 yaşında Teksaslı bir asker gibi bir görüntüm yoktu açıkçası."

Ancak yine de; her şeye rağmen Alwyn'in menajerlik ajansı ona bu rol için bir, okulunun öğle molasında katılacağı bir seçmeler denemesi ayarladı. Ve deneme kasedinin yollanmasından sadece birkaç gün sonra Alwyn, New York'taki Lee ile yaptığı bir telefon konuşmasında tanıştı.

Bu konuşmadan sonra Lee, Alwyn için son derece duyarlı ve bir o kadar da asil bir genç adamla karşı karşıya olduğunu söylemişti. Joe, Lee'nin Billy Lynn rolü için kafasında canlandırdığı taşralı sıradan bir oğlanı temsil etmiyordu. Aksine tam zıttı bir karakterin izlenimi veriyordu. Bu telefon konuşmasından çok kısa bir süre sonra Alwyn, New York'a giderek senaryonun bir bölümünü okuduğunu ve Lee'nin ana karakter için kendisiyle anlaştığını anlatıyor. "Daha önce hiç böyle bir şey görmedim. Odadan ayrıldığında, heyecanla 'Oldu bu iş!' demiştim."

Bu arada, bu görüşmeler birkaç kez olacaktı. Ancak genç oyuncunun okulu da devam ediyordu. Bu yüzden Billy Lynn'nin yapımcıları görüşmenin ertesi günü evinde olacağına dair söz verdi. Hatta bir sonraki görüşmede de... Bir sonrasında da... Film çekimlerinin kesin olarak başlamasına kadar bu süreç böyle devam etti. Çok sıkı bir hazırlık sürecine girmişti artık. ABD Donanması'nın özel bir kuvveti olan Navy Seals acemi birliğinde eğitim almak üzere iki hafta boyunca okuluna devam edemedi. 10 hafta sürecek olan film çekimlerinin sonunda sarf ettiği cümle ise şu oldu: "Kendimi hiç bu kadar bitkin ve perişan hissetmemiştim." **– JULIA BLACK**

BU SAYFADA
yün ceket EMPORIO ARMANI 1.695 dolar, jean ARMANI EXCHANGE 100 dolar, gömlek CURRENT/ELLIOTT 228 dolar, tişört TOM FORD, botlar L.L. BEAN 129 dolar

YAN SAYFADA
mont 3.875 dolar, örgü kazak 665 dolar, yarım yakalı kazak 530 dolar, chino 465 dolar MONCLER, botlar RED WING HERITAGE 320 dolar

BU SAYFADA yün ceket PRADA 3.990 dolar, gömlek FILSON 115 dolar, jean OFFICINE GENERALE 294 dolar, botlar O'KEEFFE 550 dolar **YAN SAYFADA** yün yakalı mont DIOR HOMME 7.800 dolar, gömlek VISVIM 745 dolar, jean FABRIC BRAND&CO. 630 dolar

Prodüksiyon SAMIRA ANDERSSON (MAI London), Mekân Prodüksiyon CASSIDY ELLIS (MAI NY/Hello – Cancans Production), Set Dizayn PHILIPP HAEMMERLE, Saç ve Makyaj KRISTAN SERAFINO (Tracey Mattingly).

BÜYÜDÜM DE NE OLMADIM?

DİYETİSYEN

YAZI **TOLGA ÜYKEN**

Dukan Diyeti, Atkins Diyeti, Karatay Diyeti derken, kilo vermek isteyenlerin önündeki külliyat büyüyor da büyüyor. Her uzmanın kendine has bir yöntemi, bir teorisi mevcut. Lakin ben Üyken Diyeti diye bir şey tasarlayıp literatüre geçmeyi hiçbir zaman düşünmedim. Çünkü bu konuda başarılı olabileceğimden çok ümitsizim.

Sadece şahsi bir mesele de değil bu; kültürümüz diyetle çelişiyor. "Can boğazdan gelir.", bizim sözümüz. "Yiyen de ölüyor, yemeyen de!", keza öyle... Hal böyle olunca, ekmeksiz doymayan bir neslin evlatları olarak diyetle aramız pek iyi değil. Elin oğlu için haftanın ilk iş gününü temsil eden 'Pazartesi Sendromu' bizde 'Diyete Pazartesi Başlayamama Sendromu'na karşılık geliyor. Dolayısıyla, bu topraklarda diyetisyen olup, insanlara beslenme konusunda bir irade, gırtlağını tutma noktasında bir dirayet aşılayabileceğimi hiç düşünmedim.

Her ne kadar hakkında şakalar yapılsa da Prof. Dr. Canan Karatay gibi beslenmenin tıbbi tarafına da hâkim tüm hocalara saygım sonsuz. Lakin şunu da belirtmeden edemeyeceğim; diyetisyen olup da kimseye "Kibrit kutusu kadar beyaz peynir ye!", "Akşam saat 20:00'den sonra hiçbir şey yeme!", "Pastayı, böreği, baklavayı unut!" demeye benim dilim varmazdı.

GELENEK
DEVAM EDECEK!

Süper Lig 5 sezon daha kendi evinde,
LİG TV'de izlenecek! DIGITURK'le devamı gelecek...

beIN
MEDIA GROUP

Digiturk

GMT-MASTER II
SUPERLATIV CHRONO ETER
OFFICI CERTIFI

24 SAAT GÖSTERGESİ

2
4
6
8
10
12
14
16
18
20
22

KIRMIZI-MAVİ CERACHROM ÇERÇEVE

SU GEÇİRMEZ OYSTER KASA

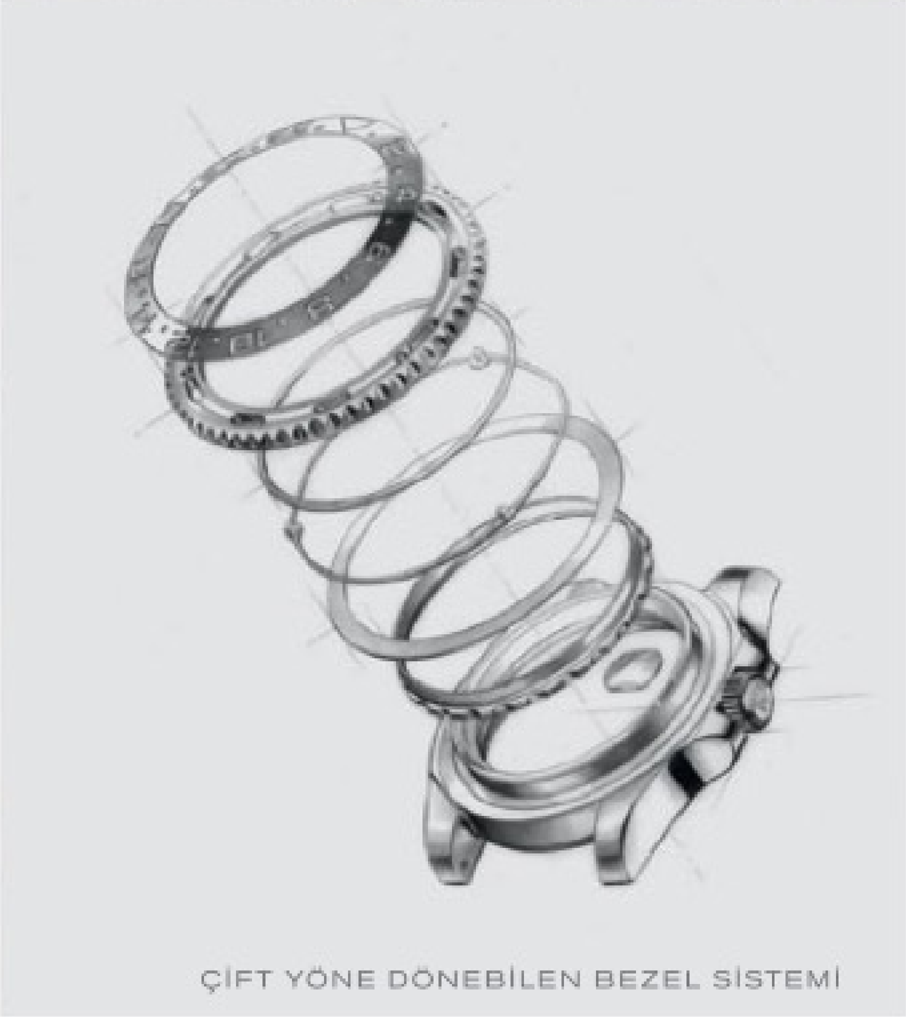

ÇİFT YÖNE DÖNEBİLEN BEZEL SİSTEMİ

BU SAAT, BİR TANIK. JET ÇAĞININ DOĞUŞUNUN TANIĞI.

Kıtalar arası uçuşun doğduğu dönemde, hava yolu pilotları için 1955'te tasarlanan GMT-Master, Pan Am gibi büyük hava yolu şirketlerinin resmi saati oldu. Üstün doğruluk ve performans sunmak üzere Rolex'in eşsiz saat yapım tarzıyla üretilen bu saat, 24 saat göstergesi ve döndürülebilen bezeli ile iki farklı zaman dilimini aynı anda gösterir. Ve bugün GMT-Master II, kırmızı-mavi Cerachrom bezeliyle yüksek teknolojiyi ve ilk çıkan modelin ikonik estetiğini buluşturuyor. Sadece zamanı göstermez. Tarihi de anlatır.

ROLEX
28
GMT-MASTER II

OYSTER PERPETUAL GMT-MASTER II
18 KARAT BEYAZ ALTIN

ROLEX